

INTEGROVANÁ TERITORIÁLNÍ INVESTICE
OSTRAVSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI

Integrovaná územní strategie Ostravské metropolitní oblasti

Integrovaná teritoriální investice (ITI)

na období 2021 – 2027

Ostrava, červen 2022

Na vzniku se podíleli a dohlíželi zástupci následujících organizací:

Statutární město Havířov
Statutární město Karviná
Statutární město Frýdek-Místek
Statutární město Opava
Statutární město Třinec
Město Krnov
Město Orlová
Moravskoslezský kraj

Ve spolupráci s:

Vysoká škola báňská – Technická univerzita v Ostravě
Ostravská univerzita
Slezská univerzita
Krajské sdružení místních akčních skupin
BeePartner, a.s. (Socioekonomická analýza)

Tato Integrovaná územní strategie Ostravské metropolitní oblasti na období 2021-2027 navazuje a aktualizuje Strategii ITI ostravské aglomerace na období 2014-2020, na které se podílely tyto organizace:

Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko
PricewaterhouseCoopers, s. r. o.
Profaktum, s. r. o.
Statutární město Ostrava

INTEGROVANÁ TERITORIÁLNÍ INVESTICE OSTRAVSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI

Co je Integrovaná teritoriální investice?

Integrovaná teritoriální investice je nástroj investičního plánování, určený pro silně urbanizované území, resp. pro metropolitní oblasti a aglomerace, které mají klíčový význam z hlediska ekonomického růstu a mezinárodní konkurenceschopnosti. V České republice může tento nástroj využít třináct velkých metropolitních oblastí a aglomerací.

Regionální a místní orgány musejí v budoucnu pracovat společně a „odbourat“ administrativní hranice. Principy subsidiarity a partnerství představují jeden z předpokladů fungování modelu víceúrovňové správy v území. Posilování významu územní dimenze, prostorové funkční závislosti a metropolitní spolupráce je již několik let významně akcentováno napříč členskými státy Evropské unie. K jejímu uplatnění jsou vytvářeny ze strany Evropské komise patřičné mechanismy, které dnes označujeme zejména jako integrované přístupy.

Integrovaná teritoriální investice je mechanismus, který umožňuje průřezově čerpat finanční prostředky z několika prioritních os jednoho nebo více operačních programů EU fondů.

Čerpání finančních prostředků ITI z EU fondů je podmíněno funkčním vymezením území a pro něj zpracovanou strategií metropolitní oblasti nebo aglomerace s vícezdrojovým financováním. S tím souvisí také vytvoření odpovídající řídicí a implementační struktury pro realizaci Akčního plánu (Nástroje ITI).

Obsah dokumentu

1	POPIS ÚZEMÍ OSTRAVSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI.....	6
2	ANALYTICKÁ ČÁST.....	7
2.1	Socioekonomická analýza.....	7
2.2	SWOT analýza.....	17
2.3	Analýza problémů, rozvojových potřeb a potenciálu území.....	21
2.3.1	Relevance stávajícího stromu cílů a opatření vůči závěrům socioekonomické analýzy.....	21
2.3.2	Vyhodnocení stromu cílů a opatření 2014-20 a doporučení pro strategický rámec 2021-27	38
2.4	Analýza stakeholderů	53
3	STRATEGICKÁ ČÁST	55
3.1	Strategický rámec integrované územní strategie Ostravské metropolitní oblasti.....	57
3.1.1	Vize Strategie Ostravské metropolitní oblasti 2021 – 2027	57
3.1.2	Strategické cíle a pilíře Strategie Ostravské metropolitní oblasti	57
3.1.3	Specifické cíle Strategie Ostravské metropolitní oblasti 2021 – 2027	58
3.2	Strategický cíl 1: Zvýšit zaměstnanost a uplatnitelnost obyvatel na trhu práce – Pilíř PRÁCE	59
3.2.1	Zdůvodnění strategického cíle 1 PRÁCE	59
3.2.2	Struktura strategického cíle 1 PRÁCE	61
3.2.3	Vazba strategického cíle 1 PRÁCE na analytickou část.....	61
3.2.4	Specifický cíl 1.1 Zvýšit uplatnitelnost obyvatel na trhu práce	63
3.2.5	Specifický cíl 1.2 Zapojit znevýhodněné skupiny obyvatel na trh práce	70
3.2.6	Specifický cíl 1.3 Zvýšit efektivitu řízení a vyhodnocování situace na trhu práce	75
3.2.7	Soulad strategického cíle 1 PRÁCE s Cíli politiky EU.....	76
3.3	Strategický cíl 2: Podpořit podnikání a vznik pracovních míst – Pilíř PODNIKÁNÍ.....	77
3.3.1	Zdůvodnění strategického cíle 2 PODNIKÁNÍ	77
3.3.2	Struktura strategického cíle 2 PODNIKÁNÍ.....	79
3.3.3	Vazba strategického cíle 2 PODNIKÁNÍ na analytickou část.....	79
3.3.4	Specifický cíl 2.1 Podpořit podnikavost obyvatel a rozvoj malých a středních podniků	81
3.3.5	Specifický cíl 2.2: Zvýšit atraktivitu pro investice	86
3.3.6	Specifický cíl 2.3 Realizovat aktivity na podporu strategie inteligentní specializace pro Moravskoslezský kraj.....	88
3.3.7	Soulad strategického cíle 2 PODNIKÁNÍ s Cíli politiky EU.....	90
3.4	Strategický cíl 3: Zlepšit kvalitu prostředí a podpořit udržitelný rozvoj – Pilíř PROSTŘEDÍ.....	91
3.4.1	Zdůvodnění strategického cíle 3 PROSTŘEDÍ	91

3.4.2	Struktura strategického cíle 3 PROSTŘEDÍ	93
3.4.3	Vazba strategického cíle 3 PROSTŘEDÍ na analytickou část	94
3.4.4	Specifický cíl 3.1 Podpořit rozvoj udržitelné mobility	96
3.4.5	Specifický cíl 3.2 Snížit znečištění ovzduší	100
3.4.6	Specifický cíl 3.3 Zvýšit energetickou účinnost.....	102
3.4.7	Specifický cíl 3.4 Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie ve městech	104
3.4.8	Specifický cíl 3.5 Přizpůsobit města a jejich zázemí důsledkům klimatické změny	106
3.4.9	Specifický cíl 3.6 Podpořit přechod na oběhové hospodářství účinně využívající zdroje	108
3.4.10	Specifický cíl 3.7 Zvýšit atraktivitu metropolitní oblasti využitím potenciálu kulturního dědictví 111	
3.4.11	Specifický cíl 3.8 Zvýšit kvalitu života zajištěním dostupných sociálních služeb	112
3.4.12	Soulad strategického cíle 3 PROSTŘEDÍ s Cíli politiky EU	113
3.5	Vazba na strategické dokumenty / SRR ČR 2021+	114
3.5.1	Vazba na strategické dokumenty	114
3.5.2	Vazba na Strategii regionálního rozvoje ČR 2021-2027	116
3.6	Popis integrovaných rysů strategie	120
3.6.1	Koincidenční matice	122
3.6.2	Integrovaná řešení Strategie Ostravské metropolitní oblasti	128
3.7	Popis zahrnutí partnerů do tvorby integrované územní strategie	141
4	IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	144
4.1	Popis řízení včetně řídicí a realizační struktury	144
4.1.1	Řídicí a realizační struktura ITI.....	144
4.1.2	Procesy realizace integrované územní strategie	147
4.2	Monitorování a evaluace integrované územní strategie	151
4.2.1	Monitorování integrované územní strategie	151
4.2.2	Zpráva o plnění integrované územní strategie.....	152
4.2.3	Evaluace integrované územní strategie	153

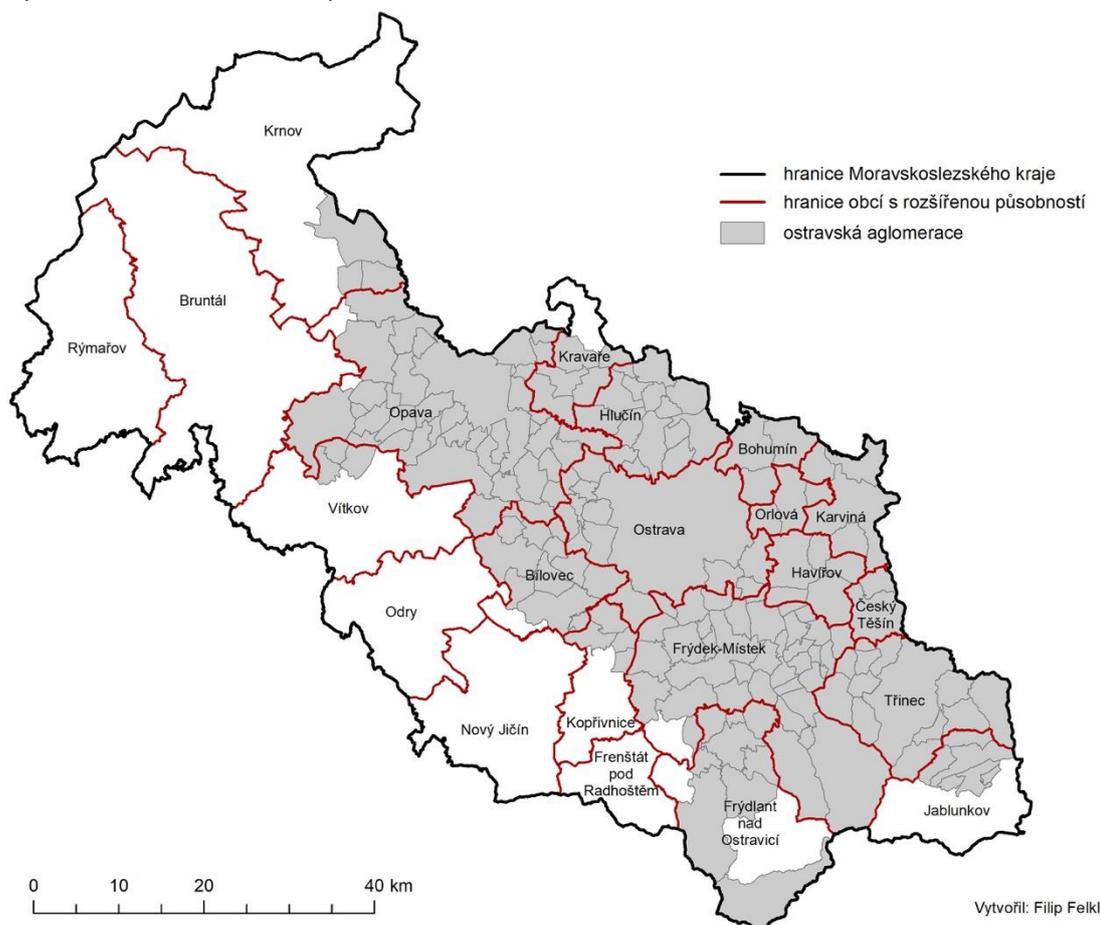
Technická poznámka:

Zvolený přístup a metodika při přípravě strategie Ostravské metropolitní oblasti vychází ze schválené evropské legislativy pro programové období 2021-2027. Zároveň se zpracovatelé řídili aktuálními verzemi programových dokumentů operačních programů 2021-2027 a aktuálními verzemi závazných metodických pokynů pro tvorbu integrovaných nástrojů (Metodickým pokynem pro integrované nástroje a regionální akční plán a dokumentem Územní dimenze v operačních programech).

1 POPIS ÚZEMÍ OSTRAVSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI

Vymezená Ostravská metropolitní oblast se skládá ze 172 obcí a žije zde 982 071 obyvatel (údaj k 31. 12. 2018), soustřeďuje tak 81,6 % obyvatel Moravskoslezského kraje (na 50,3 % jeho rozlohy). Hustota zalidnění Moravskoslezského kraje činí 222 obyv./km², zatímco hustota zalidnění metropolitní oblasti dosahuje 360 obyv./km² (údaje k 31. 12. 2018). Rozloha Ostravské metropolitní oblasti je 2 730,46 km².

Obrázek 1 Vymezení Ostravské metropolitní oblasti

Zdroj: ITIOstravsko.cz, vlastní zpracování

Vymezení území bylo provedeno Ministerstvem pro místní rozvoj (viz www.mmr.cz, sekce Územní dimenze, [www odkaz: https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/iti](https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/iti)).

Výčet obcí Ostravské metropolitní oblasti je přílohou č. 1 Strategie.

2 ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA

První podrobná aktualizace socioekonomické analýzy Ostravské metropolitní oblasti byla dokončena v březnu 2020, nejnovější aktualizace byla provedena v říjnu 2021 a je k dispozici na webu itiostravsko.cz v sekci Dokumenty.

Ze socioekonomické analýzy vyplynulo následujících 49 zjištění, se kterými je v analytické části a strategické části dále pracováno. Tato zjištění jsou strukturována podle pilířů/strategických cílů Strategie Ostravské MO a podle témat, přičemž se odlišují vnitřní faktory (silné a slabé stránky) a vnější faktory (příležitosti, potenciál, trendy, hrozby).

PILÍŘ 1 PRÁCE

- **Vzdělávání** – vnitřní a vnější faktory
- **Zaměstnanost** – vnitřní a vnější faktory

PILÍŘ 2 PODNIKÁNÍ

- **Ekonomika a podnikání** – vnitřní a vnější faktory
- **Výzkum, vývoj, inovace** – vnitřní a vnější faktory

PILÍŘ 3 PROSTŘEDÍ VE MĚSTECH

- **Kvalita života ve městech** – vnitřní a vnější faktory
- **Mobilita ve městech** – vnitřní a vnější faktory

PILÍŘ 1 PRÁCE

A. Vzdelávání

VNITŘNÍ FAKTORY – pozitivní vývoj, silné stránky, problémy, negativní trendy, zaostávání, slabé stránky, na které by měla ITI reagovat

- 1 **Síť škol je v regionu rozvinutá, problémem je spíše zaměření a úroveň absolventů.** Ve školách v metropolitní oblasti byly realizovány nebo jsou v realizaci v programovém období 2014–2020 stovky projektů v mateřských, základních a středních školách řádově za stovky milionů korun zejména z evropských, ale i z vlastních zdrojů s cílem modernizovat vybavení školských zařízení a podpořit kvalitu a rozvoj vzdělávání primárně s orientací na budoucí potřeby trhu práce. Další rozvoj vzdělávací soustavy bude navazovat na místní akční plány vzdělávání (předškolní vzdělávání, základní vzdělávání, gramotnost, inkluzivní vzdělávání apod.) a krajský akční plán vzdělávání (střední a vyšší odborné školství a příprava na trh práce). Dle výběrových zjišťovacích výsledků žáků, realizovaných Českou školní inspekcí ve školním roce 2019/2020, poukazují dosažené výsledky matematické gramotnosti na existenci významných příležitostí pro rozvoj náročnějších

matematických dovedností žáků. Nízká průměrná úspěšnost žáků na úrovni čtvrtiny správně řešených otázek odpovídá vysoké obtížnosti testu. V mezinárodním srovnání testy PISA (2018) ukazují, že ve srovnání 15letých studentů v zemích Organizace pro hospodářský rozvoj a spolupráci (OECD) má Česká republika nadprůměrné výsledky v oblasti matematiky, přírodních věd a lehce nadprůměrné ve čtenářské gramotnosti.

- 2 **Setrvává vysoký podíl osob bez vzdělání, se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity.** Ve srovnání s jinými kraji je v Moravskoslezském kraji, respektive v Ostravské metropolitní oblasti, tento podíl relativně vyšší. Úroveň koresponduje s životní úrovní a negativně se odráží i na celkové konkurenceschopnosti ekonomiky.
- 3 **Zvyšuje se podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním, ale výrazně klesá počet studentů VŠ na školách v Ostravské metropolitní oblasti** (i v porovnání s ostatními regiony). Kvalita absolventů je podle vyjádření zaměstnavatelů značně kolísavá, schází přenositelné kompetence, odpovídající dovednosti požadavkům trhu práce a jazyková vybavenost. Nepříznivý vývoj počtu vysokoškolských studentů je daný jak demografickými změnami, tak i nabídkou atraktivních a perspektivních oborů. V průběhu let 2013–2020 klesl počet VŠ studentů na školách se sídlem v metropolitní oblasti o více než 34 %. V Moravskoslezském kraji byl v daném období pokles o 29,8 % VŠ studentů, což je nejvyšší pokles ze všech krajů ČR.

VNĚJŠÍ FAKTORY – Příležitosti, trendy, hrozby, na které by měla ITI reagovat

- 4 **Pracovní síla v ČR, respektive i v metropolitní oblasti, není dostatečně připravená na digitální budoucnost.** Vyplývá to ze Zprávy WEF (Světové ekonomické fórum). Dovednosti naší pracovní síly jsou přesně v polovině mezi 144 zeměmi světa (na 72. místě). A to i přesto, že jako uživatelé ICT (ICT adoption) jsou Češi na příznivém 42. místě a v digitálních dovednostech na 41. místě. Čechům však chybí kritické myšlení, nedostatečně podporované školským systémem, ve světě je v tomto ohledu ČR na 79. místě. Rozvoj počítačových gramotností je vedle příslušného formálního nebo neformálního vzdělávání ovlivněn i dostupností počítačového vybavení, kvalitou internetového připojení, ale i rozšířením internetových služeb a internetové veřejné správy. Počítačová gramotnost populace představuje jeden ze základních faktorů, které ovlivňují vstřícnost populace k přijetí a využívání nových technologií a nových forem poskytování služeb, ale i nových forem spotřebního zboží včetně možností jeho nákupu, způsobu používání atd. Je také obecným základem pro zvládnutí nových profesních nároků, které vyvstávají v souvislosti s trendy Průmyslu 4.0. Statistiky ukazují, že počet osob, které nejsou schopny zvládnout alespoň základní úkony na počítači, se postupně ve všech zemích snižuje, nicméně v ČR se stále jedná o relativně vysoký podíl počítačově negramotných lidí, a to zejména ve vyšším věku.

B. Zaměstnanost

VNITŘNÍ FAKTORY – Pozitivní vývoj, silné stránky, problémy, negativní trendy, zaostávání, slabé stránky, na které by měla ITI reagovat

- 5 **Dynamika trhu práce je pod průměrnými hodnotami v ČR.** I když v Moravskoslezském kraji, respektive metropolitní oblasti, stejně jako v dalších regionech v ČR dochází v posledních letech ke snižování podílu nezaměstnaných, ke vzniku nových pracovních míst a k celkovému oživení ekonomiky, je tato dynamika porovnaná k hodnotám roku 2008 (kdy úroveň zaměstnanosti dosahovala ve všech regionech ČR dlouhodobých maxim) nižší. Problémem zůstává dlouhodobá nezaměstnanost. Podíl nezaměstnaných v SO ORP Ostravské metropolitní oblasti je mírně příznivější než podíl nezaměstnaných celého Moravskoslezského kraje, trendy vývoje jsou ale shodné. K 31. 12. 2020 dosahovala úroveň 5,19 %, přičemž podíl nezaměstnaných MSK činila 5,55 %. Největší podíl nezaměstnaných byl evidován v SO ORP Orlová (9,1 %), Karviná

(9,0 %) a Havířov (8,1 %). Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo v Ostravské metropolitní oblasti je dlouhodobě 1,5 – 2násobný vůči průměru ČR.

- 6 **Struktura zaměstnanosti v kraji v posledních letech prošla výraznější proměnou.** Výrazně poklesl význam odvětví výroby základních kovů, hutních a kovodělných výrobků a narostl počet zaměstnaných v automobilovém průmyslu. Od roku 2010 se počet zaměstnanců v odvětví těžby a dobývání snížil o 51,4 %. Trh práce je vystaven riziku dopadů útlumu automobilového průmyslu v Německu a ve světě, z důvodu silné exportní orientace regionálních firem v automobilovém průmyslu na německé odběratele a z důvodu dynamického rozvoje automatizace výroby. Počet zaměstnaných ve službách narostl od roku 2010 téměř o 10 %, podíl zaměstnaných ve službách a oborech s vyšší přidanou hodnotou nicméně stále zaostává za potenciálem, investice dlouhodobě nevytvářejí vhodnou kvalifikační strukturu.
- 7 **Stále dochází k migraci převážně mladých, často kvalifikovaných a talentovaných lidí mimo kraj.** Prognózy pro následující roky jsou ještě více varující. Předpokládá se nedostatek kvalitních pracovních sil a absolventů pro potřeby firem, zejména technicky vzdělaných a připravených. Talentovaní mladí lidé odcházejí mimo kraj a odkládají nebo neplánují návrat zpátky do regionu. Zkušení zaměstnanci odcházejí do důchodu, s tím souvisí hrozba ztráty know-how v technických a specializovaných oborech. V příštích 10-15 letech lze očekávat odchod do důchodu silných generačních ročníků, které bude problematické na trhu práce nahradit. Získávání kvalifikovaných odborníků do manažerských pozic je z důvodu nedostatku na místním trhu obtížnější, při získávání z jiných regionů nebo zahraničí vadí image regionu, navzdory řadě výrazných pozitivních zlepšení prakticky ve všech aspektech kvality života. Metropolitní oblast potřebuje využít dostupné know-how a nástroje pro systematické zavádění tzv. „talent attraction managementu“ pro podporu příchodu / návratu studentů, podnikatelů a pracovníků a jejich rodin.
- 8 **Firmy a zaměstnavatelé disponující volnými pracovními příležitostmi poptávají technicky orientovanou a vzdělanou pracovní sílu.** Za potenciálem však výrazně zaostává také zaměstnanost ve službách a oborech s vyšší přidanou hodnotou. Kromě toho požadují v čím dál větší míře, aby absolventi a nově přijímaní pracovníci byli vybaveni praktickými zkušenostmi. Řada firem musí nově nabrané síly do vzdělávat a po několik let jim poskytovat další podporu pro zaučení v praxi. Stále citelně chybí systém, který by včas posílil praxi lidí ještě v průběhu vzdělávacího procesu. V důsledku nepodchyceného přenosu know-how starších zkušených zaměstnanců se vytrácí klíčové kompetence, a to v průmyslu i ve službách. Výzvou bude potřeba začlenit na trh práce osoby starší 50 let, osoby se zdravotním postižením (v MSK je jich v absolutních hodnotách nejvíce), osoby se středním vzděláním bez maturity nebo zcela bez kvalifikace či se základním vzděláním a osoby pečující o dítě do 15 let věku.
- 9 **Průměrné mzdy v kraji dlouhodobě rostou, jejich růst je relativně pomalejší oproti jiným krajům ČR a zůstává za potenciálem.** Příčinou mírného zaostávání je proměna odvětvové struktury zaměstnanosti a pokles počtu zaměstnanců v průmyslových oborech, které se vyznačovaly nadprůměrnými platy (zejména těžební, hutnický a chemický průmysl) a pomalejší rozvoj zaměstnanosti ve znalostně náročných odvětvích služeb, které se vyznačují vyšší mzdovou úrovní (zejména služby ICT, peněžnictví a pojišťovnictví, vědecké a technické činnosti).
- 10 **V kraji došlo k rozšíření nabídky služeb Paktu zaměstnanosti, rozvíjejícího systematickou podporu kariérového poradenství pro správnou volbu nebo změnu studia či profese a monitoring trhu práce, včetně predikcí jeho dalšího vývoje.** Vzhledem k nevyhovující oborové struktuře vzdělávacích institucí u řady talentovaných a přirozeně nadaných budoucích absolventů středních škol, kteří nebudou vybaveni informacemi a potřebnými kompetencemi a dovednostmi, hrozí ztráta motivace hledat si dobré zaměstnání. Pro tyto specifické skupiny jsou nyní vyvíjeny nástroje umožňující specificky pracovat a usnadňovat návrat nebo vstup na trh práce, kde nejlépe uplatní své schopnosti a talent.

VNĚJŠÍ FAKTORY – Příležitosti, trendy, hrozby, na které by měla ITI reagovat

- 11 Využití Průmyslu 4.0 si vyžádá přijímání rychlých a efektivních opatření zajišťujících flexibilitu trhu práce.** Cílem těchto opatření je příprava osob uvolňovaných ze zanikajících profesí na profese nové nebo profese, jejichž výkon je spojen s novými znalostmi a dovednostmi, stejně jako opatření stimulující tvorbu nových pracovních příležitostí. Předpokladem je tvorba včasných a spolehlivých informací prostřednictvím systému monitoringu a předvídání vývoje na trhu práce včetně kvalifikačních potřeb z hlediska pravděpodobnosti a rychlosti postupu automatizace a kybernetizace a jejich dopadu na zaměstnanost v jednotlivých sektorech, profesích a regionech. Například počet odborníků je podle NVF (Národně vzdělávací fond) v sektoru ICT, automatizace a kybernetiky v ČR na vysoké úrovni ve srovnání s jinými regiony, avšak značná část z nich je vázána v méně kvalifikačně náročných činnostech. Příležitostí je využití dlouhodobě akumulovaného know-how a dovedností v tradičních oborech k chytré re-specializaci a rozvoji nových ekonomických aktivit a nových odvětví a kvalifikací v silně se rozvíjejících oblastech jako je IT, automotive, letecký průmysl, bezpečnostní systémy, zbrojní průmysl, ve spojení s technologickou a znalostní přípravou na nadcházející trendy Průmyslu 4.0.
- 12 Příležitostí pro města budou (i díky výrazné podpoře evropských politik) environmentální technologie,** podporující ekologickou hospodárnost, čistší výrobní postupy, omezování materiálních vstupů, snižování spotřeby energií a množství vylučovaných emisí. Současné znečištěné ovzduší a znehodnocená krajina mohou iniciovat vývoj takových technologií a nepředstavovat tak pouze problém, ale i příležitost pro rozvoj regionu vzhledem ke zvyšující se globální poptávce po environmentálních technologiích. Příkladem může být zavádění principů cirkulární ekonomiky, prvků udržitelné mobility nebo lokálních výrobních zdrojů energie. Růst globální poptávky po environmentálních technologiích – příležitost učinit z nevýhody kraje výhodu (znečištěné prostředí a znehodnocená krajina jako nová příležitost).

PILÍŘ 2 PODNIKÁNÍ

C. EKONOMIKA A PODNIKÁNÍ

VNITŘNÍ FAKTORY – pozitivní vývoj, silné stránky, problémy, negativní trendy, zaostávání, slabé stránky, na které by měla ITI reagovat

- 13 Ekonomika kraje od roku 2000 vykazuje pozitivní nárůst HDP na obyvatele ve vztahu k průměru EU.** Moravskoslezsko bylo navíc jediným regionem soudržnosti v ČR, který zaznamenal mezi lety 2010 a 2016 výraznější pozitivní posun v indexu regionální konkurenceschopnosti, v roce 2019 však došlo k mírnému snížení. Výkonnost ekonomiky Moravskoslezského kraje je však i přes nadprůměrné tempo růstu a výrazné zlepšení v posledních letech stále nízká, pod průměrem ČR i EU. Hrubý domácí produkt, ať už v celkovém objemu či v přepočtu na obyvatele roste pomaleji než v hlavním městě Praze nebo Středočeském a Jiho-moravském kraji. HDP na obyvatele zaostává do značné míry především kvůli nízké ekonomické aktivitě obyvatel MSK (relativně vyšší nezaměstnanosti v rámci ČR a zejména nízké míře podnikavosti obyvatel, která je druhým z klíčových faktorů výkonnosti ekonomiky). **Komplexní služby stávajícím i novým investorům nabízí rozvojová agentura Moravskoslezské Investice a Development, stejně jako další města a obce v kraji, například Havířov, Frýdek-Místek, Opava, Karviná. Aktivní spolupráce vedení města Ostravy**

i Moravskoslezského kraje s investory, propagace investičních příležitostí ve spolupráci s agenturou CzechInvest a synergie s technickou univerzitou pozitivně ovlivnily vývoj kraje v posledních dvaceti letech.

- 14 Krajská ekonomika si nadále udržuje průmyslový charakter.** Těžký průmysl postupně nahrazuje výroba motorových vozidel a jejich součástí, informační technologie a nové průmyslové obory. Rozvoj služeb, zejména kvalifikovanějších (informační, finanční, profesní, vědecké a technické činnosti) je pomalý ve srovnání s celým územím ČR. Kraj, potažmo metropolitní oblast dokázala v posledních letech přilákat zajímavé portfolio investorů (převážně zahraničních, ale i tuzemských – v kraji se nachází 42 průmyslových zón, které jsou z více než 75 % obsazeny), zejména v odvětvích odlišných od předchozího hospodářského zaměření kraje. Typickým příkladem je rozmach automobilového průmyslu (příchod společnosti Hyundai a subdodavatelů automobilového průmyslu) nebo IT sektoru (Tieto, OKIN, projekt IT4Innovations).
- 15 V metropolitní oblasti je stále nízká motivace k podnikání.** V celorepublikovém srovnání je v kraji druhý nejnižší počet ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel. Nízká míra podnikavosti je do značné míry dána historickým vývojem regionu, silnou zaměstnaneckou tradicí ve velkých podnicích těžkého průmyslu a nízké ochotě i nedostatku kompetencí velkého podílu obyvatel začít samostatně podnikat. Přesto lze v pětiletém období 2014–2020 pozorovat rostoucí tendenci počtu ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou, zejména obchodních společností, ale i živnostníků. Nejméně podnikatelských subjektů na počet obyvatel je v obcích na Karvinsku, Orlovsku, Havířovsku a Bohumínsku.
- 16 Aktivní role MSIC v podpoře podnikání a inovací v regionu.** Na počátku roku 2017 zahájilo činnost Moravskoslezské inovační centrum, jehož posláním je podporovat růst a inovace ve firmách. Služeb inovačního centra, nabízejícího portfolio programů pro kultivaci podnikatelského prostředí, využívají začínající i velké firmy, například Invent Medical, Ollies, MEPAC CZ, Hella, Brose a řada dalších. Zatím není možné hodnotit dlouhodobé dopady programů na zahájení či rozvoji podnikání, zájem firem o tyto služby dokládá potřebnost další podpory a rozvoje.
- VNĚJŠÍ FAKTORY – Příležitosti, trendy, hrozby, na které by měla ITI reagovat**
- 17 Z pohledu dlouhodobé perspektivy představuje riziko koncentrace velkých podniků v tradičních odvětvích závislých na využívání fosilních paliv.** Budou se muset vypořádat s tendencí přechodu EU a ČR na nízkouhlikovou ekonomiku a odklon od uhlí. V kraji existuje dlouhodobá iniciativa a probíhá příprava strategických projektů a opatření v rámci Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje, reagujícího na výzvy spojené s restrukturalizací ekonomiky a průmyslu. V Moravskoslezském kraji je odhadovaný přímý dopad útlumu těžby uhlí na pracovní místa mezi 6 až 12 tisíci pracovními místy. Další ohrožená pracovní místa budou v řetězci dodavatelů, kteří dodávají vstupy těžebním společnostem a elektrárnám. Nejvýznamnějšími budou patrně kovovýroba, strojírenství a stavebnictví, lze však očekávat dopady také v dalších činnostech, jako jsou různé outsourcované služby (IT, PR, ostraha, logistika, vývoj a výzkum, údržba, ad.).
- 18 Nové příležitosti v energetice.** Přeměna energetických zdrojů a nahrazování fosilních či „špinavých“ zdrojů energie „čistými“ zdroji vyvolaná iniciativou Green Deal bude investičně náročná, lze proto předpokládat také zvýšení ceny energií pro spotřebitele, a to jak domácnosti, tak firmy. Pro firmy se nicméně otevírají možnosti ve vývoji nových technologií v energetice (do jejichž vývoje a využití budou také nuceny změnou EU regulací). V případě úspěchu může vzniknout v krajích nová, modernizovaná základna odvětví energetiky, která bude znalostně náročná a bude schopná přispívat svým know-how a produkty k transformaci energetiky v Evropě, bude schopná technologického vývozu.

- 19 Ve znalostně náročných ekonomikách se mění struktura výroby směrem k automatizaci a digitalizaci.** Například podle vyjádření automobilových firem, se v regionu západní Evropy očekává přechod na rychlé a moderní automatizované linky a výroba závislá na levnější pracovní síle se přesune více na východ. Česká republika je vnímána stále jako méně rozvinutá (západ = kultura práce, čistá produkce, komunikace, východ = nižší hodnocení kvality a náročnosti práce, nerozvinutý vztah k talentům a špičkovým expertům). Vzhledem ke struktuře české zaměstnanosti a technologických možnostech, byl odhadnut potenciál pro automatizaci odpovídající 51 % pracovních míst. Důležitosti automatizace a robotizace v české ekonomice odpovídají výsledky průzkumu Deloitte mezi finančními řediteli CFO Survey 2018. První a třetí místo patří automatizaci.

D. VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE

VNITŘNÍ FAKTORY – Pozitivní vývoj, silné stránky, problémy, negativní trendy, zaostávání, slabé stránky, na které by měla ITI reagovat

- 20 Roste počet pracovníků a investice do výzkumu a vývoje, stejně jako počet výzkumných a vývojových pracovišť, přesto je v ukazatelích investic do výzkumu a vývoje, vyjma smluvního výzkumu, kraj jen podprůměrně výkonný.** Posilování výzkumu, vývoje a inovačního prostředí v kraji je spojeno s tradičními odvětvími, i s novými, rozvíjejícími se obory, jakými jsou automobilový průmysl, IT technologie, environmentální technologie a moderní energetika. Jako jednu ze silných stránek firmy vnímají přítomnost univerzit, vývojových a konstrukčních center, laboratoří i digitálního hubu v rámci projektu IT4Innovations. Na druhou stranu je velmi nízký počet tematických oblastí výzkumu, v nichž je dosaženo kritické masy pro dosažení špičkové mezinárodní kvality, což vede k nižší atraktivitě veřejných výzkumných organizací v kraji.
- 21 Inovační výkonnost kraje mírně roste.** Kraj je ve srovnání s ostatními evropskými regiony průměrně inovačně výkonný. Podnikové, výzkumné a vývojové aktivity jsou taženy zejména velkými firmami. V hodnocení inovační výkonnosti metodikou Regional Innovation Scoreboard patří kraj v celoevropském srovnání mezi průměrně (moderate) výkonné regiony. V kraji je průměrný počet malých a středních inovujících firem. Kraj vykazuje slabší výkonnost v oblasti vytváření a ochrany duševního vlastnictví (publikační činnost, patentová ochrana, spolupráce soukromého a akademického sektoru). Rovněž zaostává v exportní výkonnosti, stejně jako v uvádění nových inovativních výrobků na trh.
- 22 Nízké kapacity výzkumu a vývoje a investice do VaV s vyšší přidanou hodnotou v soukromém sektoru.** Značný podíl zahraničních investic, které sice vytvářejí pracovní místa, nicméně v mnoha případech se zisk nereinvestuje zpět do kraje nebo mateřské firmy nerozvíjející vlastní VaV kapacity nebo aktivity s vyšší přidanou hodnotou v regionálních podnicích, byť tento trend se pomalu zlepšuje. Firmy plánují investovat do výzkumu a vývoje stále více peněz, brzdí je však omezená dostupnost kvalifikovaných pracovníků a nejednoznačnost výkladu pravidel státní podpory.
- 23 Vysoké školy v Moravskoslezském kraji produkují v posledních letech více výsledků v oblasti vědy a výzkumu, v porovnání se českými univerzitami je jejich výkonnost spíše průměrná, v některých ukazatelích i výrazně podprůměrná.** Produkci výsledků vědy a výzkumů v kraji na univerzitách výrazně ovlivňuje evropské financování. Vysoká škola báňská – Technická univerzita v Ostravě a Ostravská univerzita se střídavě vyskytují v mezinárodních srovnávacích žebříčcích v kategoriích, kde je lze zařadit k 1000 až 1200 nejlepších, podle užitých metodik.

VNĚJŠÍ FAKTORY – Příležitosti, trendy, hrozby, na které by měla ITI reagovat

- 24 Omezení uhelného a metalurgického průmyslu může negativně ovlivnit VaVal aktivit u některých, především, českých firem.** Významná část výzkumu a vývoje je zadávána a částečně i realizována v hutnických podnicích a zejména ve firmách navázaných na hutnictví a hornictví, tj. firmách, které hutním a důlním podnikům dodávají strojní a elektro vybavení, řídicí systémy apod. Příležitostí pro dodavatelské firmy bude přechod hutnictví na bezuhlíkové nebo nízkouhlíkové technologie výroby železa a oceli, který bude vyžadovat vývoj a dodávky nového vybavení hutí.
- 25 Elektrický a vodíkový pohon dopravních prostředků je v důsledku očekávaného nárůstu příležitostí pro podnikatelské subjekty.** Vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu schválený vládou ČR 12. 1. 2020 předpokládá ve středním scénáři 200 tis. elektromobilů, 16 tis. užitkových vozidel a necelých 600 autobusů na elektrický pohon a k tomu 120 tis. osobních a 1100 autobusů na vodíkový pohon do roku 2030. Pro tato vozidla bude nutno vybudovat odpovídající počet nabíjecích a plnicích stanic, bude nutno vyvinout a vyrábět nové komponenty těchto vozidel.
- 26 Velké množství prostředků pro financování potřebných investic nabízejí komunitární programy EU.** ČR zatím není v jejich čerpání příliš úspěšná. Z nejvýznamnějších současných programů lze uvést program Horizon 2020 na podporu výzkumu a vývoje, Urban Innovative Action na podporu inovativních řešení ve městech, LIFE – pro projekty z oblasti životního prostředí, ERASMUS – na podporu výměn studentů mezi členskými státy, Youth Employment Facility na podporu zaměstnanosti mládeže a řada dalších. Ve výše uvedených programech jsou, nebo byly v metropolitní oblasti nižší jednotky projektů, pokud vůbec nějaké. Dokonce i účast studentů v programu ERASMUS je nízká částečně pro nezájem kateder vysokých škol a jejich neochotu uznávat studium v zahraničí a z větší části pro nezájem a slabé jazykové vybavení studentů.

PILÍŘ 3 PROSTŘEDÍ

E. Kvalita života ve městech

VNITŘNÍ FAKTORY – Pozitivní vývoj, silné stránky, problémy, negativní trendy, zaostávání, slabé stránky, na které by měla ITI reagovat

- 27 Zvyšující se kvalita ovzduší, která je ale stále výrazně nižší ve srovnání s jinými regiony EU (s výjimkou polské části Slezska).** Přestože dochází ke snižování objemu celkových emisí, vypouštěných do ovzduší metropolitní oblasti (s výjimkou CO), v metropolitní oblasti stále převažuje nízká kvalita ovzduší, na které se podílejí jak vyjmenované zdroje znečišťování ovzduší (velcí a střední znečišťovatelé – výrobní podniky, teplárný, koksovny atp.), nevyjmenované zdroje (malé stacionární zdroje – domácí topeniště), doprava a také dálkový přenos z katovické aglomerace. V území dochází k překračování imisních limitů koncentrací tuhých znečišťujících látek (TZL), frakcí PM₁₀, PM_{2,5}, a benzo(a)pyrenu (v roce 2018 došlo k překročení imisního limitu také pro benzen). V kvalitě ovzduší se projevila vliv poklesu emisí v sektorech energetiky a průmyslu a v posledních letech také snižování emisí z lokálních zdrojů (domácnosti) v důsledku výměny kotlů v rámci tzv. „kotlíkových dotací“. Dalšímu snižování emisí nepříspívá narůstající intenzita dopravy.

- 28 V metropolitní oblasti dochází k emitování skleníkových plynů do ovzduší.** Důlní plyny (především metan) se podílejí na znečišťování ovzduší, resp. přispívají ke skleníkovému efektu. Postupný útlum těžby na Karvinsku a transformace Moravskoslezského kraje směrem k nízkouhlíkové energetice vyžaduje řešení útlumu s respektováním dlouhodobé údržby uzavíraných důlních prostor (čerpání důlních vod), mj. s cílem omezení emisí metanu do ovzduší. V souvislosti s narůstající intenzitou dopravy narůstá také produkce CO₂ a N₂O z dopravy, dalších skleníkových plynů.
- 29 Dochází ke snižování produkce emisí z domácích topenišť díky „kotlíkovým dotacím“.** V kraji bylo vyměněno díky „kotlíkovým dotacím“ nejvíce kotlů v rámci České republiky. Pokračující navazující výměna je příležitostí k dalšímu snížení emisí z lokálních topenišť.
- 30 Území mezi městy Karvinou, Havířovem a Orlovou je příkladem krajiny postižené těžbou uhlí.** Dotčené území ztratilo vlivem těžby svou původní sídelní a krajinnou strukturu. Mísí se zde devastující důlní vlivy s relikty původního uspořádání barokní krajiny a omezením krajinných funkcí.
- 31 V kraji a metropolitní oblasti pokračuje další fragmentace a zástavba volné krajiny (záběr zemědělské půdy).** Od roku 2010 došlo k poklesu zemědělské půdy na území kraje o více než 2300 hektarů. Moravskoslezský kraj se vyznačuje mírně nadprůměrným podílem ostatních ploch (19,32 % v roce 2019, ČR 19,26 %), ke kterému velkou měrou přispívá silně urbanizovaná krajina metropolitní oblasti (obytná zástavba, průmyslové areály) a dopravní stavby.
- 32 Některá města v metropolitní oblasti mají zpracovanou, nebo zpracovávají, adaptační strategii na změnu klimatu.** Jedná se o město Ostrava, Opava, Hlučín, ale také například Kopřivnici a Moravskoslezský kraj. Lze očekávat zájem dalších měst o problematiku adaptací na dopady změny klimatu, zejména v souvislosti s aktuálně dokončenou Adaptační strategií Moravskoslezského kraje, která je pilotní implementací Národní adaptační strategie na úrovni kraje. Ta je mj. zaměřená na problematiku adaptací pohornické krajiny, provazující problematiku adaptací s revitalizací území, postiženého těžbou uhlí. V rámci těchto studií jsou navrhována opatření pro zkvalitnění městského prostředí tak, aby bylo zajištěno příjemné prostředí pro život obyvatel. Opatření jsou zaměřena například na budování zeleno-modré infrastruktury, tedy výsadbu kvalitní zeleně doplněnou o vodní prvky.
- 33 Přestože se města vyznačují poměrně velkým podílem městské zeleně, tato zeleň často není v dobré kondici a svoji funkci (zlepšení kvality ovzduší, rekreace obyvatel atp.) plní omezeně.** Často se jedná o porosty druhově chudé, složené z náletových dřevin, a proto je žádoucí rozšiřovat jejich druhovou skladbu, hlavně o původní dlouhověké druhy, revitalizovat a udržovat další funkční zeleň. Příkladem koncepčního řešení problematiky sídelní zeleně v metropolitní oblasti je Strategický plán rozvoje systému zeleně na území města Ostravy (2011), který definuje prostorové vztahy mezi hodnocenými plochami v návaznosti na krajinu, lesy, plochy po těžbě či průmyslu. Na něj navazují další studie, které rozpracovávají náměty na projektové záměry. Jiným zajímavým projektem je CLAIRO – Inovativní výsadba stromů v Ostravě. Prostřednictvím dat a analýz budou ve městě vysazeny takové odrůdy rostlin, které budou v daných oblastech odolnější a schopny dlouhodobě zachytávat více prachových částic, což celkově přispěje ke zlepšení kvality ovzduší ve městě.
- 34 Nekoncepční práce s veřejným prostorem a urbanistickým rozvojem na území měst.** Nepracuje se s prolukami a volnými plochami, veřejné prostranství není koncepčně osazováno estetickými prvky a živou kulturou zejména ve velkých městech. Výsledkem je město, ztrácející atraktivitu pro obyvatele i návštěvníky.
- 35 Ve městech a obcích jsou nevyužívané chátrající budovy, neudržované plochy.** Je potřeba dlouhodobého partnerství veřejného, akademického, podnikatelského a občanského sektoru na inovativní řešení a pro koordinovanou spolupráci na pozitivní změně a jasných řešeních urbánního prostoru.

- 36 Ostravská metropolitní oblast má bohatý potenciál kulturního dědictví, a především Ostrava je sídlem kulturních a sportovních akcí národního i mezinárodního významu.** Potenciál kulturního dědictví není dostatečně využíván pro změnu image metropolitní oblasti. Úspěšně se daří investovat do obnovy památek a kulturní infrastruktury v kombinaci s inovativním přístupem obnovy kulturního dědictví a vytváří se tak příležitost pro další rozvoj. Zejména Ostrava je dějištěm kulturních a sportovních akcí lákajících do regionu tisíce návštěvníků nejen z České republiky. Pořádané akce a události se opírají jednak o kvalitní a atraktivní infrastrukturu a o unikátní zkušenosti a know-how organizátorů. Dlouholeté a zavedené značky mají ohlas i v zahraničí, a kromě návštěvníků těchto akcí lákají k seberealizaci a inspirují talentované mladé lidi, kteří na několik let zakotví v Ostravě a stávají se, někdy i doživotně, součástí života města nebo šíří jeho pověst ve světě. Vynikajícím příkladem je transformace původního hutního podniku na atraktivní území Dolní Vítkovice, které se stalo jednou z nejvíce navštěvovaných kulturních atraktivit v ČR, místem konání mezinárodních festivalů i příkladem integrace zdrojů i spolupráce veřejného a privátního sektoru.
- 37 Jedním z dlouhodobých negativních trendů je postupné zastavování zemědělské půdy pro nezemědělské účely.** V letech 2006-2019 došlo k poklesu zemědělské půdy jen v oblasti vymezení ITI Ostravsko o cca 1750 ha. V rámci metropolitní oblasti se přitom odhaduje 230 brownfieldů o celkové rozloze 580 ha, lze však předpokládat, že počet je ve skutečnosti ještě vyšší. Mnohé brownfieldy jsou zatíženy ekologicky, tudíž způsobují další problémy v území a jejich revitalizace a následná využitelnost je finančně náročnější. Častým problémem jsou také majetkové vztahy znemožňující jakékoli další řešení situace. Množství brownfieldů je tak velkým problémem a zároveň příležitostí pro rozvoj dalších aktivit.

VNĚJŠÍ FAKTORY – Příležitosti, trendy, hrozby, na které by měla ITI reagovat

- 38 Na zhoršené kvalitě ovzduší v metropolitní oblasti se kromě místních zdrojů podílí také pokračující přeshraniční přenos emisí látek znečišťujících ovzduší z Polska.** Z tohoto důvodu je stěžejní spolupráce vedení MS kraje se Slezským vojvodstvím (PR) s cílem snížení přeshraničního přenosu znečištění, dále pokračovat ve snižování emisí z lokálních topenišť (pokračování vhodné formy „kotlečkových dotací“ i v souvislosti se zákazem provozu kotlů I. a II. třídy od roku 2023), dále snižovat emise z dopravy a postupně i z některých segmentů průmyslu a energetiky.
- 39 Česká republika, regiony, města a obce se budou muset v nadcházejících letech adaptovat na evropské a národní cíle pro snižování emisí CO₂.** Znamená to potřebu investic s využitím evropských a národních zdrojů do přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku (útlum těžby uhlí, nová energetika, elektromobilita a vodíková mobilita) a do oblasti adaptace na dopady klimatické změny. Při nastavování politik mířících ke splnění cílů stanovených Pařížskou dohodou je potřeba dbát na možné nepříznivé efekty a dopady mitigačních opatření na domácnosti. Ačkoli by opatření měla mít převážně pozitivní účinky (zlepšení zdraví obyvatel jako důsledek zlepšení kvality ovzduší, nové pracovní příležitosti v nových odvětvích ad.), je potřeba při jejich zavádění zvážit dopady na všechny skupiny obyvatel, a to především ty nejchudší a vyloučené. Přitom není nutné se opatřením zcela vyhnout, nýbrž zvážit specifické podmínky pro určité skupiny. Typické možné očekávané dopady přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku:
- Zdražení fosilních paliv následkem odejmutí dotací (mechanismy pro kompenzaci zranitelných skupin),
 - Ekonomické důsledky jako je zdražení základních potravin a elektrické energie (Evropská unie hovoří o tzv. energetické chudobě),
 - Zdražení dopravy a vyšší náklady při dojíždě do školy/zaměstnání (dostatečné zajištění dostupné hromadné dopravy i v odlehlejších oblastech),
 - Dražší provoz osobních automobilů a případné poplatky za jejich užívání (výjimka pro domácnosti, které nejsou v dosahu hromadné dopravy),
 - Přechod na elektromobilitu může vytvořit nové společenské bariéry,

- Nutné přesídlení obyvatel, např. kvůli výstavbě vodních elektráren nebo jiných obnovitelných zdrojů energie.

- 40 Je potřeba připravit se na dopady přeměny energetického mixu.** Bude třeba promyšleně nahradit současnou výrobu tepla a elektrické energie spalováním uhlí za technologie využívající nízkoemisní nebo bezemisní zdroje energie. Pro další desetiletí je tedy zapotřebí plánovat vhodný energetický mix (jako přechodné řešení bude využito na přechodnou dobu také zemní plyn). S ohledem na podmínky jednotlivých krajů budou lokální obnovitelné nebo jiné zdroje různé. Z energetického mixu nelze vyloučit jadernou energii, která je nejstabilnějším v podstatě čistým zdrojem. S ohledem na dobu potřebnou k realizaci investic v energetice je vhodné započít s přípravou již po roce 2021 tak, aby po roce 2035 bylo možné výrazně snížit potřebu uhelné či jiné fosilní energetiky. Vzhledem k silné roli uhelné energetiky, znečištěného ovzduší, které znevýhodňuje využití FVE, malého významu zemědělství a negativního postoje obcí k větrným elektrárnám se v minulých letech v třech řešených krajích nekladl vysoký důraz na využití obnovitelných zdrojů. V budoucím období je nutné podíl v energetickém mixu zvýšit.
- 41 Pohornická krajina skýtá mimořádný potenciál pro nový rozvoj (vazba na koncepci POHO2030 a adaptační strategie).** Na území metropolitní oblasti se stále nacházejí místa, která jsou po ukončené či ukončované těžbě nevyužita. Tato místa skýtají potenciál pro nové funkce krajiny. V těchto oblastech je nutné zajistit budoucí rozvoj tak, aby nebyl v rozporu s principy udržitelného rozvoje území, ochranou přírody a také měnicími se podmínkami v důsledku klimatické změny (adaptace). Návrh konkrétních prvků možného uspořádání pohornické krajiny (zhruba oblast Karviné, Havířova a Orlové), spolu s obecnými variantami nového využití území, se řeší ve zpracovávané Koncepci rozvoje pohornické krajiny na Karvinsku do roku 2030. Tato krajina skrývá rozvojový potenciál pro volnočasové a rekreační využití obyvatel okolních obcí, při současném zachování diverzity, i cenných prvků přírody. Bude rovněž územím aplikace principů adaptace krajiny na změnu klimatu s možným využitím komunitárních zdrojů (IP LIFE).
- 42 Města jsou vystavena zvýšenému riziku dopadů klimatické změny.** Na území metropolitní oblasti lze očekávat zvyšování průměrných ročních teplot, především v jarních a letních měsících. Nárůst teplot bude ovlivňovat celou řadu oblastí. Jednou z nejzávažnějších bude kvalita života ve městech a zdravotní stav obyvatel, zejména nejcitlivějších skupin, tedy především seniorů, dětí nebo lidí chronicky nemocných. Ve městech se bude projevovat efekt městského tepelného ostrova, který zvyšuje povrchovou teplotu a zesiluje účinky teplotních změn. Dále bude docházet ke zvyšování četnosti a délky letních veder, nárůstu dní beze srážek, což bude mít za následek ztížení zásobování obyvatel pitnou vodou a zásobování průmyslu technologickou vodou, současně může docházet k vyšší incidenci povodní, včetně bleskových. Sucho pak bude ovlivňovat stav zeleně v sídlech, jakost povrchových vod a zvyšovat riziko vzniku požárů.
- 43 V Ostravské metropolitní oblasti se projevuje trend stárnutí obyvatelstva, což způsobuje tlak na dostupnost sociálních služeb pro všechny potřebné občany.** Kvalitní a dostupné sociální služby jsou předpokladem jak pro řešení zaměstnanosti pro osoby pečující o závislé osoby, tak pro sociální začlenění marginalizovaných cílových skupin a obecně pro zvýšení kvality života v regionu.

F. Mobilita ve městech

VNITŘNÍ FAKTORY – Pozitivní vývoj, silné stránky, problémy, negativní trendy, zaostávání, slabé stránky, na které by měla ITI reagovat

- 44 Trend emisí znečišťujících látek z dopravy byl zejména v úvodu období 2000–2017 klesající.** Ve vývoji emisí se projevila modernizace vozového parku a s ní spojený pokles emisní náročnosti silniční dopravy, jeho vliv však byl v závěru sledovaného období převážen dalším růstem výkonů v silniční dopravě. Intenzita

dopravy (individuální automobilové i nákladní) ve městech a periferiích roste, obdobně jako počet registrovaných osobních aut. S tím v posledních letech souvisí nárůst emisí skleníkových plynů z dopravy (N₂O, CO₂) i hluku. Nízkoemisní doprava se musí stát součástí životního stylu obyvatel, jejím řešením mohou být sdílené služby, podpora elektro či vodíkové mobility a zvýšení atraktivity a podmínek cyklistické dopravy.

- 45 Využití veřejné dopravy v metropolitní oblasti je podprůměrné.** V metropolitní oblasti funguje rozvinutý integrovaný systém dopravy, do kterého jsou zahrnuty všechny obce metropolitní oblasti. Přesto každoročně celkově počet přepravených osob v hromadné dopravě klesá, v souvislosti se zvýšeným využíváním individuální automobilové dopravy. Výjimkou je železniční přeprava mimo region a městská hromadná doprava, která zaznamenává oživení, která však neodpovídá významnému zvýšení její kvality (nová vozidla, komfort, odbavování) a zejména vloženým nákladům. K nízké efektivnosti veřejné dopravy přispívá nedostatečná preference veřejné dopravy a nedostatečná regulace parkování a další restriktce IAD (nízkoemisní zóny apod.). Významným rysem je zvyšování podílu nízkoemisních vozidel při obnově vozového parku HD.
- 46 V kraji jsou nedostatečně propojené dopravní módy, telematika je málo rozvinutá a je provozováno málo dobíjecích stanic pro elektromobily.** V Ostravě je nedostatečný rozvoj inteligentního řízení světelných signalizačních zařízení ve srovnání s Brnem a Prahou. Nádraží neplní funkci přestupních uzlů mezi jednotlivými druhy dopravy. U většiny z nich chybí parkoviště P+R pro auta, stojany pro kola, informační systémy, čekárny a také servisní služby. Současně je stále velmi málo rozvinutá síť dobíjecích stanic pro elektromobily, stejně jako samotný počet elektromobilů (hybridů).

VNĚJŠÍ FAKTORY – Příležitosti, trendy, hrozby, na které by měla ITI reagovat

- 47 Zvýšení kvality a atraktivity veřejné dopravy.** Další snižování emisí ze silniční dopravy (a tedy mitigační efekt) se předpokládá v důsledku zvýšení atraktivity a kvality hromadné dopravy (včetně P+R), informačních a propagačních opatření vedoucích ke změně dopravního chování obyvatel, telematiky (snížení kongescí), rozvoje čisté mobility, podpory cyklo a pěší dopravy, moderních forem sdílení dopravy (car/bike sharing), a nezbytného omezování individuální automobilové dopravy ve městech (vytváření nízkoemisních zón a regulace parkování). K atraktivitě veřejné dopravy přispějí také adaptace na změnu klimatu – a to zavedením klimatizace do prostředků hromadné dopravy.
- 48 Snaha provázat různé dopravní módy a preference čisté mobility.** Kromě podpory veřejné dopravy je důležitá také podpora cyklistiky a pěší dopravy jako druhů šetrné dopravy ve městech. Koncepční budování bezpečných městských cyklostezek, propojení již existujících tras a vybudování návazné infrastruktury (např. stojany na kola, nosiče ve vozech hromadné dopravy) umožní další rozvoj cyklo dopravy jako alternativy volby a společně s vytyčením vhodných pěších tras a zajištění bezpečnosti chodců přispěje k rozvoji nízkoemisních druhů dopravy.
- 49 V kraji se předpokládá další rozvoj alternativních zdrojů pro pohon vozidel na bázi elektřiny a vodíku, a to ve veřejné i individuální dopravě.** Tímto krokem se sníží zatížení životního prostředí emisemi z dopravy. Příležitostí je zavádění elektromobility do veřejných služeb kraje (nemocnice, sociální služby, školy), které by bylo spojeno s budováním nabíjecích stanic u těchto institucí. Dobíjení by mělo být rovněž umožněno v přestupních uzlech a dopravních terminálech. Příležitostí je rozvoj vodíkové mobility, hrozbou se může stát nedostatek vodíkového paliva, resp. formy získávání vodíku se souvisejícími environmentálními a klimatickými dopady.

2.2 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza identifikuje silné stránky (S), slabé stránky (W), příležitosti/trendy (O) a hrozby (T) ve vztahu k území Ostravské metropolitní oblasti. Příležitosti, trendy a hrozby jsou definovány jako parametry vnějšího

prostředí (mimo území působnosti metropolitní oblasti), které nejsou pod přímou kontrolou místní správy a mohou mít významné dopady na socioekonomický rozvoj území. SWOT analýza vychází ze socioekonomické analýzy území, zvláště z jejich zjištění, která respektují vnitřní a vnější faktory v jednotlivých oblastech (viz kapitola 2.1).

A. Vzdělávání	
Silné a slabé stránky (vnitřní faktory)	Příležitosti, trendy a hrozby (vnější faktory)
Síť škol je v regionu rozvinutá, problémem je spíše zaměření a úroveň absolventů.	Pracovní síla v ČR, respektive i v metropolitní oblasti, není dostatečně připravená na digitální budoucnost.
Setrvává vysoký podíl osob bez vzdělání, se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity.	Nerovnoměrná podpora vědy a výzkumu ze strany státu na vysokých školách v ČR, rozevírající nůžky v potenciálu rozvoje univerzit v jednotlivých metropolitních oblastech a aglomeracích.
Zvyšuje se podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním, ale výrazně klesá počet studentů VŠ na školách v Ostravské metropolitní oblasti (i v porovnání s ostatními regiony).	

B. Zaměstnanost	
Silné a slabé stránky (vnitřní faktory)	Příležitosti, trendy a hrozby (vnější faktory)
Dynamika trhu práce je pod průměrnými hodnotami v ČR.	Využití Průmyslu 4.0 si vyžádá přijímání rychlých a efektivních opatření zajišťujících flexibilitu trhu práce.
Struktura zaměstnanosti v kraji v posledních letech prošla výraznější proměnou (výrazné snížení v odvětví těžby, dobývání a hutnictví, nárůst zaměstnaných v automobilovém průmyslu a službách).	Příležitostí pro města budou (i díky výrazné podpoře evropských politik) environmentální technologie, podporující ekologickou hospodárnost, čistší výrobní postupy, omezování materiálních vstupů, snižování spotřeby energií a množství vylučovaných emisí.
Stále dochází k migraci převážně mladých, často kvalifikovaných a talentovaných lidí mimo kraj.	
Firmy a zaměstnavatelé disponující volnými pracovními příležitostmi poptávají technicky orientovanou a vzdělanou pracovní sílu.	
Průměrné mzdy v kraji dlouhodobě rostou, jejich růst je relativně pomalejší oproti jiným krajům ČR a zůstává za potenciálem.	
V kraji došlo k rozšíření nabídky služeb Paktu zaměstnanosti, rozvíjejícího systematickou podporu kariérového poradenství pro správnou volbu nebo změnu studia či profese a monitoring trhu práce, včetně predikcí jeho dalšího vývoje.	

C. Ekonomika a podnikání

Silné a slabé stránky (vnitřní faktory)	Příležitosti, trendy a hrozby (vnější faktory)
Ekonomika kraje od roku 2000 vykazuje pozitivní nárůst HDP na obyvatele ve vztahu k průměru EU.	Z pohledu dlouhodobé perspektivy představuje riziko koncentrace velkých podniků v tradičních odvětvích závislých na využívání fosilních paliv.
Krajská ekonomika si nadále udržuje průmyslový charakter (rozvoj zejména kvalifikovanějších služeb je pod průměrem ČR).	Nové příležitosti v energetice – přeměna energetických zdrojů a nahrazování fosilních či „špinavých“ zdrojů energie „čistými“ zdroji vyvolaná iniciativou Green Deal.
V metropolitní oblasti je stále nízká motivace k podnikání.	Ve znalostně náročných ekonomikách se mění struktura výroby směrem k automatizaci a digitalizaci.

D. Výzkum, vývoj a inovace

Silné a slabé stránky (vnitřní faktory)	Příležitosti, trendy a hrozby (vnější faktory)
Roste počet pracovníků a investice do výzkumu a vývoje, stejně jako počet výzkumných a vývojových pracovišť, přesto je v ukazatelích investic do výzkumu a vývoje, vyjma smluvního výzkumu, kraj jen podprůměrně výkonný.	Omezení uhelného a metalurgického průmyslu může negativně ovlivnit VaVal aktivit u některých, především, českých firem.
Inovační výkonnost kraje mírně roste.	Elektrický a vodíkový pohon dopravních prostředků je v důsledku očekávaného nárůstu příležitostí pro podnikatelské subjekty.
Nízké kapacity výzkumu a vývoje a investice do VaV s vyšší přidanou hodnotou v soukromém sektoru.	Velké množství prostředků pro financování potřebných investic nabízejí komunitární programy EU.
Vysoké školy v Moravskoslezském kraji produkují v posledních letech více výsledků v oblasti vědy a výzkumu, v porovnání se českými univerzitami je jejich výkonnost spíše průměrná, v některých ukazatelích i výrazně podprůměrná.	Nerovnoměrná podpora vědy a výzkumu na vysokých školách v ČR, rozevírající nůžky v potenciálu rozvoje univerzit v jednotlivých metropolitních oblastech a aglomeracích

E. Kvalita života ve městech

Silné a slabé stránky (vnitřní faktory)	Příležitosti, trendy a hrozby (vnější faktory)
--	---

Zvyšující se kvalita ovzduší, která je ale stále výrazně nižší ve srovnání s jinými regiony EU (s výjimkou polské části Slezska).	Na zhoršené kvalitě ovzduší v metropolitní oblasti se kromě místních zdrojů podílí také pokračující přeshraniční přenos emisí látek znečišťujících ovzduší z Polska.
V metropolitní oblasti dochází k emitování skleníkových plynů do ovzduší.	Česká republika, regiony, města a obce se budou muset v nadcházejících letech adaptovat na evropské a národní cíle pro snižování emisí CO ₂ .
Dochází ke snižování produkce emisí z domácích topenišť díky „kotlíkovým dotacím“.	Je potřeba připravit se na dopady přeměny energetického mixu.
Území mezi městy Karvinou, Havířovem a Orlovou je příkladem krajiny postižené těžbou uhlí.	Pohornická krajina skýtá mimořádný potenciál pro nový rozvoj (vazba na koncepci POHO2030 a adaptační strategie).
V kraji a metropolitní oblasti pokračuje další fragmentace a zástavba volné krajiny (zábor zemědělské půdy).	Města jsou vystavena zvýšenému riziku dopadů klimatické změny.
Některá města v metropolitní oblasti mají zpracovnou, nebo zpracovávají, adaptační strategii na změnu klimatu.	V Ostravské metropolitní oblasti se projevuje trend stárnutí obyvatelstva, což způsobuje tlak na dostupnost sociálních služeb pro všechny potřebné občany.
Přestože se města vyznačují poměrně velkým podílem městské zeleně, tato zeleň často není v dobré kondici a svoji funkci (zlepšení kvality ovzduší, rekreace obyvatel atp.) plní omezeně.	
Nekoncepční práce s veřejným prostorem a urbanistickým rozvojem na území měst.	
Ve městech a obcích jsou nevyužívané chátrající budovy, neudržované plochy.	
Ostravská metropolitní oblast má bohatý potenciál kulturního dědictví, a především Ostrava je sídlem kulturních a sportovních akcí národního i mezinárodního významu.	
Jedním z dlouhodobých negativních trendů je postupné zastavování zemědělské půdy pro nezemědělské účely.	

F. Mobilita ve městech

Silné a slabé stránky (vnitřní faktory)	Příležitosti, trendy a hrozby (vnější faktory)
Trend emisí znečišťujících látek z dopravy byl zejména v úvodu období 2000–2017 klesající.	Zvýšení kvality a atraktivity veřejné dopravy.
Využití veřejné dopravy v metropolitní oblasti je podprůměrné.	Snaha provázat různé dopravní módy a preference čisté mobility.
V kraji jsou nedostatečně propojené dopravní módy, telematika je málo rozvinutá a je provozováno málo dobíjecích stanic pro elektromobily.	V kraji se předpokládá další rozvoj alternativních zdrojů pro pohon vozidel na bázi elektřiny a vodíku, a to ve veřejné i individuální dopravě.

2.3 ANALÝZA PROBLÉMŮ, ROZVOJOVÝCH POTŘEB A POTENCIÁLU ÚZEMÍ

Podle Metodického pokynu pro integrované nástroje a regionální akční plány 2021-2027 má tato kapitola obsahovat „identifikaci aktuálních problémů a rozvojových potřeb území při zohlednění rozvojového potenciálu území. Na identifikované potřeby bude reagovat nastavení Strategického rámce. Analýza se skládá ze seznamu konkrétních rozvojových potřeb území a jejich krátkého popisu, jehož součástí bude informace, v čem naplnění dané potřeby přispěje k rozvoji území metropolitní oblasti či aglomerace.“

V rámci socioekonomické analýzy bylo vygenerováno 49 zjištění, ať již vnitřního charakteru (problémů, ale i silných stránek) či vnějšího charakteru (rozvojové příležitosti, potenciální hrozby).

2.3.1 Relevance stávajícího stromu cílů a opatření vůči závěrům socioekonomické analýzy

Nejprve byla provedena analýza, zda nastavení stromu cílů a opatření ITI z období 2014-2020 je stále relevantní vůči aktualizovaným zjištěním socioekonomické analýzy.

V prvních dvou sloupcích jsou uvedena konkrétní zjištění aktualizované socioekonomické analýzy s jejich podrobným popisem. Ve třetím sloupci je označeno opatření ITI ze stávajícího stromu cílů a opatření ITI 2014-2020, které daný problém řeší. V posledním sloupci je pak podrobnější doporučení, jakým způsobem lze v novém programovém období 2021-2027 podporovat aktivity na překonání zjištěných problémů či jak dosáhnout zlepšení, plynoucích ze zjištěných příležitostí v nové Strategii Ostravské metropolitní oblasti 2021-2027.

A. Vzdělávání

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI 2014-2020	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
<p><i>VNITŘNÍ FAKTORY – pozitivní vývoj, silné stránky, problémy, negativní trendy, zaostávání, slabé stránky, na které by měla ITI reagovat</i></p> <p>1 Síť škol je v regionu rozvinutá, problémem je spíše zaměření a úroveň absolventů.</p>	<p>Modernizovány školy v období 2014-2020 z EU fondů. Mezinárodní testy PISA však ukazují, že ve srovnání 15letých studentů v zemích Organizace pro hospodářský rozvoj a spolupráci (OECD) má Česká republika průměrné výsledky v oblasti matematiky a přírodních věd a podprůměrná je v čtenářské gramotnosti.</p>	<p>ITI 1.1.1 Vytvoření podmínek pro kvalitní přípravu na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech a rozvoj klíčových přenositelných kompetencí pro uplatnění na trhu práce</p>	<p>Pokračování ve vybavení učeben na ZŠ, tentokrát se zaměřením na virtuální a rozšířenou realitu.</p> <p>Podpora SŠ přes RAP / IROP</p>
<p>2 Setrvává vysoký podíl osob bez vzdělání, se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity.</p>	<p>V mezikrajském srovnání vyšší podíl. Úroveň koresponduje s životní úrovní a negativně se odráží i na celkové konkurenceschopnosti ekonomiky</p>		<p>Částečně ITI 1.1.1 formou kvalitnější výuky.</p> <p>Jinak ve vzdělání individuální projekty přes MAP a KAP (IROP+OP JAK), v zaměstnanosti / zaměstnatelnosti aktivity Paktu (OPZ+).</p>
<p>3 Zvyšuje se podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním, ale výrazně klesá počet studentů VŠ na školách v Ostravské metropolitní oblasti (i v porovnání s ostatními regiony).</p>	<p>Kvalita absolventů je podle vyjádření zaměstnavatelů značně kolísavá, schází přenositelné kompetence, odpovídající dovednosti požadavkům trhu práce a jazyková vybavenost. Nepříznivý vývoj počtu vysokoškolských studentů je daný jak demografickými změnami, tak i nabídkou atraktivních a perspektivních oborů. V průběhu let 2013–2017, klesl počet VŠ studentů na školách se sídlem v metropolitní oblasti o více než 30 %.</p>		<p>Částečně řešeno přes DMS - 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti; dále zkvalitněním podmínek pro VŠ studenty v pokračování studia na VŠ a ve větší provazbě studia se sektorem firem a podporou podnikavosti u VŠ studentů, vytvářením nových oborů, lákáním zahraničních vědců a aktivní propagací VŠ</p>
<p><i>VNĚJŠÍ FAKTORY – Příležitosti, trendy, hrozby, na které by měla ITI reagovat</i></p> <p>4 Pracovní síla v ČR, respektive i v metropolitní oblasti, není dostatečně připravená na digitální budoucnost.</p>	<p>Zpráva WEF uvádí, že dovednosti pracovní síly v ČR jsou přesně v polovině mezi 144 zeměmi světa (na 72. místě). A to i přesto, že jako uživatelé ICT (ICT adoption) jsou Češi na příznivém 42. místě a v digitálních dovednostech na 41. místě. Čechům však chybí kritické myšlení, nedostatečně podporované školským systémem, ve světě je v tomto ohledu ČR na 79. místě. Počítačová gramotnost populace představuje jeden ze základních faktorů, které ovlivňují vstřícnost populace k přijetí a využívání nových technologií a nových forem poskytování služeb on-line nakupování, ale i pro zvládnutí nových profesních nároků, které vyvstávají v souvislosti s trendy Průmyslu 4.0.</p>		<p>Bude řešeno individuálně v OP TAK a v OPZ.</p> <p>Na nabídkové straně lze potenciálně podpořit aktivity e-governmentu (IROP 1.1).</p>

B. Zaměstnanost

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
<p><i>VNITŘNÍ FAKTORY - Pozitivní vývoj, silné stránky, problémy, negativní trendy, zaostávání, slabé stránky, na které by měla ITI reagovat</i></p> <p>5 Dynamika trhu práce je pod průměrnými hodnotami v ČR.</p>	<p>V posledních letech dochází ke snižování míry nezaměstnanosti, ke vzniku nových pracovních míst a k celkovému oživení ekonomiky, nicméně tato dynamika v MSK oproti jiným regionům je nižší. Problémem navíc zůstává dlouhodobá nezaměstnanost. Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo v Ostravské metropolitní oblasti je dlouhodobě 1,5 – 2násobný vůči průměru ČR.</p>		<p>Projekty Úřadu práce a MS Paktu (OPZ+, FST)</p>
<p>6 Struktura zaměstnanosti v kraji v posledních letech prošla výraznější proměnou.</p>	<p>Výrazně poklesl význam odvětví výroby základních kovů, hutních a kovodělných výrobků a narostl počet zaměstnaných v automobilovém průmyslu. Trh práce je vystaven riziku dopadů útlumu automobilového průmyslu v Německu a ve světě, z důvodu silné exportní orientace regionálních firem v automobilovém průmyslu na německé odběratele a z důvodu dynamického rozvoje automatizace výroby. Počet zaměstnaných ve službách narostl od roku 2010 téměř o 10 %, podíl zaměstnaných ve službách a oborech s vyšší přidanou hodnotou nicméně stále zaostává za potenciálem, investice dlouhodobě nevytvářejí vhodnou kvalifikační strukturu.</p>	<p>ITI 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti</p>	<p>Nutná další podpora digitalizace a automatizace ve firmách (OP TAK) a vzdělávání zaměstnanců v oblasti Průmyslu 4.0 (OPZ+, OP TAK). Dále je nutné zvyšovat pozici firem v globálních výrobních řetězcích (OP TAK, EXPANZE, programy MSIC). K tomu mohou napomoci i veřejné investice do Služeb infrastruktury (OP TAK 1.1).</p>
<p>7 Stále dochází k migraci převážně mladých, často kvalifikovaných a talentovaných lidí mimo kraj.</p>	<p>Prognózy pro následující roky jsou ještě více varující. Předpokládá se nedostatek kvalitních pracovních sil a absolventů pro potřeby firem, zejména technicky vzdělaných a připravených. Talentovaní mladí lidé odcházejí mimo kraj a odkládají nebo neplánují návrat zpátky do regionu. Zkušení zaměstnanci odcházejí do důchodu, s tím souvisí hrozba ztráty know-how v technických a specializovaných oborech. Získávání kvalifikovaných odborníků do manažerských pozic je z důvodu nedostatku na místním trhu obtížnější, při získávání z jiných regionů nebo zahraničí vadí image regionu, navzdory řadě výrazných pozitivních zlepšení prakticky ve všech aspektech kvality života. Metropolitní oblast potřebuje využít dostupné know-how a nástroje pro systematické zavádění tzv. „talent attraction managementu“ pro podporu příchodu / návratu studentů, podnikatelů a pracovníků a jejich rodin.</p>		<p>„Talent attraction management“ je společným projektem města Ostravy, MSIC a Paktu zaměstnanosti – Ostrava Expat centre (OPZ+ a další zdroje), ale i vlastní aktivity MSIC (lákání firem do VTP, příprava Digitálního inovačního hubu (DIH)). Je schválen program Global Experts na lákání zahraničních vědců na univerzity v regionu, ve spolupráci MSIC, SMO, MSK, VŠB, OSU, SLU (spolufinancování SMO a MSK). Zároveň na to reaguje výstavba unikátní vědecké infrastruktury (REFRESH) ze zdrojů FST.</p>

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
<p>8 Firmy a zaměstnavatelé disponující volnými pracovními příležitostmi poptávají technicky orientovanou a vzdělanou pracovní sílu.</p>	<p>Kromě toho požadují v čím dál větší míře, aby absolventi a nově přijímaní pracovníci byli vybaveni praktickými zkušenostmi. Řada firem musí nově nabrané síly dozdělavat a po několik let jim poskytovat další podporu pro zaučení v praxi. Stále citelně chybí systém, který by včas posílil praxi lidí ještě v průběhu vzdělávacího procesu. V důsledku nepodchyceného přenosu know-how starších zkušených zaměstnanců se vytrácí klíčové kompetence, a to v průmyslu i ve službách. Výzvou bude potřeba začlenit na trh práce osoby starší 50 let, osoby se zdravotním postižením (v MSK je jich v absolutních hodnotách nejvíce), osoby se středním vzděláním bez maturity nebo zcela bez kvalifikace či se základním vzděláním a osoby pečující o dítě do 15 let věku.</p>	<p>ITI 1.2.1 Zvýšení zaměstnatelnosti a sociální začleňování znevýhodněných skupin obyvatel na trhu práce</p>	<p>Začlenění nových osob z cílové skupiny 50+, osob se zdravotním postižením nebo s nízkou kvalifikací na trh práce řeší MS Pakt zaměstnanosti, Úřad práce. Systémy praxí řeší MPO. Lákání kvalifikovaných zaměstnanců vně metropolitní oblasti viz výše (Expat centrum – OPZ+ a další zdroje)</p>
<p>9 Průměrné mzdy v kraji dlouhodobě rostou, jejich růst je relativně pomalejší oproti jiným krajům ČR a zaostává za potenciálem.</p>	<p>Příčinou mírného zaostávání je proměna odvětvové struktury zaměstnanosti a pokles počtu zaměstnanců v průmyslových oborech, které se vyznačovaly nadprůměrnými platy (zejména těžební, hutnický a chemický průmysl) a pomalejší rozvoj zaměstnanosti ve znalostně náročných odvětvích služeb, které se vyznačují vyšší mzdovou úrovní (zejména služby ICT, peněžnictví a pojišťovnictví, vědecké a technické činnosti).</p>		<p>Tomu napomůže rychlejší digitalizace a automatizace firem, aplikace patentů a spolupráce firem s veřejným VaV sektorem (OP JAK 1.1), služby podnikatelům (OP TAK 1.1), služby pro expaty (potenciál OPZ+ nebo národní dotace), programy lákání talentů z řad studentů i středně a vysocí kvalifikovaných pracovníků (návrh na nové opatření ITI).</p>
<p>10 V kraji došlo k rozšíření nabídky služeb Paktu zaměstnanosti, rozvíjecího systematickou podporu kariérového poradenství pro správnou volbu nebo změnu studia či profese a monitoring trhu práce, včetně predikcí jeho dalšího vývoje.</p>	<p>Vzhledem k nevyhovující oborové struktuře vzdělávacích institucí u řady talentovaných a přirozeně nadaných budoucích absolventů středních škol, kteří nebudou vybaveni informacemi a potřebnými kompetencemi a dovednostmi, hrozí ztráta motivace hledat si dobré zaměstnání. Pro tyto specifické skupiny jsou nyní vyvíjeny nástroje umožňující specificky pracovat a usnadňovat návrat nebo vstup na trh práce, kde nejlépe uplatní své schopnosti a talent.</p>	<p>ITI 1.3.1 Vznik a rozvoj nástrojů pro vyhodnocení a řízení situace na trhu práce</p>	<p>Aktivity Moravskoslezského paktu zaměstnanosti</p>
<p><i>VNĚJŠÍ FAKTORY – Příležitosti, trendy, hrozby, na které by měla ITI reagovat</i></p> <p>11 Využití Průmyslu 4.0 si vyžádá přijímání rychlých</p>	<p>Cílem těchto opatření je příprava osob uvolňovaných ze zanikajících profesí na profese nové nebo profese, jejichž výkon je spojen s novými znalostmi a dovednostmi, stejně jako opatření stimulující tvorbu nových pracovních příležitostí. Předpokladem je tvorba včasných a spolehlivých informací prostřednictvím systému monitoringu a předvídání vývoje na trhu práce včetně kvalifikačních potřeb z hlediska</p>		<p>Viz zjištění č. 7</p>

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
<p>a efektivních opatření zajišťujících flexibilitu trhu práce.</p>	<p>pravděpodobnosti a rychlosti postupu automatizace a kybernetizace a jejich dopadu na zaměstnanost v jednotlivých sektorech, profesích a regionech. Například počet odborníků je podle NVF (Národně vzdělávací fond) v sektoru ICT, automatizace a kybernetiky v ČR na vysoké úrovni ve srovnání s jinými regiony, avšak značná část z nich je vázána v méně kvalifikačně náročných činnostech. Příležitostí je využití dlouhodobě akumulovaného know-how a dovedností v tradičních oborech k chytré re-specializaci a rozvoji nových ekonomických aktivit a nových odvětví a kvalifikací v silně se rozvíjejících oblastech jako je IT, automotive, letecký průmysl, bezpečnostní systémy, zbrojní průmysl, ve spojení s technologickou a znalostní přípravou na nadcházející trendy Průmyslu 4.0.</p>		
<p>12 Příležitostí pro města budou (i díky výrazné podpoře evropských politik) environmentální technologie.</p>	<p>podporující ekologickou hospodárnost, čistší výrobní postupy, omezování materiálních vstupů, snižování spotřeby energií a množství vylučovaných emisí. Současné znečištěné ovzduší a znehodnocená krajina mohou iniciovat vývoj takových technologií a nepředstavovat tak pouze problém, ale i příležitost pro rozvoj regionu vzhledem ke zvyšující se globální poptávce po environmentálních technologiích. Příkladem může být zavádění principů cirkulární ekonomiky, prvků udržitelné mobility nebo lokálních výrobních zdrojů energie. Růst globální poptávky po environmentálních technologiích – příležitost učinit z nevýhody kraje výhodu (znečištěné prostředí a znehodnocená krajina jako nová příležitost).</p>	<p>ITI 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury pro rozvoj udržitelné mobility ITI 3.1.2 Výstavba a modernizace drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy ITI 3.3.1 Snižování energetické náročnosti veřejných budov ITI 3.3.2 Snižování energetické náročnosti v sektoru bydlení ITI 3.3.3 Efektivnější nakládání s energiemi v podnikatelském sektoru ITI 3.4.1 Předcházení vzniku komunálních a průmyslových odpadů ITI 3.4.2 Výstavba a modernizace zařízení pro energetické a materiálové využití odpadů</p>	<p>Aktivity pro firmy => OPPIK Aktivity ve veřejné dopravě a veřejném sektoru (odpady, energetika) – IROP, OPŽP</p>

C. Ekonomika a podnikání

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
<p><i>VNITŘNÍ FAKTORY – Pozitivní vývoj, silné stránky, problémy, negativní trendy, zastávání, slabé stránky, na které by měla ITI reagovat</i></p> <p>13 Ekonomika kraje od roku 2000 vykazuje pozitivní nárůst HDP na obyvatele ve vztahu k průměru EU.</p>	<p>Moravskoslezsko bylo jediným regionem soudržnosti v ČR s pozitivnějším posunem v indexu regionální konkurenceschopnosti 2010-2016. Výkonnost ekonomiky MSK je však stále nízká, pod průměrem ČR i EU. HDP roste pomaleji než v hlavním městě Praze nebo Středočeském a Jihomoravském kraji – především kvůli nízké ekonomické aktivitě obyvatel MSK (relativně vyšší nezaměstnanosti v rámci ČR a zejména nízké míře podnikavosti obyvatel). Komplexní služby stávajícím i novým investorům nabízí MSID, stejně jako další města (např. Havířov, Frýdek-Místek, Opava, Karviná). Aktivní spolupráce vedení města Ostravy i MSK s investory, propagace investičních příležitostí ve spolupráci s agenturou CzechInvest a synergie s technickou univerzitou pozitivně ovlivnily vývoj kraje v posledních dvaceti letech.</p>		<p>Města, MSID, MSK – propagace investičních příležitostí Aktivity MSIC pro zvýšení podnikavosti v metropolitní oblasti a pro rozvoj MSP</p>
<p>14 Krajská ekonomika si nadále udržuje průmyslový charakter.</p>	<p>Těžký průmysl postupně nahrazuje výroba motorových vozidel a jejich součástí, informační technologie a nové průmyslové obory. Rozvoj služeb, zejména kvalifikovanějších (informační, finanční, profesní, vědecké a technické činnosti) je pomalý ve srovnání s celým územím ČR. Kraj, potažmo metropolitní oblast dokázala v posledních letech přilákat zajímavé portfolio investorů (převážně zahraničních, ale i tuzemských – v kraji je 42 průmyslových zón, které jsou z více než 75 % obsazeny), zejména v nových odvětvích.</p>	<p>ITI 1.1.1 Vytvoření podmínek pro kvalitní přípravu na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech a rozvoj klíčových přenositelných kompetencí pro uplatnění na trhu práce ITI 2.2.1 Revitalizace a regenerace zanedbaných ploch a areálů a objektů kulturního dědictví za účelem využití pro zvýšení atraktivity měst a jejich zázemí a podporu nových investic</p>	<p>MSIC, města, kraj – lákání firem s vyšší přidanou hodnotou do regionu Aktivity OP TAK pro přechod na Průmysl 4.0 (digitalizace, automatizace) Zvyšování kompetencí žáků a příprava na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech a rozvoj klíčových přenositelných kompetencí pro uplatnění na trhu práce</p>
<p>15 V metropolitní oblasti je stále nízká motivace k podnikání.</p>	<p>V kraji druhý nejnižší počet ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel mezi kraji ČR. Nízká míra podnikavosti je do značné míry dána historickým vývojem regionu, silnou zaměstnaneckou tradicí ve velkých podnicích těžkého průmyslu a nízké ochotě i nedostatku kompetencí velkého podílu obyvatel začít samostatně podnikat. Přesto lze v období 2014–2018 pozorovat</p>	<p>ITI 2.1.1 Zvýšit podnikatelské kompetence obyvatel a zvýšit motivaci k podnikání</p>	<p>Služby pro podnikatele v městech s nižší mírou podnikavosti</p>

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
	rostoucí tendenci počtu ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou, zejména obchodních společností, ale i živnostníků. Nejméně podnikatelských subjektů na počet obyvatel je v obcích na Karvinsku, Orlovsku, Havířovsku a Bohumínsku.		
16 Aktivní role MSIC v podpoře podnikání a inovací v regionu.	Na počátku roku 2017 zahájilo činnost Moravskoslezské inovační centrum, jehož posláním je podporovat růst a inovace ve firmách. Služby inovačního centra, nabízejícího portfolio programů pro kultivaci podnikatelského prostředí, jsou využívány začínajícími i velkými firmami, například Invent Medical, Ollies, MEPAC CZ, Hella, Brose a řadou dalších. Zatím není možné hodnotit dlouhodobé dopady programů na zahájení či rozvoji podnikání, zájem firem o tyto služby dokládá potřebnost další podpory a rozvoje.	ITI 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti	Další rozvoj MSIC – OP TAK 1.1 Služby infrastruktury
<i>VNĚJŠÍ FAKTORY – Příležitosti, trendy, hrozby, na které by měla ITI reagovat</i> 17 Z pohledu dlouhodobé perspektivy představuje riziko koncentrace velkých podniků v tradičních odvětvích závislých na využívání fosilních paliv.	Region se muset vypořádat s tendencí přechodu EU a ČR na nízkouhlikovou ekonomiku a odklon od uhlí. Kraj byl zapojen do Strategického rámce hospodářské restrukturalizace, reagujícího na výzvy spojené s restrukturalizací ekonomiky a průmyslu. V MSK je odhadovaný přímý dopad útlumu těžby uhlí na pracovní místa mezi 6 až 12 tisíci pracovními místy. Další ohrožená pracovní místa budou v řetězci dodavatelů těžebních společností a elektráren – kovovýroba, strojírenství a stavebnictví, ale i např. v outsourcovaných službách (IT, PR, ostraha, logistika, vývoj a výzkum, údržba, ad.).	ITI 1.1.3 Aktivní řešení dopadů pokračující restrukturalizace tradičních průmyslových oborů	Komplexně řeší Fond spravedlivé transformace.
18 Nové příležitosti v energetice.	Přeměna energetických zdrojů a nahrazování fosilních či „špinavých“ zdrojů energie „čistými“ zdroji vyvolaná iniciativou Green Deal bude investičně náročná, lze proto předpokládat také zvýšení ceny energií pro spotřebitele, a to jak domácnosti, tak firmy. Pro firmy se nicméně otevírají možnosti ve vývoji nových technologií v energetice (do jejichž vývoje a využití budou také nuceny změnou EU regulací). V případě úspěchu může vzniknout v krajích nová, modernizovaná základna odvětví energetiky, která bude znalostně náročná a bude schopná přispívat svým know-how a produkty k transformaci energetiky v Evropě, bude schopná technologického vývozu.	ITI 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti ITI 3.3.1 Snížení energetické náročnosti veřejných budov ITI 3.3.2 Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení ITI 3.3.3 Efektivnější nakládání s energiemi v podnikatelském sektoru	Potenciál pro činnost REFRESH (Výzkumné centrum pro energii a společenskou změnu). Aplikační projekty firem (OP TAK). Intervence Fondu spravedlivé transformace.

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
19 Ve znalostně náročných ekonomikách se mění struktura výroby směrem k automatizaci a digitalizaci.	Podle vyjádření automobilových firem se v regionu západní Evropy očekává přechod na rychlé a moderní automatizované linky a výroba závislá na levnější pracovní síle se přesune více na východ. Potenciál pro automatizaci byl odhadnut na 51 % pracovních míst. Na 1. a 3. místě v důležitosti pro ekonomiku ČR se umístila automatizace a robotizace (průzkum Deloitte mezi finančními řediteli CFO Survey 2018)	ITI 2.1.2 Zvýšit počet a podpořit růst malých a středních firem	Viz zjištění 14.

D. Výzkum, vývoj a inovace

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
20 <i>VNITŘNÍ FAKTORY – Pozitivní vývoj, silné stránky, problémy, negativní trendy, zaostávání, slabé stránky, na které by měla ITI reagovat</i> Roste počet pracovníků a investice do výzkumu a vývoje, stejně jako počet výzkumných a vývojových pracovišť, přesto je v ukazatelích investic do výzkumu a vývoje, vyjma smluvního výzkumu, kraj jen podprůměrně výkonný.	Posilování výzkumu, vývoje a inovačního prostředí v kraji je spojeno s tradičními odvětvími, i s novými, rozvíjejícími se obory, jakými jsou automobilový průmysl, IT technologie, environmentální technologie a moderní energetika. Jako jednu ze silných stránek firmy vnímají přítomnost univerzit, vývojových a konstrukčních center, laboratoří i digitálního hubu v rámci projektu IT4Innovations. Na druhou stranu je velmi nízký počet tematických oblastí výzkumu, v nichž je dosaženo kritické masy pro dosažení špičkové mezinárodní kvality, což vede k nižší atraktivitě veřejných výzkumných organizací v kraji.	ITI 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti	Zvyšování významu VaV v metropolitní oblasti (zvyšování pracovníků, investic a pracovišť) napomáhají projekty dlouhodobé mezisektorové spolupráce mezi veřejným a soukromým VaV sektorem (OP JAK 1.1) Stejně tak i inovační a aplikační projekty firem (OP TAK 1.1). Důležitý je vznik a rozvoj digitálního inovačního hubu v rámci IT4Innovations.
21 Inovační výkonnost kraje mírně roste.	Kraj je ve srovnání s ostatními regiony EU průměrně inovačně výkonný. Podnikové, výzkumné a vývojové aktivity jsou taženy zejména velkými firmami. V hodnocení inovační výkonnosti metodikou Regional Innovation Scoreboard patří MSK v rámci EU mezi průměrné (moderate) výkonné regiony. Počet inovujících MSP je	ITI 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti	Posílení služeb pro firmy dle vzoru MSIC i v dalších větších městech mimo Ostravu. Dlouhodobá mezisektorová spolupráce (OP JAK 1.1).

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
	průměrný. Kraj vykazuje slabší výkonnost ve vytváření a ochrany duševního vlastnictví (publikační činnost, patentová ochrana, spolupráce soukromého a akademického sektoru). Rovněž zaostává v exportní výkonnosti, stejně jako v uvádění nových inovativních výrobků na trh.		Stejně tak i inovační a aplikační projekty firem (OP TAK 1.1).
22 Nízké kapacity výzkumu a vývoje a investice do VaV s vyšší přidanou hodnotou v soukromém sektoru.	Značný podíl zahraničních investic, které sice vytvářejí pracovní místa, nicméně zisk se nereinvestuje zpět do kraje, nebo mateřské firmy nerozvíjejí vlastní VaV kapacity nebo aktivity s vyšší přidanou hodnotou v regionálních podnicích, byť tento trend se pomalu zlepšuje. Firmy plánují investovat do VaV stále více peněz, brzdí je však omezená dostupnost kvalifikovaných pracovníků a nejednoznačnost výkladu pravidel státní podpory.	ITI 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti	Viz zjištění 20.
23 Vysoké školy v Moravskoslezském kraji produkují v posledních letech více výsledků v oblasti vědy a výzkumu, v porovnání se českými univerzitami je jejich výkonnost spíše průměrná, v některých ukazatelích i výrazně podprůměrná.	Produkci výsledků vědy a výzkumů v kraji na univerzitách výrazně ovlivňuje evropské financování. Vysoká škola báňská – Technická univerzita v Ostravě a Ostravská univerzita se střídavě vyskytují v mezinárodních srovnávacích žebříčcích v kategoriích, kde je lze zařadit k 1000 až 1200 nejlepších, podle užitých metodiky.	Částečně ITI 2.3.1 (DMS)	Podpora infrastruktury VŠ (OP JAK) Lákání talentů z jiných regionů ČR i ze zahraničí na VŠ a další VaV pracoviště. Lákání středně a vysoce kvalifikovaných pracovníků. Dlouhodobá mezisektorová spolupráce (OP JAK 1.1). Je schválen program Global Experts na lákání zahraničních vědců na univerzity v regionu, ve spolupráci MSIC, SMO, MSK, VŠB, OSU, SLU (spolufinancování SMO a MSK).
<i>VNĚJŠÍ FAKTORY – Příležitosti, trendy, hrozby, na které by měla ITI reagovat</i> 24 Omezení uhelného a metalurgického průmyslu může negativně ovlivnit VaVal aktivit u některých, především, českých firem.	Významná část výzkumu a vývoje je zadávána a částečně i realizována v hutnických podnicích a zejména ve firmách navázaných na hutnictví a hornictví, tj. firmách, které hutním a důlním podnikům dodávají strojní a elektro vybavení, řídicí systémy apod. Příležitostí pro dodavatelské firmy bude přechod hutnictví na bezuhlíkové nebo nízkouhlíkové technologie výroby železa a oceli, který bude vyžadovat vývoj a dodávky nového vybavení hutí.	ITI 1.1.3 Aktivní řešení dopadů pokračující restrukturalizace tradičních průmyslových oborů 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti	Řeší Fond spravedlivé transformace.
25 Elektrický a vodíkový pohon dopravních prostředků je v důsledku	Vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu ČR ze dne 12.1.2020 předpokládá ve středním scénáři 200 tis. elektromobilů, 16 tis. užitkových vozidel, 600 autobusů na elektrický pohon a 120 tis. osobních a 1100 autobusů na vodíkový pohon do roku 2030. Pro tato	ITI 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury	Podpora infrastruktury nabíjecích a plnicích stanic (veřejně přístupné stanice)

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
očekávaného nárůstu příležitostí pro podnikatelské subjekty.	vozidla bude nutno vybudovat odpovídající počet nabíjecích a plnicích stanic, bude nutno vyvinout a vyrábět nové komponenty těchto vozidel.	pro rozvoj udržitelné mobility	OPD3 SC 3.1 a stanice pro MHD - IROP 6.1).
26 Velké množství prostředků pro financování potřebných investic nabízejí komunitární programy EU.	ČR zatím není v jejich čerpání příliš úspěšná. Jedná se např. o program Horizon 2020 na podporu výzkumu a vývoje, Urban Innovative Action na podporu inovativních řešení ve městech, LIFE – pro projekty z oblasti životního prostředí, ERASMUS – na podporu výměn studentů mezi členskými státy, Youth Employment Facility na podporu zaměstnanosti mládeže a řada dalších. Dokonce i účast studentů v programu ERASMUS je nízká částečně pro nezáměr kateder vysokých škol a jejich neochotu uznávat studium v zahraničí a z větší části pro nezáměr a slabé jazykové vybavení studentů.		Podpora informovanosti o komunitárních programech a programech přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce. Podpora pilotních inovativních řešení ve městech.

E. Kvalita života ve městech

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
<i>VNITŘNÍ FAKTORY – Pozitivní vývoj, silné stránky, problémy, negativní trendy, zaostávání, slabé stránky, na které by měla ITI reagovat</i> 27 Zvyšující se kvalita ovzduší, která je ale stále výrazně nižší ve srovnání s jinými regiony EU (s výjimkou polské části Slezska).	Přestože dochází ke snižování objemu celkových emisí, vypouštěných do ovzduší (s výjimkou CO), v metropolitní oblasti stále převažuje nízká kvalita ovzduší, na které se podílejí jak vyjmenované zdroje znečišťování ovzduší (velcí a střední znečišťovatelé – výrobní podniky, teplárny, koksovny atp.), domácí topeniště, doprava a dálkový přenos z katovické aglomerace. V území dochází k překračování imisních limitů koncentrací TZL, frakcí PM ₁₀ , PM _{2,5} , a benzo(a)pyrenu (v roce 2018 došlo k překročení imisního limitu také pro benzen). V kvalitě ovzduší se projevil vliv poklesu emisí v sektorech energetiky a průmyslu a v posledních letech také snižování emisí z lokálních zdrojů (domácnosti) v důsledku výměny kotlů v rámci tzv. „kotlečkových dotací“. Dalšímu snižování emisí nepřispívá narůstající intenzita dopravy.	ITI 3.2.1 Náhrada stávajících stacionárních spalovacích zdrojů v domácnostech ITI 3.2.2 Náhrada a rekonstrukce stacionárních zdrojů znečištění a modernizace jejich technologií 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury pro rozvoj udržitelné mobility 3.1.2 Výstavba a modernizace drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy 3.1.3 Rozvoj inteligentních dopravních systémů	Je nutné dále pokračovat v modernizaci a snižování znečišťování ovzduší velkými zdroji znečištění, dále podporovat výměny kotlů v domácnostech, podporovat čistotu veřejnou dopravu (IROP 6.1, OPD3 3.1), bránit kongescím ve městech (OPD3 SC 1.2) apod.

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
<p>28 V metropolitní oblasti dochází k emitování skleníkových plynů do ovzduší.</p>	<p>Důlní plyny (především metan) se podílejí na znečišťování ovzduší, resp. přispívají ke skleníkovému efektu. Postupný útlum těžby na Karvinsku a transformace Moravskoslezského kraje směrem k nízkouhlíkové energetice vyžaduje řešení útlumu s respektováním dlouhodobé údržby uzavíraných důlních prostor (čerpání důlních vod), mj. s cílem omezení emisí metanu do ovzduší. V souvislosti s narůstající intenzitou dopravy narůstá také produkce CO₂ a N₂O z dopravy, dalších skleníkových plynů.</p>	<p>ITI 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury pro rozvoj udržitelné mobility ITI 3.1.2 Výstavba a modernizace drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy 3.1.3 Rozvoj inteligentních dopravních systémů</p>	<p>V řešení Fondu spravedlivé transformace. Je třeba dál podporovat čistou veřejnou dopravu (IROP 6.1, OPD3 3.1), bránit kongescím ve městech (OPD3 SC 1.2) apod.</p>
<p>29 Dochází ke snižování produkce emisí z domácích topenišť díky „kotlíkovým dotacím“.</p>	<p>V kraji bylo vyměněno díky „kotlíkovým dotacím“ nejvíce kotlů v rámci České republiky. Pokračující navazující výměna je příležitostí k dalšímu snížení emisí z lokálních topenišť.</p>	<p>ITI 3.2.1 Náhrada stávajících stacionárních spalovacích zdrojů v domácnostech</p>	<p>Pokračování kotlíkových dotací (SFŽP)</p>
<p>30 Území mezi městy Karvinou, Havířovem a Orlovou je příkladem krajiny postižené těžbou uhlí.</p>	<p>Dotčené území ztratilo vlivem těžby svou původní sídelní a krajinnou strukturu. Mísí se zde devastující důlní vlivy s relikty původního uspořádání barokní krajiny a omezením krajinných funkcí.</p>	<p>ITI 2.2.1 Revitalizace a regenerace zanedbaných ploch a areálů a objektů kulturního dědictví za účelem využití pro zvýšení atraktivity měst a jejich zázemí a podporu nových investic ITI 1.1.3 Aktivní řešení dopadů pokračující restrukturalizace tradičních průmyslových oborů</p>	<p>Investice v této oblasti jsou v řešení Plánu spravedlivé územní transformace, případně jiných zdrojích mimo EU fondy.</p>
<p>31 V kraji a metropolitní oblasti pokračuje další fragmentace a zástavba volné krajiny (záběr zemědělské půdy).</p>	<p>Moravskoslezský kraj se vyznačuje největším podílem ostatních ploch, ke kterému velkou měrou přispívá silně urbanizovaná krajina metropolitní oblasti (obytná zástavba, průmyslové areály) a dopravní stavby.</p>	<p>ITI 2.2.1 Revitalizace a regenerace zanedbaných ploch a areálů a objektů kulturního dědictví za účelem využití pro zvýšení atraktivity měst a jejich zázemí a podporu nových investic</p>	<p>Adaptační opatření (OPŽP), větší využití brownfields, výstavba na prolukách v intravilánu měst</p>

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
<p>32 Některá města v metropolitní oblasti mají zpracovanou, nebo zpracovávají, adaptační strategii na změnu klimatu.</p>	<p>Jedná se o město Ostrava, Opava, Hlučín, ale také například Kopřivnici a Moravskoslezský kraj. Lze očekávat zájem dalších měst o problematiku adaptací na dopady změny klimatu, zejména v souvislosti s aktuálně dokončenou Adaptační strategií Moravskoslezského kraje, která je pilotní implementací Národní adaptační strategie na úrovni kraje. Ta je mj. zaměřená na problematiku adaptací pohorlické krajiny, provazující problematiku adaptací s revitalizací území, postiženého těžbou uhlí. V rámci těchto studií jsou navrhována opatření pro zkvalitnění městského prostředí tak, aby bylo zajištěno příjemné prostředí pro život obyvatel. Opatření jsou zaměřena například na budování zeleno-modré infrastruktury, tedy výsadbu kvalitní zeleně doplněnou o vodní prvky.</p>	<p>ITI 3.5.1 Revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně</p>	<p>Opatření na zachycení dešťové vody a její využití ve městech, opatření na zkvalitnění sídelní zeleně (IROP 2.2, OPŽP 1.3), realizace aktivit Akčního plánu adaptačních strategií jednotlivých měst</p>
<p>33 Přestože se města vyznačují poměrně velkým podílem městské zeleně, tato zeleň často není v dobré kondici a svoji funkci (zlepšení kvality ovzduší, rekreace obyvatel atp.) plní omezeně.</p>	<p>Často se jedná o porosty druhově chudé, složené z náletových dřevin, a proto je žádoucí rozšiřovat jejich druhovou skladbu, hlavně o původní dlouhověké druhy, revitalizovat a udržovat další funkční zeleň. Příkladem koncepčního řešení problematiky sídelní zeleně v metropolitní oblasti je Strategický plán rozvoje systému zeleně na území města Ostravy (2011), který definuje prostorové vztahy mezi hodnocenými plochami v návaznosti na krajinu, lesy, plochy po těžbě či průmyslu. Na něj navazují další studie, které rozpracovávají náměty na projektové záměry. Jiným zajímavým projektem je CLAIRO – Inovativní výsadba stromů v Ostravě. Prostřednictvím dat a analýz budou ve městě vysazeny takové odrůdy rostlin, které budou v daných oblastech odolnější a schopny dlouhodobě zachytávat více prachových částic, což celkově přispěje ke zlepšení kvality ovzduší ve městě.</p>	<p>ITI 3.5.1 Revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně</p>	<p>Opatření na zachycení dešťové vody a její využití ve městech, opatření na zkvalitnění sídelní zeleně (IROP 2.2, OPŽP 1.3)</p>
<p>34 Nekoncepční práce s veřejným prostorem a urbanistickým rozvojem na území měst.</p>	<p>Nepracuje se s prolukami a volnými plochami, veřejné prostranství není koncepčně osazováno estetickými prvky a živou kulturou zejména ve velkých městech. Výsledkem je město, ztrácející atraktivitu pro obyvatele i návštěvníky.</p>	<p>ITI 3.5.1 Revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně</p>	<p>Veřejná prostranství a zelená infrastruktura ve městech (IROP 2.2), sídelní zeleň (OPŽP 1.3)</p>
<p>35 Ve městech a obcích jsou nevyužívané chátrající budovy, neudržované plochy.</p>	<p>Je potřeba dlouhodobého partnerství veřejného, akademického, podnikatelského a občanského sektoru na inovativní řešení a pro koordinovanou spolupráci na pozitivní změně a jasných řešeních urbanistického prostoru.</p>	<p>ITI 2.2.1 Revitalizace a regenerace zanedbaných ploch a areálů a objektů kulturního dědictví za účelem využití pro zvýšení atraktivity měst a jejich zázemí a podporu nových investic</p>	<p>Revitalizace brownfields, aktivity na oživení městského prostoru (národní dotační tituly, Národní plán obnovy)</p>

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
<p>36 Ostravská metropolitní oblast má bohatý potenciál kulturního dědictví, a především Ostrava je sídlem kulturních a sportovních akcí národního i mezinárodního významu.</p>	<p>Potenciál kulturního dědictví není dostatečně využíván pro změnu image metropolitní oblasti. Úspěšně se daří investovat do obnovy památek a kulturní infrastruktury v kombinaci s inovativním přístupem obnovy kulturního dědictví a vytváří se tak příležitost pro další rozvoj. Zejména Ostrava je dějištěm kulturních a sportovních akcí lákajících do regionu tisíce návštěvníků nejen z České republiky. Pořádané akce a události se opírají jednak o kvalitní a atraktivní infrastrukturu a o unikátní zkušenosti a know-how organizátorů. Dlouholeté a zavedené značky mají ohlas i v zahraničí, a kromě návštěvníků těchto akcí lákají k seberealizaci a inspirují talentované mladé lidi, kteří na několik let zakotví v Ostravě a stávají se, někdy i doživotně, součástí života města nebo šíří jeho pověst ve světě. Vynikajícím příkladem je transformace původního hutního podniku na atraktivní území Dolní Vítkovice, které se stalo jednou z nejvíce navštěvovaných kulturních atraktivit v ČR, místem konání mezinárodních festivalů i příkladem integrace zdrojů i spolupráce veřejného a privátního sektoru.</p>	<p>ITI 2.2.1 Revitalizace a regenerace zanedbaných ploch a areálů a objektů kulturního dědictví za účelem využití pro zvýšení atraktivity měst a jejich zázemí a podporu nových investic</p>	<p>Posilování turistického, kulturního, volnočasového, popularizačně-vědního potenciálu Dolních Vítkovic.</p> <p>V nové Strategii metropolitní oblasti přesunout tuto aktivitu pod strategický cíl 3 a rozšířit o další aktivity (např. veřejnou infrastrukturu cestovního ruchu). Ve strategickém cíli 2 ponechat aktivity na podporu kulturních a kreativních odvětví.</p>
<p>37 Jedním z dlouhodobých negativních trendů je postupné zastavování zemědělské půdy pro nezemědělské účely.</p>	<p>V letech 2006-2016 vzrostla zastavěná plocha zemědělské půdy jen v oblasti vymezení ITI Ostravsko o cca 202,8 ha. V rámci metropolitní oblasti se přitom odhaduje 230 brownfieldů o celkové rozloze 580 ha, lze však předpokládat, že počet je ve skutečnosti ještě vyšší. Mnohé brownfieldy jsou zatíženy ekologicky, tudíž způsobují další problémy v území a jejich revitalizace a následná využitelnost je finančně náročnější. Častým problémem jsou také majetkové vztahy znemožňující jakékoli další řešení situace. Množství brownfieldů je tak velkým problémem a zároveň příležitostí pro rozvoj dalších aktivit.</p>		<p>Revitalizace brownfields, aktivity na oživení městského prostoru (národní dotační tituly, Národní plán obnovy)</p>
<p><i>VNĚJŠÍ FAKTORY – Příležitosti, trendy, hrozby, na které by měla ITI reagovat</i></p> <p>38 Na zhoršené kvalitě ovzduší v metropolitní oblasti se kromě místních zdrojů podílí také pokračující přeshraniční přenos emisí látek znečišťujících ovzduší z Polska.</p>	<p>Z tohoto důvodu je stěžejní spolupráce vedení MS kraje se Slezským vojvodstvím (PR) s cílem snížení přeshraničního přenosu znečištění, dále pokračovat ve snižování emisí z lokálních topenišť (pokračování vhodné formy „kotlíkových dotací“ i v souvislosti se zákazem provozu kotlů I. a II. třídy od roku 2023), dále snižovat emise z dopravy a postupně i z některých segmentů průmyslu a energetiky.</p>	<p>ITI 3.2.3 Výstavba a obnova systémů sledování kvality ovzduší</p>	<p>Viz bod 27</p>

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
<p>39 Česká republika, regiony, města a obce se budou muset v nadcházejících letech adaptovat na evropské a národní cíle pro snížení emisí CO₂.</p>	<p>Znamená to potřebu investic s využitím evropských a národních zdrojů do přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku (útlum těžby uhlí, nová energetika, elektromobilita a vodíková mobilita) a do oblasti adaptace na dopady klimatické změny. Při nastavování politik mířících ke splnění cílů stanovených Pařížskou dohodou je potřeba dbát na možné nepříznivé efekty a dopady mitigačních opatření na domácnosti. Ačkoli by opatření měla mít převážně pozitivní účinky (zlepšení zdraví obyvatel jako důsledek zlepšení kvality ovzduší, nové pracovní příležitosti v nových odvětvích ad.), je potřeba při jejich zavádění zvážit dopady na všechny skupiny obyvatel, a to především ty nejchudší a vyloučené. Přitom není nutné se opatřením zcela vyhnout, nýbrž zvážit specifické podmínky pro určité skupiny. Typické možné očekávané dopady přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zdražení fosilních paliv následkem odejmutí dotací (mechanismy pro kompenzaci zranitelných skupin), - Ekonomické důsledky jako je zdražení základních potravin a elektrické energie (Evropská unie hovoří o tzv. energetické chudobě), - Zdražení dopravy a vyšší náklady při dojíždě do školy/zaměstnání (dostatečné zajištění dostupné hromadné dopravy i v odlehlejších oblastech), - Dražší provoz osobních automobilů a případné poplatky za jejich užívání (výjimka pro domácnosti, které nejsou v dosahu hromadné dopravy), - Přechod na elektromobilitu může vytvořit nové společenské bariéry, - Nutné přesídlení obyvatel, např. kvůli výstavbě vodních elektráren nebo jiných obnovitelných zdrojů energie. 	<p>ITI 3.3.1 Snížení energetické náročnosti veřejných budov ITI 3.3.2 Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení ITI 3.3.3 Efektivnější nakládání s energiemi v podnikatelském sektoru ITI 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti</p>	<p>Tato problematika (dopady energetického přechodu) bude naplní výzkumného centra REFRESH. Řešeno také v rámci FST.</p>
<p>40 Je potřeba připravit se na dopady přeměny energetického mixu.</p>	<p>Bude třeba promyšleně nahradit současnou výrobu tepla a elektrické energie spalováním uhlí za technologie využívající nízkemisní nebo bezemisní zdroje energie. Pro další desetiletí je tedy zapotřebí plánovat vhodný energetický mix (jako přechodné řešení bude využít na přechodnou dobu také zemní plyn). S ohledem na podmínky jednotlivých krajů budou lokální obnovitelné nebo jiné zdroje různé. Z energetického mixu nelze vyloučit jadernou energii, která je nejstabilnějším v podstatě čistým zdrojem. S ohledem na dobu potřebnou k realizaci investic v energetice je vhodné započít s přípravou již po roce 2021 tak, aby po roce 2035 bylo možné výrazně snížit potřebu uhelné či jiné fosilní energetiky. Vzhledem k silné roli uhelné energetiky, znečištěného ovzduší, které znevýhodňuje využití FVE, malého</p>	<p>ITI 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti</p>	<p>Tato problematika (dopady energetického přechodu) bude naplní výzkumného centra REFRESH. Řešeno také v rámci FST.</p> <p>Doplnit do Strategie Ostravské metropolitní oblasti opatření na výrobu a využití obnovitelných zdrojů energie pro veřejný i podnikatelský sektor</p>

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
	významu zemědělství a negativního postoje obcí k větrným elektrárnám se v minulých letech v třech řešených krajích nekladl vysoký důraz na využití obnovitelných zdrojů. V budoucím období je nutné podíl v energetickém mixu zvýšit.		
41 Pohornická krajina skýtá mimořádný potenciál pro nový rozvoj (vazba na koncepci POHO2030 a adaptační strategie).	Na území metropolitní oblasti se stále nacházejí místa, která jsou po ukončené či ukončované těžbě nevyužita. Tato místa skýtají potenciál pro nové funkce krajiny. V těchto oblastech je nutné zajistit budoucí rozvoj tak, aby nebyl v rozporu s principy udržitelného rozvoje území, ochranou přírody a také měnicími se podmínkami v důsledku klimatické změny (adaptace). Návrh konkrétních prvků možného uspořádání pohornické krajiny (zhruba oblast Karviné, Havířova a Orlové), spolu s obecnými variantami nového využití území, se řeší ve zpracovávané Koncepci rozvoje pohornické krajiny na Karvinsku do roku 2030. Tato krajina skrývá rozvojový potenciál pro volnočasové a rekreační využití obyvatel okolních obcí, při současném zachování diverzity, i cenných prvků přírody. Bude rovněž územím aplikace principů adaptace krajiny na změnu klimatu s možným využitím komunitárních zdrojů (IP LIFE).	ITI 2.2.1 Revitalizace a regenerace zanedbaných ploch a areálů a objektů kulturního dědictví za účelem využití pro zvýšení atraktivity měst a jejich zázemí a podporu nových investic	Aktivity ze strategie POHO 2030, využití Fondu spravedlivé transformace
42 Města jsou vystavena zvýšenému riziku dopadů klimatické změny.	Na území metropolitní oblasti lze očekávat zvyšování průměrných ročních teplot, především v jarních a letních měsících. Nárůst teplot bude ovlivňovat celou řadu oblastí. Jednou z nejzávažnějších bude kvalita života ve městech a zdravotní stav obyvatel, zejména nejcitlivějších skupin, tedy především seniorů, dětí nebo lidí chronicky nemocných. Ve městech se bude projevovat efekt městského tepelného ostrova, který zvyšuje povrchovou teplotu a zesiluje účinky teplotních změn. Dále bude docházet ke zvyšování četnosti a délky letních veder, nárůstu dní beze srážek, což bude mít za následek ztížení zásobování obyvatel pitnou vodou a zásobování průmyslu technologickou vodou, současně může docházet k vyšší incidenci povodní, včetně bleskových. Sucho pak bude ovlivňovat stav zeleně v sídlech, jakost povrchových vod a zvyšovat riziko vzniku požárů.		Aktivity z Akčního plánu adaptačních strategií, využití OPŽP a IROP (prostřednictvím nástroje ITI) i další dotační tituly. Doplnit do Strategie Ostravské metropolitní oblasti specifické cíle a opatření k OZE a k adaptačním opatřením.
43 V Ostravské metropolitní oblasti se projevuje trend stárnutí obyvatelstva, což způsobuje tlak na dostupnost sociálních služeb pro všechny potřebné občany.	Kvalitní a dostupné sociální služby jsou předpokladem jak pro řešení zaměstnanosti pro osoby pečující o závislé osoby, tak pro sociální začlenění marginalizovaných cílových skupin a obecně pro zvýšení kvality života v regionu.		Podporovat dostupnost a zkvalitnění sociálních služeb – terénní a ambulantní služby, případně pobytové služby (IROP 4.2, NPO atd.).

F. Mobilita ve městech

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
<p><i>VNITŘNÍ FAKTORY – Pozitivní vývoj, silné stránky, problémy, negativní trendy, zaostávání, slabé stránky, na které by měla ITI reagovat</i></p> <p>44 Trend emisí znečišťujících látek z dopravy byl zejména v úvodu období 2000–2017 klesající</p>	<p>Ve vývoji emisí se projevila modernizace vozového parku a s ní spojený pokles emisní náročnosti silniční dopravy, jeho vliv však byl v závěru sledovaného období převážen dalším růstem výkonů v silniční dopravě. Intenzita dopravy (individuální automobilové i nákladní) ve městech a periferiích roste, obdobně jako počet registrovaných osobních aut. S tím v posledních letech souvisí nárůst emisí skleníkových plynů z dopravy (N₂O, CO₂) i hluku. Nízkoemisní doprava se musí stát součástí životního stylu obyvatel, jejím řešením mohou být sdílené služby, podpora elektro či vodíkové mobility a zvýšení atraktivity a podmínek cyklistické dopravy.</p>	<p>ITI 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury pro rozvoj udržitelné mobility ITI 3.1.2 Výstavba a modernizace drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy ITI 3.1.3 Rozvoj inteligentních dopravních systémů</p>	<p>Dále podporovat čistou mobilitu (čistá vozidla, infrastruktura pro čistou mobilitu) a telematiku v silniční dopravě. Realizovat opatření dle Plánu udržitelné městské mobility.</p>
<p>45 Využití veřejné dopravy v metropolitní oblasti je podprůměrné.</p>	<p>V metropolitní oblasti funguje rozvinutý integrovaný systém dopravy, do kterého jsou zahrnuty všechny obce metropolitní oblasti. Přesto každoročně celkově počet přepravených osob v hromadné dopravě klesá, v souvislosti se zvýšeným využíváním individuální automobilové dopravy. Výjimkou je železniční přeprava mimo region a městská hromadná doprava, která zaznamenává oživení, která však neodpovídá významnému zvýšení její kvality (nová vozidla, komfort, odbavování) a zejména vloženým nákladům. K nízké efektivnosti veřejné dopravy přispívá nedostatečná preference veřejné dopravy a nedostatečná regulace parkování a další restriktce IAD (nízkoemisní zóny apod.). Významným rysem je zvyšování podílu nízkoemisních vozidel při obnově vozového parku HD.</p>	<p>ITI 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury pro rozvoj udržitelné mobility ITI 3.1.2 Výstavba a modernizace drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy</p>	<p>Dále zvyšovat atraktivitu veřejné dopravy. Realizovat opatření dle Plánu udržitelné městské mobility.</p>
<p>46 V kraji jsou nedostatečně propojené dopravní módy, telematika je málo rozvinutá a je provozováno málo dobíjecích stanic pro elektromobily.</p>	<p>V Ostravě je nedostatečný rozvoj inteligentního řízení světelných signalizačních zařízení ve srovnání s Brnem a Prahou. Nádraží neplní funkci přestupních uzlů mezi jednotlivými druhy dopravy. U většiny z nich chybí parkoviště P+R pro auta, stojany pro kola, informační systémy, čekárny a také servisní služby. Současně je stále velmi málo rozvinutá síť dobíjecích stanic pro elektromobily, stejně jako samotný počet elektromobilů (hybridů).</p>	<p>ITI 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury pro rozvoj udržitelné mobility ITI 3.1.3 Rozvoj inteligentních dopravních systémů</p>	<p>Dále podporovat čistou mobilitu (vozidla, infrastruktura) a telematická opatření pro zabránění dopravních kongescí. Realizovat opatření dle Plánu udržitelné městské mobility.</p>

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Zjištění socioekonomické analýzy	Popis zjištění/závěrů SE analýzy	Dotčené opatření ITI	Doporučení, jak danou oblast v Ostravské metropolitní oblasti podporovat
<p><i>VNĚJŠÍ FAKTORY – Příležitosti, trendy, hrozby, na které by měla ITI reagovat</i></p> <p>47 Zvýšení kvality a atraktivity veřejné dopravy.</p>	<p>Další snižování emisí ze silniční dopravy (a tedy mitigační efekt) se předpokládá v důsledku zvýšení atraktivity a kvality hromadné dopravy (včetně P+R), informačních a propagačních opatření vedoucích ke změně dopravního chování obyvatel, telematiky (snížení kongescí), rozvoje čisté mobility, podpory cyklo a pěší dopravy, moderních forem sdílení dopravy (car/bike sharing), a nezbytného omezení individuální automobilové dopravy ve městech (vytváření nízkoemisních zón a regulace parkování). K atraktivitě veřejné dopravy přispějí také adaptace na změnu klimatu – a to zavedením klimatizace do prostředků hromadné dopravy.</p>	<p>ITI 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury pro rozvoj udržitelné mobility ITI 3.1.2 Výstavba a modernizace drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy ITI 3.1.3 Rozvoj inteligentních dopravních systémů</p>	<p>Dále zvyšovat atraktivitu veřejné dopravy a dalších forem čisté mobility. Realizovat opatření dle Plánu udržitelné městské mobility.</p>
<p>48 Snaha provázat různé dopravní módy a preference čisté mobility.</p>	<p>Kromě podpory veřejné dopravy je důležitá také podpora cyklistiky a pěší dopravy jako druhů šetrné dopravy ve městech. Koncepční budování bezpečných městských cyklostezek, propojení již existujících tras a vybudování návazné infrastruktury (např. stojany na kola, nosiče ve vozech hromadné dopravy) umožní další rozvoj cyklo dopravy jako alternativy volby a společně s vytyčením vhodných pěších tras a zajištění bezpečnosti chodců přispěje k rozvoji nízkoemisních druhů dopravy.</p>	<p>ITI 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury pro rozvoj udržitelné mobility</p>	<p>Realizovat opatření dle Plánu udržitelné městské mobility.</p>
<p>49 V kraji se předpokládá další rozvoj alternativních zdrojů pro pohon vozidel na bázi elektřiny a vodíku, a to ve veřejné i individuální dopravě.</p>	<p>Tímto krokem se sníží zatížení životního prostředí emisemi z dopravy. Příležitostí je zavádění elektromobility do veřejných služeb kraje (nemocnice, sociální služby, školy), které by bylo spojeno s budováním nabíjecích stanic u těchto institucí. Dobíjení by mělo být rovněž umožněno v přestupních uzlech a dopravních terminálech. Příležitostí je rozvoj vodíkové mobility, hrozbou se může stát nedostatek vodíkového paliva, resp. formy získávání vodíku se souvisejícími environmentálními a klimatickými dopady.</p>	<p>ITI 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury pro rozvoj udržitelné mobility ITI 3.1.2 Výstavba a modernizace drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy</p>	<p>Budovat síť dobíjecích stanic na bázi elektřiny a vodíku. Realizovat opatření dle Plánu udržitelné městské mobility.</p>

2.3.2 Vyhodnocení stromu cílů a opatření 2014-20 a doporučení pro strategický rámec 2021-27

Zatímco v předchozí podkapitole byly posuzovány jednotlivé závěry/zjištění socioekonomické analýzy ve vztahu k cílům a opatřením Strategie ITI 2014-2020, tato podkapitola se zrcadlově zaměřuje na vyhodnocení stromu cílů a opatření 2014-2020.

Základním předpokladem tvorby strategií metropolitních oblastí a aglomerací na období 2021-2027 má být aktualizace a plynulě navázání na strategický rámec ITI z období 2014-2020.

Proto je tato podkapitola koncipována následovně:

- V prvním sloupci je původní opatření ITI 2014-2020
- V druhém sloupci je každé opatření vyhodnoceno z pohledu relevance (zda je toto opatření stále potřebné a nutné, aby bylo součástí strategického rámce), relevance jednotlivých opatření byla zjišťována dotazníkovým šetřením v rámci mid-term evaluace ITI 2014-2020; u opatření, která byla naplňována přímo nástrojem ITI, je doplněno i zhodnocení využití daných prostředků (z pohledu zájmu o dané téma ze strany žadatelů i z pohledu implementačního nastavení)
- Ve třetím sloupci je ověření propojení opatření ITI 2014-2020 na závěry aktualizované socioekonomické analýzy, které jsou silnou stránkou či příležitostí, potenciálem pro metropolitní oblast, nebo naopak slabou stránkou či hrozbou
- Ve čtvrtém sloupci jsou definovány a popsány rozvojové potřeby, včetně informace, v čem naplnění dané potřeby přispěje k rozvoji území metropolitní oblasti
- V pátém sloupci je doporučení, zda má dané opatření ITI 2014-2020 být implementováno i v období 2021-2027 a pokud ano, zda má být součástí širší Strategie Ostravské metropolitní oblasti, nebo se má stát součástí užšího Nástroje ITI (Akčního plánu) se zajištěným financováním z EU zdrojů (případně je navržena jiná možnost).
- V posledním sloupci je návrh nového stromu cílů a opatření ITI 2021-2027, ve kterém je doporučeno pokračovat v daném opatření, nebo jej transformovat, případně je doporučeno na doplnění o nový specifický cíl ITI či opatření ITI. Tato doporučení jsou následně přebírána do strategické části (kap. 3).

Metodická poznámka: rozvojový potenciál území lze chápat jako (interní) silné stránky území či (externí) příležitosti a trendy důležité pro další rozvoj metropolitní oblasti. Potenciál území lze tedy částečně identifikovat ve sloupci „Vazba na závěry socioekonomické analýzy.“ Explicitně je pak potenciál území (i z kapacitních důvodů tabulky) identifikován a popsán ve Strategické části (kap. 3) u každého specifického cíle ITI. Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území se pak identifikují v této podkapitole (v tabulce níže) a zároveň i ve Strategické části (kap. 3) na úrovni opatření ITI.

Strategický cíl ITI 1 – Zvýšit zaměstnanost a uplatnitelnost obyvatel na trhu práce

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy: silné stránky a příležitosti, potenciál území, slabé stránky a hrozby	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci opatření v rámci širší Strategie MO / užšího Nástroje ITI / vyjmutí opatření	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
1.1 Zvýšit uplatnitelnost obyvatel na trhu práce					1.1 Zvýšit uplatnitelnost obyvatel na trhu práce
1.1.1 Vytvoření podmínek pro kvalitní přípravu na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech a rozvoj klíčových přenositelných kompetencí pro uplatnění na trhu práce	V ITI 2014-2020 velmi úspěšné opatření (přes nástroj ITI realizovány projekty s EU příspěvkem ve výši 838 mil. Kč) a s vysokou potřebou na straně stakeholderů. Rovněž hodnoceno jako stále relevantní pro nové období 2021-2027.	1 Síť škol je v regionu rozvinutá, problémem je spíše zaměření a úroveň absolventů (ČR má průměrné výsledky v oblasti matematiky a přírodních věd a podprůměrná je v čtenářské gramotnosti.) 2 Setrvává vysoký podíl osob bez vzdělání, se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity (vyšší podíl v mezikrajském srovnání)	1. Zabezpečit podmínky pro kvalitní výuku na základních a středních školách, které povedou ke zlepšení výsledků žáků a studentů a k získání potřebných kompetencí na trhu práce. 2. Zvýšit kapacitu a zlepšit podmínky v MŠ, aby osoby pečující o děti se mohly vrátit na trh práce a děti získaly potřebné dovednosti a kompetence pro úspěšný start vzdělávání.	Zůstává v nástroji ITI (IROP 4.1) jako důležité opatření pro získání kompetencí v technických a přírodovědných oborech. Oproti 14-20 bude nástroj ITI cílit pouze na ZŠ (cílová skupina SŠ zůstává jen v širší strategii MO). Dále se rozšiřuje oblast podpory o zkapacitnění a zvýšení kvality MŠ.	1.1.1 Vytvoření podmínek pro kvalitní přípravu na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech a rozvoj klíčových přenositelných kompetencí pro uplatnění na trhu práce (ITI) (IROP 4.1)

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy: silné stránky a příležitosti, potenciál území, slabé stránky a hrozby	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci opatření v rámci širší Strategie MO / užšího Nástroje ITI / vyjmutí opatření	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
1.1.2 Zvýšení kvality vzdělávání a kompetencí budoucích i současných pedagogických pracovníků	Relevance hodnocena jako důležitá, nicméně nefinancováno přímo z nástroje ITI	Jedná se o podpurné opatření pro zvýšení kvality výuky na školách všech stupňů (vazba na závěry 1 a 2)	3. Zlepšovat podmínky pro kvalitní vzdělávání a získávání kompetencí budoucích i současných pedagogických pracovníků tak, aby se na všech stupních škol prosadily moderní formy vzdělávání a žáci a studenti byli dobře připraveni na vstup na trh práce.	Důležité pro širší Strategii metropolitní oblasti, nicméně nefinancovatelné nástrojem ITI	1.1.2 Zvýšení kvality vzdělávání a kompetencí budoucích i současných pedagogických pracovníků (<i>mimo nástroj ITI</i>)
1.1.3 Aktivní řešení dopadů pokračující restrukturalizace tradičních průmyslových oborů	Vyhodnoceno jako již méně relevantní potřebám území, přesto byla v období 14-20 využita alokace přes nástroj ITI ve výši 95 mil. Kč, vedle toho byly realizovány systémové projekty realizovány přes ÚP	6 Struktura zaměstnanosti v kraji v posledních letech prošla výraznější proměnou. 5 Dynamika trhu práce je pod průměrnými hodnotami v ČR.	4. Podporovat včasný a aktivní systém rekvalifikací u méně perspektivních oborů a přípravu zaměstnanců na potřeby nových odvětví v průmyslu a službách.	Opatření platné pro širší Strategii MO, mimo nástroj ITI (soustředěně přes Pakt zaměstnanosti, Fond spravedlivé transformace, Úřad práce apod.)	1.1.3 Aktivní řešení dopadů pokračující restrukturalizace tradičních průmyslových oborů (<i>mimo nástroj ITI</i>)
	Nové opatření	7 Stále dochází k migraci převážně mladých, často kvalifikovaných a talentovaných lidí mimo kraj. 8 Firmy a zaměstnavatelé disponující volnými	5. Zvýšit materiální podmínky i kvalitu studia na vysokých školách v metropolitní oblasti, aby byli přilákáni noví studenti zevnitř i vně metropolitní oblasti, a aby mohly být	Návrh – v návaznosti na závěry SE analýzy návrh přidat nové opatření ITI do širší strategie MO	1.1.4 Zvýšení kvality vysokého školství studia v metropolitní oblasti (<i>mimo nástroj ITI</i>)

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy: silné stránky a příležitosti, potenciál území, slabé stránky a hrozby	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci opatření v rámci širší Strategie MO / užšího Nástroje ITI / vyjmutí opatření	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
		<p>pracovními příležitostmi poptávají technicky orientovanou a vzdělanou pracovní sílu.</p> <p>9 Průměrné mzdy v kraji dlouhodobě rostou, jejich růst je relativně pomalejší oproti jiným krajům ČR a zaostává za potenciálem</p>	lákány firmy na dostupnou a vysoce kvalifikovanou pracovní sílu v regionu.		
1.2 Zapojit znevýhodněné skupiny obyvatel na trh práce					1.2 Zapojit znevýhodněné skupiny obyvatel na trh práce
1.2.1 Zvýšení zaměstnatelnosti dlouhodobě nezaměstnaných a sociálně vyloučených obyvatel	Vyhodnoceno jako středně relevantní, toto opatření nebylo součástí nástroje ITI	5 Dynamika trhu práce je pod průměrnými hodnotami v ČR. Problémem zůstává dlouhodobá nezaměstnanost. Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo v ostravské metropolitní oblasti je dlouhodobě 1,5 – 2násobný vůči průměru ČR.	6. Napomoci návratu znevýhodněných skupin na trh práce, zvláště z cílových skupin dlouhodobě nezaměstnaných a sociálně vyloučených obyvatel a obyvatel se zdravotním znevýhodněním a dále osobám pečujícím o děti a jiné závislé osoby, což přispěje k větší sociální kohezi v metropolitní oblasti a dostane potřebnou pracovní sílu na trh práce (včetně sociálního podnikání).	Opatření platné pro širší Strategii MO, nicméně systémově řešeno Úřadem práce, případně APSV, návrh spojit s opatřením 1.2.2 a 1.2.3	1.2.1 Zvýšení zaměstnatelnosti a sociální začleňování znevýhodněných skupin obyvatel na trhu práce <i>(mimo nástroj ITI, ale řešeno implementačním mechanismem OPZ+)</i>
1.2.2 Zvýšení zaměstnatelnosti obyvatel se zdravotním znevýhodněním a osob pečujících o děti a jiné závislé osoby	Vyhodnoceno jako opatření poměrně relevantní potřebám území, v období 14-20 využita alokace (přes nástroj ITI EU příspěvek 21 mil. Kč).			Opatření platné pro širší Strategii MO, nicméně v období 21-27 mimo nástroj ITI, resp. do ad hoc implementačního nástroje OPZ+, návrh toto opatření spojit	---

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy: silné stránky a příležitosti, potenciál území, slabé stránky a hrozby	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci opatření v rámci širší Strategie MO / užšího Nástroje ITI / vyjmutí opatření	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
				s opatřením 1.2.1 a 1.2.3.	
1.2.3 Podpora sociálního podnikání	Vyhodnoceno jako málo relevantní pro potřeby území, o opatření je ale zájem (přes nástroj ITI realizovány projekty s EU příspěvkem v hodnotě 30 mil. Kč)			Návrh zahrnout tuto podporu pod komplexněji pojaté opatření 1.2.1.	---
1.3 Zvýšit efektivitu řízení a vyhodnocování situace na trhu práce					1.3 Zvýšit efektivitu řízení a vyhodnocování situace na trhu práce
1.3.1 Vznik a rozvoj nástrojů pro vyhodnocení a řízení situace na trhu práce	Vyhodnoceno jako spíše méně relevantní současným potřebám území, tento nástroj je již zavedený a úspěšně fungující (Pakt zaměstnanosti)	10 V kraji došlo k rozšíření nabídky služeb Paktu zaměstnanosti, rozvíjejícího systematickou podporu kariérového poradenství pro správnou volbu nebo změnu studia či profese a monitoring trhu práce, včetně predikcí jeho dalšího vývoje.	7. Rozvíjet služby Paktu zaměstnanosti a nástrojů pro vyhodnocování a řízení situace na trhu práce, a tím napomoci restrukturalizaci metropolitní oblasti na nové a perspektivní obory a nalezení rovnováhy mezi potřebami zaměstnavatelů a uchazečů na trhu práce.	Vzhledem k důležitosti tohoto opatření pro nasměrování dalších aktivit (ve vztahu k lákání studentů a pracovníků, k rekvalifikacím stávající pracovní síly) návrh ponechat toto opatření v rámci širší Strategie MO.	1.3.1 Vznik a rozvoj nástrojů pro vyhodnocení a řízení situace na trhu práce (<i>mimo nástroj ITI</i>)

Strategický cíl ITI 2 – Podpořit podnikání a vznik pracovních míst

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci v rámci Strategie MO / Nástroje ITI	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
2.1 Podpořit podnikavost obyvatel a rozvoj malých a středních podniků					2.1 Podpořit podnikavost obyvatel a rozvoj malých a středních podniků
2.1.1 Zvýšit podnikatelské kompetence obyvatel a zvýšit motivaci k podnikání	Vyhodnoceno jako středně relevantní současným potřebám území, zájem žadatelů o projekty byl minimální (9 mil. Kč na měkké aktivity)	15 V metropolitní oblasti je stále nízká motivace k podnikání.	8. Zvýšení kompetencí a motivace obyvatel pro podnikání (která je stále v metropolitní oblasti nízká), které přispěje ke zvýšení konkurenceschopnosti a inovativnosti v regionu a k růstu pracovních míst.	Opatření nadále platné pro širší Strategii MO, nicméně v období 21-27 mimo nástroj ITI	2.1.1 Zvýšit podnikatelské kompetence obyvatel a zvýšit motivaci k podnikání (<i>mimo nástroj ITI</i>)
2.1.2 Zvýšit počet a podpořit růst malých a středních firem	Stále velmi relevantní téma, podpora školicích středisek v MSP nebyla úspěšná (přísné podmínky programu OPPIK), technologie pro MSP a digitalizace byla úspěšná, byť se nepodařilo vše vyčerpat a program podpory začínajícím MSP nebylo povoleno vyhlásit ze strany ŘO OPPIK	12 Příležitostí pro města budou (i díky výrazné podpoře evropských politik) environmentální technologie. 16 Aktivní role MSIC v podpoře podnikání a inovací v regionu. 17 Z pohledu dlouhodobé perspektivy představuje riziko koncentrace velkých podniků v tradičních odvětvích závislých na využívání fosilních paliv.	9. Zvýšení počtu malých a středních podniků a podpora jejich růstu (což v ostravské metropolitní oblasti stále zaostává v porovnání s jinými regiony) napomůže ke zvýšení konkurenceschopnosti v regionu a k růstu stabilních pracovních míst.	V období 21-27 není reálná přímá podpora MSP přes nástroj ITI (formou modernizace technologií nebo digitalizací a automatizací), ale bude dále podporováno službami infrastruktury pro firmy z nástroje ITI.	2.1.2 Zvýšit počet a podpořit růst malých a středních firem (ITI) (<i>OPTAK 1.1</i>)

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci v rámci Strategie MO / Nástroje ITI	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
		19 Ve znalostně náročných ekonomických se mění struktura výroby směrem k automatizaci a digitalizaci.			
	Nové opatření	15 V metropolitní oblasti je stále nízká motivace k podnikání. 36 Ostravská metropolitní oblast má bohatý potenciál kulturního dědictví, a především Ostrava je sídlem kulturních a sportovních akcí národního i mezinárodního významu.	10. Podpořit a zvýšit potenciál kulturních a kreativních odvětví, které přispějí ke zvýšení kreativity a podnikavosti i ekonomického potenciálu, a tím také pomohou spoluvytvářet příznivý kulturní a marketingový obraz města a metropolitní oblasti.		2.1.3 Podpora kulturních a kreativních odvětví (<i>mimo nástroj ITI</i>)
2.2 Zvýšit atraktivitu pro investice					2.2 Zvýšit atraktivitu pro investice
2.2.1 Revitalizace a regenerace zanedbaných ploch a areálů a objektů kulturního dědictví za účelem využití pro zvýšení atraktivity měst a	Revitalizace ploch a areálů je stále akcentována jako relevantní téma. V 14-20 vznikl z prostředků nástroje ITI finanční nástroj pro	30 Území mezi městy Karvinou, Havířovem a Orlovou je příkladem krajiny postižené těžbou uhlí.	11. Revitalizací a regenerací nevyužívaných a zanedbaných ploch a areálů přispět k zlepšení životního prostředí v daných lokalitách, přinést do	Revitalizace ploch a areálů na území zůstává v širší Strategii MO, bude realizována zpravidla prostřednictvím Fondu	2.2.1 Revitalizace a regenerace zanedbaných ploch a areálů (<i>mimo nástroj ITI</i>)

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci v rámci Strategie MO / Nástroje ITI	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
jejich zázemí a podporu nových investic	regeneraci brownfields v hodnotě 0,5 mld. Kč, dalších 140 mil. Kč bude využito pro objekty kulturního dědictví pro zvýšení atraktivity měst a jejich zázemí. Revitalizace kulturního dědictví byla považována za středně relevantní pro další podporu.	<p>31 V kraji a metropolitní oblasti pokračuje další fragmentace a zástavba volné krajiny (záběr zemědělské půdy).</p> <p>34 Nekoncepční práce s veřejným prostorem a urbanistickým rozvojem na území měst.</p> <p>35 Ve městech a obcích jsou nevyužívané chátrající budovy, neudržované plochy.</p> <p>36 Ostravská metropolitní oblast má bohatý potenciál kulturního dědictví, a především Ostrava je sídlem kulturních a sportovních akcí národního i mezinárodního významu.</p> <p>41 Pohornická krajina skýtá mimořádný potenciál pro nový rozvoj (vazba na koncepci POHO2030 a adaptační strategie).</p>	daných míst nové ekonomické možnosti, a zvýšit tak atraktivitu měst a obcí i prostředí mezi sídly.	spravedlivé transformace, Národního plánu obnovy či EU dotací mimo nástroj ITI. Revitalizace kulturního dědictví bude převedena do nového opatření ITI (a bude součástí nástroje ITI). Podpora kulturně-kreativních odvětví bude vyčleněna pod SC 2.1 na zvýšení podnikavosti a rozvoj MSP.	
2.2.2 Rekonstrukce, modernizace, popř. výstavba silnic a budování obchvatů sídel na vybrané regionální silniční síti s cílem zvýšit konektivitu k síti TEN-T	V období 14-20 se podařilo přes nástroj ITI investovat 750 mil. Kč z EU zdrojů na podporu regionální silniční sítě v aglomeraci. Jedná se	Částečně 46 V kraji jsou nedostatečně propojené dopravní módy, telematika je málo rozvinutá a je provozováno málo	Viz opatření 3.1.4	Toto opatření je nadále relevantní, ovšem součástí širší Strategie MO (v období 21-27 součástí RAP v IROP), návrh přesunout opatření	3.1.4 Modernizace nadřazené silniční a železniční sítě v Ostravské metropolitní oblasti (<i>mimo nástroj ITI</i>)

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci v rámci Strategie MO / Nástroje ITI	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
	nadále o relevantní téma.	dobíjecích stanic pro elektromobily.		do specifického cíle 3.1 jako nové opatření 3.1.4 a rozšířit je na nadřazenou železniční a silniční síť	
2.3 Realizovat aktivity na podporu strategie inteligentní specializace pro Moravskoslezský kraj					
2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti (RIS3 MSK: Cíl A1, horizontální priorita A: Transfer technologií)	V období 14-20 bylo toto opatření hodnoceno jako středně až velmi relevantní. Část spolupráce VaV s firmami byla velmi úspěšná (670 mil. Kč), o něco méně se dařilo aplikaci VaV ve firmách, byť je to i do budoucna relevantní téma; klastrové iniciativy nakonec nepodporovány, služby infrastruktury úspěšné.	20 Roste počet pracovníků a investice do výzkumu a vývoje, stejně jako počet výzkumných a vývojových pracovišť, přesto je v ukazatelích investic do výzkumu a vývoje, vyjma smluvního výzkumu, kraj jen podprůměrně výkonný. 22 Nízké kapacity výzkumu a vývoje a investice do VaV s vyšší přidanou hodnotou v soukromém sektoru. 23 VŠ v MSK produkují v posledních letech více výsledků v oblasti vědy a výzkumu, v porovnání se českými univerzitami je jejich výkonnost spíše průměrná, v některých ukazatelích i výrazně podprůměrná.	12. Vyšší intenzitou vazeb mezi veřejným a soukromým VaV sektorem přispět ke zvýšení transferu a komercializace výsledků VaV činnosti, k větší prestiži vysokoškolského VaV sektoru a ke zvýšení konkurenceschopnosti spolupracujících firem, a tím i k větší prestiži a konkurenceschopnosti ostravské metropolitní oblasti.	Pro období 21-27 se v rámci nástroje ITI nadále počítá s opatřením na dlouhodobou mezisektorovou spolupráci (OP JAK), částečně do nástroje ITI mohou spadnout aplikační projekty firem (OP TAK – kombinované výzvy)	2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti (ITI) (OP JAK 1.1)

Strategický cíl ITI 3 – Zlepšit kvalitu prostředí a podpořit udržitelný rozvoj

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci v rámci Strategie MO / Nástroje ITI	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
3.1 Podpořit rozvoj udržitelné mobility					
3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury pro rozvoj udržitelné mobility	Relevance střední až vysoká, v období 14-20 investovány 1,1 mld. Kč přes nástroj ITI z EU zdrojů	44 Trend emisí znečišťujících látek z dopravy byl zejména v úvodu období 2000–2017 klesající 45 Využití veřejné dopravy v metropolitní oblasti je podprůměrné. 46 V kraji jsou nedostatečně propojené dopravní módy, telematika je málo rozvinutá a je provozováno málo dobíjecích stanic pro elektromobily. 47 Zvýšení kvality a atraktivity veřejné dopravy.	13. Potřeba dále zkvalitnit oblast udržitelné mobility – od bezemisních vozidel veřejné dopravy po vybudování sítě cyklostezek, čímž dojde ke snížení individuální automobilové dopravy a ke zatraktivnění prostředí měst a veřejné dopravy v nich.	Nadále podporovat v rámci nástroje ITI aktivity na podporu udržitelné a čisté mobility.	3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury pro rozvoj udržitelné mobility (ITI) (<i>IROP 6.1</i>)
3.1.2 Výstavba a modernizace drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy	Relevance střední až vysoká, v období 14-20 investováno 720 mil. Kč přes nástroj ITI z EU zdrojů	48 Snaha provázet různé dopravní módy a preference čisté mobility. 49 V kraji se předpokládá další rozvoj alternativních zdrojů pro pohon vozidel na bázi elektřiny	14. Rozšiřování a modernizace tramvajové a trolejbusové sítě ve městech přispěje ke zkapacitnění přepravy cestujících a ke zvýšení provozní rychlosti na modernizovaných tratích.	Nadále podporovat v rámci nástroje ITI výstavbu, modernizace a rekonstrukce drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy.	3.1.2 Výstavba a modernizace drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy (ITI) (<i>OPD3 3.1</i>)
3.1.3 Rozvoj inteligentních dopravních systémů	Relevance střední až vysoká, v období 14-20 investováno 117 mil. Kč přes nástroj ITI z EU zdrojů		15. Zkvalitnit a rozšířit stávající telematické systémy na silniční síti, které povedou k plynulejšímu dopravnímu provozu, k časovým úsporám a k úspoře pohonných hmot.	Nadále podporovat v rámci nástroje ITI telematická opatření na silniční síti k zabránění dopravním kongescím.	3.1.3 Rozvoj inteligentních dopravních systémů (ITI) (<i>OPD3 1.2</i>)

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci v rámci Strategie MO / Nástroje ITI	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
		a vodíku, a to ve veřejné i individuální dopravě.			
	Nové opatření		16. Modernizace nadřazené silniční a železniční sítě a její plynulé napojení na místní systém udržitelné mobility přinese další časové úspory a lepší dopravní dostupnost ostatními regiony v ČR i mimo ČR, a s tím i další pozitivní dopady na Ostravskou metropolitní oblast (pracovní mobilita, sektor dopravy a průmyslu, snížení negativních vlivů na životní prostředí).	Podporovat v rámci širší Strategie ostravské MO provazbu místní a regionální mobility na nadřazenou silniční a železniční síť v metropolitní oblasti, včetně její výstavby, modernizace a rekonstrukce.	3.1.4 Modernizace nadřazené silniční a železniční sítě v Ostravské metropolitní oblasti (<i>mimo nástroj ITI</i>)
3.2 Snížit znečištění ovzduší					3.2 Snížit znečištění ovzduší
3.2.1 Náhrada stávajících stacionárních spalovacích zdrojů v domácnostech	Relevance vysoká, realizováno krajskými grantovými schémata mimo nástroj ITI	27 Zvyšující se kvalita ovzduší, která je ale stále výrazně nižší ve srovnání s jinými regiony EU (s výjimkou polské části Slezska).	17. Dále zlepšovat kvalitu ovzduší v Ostravské metropolitní oblasti nahrazením nevyhovujících zdrojů tepla v domácnostech, náhradou a rekonstrukcí stacionárních zdrojů znečištění, modernizací jejich technologií a efektivně monitorovat stav kvality ovzduší pro snížení znečišťujících látek v ovzduší	Zůstává v široké Strategii MO, sloučení s opatřením 3.2.2.	3.2.1 Výměna nevyhovujících zdrojů tepla v domácnostech, snižování emisí stacionárních zdrojů a sledování kvality ovzduší (<i>mimo nástroj ITI</i>)
3.2.2 Náhrada a rekonstrukce stacionárních zdrojů znečištění a modernizace jejich technologií	Relevance vysoká, intervence v období 14-20 mimo nástroj ITI	29 Dochází ke snižování produkce emisí z domácích topenišť díky „kotlečným dotacím“.		Zůstává v široké Strategii MO, sloučení do nového opatření 3.2.1.	
3.2.3 Výstavba a obnova systémů sledování kvality ovzduší	Relevance vyhodnocena jako střední,	38 Na zhoršené kvalitě ovzduší		Zůstává v široké Strategii MO,	

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci v rámci Strategie MO / Nástroje ITI	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
	v období 14-20 mimo nástroj ITI	v metropolitní oblasti se kromě místních zdrojů podílí také pokračující přeshraniční přenos emisí látek znečišťujících ovzduší z Polska.	a pro dokladování změny kvality ovzduší a změny vnímání metropolitní oblasti z hlediska znečištění.	sloučení do nového opatření 3.2.1.	
3.3 Zvýšit energetickou účinnost					3.3 Zvýšit energetickou účinnost
3.3.1 Snížení energetické náročnosti veřejných budov	Relevance vyhodnocena jako střední, v období 14-20 mimo nástroj ITI	18 Nové příležitosti v energetice. 39 Česká republika, regiony, města a obce se budou muset v nadcházejících letech adaptovat na evropské a národní cíle pro snižování emisí CO₂. 40 Je potřeba připravit se na dopady přeměny energetického mixu.	18. Zvýšit energetickou účinnost budov a technologií prostřednictvím snížení energetické náročnosti – ve veřejném sektoru, v oblasti bydlení i v podnikatelském sektoru, aby došlo k finančním provozním úsporám a snižováním výroby energie docházelo ke snižování emisí CO ₂ a k plnění evropských a národních cílů.	Částečně bude součástí nástroje ITI (OPŽP 1.1), většinou budou ostatní zdroje (individuální projekty OPŽP, Národní plán obnovy apod.).	3.3.1 Snížení energetické náročnosti veřejných budov (ITI) (OPŽP 1.1)
3.3.2 Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení	Relevance vyhodnocena jako střední, v období 14-20 mimo nástroj ITI			Bude řešeno mimo nástroj ITI a zpravidla i mimo EU dotace (finanční nástroje apod.)	3.3.2 Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení (mimo nástroj ITI)
3.3.3 Efektivnější nakládání s energiemi v podnikatelském sektoru	Relevance vyhodnocena jako střední, v období 14-20 mimo nástroj ITI			Bude řešeno mimo nástroj ITI	3.3.3 Efektivnější nakládání s energiemi v podnikatelském sektoru (mimo nástroj ITI)

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci v rámci Strategie MO / Nástroje ITI	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
NOVĚ 3.4 Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie ve městech					3.4 Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie ve městech
	Nové opatření	18 Nové příležitosti v energetice. 39 Česká republika, regiony, města a obce se budou muset v nadcházejících letech adaptovat na evropské a národní cíle pro snižování emisí CO₂.	19. Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie – jak ve veřejném, tak i v soukromém sektoru, dojde tak k posílení energetické soběstačnosti, k finančním úsporám a k naplnění evropských a národních cílů ke snižování emisí CO ₂ .	Bude řešeno v rámci nástroje ITI opatřením na výstavbu a rekonstrukci OZE pro veřejné budovy a pro zajištění systémové energie ve veřejném sektoru	3.4.1 Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie ve veřejném sektoru (ITI) <i>(OPŽP 1.2)</i>
	Nové opatření	40 Je potřeba připravit se na dopady přeměny energetického mixu.			3.4.2 Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie v podnikatelském sektoru <i>(mimo nástroj ITI)</i>
3.5 Revitalizovat zeleň v sídlech					3.5 Přizpůsobit města a jejich zázemí důsledkům klimatické změny
	Aktivita sídelní zeleně byla řešena mimo nástroj ITI, relevance tohoto opatření byla velmi vysoká i pro nové období	33 Přestože se města vyznačují poměrně velkým podílem městské zeleně, tato zeleň často není v dobré kondici a svoji funkci (zlepšení kvality ovzduší, rekreace obyvatel atp.) plní omezeně. 39 Česká republika, regiony, města a obce se budou muset v nadcházejících	20. Zlepšit prostředí měst adaptačními opatření na změnu klimatu, zvláště budováním modrozelené infrastruktury ve městech, a tím přispět k naplnění evropských a národních cílů pro snižování emisí CO ₂ a adaptačních strategií.	Bude řešeno v rámci nástroje ITI podporou adaptačních opatření ve městech a v jejich zázemí.	3.5.1 Adaptační opatření na změnu klimatu (sucho, povodně, sídelní zeleň) (ITI) <i>(OPŽP 1.3)</i>
	Nové opatření			Bude řešeno v rámci nástroje ITI opatřením na revitalizaci veřejných prostranství a revitalizací nevyužívaných ploch a pro	3.5.2 Revitalizace veřejných prostranství a zelená infrastruktura ve městech (ITI) <i>(IROP 2.2)</i>

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci v rámci Strategie MO / Nástroje ITI	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
		letech adaptovat na evropské a národní cíle pro snižování emisí CO ₂ . 42 Města jsou vystavena zvýšenému riziku dopadů klimatické změny.		zelenou infrastrukturu ve městech.	
3.4 Zefektivnit nakládání s odpady					3.6 Podpořit přechod na oběhové hospodářství účinně využívající zdroje
3.4.1 Předcházení vzniku komunálních a průmyslových odpadů	Řešeno v období 14-20 mimo nástroj ITI	12 Příležitostí pro města budou (i díky výrazné podpoře evropských politik) environmentální technologie.	21. Vytvořit účinný systém oběhového hospodářství s opatřeními na minimalizaci vzniku odpadu a s účinným systémem materiálního a energetického využití odpadů, což přispěje k minimalizaci skládkování odpadů, k využití energie a k zvýšení soběstačnosti v surovinových zdrojích větším využíváním druhotných surovin.	Bude řešeno mimo nástroje ITI v rámci širší strategie os travské MO opatřením na předcházení vzniku odpadů.	3.6.1 Prevence vzniku komunálních a průmyslových odpadů (<i>mimo nástroj ITI</i>)
3.4.2 Výstavba a modernizace zařízení pro energetické a materiálové využití odpadů	Relevance tohoto opatření i pro nové období byla hodnocena jako velmi vysoká. V období 14-20 alokované prostředky nakonec nebyly využity v rámci nástroje ITI kvůli zpoždění v přípravě vhodných projektů.			Bude řešeno v rámci nástroje ITI opatřením na materiální a energetické využití odpadů.	3.6.2 Materiální a energetické využití odpadů (ITI) (<i>OPŽP 1.5</i>)
3.4.3 Rekultivace starých skládek	Relevance tohoto opatření byla vyhodnocena jako střední, realizace v období 14-20 mimo nástroj ITI.			Nebude nadále řešeno	

ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

Název opatření ITI 2014-2020	Vyhodnocení opatření	Vazba na závěry SE analýzy	Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území	Doporučení na implementaci v rámci Strategie MO / Nástroje ITI	Doporučení pro název specifického cíle ITI a opatření ITI 2021-2027 a identifikace pro nástroj ITI a SC OP
NOVĚ 3.7 Zvýšit atraktivitu metropolitní oblasti využitím potenciálu kulturního dědictví					3.7 Zvýšit atraktivitu metropolitní oblasti využitím potenciálu kulturního dědictví
	Nové opatření	36 Ostravská metropolitní oblast má bohatý potenciál kulturního dědictví, a především Ostrava je sídlem kulturních a sportovních akcí národního i mezinárodního významu.	22. Využít potenciál kulturního dědictví pro zvýšení cestovního ruchu, zachování kulturního dědictví a zvyšování kulturní identity a vzdělanosti obyvatel díky podpoře muzeí a knihoven a zpřístupnění kulturních památek.	Bude řešeno v rámci nástroje ITI opatřením na revitalizaci památek, muzeí a knihoven a na podporu veřejné infrastruktury cestovního ruchu	3.7.1 Revitalizace a vybavení památek, muzeí, knihoven a veřejné infrastruktury cestovního ruchu v metropolitní oblasti (ITI) (IROP 4.4)
NOVĚ 3.8 Zvýšit kvalitu života zajištěním dostupných sociálních služeb		43 V Ostravské metropolitní oblasti se projevuje trend stárnutí obyvatelstva, což způsobuje tlak na dostupnost sociálních služeb pro všechny potřebné občany.	23. Zvýšit dostupnost a kvalitu infrastruktury sociálních služeb, což přinese zvýšení kvality života pro klienty dané infrastruktury, tak také pro členy rodiny, kteří pečují o závislé osoby.	Bude řešeno v rámci nástroje ITI opatřením na zajištění vyšší dostupnosti a kvality infrastruktury sociálních služeb	3.8.1 Zajištění vyšší dostupnosti a kvality infrastruktury sociálních služeb (ITI) (IROP 4.2)

2.4 ANALÝZA STAKEHOLDERŮ

Při přípravě Strategie Ostravské metropolitní oblasti byla provedena identifikace všech subjektů v Ostravské metropolitní oblasti, které mohou aktivně přispět k rozvoji vymezeného území a k naplnění cílů strategie, případně mohou být realizací strategie významně ovlivněny. Poté byli zástupci relevantních subjektů (tedy subjektů s velkým vlivem a velkým zájmem na přípravě ITI) osloveni k zapojení na přípravě strategie ITI.

		VLIV	
		nízký	vysoký
ZÁJEM	nízký	<p><i>Jedná se o organizace i jednotlivce, žijící na území nebo vně území metropolitní oblasti, bez vlivu na implementaci ITI, ale s určitým zájmem o výsledky ITI.</i></p> <p>Veřejnost MMR-NOK Správci dopravní infrastruktury Cyklokoordinátor</p>	<p>Jedná se o organizace s vysokým vlivem na implementaci strategie, ale spíše s malým zájmem o ITI</p> <p>Média Státní instituce (CHKO, Národní památkový ústav, Finanční úřad) Vlastníci bytů a developři</p>
	vysoký	<p><i>Jedná se o organizace se silným zájmem o zapojení do realizace ITI v roli nositelů projektů (příjemců integrovaných projektů), příp. i zpracovatelů projektu, avšak se spíše nižším vlivem na plánování samotné strategie.</i></p> <p>Obce mimo území metropolitní oblasti Příspěvkové organizace Provozovatelé veřejné dopravy Neziskový sektor Malé a střední podniky Základní a střední školy Místní akční skupiny Zpracovatelé projektů (dotační agentury)</p>	<p><i>Jedná se o organizace se silným vlivem na rozvoj metropolitní oblasti a strategie ITI a se silným zájmem o její výslednou podobu, řízení a případné změny strategie ITI.</i></p> <p>Nositel ITI Řídící výbor ITI Statutární města Moravskoslezský kraj Pakt zaměstnanosti Řídící orgány a jejich zprostředkující subjekty Významní zaměstnavatelé MSID, MEC, MSIC, Hospodářská komora a další regionální instituce Střední města a obce Nestátní neziskové organizace Regionální stálá konference / Národní stálá konference RIS3 manažer Vysoké školy Úřad práce</p>

Organizace s velkým vlivem a velkým zájmem jsou dlouhodobě zapojeni, a to jak historicky do přípravy a implementace Strategie ITI 2014-2020, tak i aktuálně do přípravy (a v plánu je i do implementace) Strategie Ostravské metropolitní oblasti pro období 2021-2027 prostřednictvím zapojení v Řídícím výboru ITI/Strategie, tak i poradních skupin ITI/RSK.

ANALÝZA STAKEHOLDERŮ

Výše popsaným cílovým skupinám byly přiřazeny vhodné komunikační nástroje a oblasti jejich zájmu a potřeby ve vztahu ke strategii ITI.

Klíčová stakeholderi	Co hledají, potřebují?	Jak chceme s cílovou skupinou pracovat?	Nástroje	Forma
Nositelé projektů Poradenské agentury	Obecné informace	Poskytnout očekávané informace (Kdo jsme? Co děláme? Proč to děláme? Můžeme Vám pomoci zde získat finance na projekt?) Usnadnit orientaci v tématu Vysvětlit cíle „projektu“ ITI	Webová stránka Infografika Brožury ke stažení Prezentace Zápisy z jednání, oficiální dokumenty, smlouvy apod.	Stručné informace na webu Obrázky na webu a ke stažení v .pdf Dokument ke stažení PPT Dokumenty ke stažení
	Informace o výzvěch a podmínkách podpory projektů	Pravidelně aktualizovat informace Umožnit snadnou orientaci Podat specifické informace o výzvěch a podmínkách podpory Poskytnout povinné a obecné informace	Web Email, Telefon Semináře Konzultace	Aktuality na webu Plán výzev mailem a v dokumentech na webu Emailový a telefonický kontakt Seminář Kontaktní online formulář (fórum, FAQ) CRM
	Kontaktní informace	Být připraveni na dotazy všeho druhu Být připraven poskytnout v předem stanovené době odpověď na zvědavé otázky	Telefon Mail Web	Telefonní číslo Emailová adresa Online formulář (fórum, FAQ)
Organizační struktura ITI Členové Řídícího výboru ITI/Strategie, RSK a poradních skupin RSK / ITI	Všechno stejně jako výše Odkaz na sdílené pracovní prostředí a úložiště	Všechno jako výše Důraz na oficiální dokumenty a kontaktní informace Sdílení souborů Možnost sdílet rozpracovaný soubor	Webová stránka Infografika Brožury ke stažení Prezentace Zápisy z jednání, oficiální dokumenty, smlouvy apod. Web Email, Telefon Semináře Konzultace Google Drive, Docs, Calendar atd.	Link nebo propojení přihlášení do Google Drive
Zajímající se veřejnost Studenti Potenciální příjemci mimo území ITI Místní akční skupiny	Všechno stejně jako v prvním případě	Důraz na usnadnění orientace a vysvětlení cíle „projektu“ ITI	Jako výše	Jako výše

3 STRATEGICKÁ ČÁST

Strategií ITI chceme otevřít Ostravské metropolitní oblasti prostor ke komplexnějšímu, provázanému řešení jejích problémů a k realizaci koordinovaných investic.

Při tvorbě strategické části Strategie Ostravské metropolitní oblasti jsme primárně vycházeli ze zjištění aktualizované socioekonomické analýzy, SWOT analýzy a z analýzy potřeb Ostravské metropolitní oblasti, na základě čehož bylo možné určit existující či potenciální problémy a příležitosti.

Strategický rámec (pyramida strategických cílů, specifických cílů a opatření) na období 2021-2027 není tvořen zcela nově, ale je navržen na základě vyhodnocení relevance jednotlivých cílů a opatření z období 2014-2020 a na základě nových potřeb a příležitostí pro Ostravskou metropolitní oblast v novém období 2021-2027.

V zásadě lze rozlišit:

1. **Integrovanou územní strategii Ostravské metropolitní oblasti** (dále jen „OMO“) jako ucelený soubor opatření a aktivit, vedoucích k naplnění vize a zvolených strategických a specifických cílů bez ohledu na zdroje financování,
2. **Nástroj ITI** (Akční plán) jako podmnožinu Strategie OMO, kde je – ve shodě Nositele ITI s řídicími orgány operačních programů a pod metodickým vedením Metodického pokynu pro integrované nástroje a RAP – realizována část Strategie metropolitní oblasti prostřednictvím implementačního mechanismu, nastaveného na národní úrovni (vyčleněná alokace ITI v daných specifických cílech operačního programu, integrované výzvy pro předkládání projektů a specificky nastavený způsob hodnocení a monitorování těchto projektů)¹. Nástroj ITI pro programové období 2021-2027 je definován Akčním plánem a jednotlivými programovými rámci (pro každý operační program jeden programový rámec) a jeho implementace je předmětem dohody mezi Nositelem ITI a příslušným řídicím orgánem operačního programu.

Strategická část Integrované teritoriální investice stojí na vizi, rozpracované ve třech pilířích, vycházejících z identifikovaných klíčových problémů metropolitní oblasti. Těmi pilíři jsou **PRÁCE, PODNIKÁNÍ a PROSTŘEDÍ**.

K těmto třem pilířům byly definovány příslušné strategické cíle:

- pro pilíř PRÁCE strategický cíl **1 Zvýšit zaměstnanost a uplatnitelnost obyvatel na trhu práce**
- pro pilíř PODNIKÁNÍ strategický cíl **2 Podpořit podnikání a vznik pracovních míst**
- pro pilíř PROSTŘEDÍ strategický cíl **3 Zlepšit kvalitu prostředí a podpořit udržitelný rozvoj.**

Ve strategické části je popsána struktura Strategie Ostravské metropolitní oblasti z těchto hledisek:

- popis vize
- popis pilířů a pro ně definovaných strategických cílů
- popis specifických cílů ITI a opatření, přispívajících k naplnění jednotlivých strategických cílů
- důvody pro volbu výše uvedených pilířů / strategických cílů
- synergie a komplementarity mezi pilíři / strategickými cíli.

¹ V následujících kapitolách strategické části jsou specifické cíle operačních programů, určené pro implementaci prostřednictvím integrovaného nástroje ITI, označeny komentářem „*bude řešeno nástrojem ITI*“

Naplňování vize a dosažení strategických cílů v jednotlivých pilířích strategie bude prováděno prostřednictvím investic v celkem čtrnácti navržených specifických cílech ITI (viz obrázek Struktura strategie). Specifické cíle ITI představují integrovaná řešení pro specifický okruh problémů a potřeb v metropolitní oblasti a jsou vzájemně provázány k naplnění strategických cílů metropolitní oblasti a v návaznosti na pilíře strategie – PRÁCE, PODNIKÁNÍ a PROSTŘEDÍ. Následné kapitoly konkrétně popisují specifické cíle ITI a opatření u jednotlivých pilířů / strategických cílů.

Každý navržený specifický cíl ITI obsahuje výčet potřebných intervencí pro naplnění cíle, včetně slovního vyjádření očekávaných přínosů těchto intervencí pro cílové skupiny v metropolitní oblasti. Specifický cíl ITI se skládá z více opatření. U každého opatření strategie bude uvedena konkrétní rozvojová potřeba/zjištění z kapitoly 2.3 Analýza potřeb, kterou má dané opatření pomoci naplnit.

Specifické cíle a opatření ITI Ostravské metropolitní oblasti byly v návaznosti na zjištění v analytické části projednány s poradními skupinami ITI, se statutárními a dalšími městy v metropolitní oblasti, se zástupci vysokých škol a dalšími stakeholdery.

3.1 STRATEGICKÝ RÁMEC INTEGROVANÉ ÚZEMNÍ STRATEGIE OSTRAVSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI

3.1.1 Vize Strategie Ostravské metropolitní oblasti 2021 – 2027

Přitažlivé místo pro život, práci a podnikání

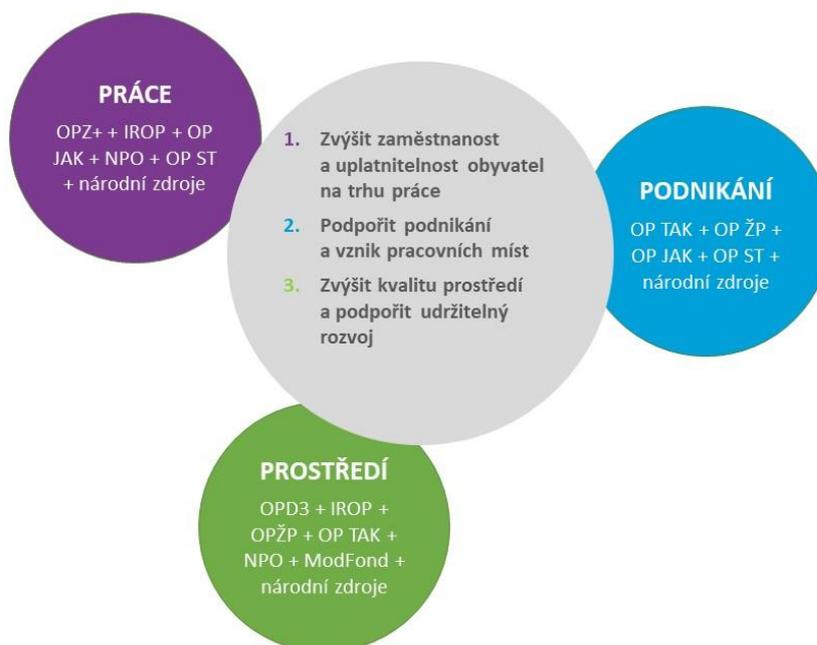
Ostravská metropolitní oblast je ekonomicky prosperující a vyspělá. Poskytuje příležitost a disponuje nabídkou na uplatnění unikátního technického umu a znalosti obyvatel a umí využít tradic a partnerství. Obyvatelé metropolitní oblasti mají chuť a možnosti se zde kvalitně vzdělávat, mají dostatek atraktivních pracovních příležitostí a takové podmínky pro život, díky kterým zde mají důvod žít.

Globálním cílem Integrované územní strategie Ostravské metropolitní oblasti (dále jen „Strategie OMO“) je zmírnit vylidňování metropolitní oblasti stěhováním obyvatel mimo region a dosáhnout do roku 2027 zmírnění negativního ročního migračního salda na území Ostravské metropolitní oblasti.

3.1.2 Strategické cíle a pilíře Strategie Ostravské metropolitní oblasti

Strategie Ostravské metropolitní oblasti reagující na identifikované problémy a potřeby je koncipována na třech klíčových pilířích a k nim přiřazeným strategickým cílům. V každém ze strategických cílů je potřeba provázanosti investic z více zdrojů financování.

Obrázek 2 Strategické cíle a pilíře Strategie Ostravské metropolitní oblasti

3.1.3 Specifické cíle Strategie Ostravské metropolitní oblasti 2021 – 2027

Strategický cíl 1 – Zvýšit zaměstnanost a uplatnitelnost obyvatel na trhu práce

- Specifický cíl 1.1: Zvýšit uplatnitelnost obyvatel na trhu práce
- Specifický cíl 1.2: Zapojit znevýhodněné skupiny obyvatel na trh práce
- Specifický cíl 1.3: Zvýšit efektivitu řízení a vyhodnocování situace na trhu práce

Strategický cíl 2 – Podpořit podnikání a vznik pracovních míst

- Specifický cíl 2.1: Podpořit podnikavost obyvatel a rozvoj malých a středních podniků
- Specifický cíl 2.2: Zvýšit atraktivitu pro investice
- Specifický cíl 2.3: Realizovat aktivity na podporu strategie inteligentní specializace pro Moravskoslezský kraj

Strategický cíl 3 – Zlepšit kvalitu prostředí a podpořit udržitelný rozvoj

- Specifický cíl 3.1: Podpořit rozvoj udržitelné mobility
- Specifický cíl 3.2: Snížit znečištění ovzduší
- Specifický cíl 3.3: Zvýšit energetickou účinnost
- Specifický cíl 3.4: Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie ve městech
- Specifický cíl 3.5: Přizpůsobit města a jejich zázemí důsledkům klimatické změny
- Specifický cíl 3.6: Podpořit přechod na oběhové hospodářství účinně využívající zdroje
- Specifický cíl 3.7: Zvýšit atraktivitu metropolitní oblasti využitím potenciálu kulturního dědictví
- Specifický cíl 3.8: Zvýšit kvalitu života zajištěním dostupných sociálních služeb

Obrázek 3 Grafické zobrazení struktury Strategie Ostravské metropolitní oblasti 2021 – 2027

3.2 STRATEGICKÝ CÍL 1: ZVÝŠIT ZAMĚSTNANOST A UPLATNITELNOST OBYVATEL NA TRHU PRÁCE – PILÍŘ PRÁCE

3.2.1 Zdůvodnění strategického cíle 1 PRÁCE

1. PRŮMYSLOVÝ CHARAKTER REGIONU, RESTRUKTURALIZACE A ZAMĚSTNANOST

Trendy restrukturalizace průmyslu a odklonu od těžby fosilních paliv v Ostravské metropolitní oblasti se v posledních 20 letech výrazně projevily v oblasti zaměstnanosti. V Moravskoslezském kraji je nyní odhadován přímý dopad útlumu těžby uhlí na pracovní místa mezi 6 až 12 tisíci pracovními místy. Další ohrožená pracovní místa budou v řetězci dodavatelů, kteří dodávají vstupy těžebním společnostem a elektrárnám. Nejvýznamnějšími budou patrně kovovýroba, strojírenství a stavebnictví, lze však očekávat dopady také v dalších činnostech, jako jsou různé outsourcované služby (IT, PR, ostraha, logistika, vývoj a výzkum, údržba, ad.).

2. DYNAMIKA TRHU PRÁCE JE POD PRŮMĚRNÝMI HODNOTAMI V ČR

Dynamika snižování míry nezaměstnanosti a vzniku nových pracovních míst je oproti jiným českým regionům nižší. Problémem zůstává dlouhodobá nezaměstnanost. Podíl nezaměstnaných v obcích Ostravské metropolitní oblasti je mírně příznivější než podíl nezaměstnaných celého Moravskoslezského kraje, trendy vývoje jsou ale shodné. K 31. 12. 2020 dosahovala úrovně 5,19 % (v SO ORP), přičemž míra nezaměstnanosti MSK činila 5,55 %. Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo v Ostravské metropolitní oblasti je dlouhodobě 1,5 – 2násobný vůči průměru ČR.

3. NÍZKÁ MÍRA ZAMĚSTNANOSTI, OSOBY ZNEVÝHODNĚNÉ NA TRHU PRÁCE

V regionu je nízká míra zaměstnanosti oproti průměru ČR. Nezaměstnanost postihuje (kromě nízkokvalifikovaných osob) také lidi se zdravotním postižením, ohrožuje matky na rodičovské dovolené, studenty předčasně opouštějící studium střední či vysoké školy apod.

4. NEDOSTATEK ABSOLVENTŮ V TECHNICKÝCH OBORECH

Na trhu práce v regionu dlouhodobě přetrvává vysoká poptávka po absolventech středního technického vzdělávání, zejména strojírenských, hutnických, elektrotechnických a stavebních oborů. Nízký zájem o tyto obory mezi žáky a studenty je jedním z důvodů nesouladu mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce.

5. METROPOLITNÍ OBLAST SE VYLIDŇUJE A STÁRNE – BRAIN DRAIN

Moravskoslezský kraj zaznamenává od roku 2000 nejvyšší úbytky obyvatel mezi kraji. Problémem jsou dlouhodobé odchody mladých a vzdělaných obyvatel. Je nutné zvrátit trend poklesu počtu studentů na vysokých školách v metropolitní oblasti a lákat jak studenty, tak také kvalifikované pracovní síly do regionu. Získávání kvalifikovaných odborníků do manažerských pozic je z důvodu nedostatku na místním trhu obtížnější, při získávání z jiných regionů nebo zahraničí vadí image regionu, navzdory řadě výrazných pozitivních zlepšení prakticky ve všech aspektech kvality života. Metropolitní oblast potřebuje využít dostupné know-how a nástroje pro systematické zavádění tzv. „talent attraction managementu“ pro podporu příchodu / návratu studentů, podnikatelů a pracovníků a jejich rodin.

6. VZDĚLÁVÁNÍ A VZDĚLANOST V INFORMAČNÍ SPOLEČNOSTI

Vzdělaní a kompetentní lidé jsou klíčovým zdrojem konkurenceschopnosti firem a organizací v regionu. Zvyšuje se sice podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním, stále je však kraj na podprůměrných hodnotách. S nízkým vzděláváním je spojeno riziko nezaměstnanosti a poklesu životní úrovně. Důležité jsou nejen odborné, ale také jazykové dovednosti, včetně kompetencí v oblasti digitálních technologií. Je nutné pracovat s talenty, školy by měly více spolupracovat se zaměstnavateli a lidé se celoživotně vzdělávat.

7. SÍŤ ŠKOL JE V REGIONU ROZVINUTÁ, PROBLÉMEM JE SPÍŠE ZAMĚŘENÍ A ÚROVEŇ ABSOLVENTŮ

Mezinárodní testy PISA z roku 2018 ukazují, že ve srovnání 15letých studentů v zemích Organizace pro hospodářský rozvoj a spolupráci (OECD) má Česká republika nadprůměrné výsledky v oblasti matematiky a přírodních věd a lehce nadprůměrné výsledky ve čtenářské gramotnosti. Zjištění České školní inspekce ve školním roce 2019/20 odhalují velké příležitosti pro zlepšení žáků 6. ročníků v oblasti matematické gramotnosti.

8. USTAVENÉ PARTNERSTVÍ – PAKT ZAMĚSTNANOSTI

Moravskoslezský pakt zaměstnanosti představuje lídra v ustavování teritoriálních partnerství na poli zaměstnanosti v ČR. Jedná se o platformu pro široké spektrum aktérů v daném regionu. Strategické partnerství významných zaměstnavatelů, podnikatelských subjektů, škol a dalších veřejných institucí a organizací s cílem změnit nepříznivou situaci na regionálním trhu práce. Důležitá je efektivní spolupráce všech klíčových aktérů při tvorbě a realizaci strategických priorit.

3.2.2 Struktura strategického cíle 1 PRÁCE

Strategický cíl 1: Zvýšit zaměstnanost a uplatnitelnost obyvatel na trhu práce

Specifické cíle a opatření:

1.1 Zvýšit uplatnitelnost obyvatel na trhu práce

1.1.1 Vytvoření podmínek pro kvalitní přípravu na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech a rozvoj klíčových přenositelných kompetencí pro uplatnění na trhu práce

1.1.2 Zvýšení kvality vzdělávání a kompetencí budoucích i současných pedagogických pracovníků

1.1.3 Aktivní řešení dopadů pokračující restrukturalizace tradičních průmyslových oborů

1.1.4 Zvýšení kvality vysokoškolského studia v metropolitní oblasti

1.2 Zapojit znevýhodněné skupiny obyvatel na trh práce

1.2.1 Zvýšení zaměstnatelnosti a sociální začleňování znevýhodněných skupin obyvatel na trhu práce

1.3 Zvýšit efektivitu řízení a vyhodnocování situace na trhu práce

1.3.1 Vznik a rozvoj nástrojů pro vyhodnocení a řízení situace na trhu práce

3.2.3 Vazba strategického cíle 1 PRÁCE na analytickou část

Trh práce v Ostravské metropolitní oblasti prošel v posledních 20 letech hospodářskou transformací – útlumem hornické činnosti, ekologizací velkých průmyslových podniků – největších zdrojů znečištění, více či méně úspěšnou konverzí velkých strojírenských podniků, ale i příchodem nových firem, hlavně z oblasti automobilového průmyslu nebo informačních technologií. Situace na trhu práce je obtížná – v regionu je zaznamenán vysoký podíl nezaměstnaných, na druhou stranu firmy postrádají vzdělané, jazykově vybavené a motivované pracovníky, zvláště v technických a přírodovědných oborech.

Proto je nezbytné podpořit kvalitní proces vzdělávání pro žáky a studenty, zvláště ve vztahu k technickým a přírodovědným oborům, jazykovému vybavení a podpořit kontakty škol s firmami. Dále je nutné podporovat celoživotní učení a možnosti pro aktivní lidi na trhu práce rozšiřovat či změnit svou kvalifikaci. Na druhou stranu je třeba také soustavně pracovat s lidmi, ohrožených vyloučením nebo vyloučených z trhu práce, ať již z důvodu dlouhodobé nezaměstnanosti nebo zdravotního postižení, a pomoci jim k návratu do práce. Pro úspěšné splnění cílů zaměstnanosti a zaměstnatelnosti obyvatel je nezbytné vytvoření integrovaných řešení, ať už se jedná o systematickou motivaci žáků a studentů k technickým a přírodovědným oborům v celém žebříčku vzdělávacího systému, o systémové řešení nabídky a poptávky na trhu práce, nebo provázaný komplex služeb, provázející nezaměstnaného zpět na trh práce.

Pilíř Práce má logickou vazbu na ostatní pilíře ITI. Vzdělání a motivování lidé s potřebnou kvalifikací naleznou uplatnění na trhu práce u tradičních velkých firem i u rozvíjejících se malých a středních firem, ve vědecko-výzkumném sektoru či v kreativních oborech. Kromě perspektivy získání a udržení zaměstnání očekávají obyvatelé metropolitní oblasti příznivé podmínky pro život, tj. dostupnou veřejnou dopravu, snížení emisí v ovzduší a šetrné a rozumné hospodaření veřejné správy, vyznačující se úsporami energií ve veřejných budovách nebo ekologickým odpadovým hospodářstvím apod.

3.2.4 Specifický cíl 1.1 Zvýšit uplatnitelnost obyvatel na trhu práce

Hlavní zjištění:

- Síť škol je v regionu rozvinutá, problémem je spíše zaměření a úroveň absolventů.
- Setrvává vysoký podíl osob bez vzdělání, se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity
- Dynamika trhu práce je pod průměrnými hodnotami v ČR.
- Struktura zaměstnanosti v kraji v posledních letech prošla výraznější proměnou.
- Zvyšuje se podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním, ale výrazně klesá počet studentů VŠ na školách v Ostravské metropolitní oblasti (i v porovnání s ostatními regiony).

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

1. Zabezpečit podmínky pro kvalitní výuku na základních a středních školách, které povedou ke zlepšení výsledků žáků a studentů a k získání potřebných kompetencí na trhu práce (opatření 1.1.1).
2. Zvýšit kapacitu a zlepšit podmínky v MŠ, aby osoby pečující o děti se mohly vrátit na trh práce a děti získaly potřebné dovednosti a kompetence pro úspěšný start vzdělávání (opatření 1.1.1).
3. Zlepšovat podmínky pro kvalitní vzdělávání a získávání kompetencí budoucích i současných pedagogických pracovníků tak, aby se na všech stupních škol prosadily moderní formy vzdělávání a žáci a studenti byli dobře připraveni na vstup na trh práce (opatření 1.1.2).
4. Podporovat včasný a aktivní systém rekvalifikací u méně perspektivních oborů a přípravu zaměstnanců na potřeby nových odvětví v průmyslu a službách (opatření 1.1.3).
5. Zvýšit materiální podmínky i kvalitu studia na vysokých školách v metropolitní oblasti, aby byli přilákáni noví studenti zevnitř i vně metropolitní oblasti, a aby mohly být lákány firmy na dostupnou a vysoce kvalifikovanou pracovní sílu v regionu (opatření 1.1.4).

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Síť škol je v regionu rozvinutá
- Zvyšuje se podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním
- Využití Průmyslu 4.0 si vyžádá přijímání rychlých a efektivních opatření zajišťujících flexibilitu trhu práce
- Příležitostí pro města budou (i díky výrazné podpoře evropských politik) environmentální technologie, podporující ekologickou hospodárnost, čistší výrobní postupy, omezování materiálních vstupů, snižování spotřeby energií a množství vylučovaných emisí.

Návrh opatření:

- 1.1.1 Vytvoření podmínek pro kvalitní přípravu na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech a rozvoj klíčových přenositelných kompetencí pro uplatnění na trhu práce
- 1.1.2 Zvýšení kvality vzdělávání a kompetencí budoucích i současných pedagogických pracovníků
- 1.1.3 Aktivní řešení dopadů pokračující restrukturalizace tradičních průmyslových oborů
- 1.1.4 Zvýšení kvality vysokoškolského studia v metropolitní oblasti

Zaměstnavatelé v ostravské metropolitní oblasti hledají motivované a vzdělané zaměstnance, jazykově vybavené, nejlépe se zkušenostmi, nabytými praxí ve firmách. Studenti, absolventi a mladí lidé předčasně opouštějí vzdělávací systém, ale i lidé měnící zaměstnání jsou významnými cílovými skupinami, na které je nutné zaměřit pozornost. Níže uváděná opatření a aktivity poskytují komplexní podporu pro naplnění cíle – od motivačních programů pro studenty přes odborné praxe a stáže až po rozvoj měkkých kompetencí. Mezi klíčové kompetence je považována oblast komunikace v cizích jazycích, oblast technických a řemeslných oborů, přírodních věd, schopnost práce s digitálními technologiemi. Cílem je zvýšení kvality vzdělávání ve vazbě na budoucí uplatnění na trhu práce a potřeby sladění nabídky a poptávky na regionálním trhu práce.

Pro možnost zapojení žáků a studentů do různých praxí, výměn a spolupráce s firmami, a aby byla podnícena jejich zvědavost po technických a přírodovědných oborech, vyvstává požadavek vzdělávání pedagogů z důvodu potřeby jejich dalších kompetencí.

3.2.4.1 Podporované aktivity z operačních programů a dalších zdrojů ve specifickém cíli 1.1

OPATŘENÍ 1.1.1 VYTVOŘENÍ PODMÍNEK PRO KVALITNÍ PŘÍPRAVU NA ZAMĚTNÁNÍ V TECHNICKÝCH, ŘEMESLNÝCH A PŘÍRODOVĚDNÝCH OBORECH A ROZVOJ KLÍČOVÝCH PŘENOSITELNÝCH KOMPETENCÍ PRO UPLATNĚNÍ NA TRHU PRÁCE

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM, SC 4.1 ZLEPŠOVÁNÍ ROVNÉHO PŘÍSTUPU K INKLUZIVNÍM A KVALITNÍM SLUŽBÁM V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ, ODBORNÉ PŘÍPRAVY A CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ POMOCÍ ROZVOJE PŘÍSTUPNÉ INFRASTRUKTURY, MIMO JINÉ POSILOVÁNÍM ODOLNOSTI PRO DISTANČNÍ A ONLINE VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNOU PŘÍPRAVU (*bude řešeno nástrojem ITI*)

- **Základní školy** – podpora vybudování, modernizace a vybavení odborných učeben ZŠ ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi pro formální, zájmové a neformální vzdělávání a celoživotní učení; budování vnitřní konektivity škol;
- **Zájmové a neformální vzdělávání a celoživotní učení** – podpora vybudování, modernizace a vybavení odborných prostor ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi v zařízeních pro zájmové a neformální vzdělávání a celoživotní učení, včetně budování vnitřní konektivity zařízení.
- **Mateřské školy**
 - zajištění dostatečných kapacit v MŠ na území správního obvodu obce s rozšířenou působností, kde byla na základě analýzy obsazenosti MŠ a demografického vývoje identifikována nedostatečná kapacita MŠ pro umístění dětí do 3 let a starších dětí;
 - zvyšování kvality podmínek v MŠ pro poskytování vzdělávání, včetně vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami s ohledem na zajištění hygienických požadavků u MŠ, kde jsou nedostatky identifikovány krajskou hygienickou stanicí (např. formou změny vnitřního uspořádání výukových prostor v MŠ, aby mohlo dojít k postupnému snižování počtu dětí ve třídě a tím ke zvyšování kvality předškolního vzdělávání, zajištění kapacit MŠ s ohledem na hygienické požadavky, modernizace hygienického zázemí MŠ, zajištění bezbariérovosti, úprava zázemí a venkovních prostor MŠ).

OP JAN AMOS KOMENSKÝ, SC 2.2 ZVÝŠIT KVALITU, INKLUZIVITU A ÚČINNOST SYSTÉMŮ VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY A JEJICH RELEVANTNOSTI PRO TRH PRÁCE, MIMO JINÉ I UZNÁVÁNÍM VÝSLEDKŮ NEFORMÁLNÍHO A INFORMÁLNÍHO UČENÍ, S CÍLEM PODPOŘIT ZÍSKÁVÁNÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ VČETNĚ PODNIKATELSKÝCH A DIGITÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ, A PROSAZOVÁNÍM ZAVÁDĚNÍ DUÁLNÍCH SYSTÉMŮ ODBORNÉ PŘÍPRAVY A UČŇOVSKÉ PŘÍPRAVY (nebude řešeno nástrojem ITI)

Regionální vzdělávání

Proměna obsahu vzdělávání:

- podpora pregramotností v předškolním vzdělávání;
- rozvoj klíčových kompetencí a podpora základních gramotností;
- podpora všeobecné složky vzdělání s důrazem na zajištění kvality na všech úrovních vzdělávání;
- inovace ve výuce a modernizace vyučovacích metod a forem vedoucích k rozvoji kritického a kreativního myšlení dětí, žáků a studentů a posílení formativního hodnocení;
- rozvoj digitální gramotnosti a inforatického myšlení;
- podpora STEM dovedností a základních odborných znalostí na ZŠ a SŠ;
- rozšíření a zajištění kvality výuky v cizích jazycích;
- rozvoj podnikavosti a podnikatelských dovedností ve školách;
- rozvoj kariérového poradenství;
- podpora spolupráce škol se zaměstnavateli a sociálními partnery při přípravě a realizaci výuky včetně praktické výuky v mimoškolním prostředí;
- podpora identifikace a nástrojů řešících genderové nerovnosti ve vzdělávání a zapojení genderové perspektivy do obsahů vzdělávání;
- podpora vzdělávání pro udržitelný rozvoj (včetně environmentálního a rozvojového vzdělávání);
- podpora škol a školských zařízení vedoucích ke zvýšení schopnosti realizovat celoživotní učení;
- podpora otevřeného vzdělávání;
- propojování formálního a neformálního (včetně zájmového či uměleckého) vzdělávání včetně tvorby podpůrných profesionálních sítí;
- vytvoření podmínek pro zvýšení možnosti účasti dětí, žáků a studentů v mezinárodních programech.

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY, KOMPONENTA 3.1 INOVACE VE VZDĚLÁVÁNÍ V KONTEXTU DIGITALIZACE (nebude řešeno nástrojem ITI)

1.2 Implementace revidovaného kurikula a rámce DigCompEdu

1.3 Vybavení škol digitálními technologiemi

OPATŘENÍ 1.1.2 ZVÝŠENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ A KOMPETENCÍ BUDOUCÍCH I SOUČASNÝCH PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

OP JAN AMOS KOMENSKÝ, SC 2.2 ZVÝŠIT KVALITU, INKLUZIVITU A ÚČINNOST SYSTÉMŮ VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY A JEJICH RELEVANTNOSTI PRO TRH PRÁCE, MIMO JINÉ I UZNÁVÁNÍM VÝSLEDKŮ NEFORMÁLNÍHO A INFORMÁLNÍHO UČENÍ, S CÍLEM PODPOŘIT ZÍSKÁVÁNÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ VČETNĚ PODNIKATELSKÝCH A DIGITÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ, A PROSAZOVÁNÍM ZAVÁDĚNÍ DUÁLNÍCH SYSTÉMŮ ODBORNÉ PŘÍPRAVY A UČŇOVSKÉ PŘÍPRAVY (nebude řešeno nástrojem ITI)

Pracovníci ve vzdělávání:

- zajištění systému podpory profesního rozvoje vedoucích pracovníků škol a školských zařízení se zaměřením na kvalitu;
- podpora komplexního profesního rozvoje pedagogických a akademických pracovníků prostřednictvím uceleného systému podpory, který zahrnuje všechny oblasti tzv. profesionalizačního kontinua;

- podpora účasti zaměstnanců ve vzdělávání na méně využívaných formách a tématech jejich dalšího vzdělávání;
- zajištění komplexní podpory pedagogického leadershipu a odborných kapacit v oblasti využití digitálních technologií ve vzdělávání;
- podpora alternativních vzdělávacích cest k získání pedagogické kvalifikace (doplňující pedagogické studium);
- podpora získávání a doplnění odborné kvalifikace neaprobovaných učitelů zejména v základním a středním vzdělávání
- vytvoření podmínek pro zvýšení možnosti účasti zaměstnanců ve vzdělávání na vzdělávacích programech v systému dalšího vzdělávání, včetně účasti na mezinárodních aktivitách

OPATŘENÍ 1.1.3 AKTIVNÍ ŘEŠENÍ DOPADŮ POKRAČUJÍCÍ RESTRUKTURALIZACE TRADIČNÍCH PRŮMYSLOVÝCH OBORŮ

OP ZAMĚSTNANOST+, SC 1.1 A) ZLEPŠIT PŘÍSTUP K ZAMĚSTNÁNÍ A AKTIVAČNÍM OPATŘENÍM PRO VŠECHNY UCHAZEČE O ZAMĚSTNÁNÍ, ZEJMÉNA MLADÉ LIDI, PŘEDEVŠÍM PROVÁDĚNÍM SYSTÉMU ZÁRUK PRO MLADÉ LIDI, DÁLE PRO DLOUHODOBĚ NEZAMĚSTNANÉ A ZNEVÝHODNĚNÉ SKUPINY NA TRHU PRÁCE A PRO NEAKTIVNÍ OSOBY, JAKOŽ I PODPOROU SAMOSTATNÉ VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI A SOCIÁLNÍ EKONOMIKY (*nebude řešeno nástrojem ITI, ale ad hoc implementačním mechanismem ŘO OPZ+*)

Podpora vzdělávání

- Podpora dalšího vzdělávání posilujícího postavení osob na trhu práce, tj. zejména zvyšování, rozšiřování nebo prohlubování dosavadní kvalifikace, a to jak ve specifických, tak obecných dovednostech (včetně měkkých);
- Opatření podporující návrat do studia, nebo vedoucí k rozvoji základních kompetencí (např. finanční, numerické, čtenářské a občanské gramotnosti a rozvoji digitálních kompetencí) a další podobná opatření cílicí na podporu zlepšování dovedností a zvyšování kvalifikace.

Poradenské a informační činnosti

- Individuální poradenství pro znevýhodněné skupiny na trhu práce – zavedení případového managementu (case managementu) jako služby, která je šitá na míru potřebám daného klienta, podpora v adaptaci u zprostředkovaného zaměstnání, profilování klientů služeb zaměstnanosti založené na míře znevýhodnění a diagnostice klienta jako předstupeň dalších aktivit směřujících k integraci na trhu práce;
- Realizace individualizovaného poradenství odpovídajícího potřebám osob s cílem dlouhodobé integrace na trh práce, včetně poradenství k dalšímu vzdělávání, kariérového poradenství či poradenství k volbě povolání ve spolupráci se školami (pro poslední ročníky škol), a to mj. s důrazem na nediskriminaci a potírání stereotypů;
- Poradenství zaměřené na dluhové poradenství a prevenci předlužení a další podpůrné sociální a doprovodné aktivity specializované s ohledem na znevýhodnění cílové skupiny a umožňující začlenění podpořených osob na trh práce a jejich samostatnost;
- Informační činnosti na podporu zapojení zaměstnavatelů do pracovní integrace cílových skupin.

Motivační aktivity

- Aktivizační činnosti vedoucí k posílení účasti na dalším profesním vzdělávání;
- Podpora specificky znevýhodněných zaměstnanců na trhu práce jako prevence nezaměstnanosti nejzranitelnějších skupin, včetně podpory motivace zaměstnavatele zachovat pracovní poměr ohroženého zaměstnance a zapojit ho do řešení jeho osobní situace ovlivňující pracovní výkonnost, resp. další setrvání v zaměstnání.

Podpora aktivit vedoucích k získání udržitelného a vhodného zaměstnání

- Podpora flexibilních forem zaměstnání jako způsobu vytváření podmínek zejména pro uplatnění žen, mladých lidí, starších osob a dalších osob znevýhodněných na trhu práce, které nevedou k prekarizaci práce;
- Podpora uplatnění znevýhodněných osob na trhu práce odpovídající charakteru jejich znevýhodnění a kombinující různé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti;
- Zprostředkování zaměstnání;
- Zajištění dostupnosti služeb pro cizince a osoby s migrační zkušeností hledající práci či mající zájem o zprostředkování zaměstnání a nástroje APZ, včetně specifických služeb;
- Realizace nových či inovativních nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v souladu s aktuálními potřebami trhu práce.

Doprovodná opatření umožňující začlenění podpořených osob na trh práce

- s cílem usnadnění přístupu cílových skupin k hlavní formě podpory v tomto specifickém cíli – zejména podpora zapracování, dopravy, ubytování a stravování účastníků, péče o závislé osoby, dále podpora regionální pracovní mobility formou opatření nebo příspěvkem na dojíždění (příspěvek na podporu regionální mobility pro osoby evidované na ÚP ČR, kteří splňují podmínky stanovené ÚP ČR) pro vznik a udržení pracovních míst v nejmenších sídlech, zejména tam, kde je velká vyjížďka za prací. Tyto aktivity jsou dostupné podpořeným osobám pouze po dobu jejich účasti na projektu, resp. po dobu trvání hlavní formy podpory v rámci projektu.

OP ZAMĚSTNANOST+, SC 1.3 D) PROSAZOVAT PŘÍZPŮSOBENÍ PRACOVNÍKŮ, PODNIKŮ A PODNIKATELŮ ZMĚNÁM, AKTIVNÍ A ZDRAVÉ STÁRNUTÍ A ZDRAVÉ A VHODNĚ PŘÍZPŮSOBENÉ PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ S OHLEDEM NA ZDRAVOTNÍ RIZIKA (nebude řešeno nástrojem ITI)

Oblast vzdělávání

- Další vzdělávání zaměřené na získávání a prohlubování odborných, základních a klíčových kompetencí včetně osvojení nových kompetencí v oblastech spojených se socioekonomickými a environmentálními změnami, 4. průmyslovou revolucí a ve vazbě na potřeby trhu práce;
- Tvorba a realizace podnikových vzdělávacích programů, včetně přípravy podnikových lektorů a instruktorů;
- Tvorba a realizace vzdělávacích programů pro zaměstnance, kteří jsou ohroženi propouštěním, včetně zaměstnanců zaměstnavatelů ohrožených transformací ekonomiky či v důsledku globálních vlivů;

Oblast řízení lidských zdrojů

- Podpora adaptace zaměstnavatelů a pracovní síly na technologické změny (zejména v souvislosti s Průmyslem 4.0) a demografické stárnutí, např. nástroje podporující celoživotní další vzdělávání, zapracování, transformaci, včetně podpory adaptace starších osob a mezigenerační výměny při důrazu mj. na nediskriminaci a potírání stereotypů;
- Budování kapacit sociálních partnerů zejména prostřednictvím vzdělávání, opatření na vytváření sítí a posílení sociálního dialogu a činnosti společně uskutečňované sociálními partnery;
- Podpora zavádění age managementu (řízení s ohledem na věk, schopnosti a potenciál pracovníků) do podniků;
- Podpora vytváření přiměřeného pracovního prostředí s ohledem na zdravotní rizika a zdravé stárnutí (včetně podpory zdraví jako součásti firemní kultury s důrazem na vytvoření vhodných podmínek pro práci a kvalitního pracovního prostředí).

Sdílení praxe a přenos zkušeností

- Podpora sdružování podniků s malým a středním počtem zaměstnanců za účelem vzdělávání a výměny zkušeností;
- Podpora spolupráce podniků a vzdělávacích institucí za účelem sladování kvalifikační úrovně a kvalifikační struktury pracovní síly s požadavky trhu práce;

Poradenství

- Poradenské a informační aktivity v podnicích v oblasti celoživotního kariérového poradenství uzpůsobeného různým životním fázím, orientace na trhu práce, možností služeb zaměstnanosti atd., vzdělávací a rekvalifikační programy nebo možnost získání nové profesní kvalifikace pro zaměstnance podniků procházejících restrukturalizací nebo končících svoji činnost, včetně propouštěných zaměstnanců.

OPATŘENÍ 1.1.4 ZVÝŠENÍ KVALITY VYSOKOŠKOLSKÉHO STUDIA V METROPOLITNÍ OBLASTI

OP JAN AMOS KOMENSKÝ, SC 2.2 ZVÝŠIT KVALITU, INKLUZIVITU A ÚČINNOST SYSTÉMŮ VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY A JEJICH RELEVANTNOSTI PRO TRH PRÁCE, MIMO JINÉ I UZNÁVÁNÍM VÝSLEDKŮ NEFORMÁLNÍHO A INFORMÁLNÍHO UČENÍ, S CÍLEM PODPOŘIT ZÍSKÁVÁNÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ VČETNĚ PODNIKATELSKÝCH A DIGITÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ, A PROSAZOVÁNÍM ZAVÁDĚNÍ DUÁLNÍCH SYSTÉMŮ ODBORNÉ PŘÍPRAVY A UČŇOVSKÉ PŘÍPRAVY (nebude řešeno nástrojem ITI)

Pracovníci ve vzdělávání:

- zajištění systému podpory profesního rozvoje vedoucích pracovníků škol a školských zařízení se zaměřením na kvalitu;

- podpora komplexního profesního rozvoje pedagogických a akademických pracovníků prostřednictvím uceleného systému podpory, který zahrnuje všechny oblasti tzv. profesionalizačního kontinua;
- podpora účasti zaměstnanců ve vzdělávání na méně využívaných formách a tématech jejich dalšího vzdělávání;
- zajištění komplexní podpory pedagogického leadershipu a odborných kapacit v oblasti využití digitálních technologií ve vzdělávání;
- podpora alternativních vzdělávacích cest k získání pedagogické kvalifikace (doplňující pedagogické studium);
- podpora získávání a doplnění odborné kvalifikace neaprobovaných učitelů zejména v základním a středním vzdělávání
- vytvoření podmínek pro zvýšení možnosti účasti zaměstnanců ve vzdělávání na vzdělávacích programech v systému dalšího vzdělávání, včetně účasti na mezinárodních aktivitách

OP JAN AMOS KOMENSKÝ, SC 2.1 ZLEPŠOVÁNÍ ROVNÉHO PŘÍSTUPU K INKLUZIVNÍM A KVALITNÍM SLUŽBÁM V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ, ODBORNÉ PŘÍPRAVY A CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ POMOCÍ ROZVOJE PŘÍSTUPNÉ INFRASTRUKTURY, MIMO JINÉ POSILOVÁNÍM ODOLNOSTI PRO DISTANČNÍ A ONLINE VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNOU PŘÍPRAVU (nebude řešeno nástrojem ITI)

- rekonstrukce a adaptace nevyhovujících vzdělávacích prostor (včetně vybavení) pro potřeby studentů se speciálními potřebami;
- zpřístupnění prostor (včetně ubytovacích) pro studenty se speciálními potřebami;
- modernizace a dobudování výukových prostor (i terénních výukových zařízení a prostory pro kolaborativní učení – např. makerspace) a prostor podporujících aplikace a zavádění nových výukových metod;
- pořízení studijních pomůcek a informačních zdrojů pro nové metody výuky.

OP JAN AMOS KOMENSKÝ, SC 2.2 ZVÝŠIT KVALITU, INKLUZIVITU A ÚČINNOST SYSTÉMŮ VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY A JEJICH RELEVANTNOSTI PRO TRH PRÁCE, MIMO JINÉ I UZNÁVÁNÍM VÝSLEDKŮ NEFORMÁLNÍHO A INFORMÁLNÍHO UČENÍ, S CÍLEM PODPORIT ZÍSKÁVÁNÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ VČETNĚ PODNIKATELSKÝCH A DIGITÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ, A PROSAZOVÁNÍM ZAVÁDĚNÍ DUÁLNÍCH SYSTÉMŮ ODBORNÉ PŘÍPRAVY A UČŇOVSKÉ PŘÍPRAVY (nebude řešeno nástrojem ITI)

Vysoké školy

- posilování jazykových a jiných kompetencí pracovníků VŠ (akademických a neakademických), které jsou nezbytné pro účinnou internacionalizaci;
- tvorba a rozvoj studijních programů vyučovaných v cizím jazyce a zvýšení nabídky předmětů vyučovaných v cizím jazyce;
- zřízení welcome offices, jejichž pracovníci poskytnou účinnou pomoc zahraničním studentům a akademickým pracovníkům po jejich příjezdu;
- posilování didaktických, jiných měkkých dovedností a digitální gramotnosti pracovníků VŠ za účelem úspěšné aplikace nových vzdělávacích metod ve výuce, včetně reflektování genderové dimenze, např. v obsahu, formě a metodách výuky;
- tvorba a rozvoj studijních programů s mezioborovým základem, podpora tvorby studijních modulů a modularizace výuky;
- tvorba a rozvoj studijních programů reflektujících nové metody výuky, potřeby trhu práce / podnikání / regionu, zavádění praxe ve výuce, rozvoj digitální gramotnosti a kompetence k podnikavosti;
- inovace studijních programů, jejichž absolvováním se získává odborná kvalifikace k výkonu regulovaného povolání pedagogického pracovníka;
- podpora rozvoje kompetencí pracovníků ve vzdělávání, kteří se podílejí na přípravě budoucích pedagogických pracovníků;
- podpora spolupráce vysokých škol s fakultními a dalšími spolupracujícími školami v regionu, síťování, podpora pedagogických inovací;
- rozvoj systému zajištění praxí a stáží studentů, síťování odborníků a výměna zkušeností v oblasti spolupráce vysokých škol s praxí;

PILÍŘ 1 PRÁCE – SPECIFICKÝ CÍL 1.1

- zapojení odborníků z praxe do výuky;
- tvorba a rozvoj studijních programů vyučovaných v kombinované/distanční formě studia;
- rozvoj poradenství (i kariérového) pro studenty a uchazeče o studium;
- podpora tzv. letních škol;
- podpora práce se zájemci o studium pomocí dlouhodobé činnosti v rámci tzv. dětských univerzit / laboratoří pro studenty a motivace zájemců o studium na VŠ včetně nestereotypní volby studia;
- sběr a vyhodnocování dat (kvantitativních i kvalitativních) o bariérách v průchodu studiem, identifikace studentů ohrožených neúspěchem, vyhodnocení účinnosti opatření přijatých za účelem snižování studijní neúspěšnosti;
- podpora sociální integrace studentů (např. za účelem snížení studijní neúspěšnosti, zvyšování kvality a relevance učení, a to za pomoci studentských spolků, organizací apod.);
- rozvoj poradenských center, jejichž pracovníci mohou poskytnout účinnou a individuální podporu studentům, kteří jsou ohroženi studijní neúspěšností;
- evaluace a revize struktury studia a vnitřních systémů řízení školy, včetně pilotního ověření nastavených procesů;
- vzdělávání vedoucích pracovníků a rozvoj jejich manažerských dovedností;
- podpora přenosu dobré praxe mezi VŠ či jejich součástmi;
- rozvoj podpůrných služeb pro studující doktorských studijních programů, centralizace těchto služeb na úrovni fakulty či VŠ („doctoral schools“) a posilování vzájemné spolupráce útvarů, které tyto služby poskytují;
- nastavení procesů, které by předcházely odchodu pečujících osob z kariér na VŠ, podpora sladování pracovního a osobního života akademických a neakademických pracovníků.

PROGRAM GLOBAL EXPERTS na lákání zahraničních vědců na univerzity v regionu, ve spolupráci MSIC, SMO, MSK, VŠB, OSU, SLU (spolufinancování Statutární město Ostrava a Moravskoslezský kraj) (*nebude řešeno nástrojem ITI*).

3.2.5 Specifický cíl 1.2 Zapojit znevýhodněné skupiny obyvatel na trh práce

Hlavní zjištění:

- Dynamika trhu práce v Ostravské metropolitní oblasti je pod průměrnými hodnotami v ČR – problémem zůstává dlouhodobá nezaměstnanost: počet uchazečů na jedno volné pracovní místo v ostravské metropolitní oblasti je dlouhodobě 1,5 - 2násobný vůči průměru ČR.
- Z hlediska kvantity je poměrně dobrá nabídka sociálních služeb v ostravské metropolitní oblasti, která však neodpovídá plně aktuálním potřebám obyvatel, a zejména není zaměřena na podporu aktivního života znevýhodněných osob.

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

6. Napomoci návratu znevýhodněných skupin na trh práce, zvláště z cílových skupin dlouhodobě nezaměstnaných a sociálně vyloučených obyvatel a obyvatel se zdravotním znevýhodněním a dále osobám pečujícím o děti a jiné závislé osoby, což přispěje k větší sociální kohezi v metropolitní oblasti a dostane potřebnou pracovní sílu na trh práce (včetně sociálního podnikání). (opatření 1.2.1)

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Struktura zaměstnanosti v kraji v posledních letech prošla výraznější proměnou (výrazné snížení v odvětví těžby, dobývání a hutnictví, nárůst zaměstnaných v automobilovém průmyslu a službách).
- Firmy a zaměstnavatelé disponující volnými pracovními příležitostmi poptávají technicky orientovanou a vzdělanou pracovní sílu.
- Průměrné mzdy v kraji dlouhodobě rostou (byť oproti jiným krajům zaostávají)

Návrh opatření:

1.2.1 Zvýšení zaměstnatelnosti a sociální začleňování znevýhodněných skupin obyvatel na trhu práce

V Ostravské metropolitní oblasti je nadprůměrný počet lidí v ekonomicky aktivním věku, kteří jsou z různých důvodů vyloučeni z trhu práce, ať už se jedná o dlouhodobě nezaměstnané a sociálně vyloučené, nebo osoby se zdravotním znevýhodněním či osoby pečující o děti a jiné závislé osoby. S těmito cílovými skupinami je nutné specificky pracovat, aby se mohli vrátit na trh práce.

Uvedené aktivity poskytují komplexní podporu vzájemně návazných a provázaných aktivit pro naplnění cíle, tedy návrat na trh práce.

3.2.5.1 Podporované aktivity z operačních programů a dalších zdrojů ve specifickém cíli ITI 1.2

OPATŘENÍ ITI 1.2.1 ZVÝŠENÍ ZAMĚSTNATELNOSTI A SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ ZNEVÝHODNĚNÝCH SKUPIN OBYVATEL NA TRHU PRÁCE

OP ZAMĚSTNANOST+, SC 1.1 A) ZLEPŠIT PŘÍSTUP K ZAMĚSTNÁNÍ A AKTIVAČNÍM OPATŘENÍM PRO VŠECHNY UCHAZEČE O ZAMĚSTNÁNÍ, ZEJMÉNA MLADÉ LIDI, PŘEDEVŠÍM PROVÁDĚNÍM SYSTÉMU ZÁRUK PRO MLADÉ LIDI, DÁLE PRO DLOUHODOBĚ NEZAMĚSTNANÉ A ZNEVÝHODNĚNÉ SKUPINY NA TRHU PRÁCE A PRO NEAKTIVNÍ OSOBY, JAKOŽ I PODPOROU SAMOSTATNÉ VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI A SOCIÁLNÍ EKONOMIKY (*nebude řešeno nástrojem ITI, ale ad hoc implementačním mechanismem ŘO OPZ+*)

Podpora vzdělávání

- Podpora dalšího vzdělávání posilujícího postavení osob na trhu práce, tj. zejména zvyšování, rozšiřování nebo prohlubování dosavadní kvalifikace, a to jak ve specifických, tak obecných dovednostech (včetně měkkých);
- Opatření podporující návrat do studia, nebo vedoucí k rozvoji základních kompetencí (např. finanční, numerické, čtenářské a občanské gramotnosti a rozvoji digitálních kompetencí) a další podobná opatření cílící na podporu zlepšování dovedností a zvyšování kvalifikace.

Poradenské a informační činnosti

- Individuální poradenství pro znevýhodněné skupiny na trhu práce – zavedení případového managementu (case managementu) jako služby, která je šitá na míru potřebám daného klienta, podpora v adaptaci u zprostředkovaného zaměstnání, profilování klientů služeb zaměstnanosti založené na míře znevýhodnění a diagnostice klienta jako předstupeň dalších aktivit směřujících k integraci na trhu práce;
- Realizace individualizovaného poradenství odpovídajícího potřebám osob s cílem dlouhodobé integrace na trh práce, včetně poradenství k dalšímu vzdělávání, kariérového poradenství či poradenství k volbě povolání ve spolupráci se školami (pro poslední ročníky škol), a to mj. s důrazem na nediskriminaci a potírání stereotypů;
- Poradenství zaměřené na dluhové poradenství a prevenci předlužení a další podpůrné sociální a doprovodné aktivity specializované s ohledem na znevýhodnění cílové skupiny a umožňující začlenění podpořených osob na trh práce a jejich samostatnost;
- Informační činnosti na podporu zapojení zaměstnavatelů do pracovní integrace cílových skupin.

Motivační aktivity

- Aktivizační činnosti vedoucí k posílení účasti na dalším profesním vzdělávání;
- Podpora specificky znevýhodněných zaměstnanců na trhu práce jako prevence nezaměstnanosti nejzranitelnějších skupin, včetně podpory motivace zaměstnavatele zachovat pracovní poměr ohroženého zaměstnance a zapojit ho do řešení jeho osobní situace ovlivňující pracovní výkonnost, resp. další setrvání v zaměstnání.

Podpora aktivit vedoucích k získání udržitelného a vhodného zaměstnání

- Podpora flexibilních forem zaměstnání jako způsobu vytváření podmínek zejména pro uplatnění žen, mladých lidí, starších osob a dalších osob znevýhodněných na trhu práce, které nevedou k prekarizaci práce;
- Podpora uplatnění znevýhodněných osob na trhu práce odpovídající charakteru jejich znevýhodnění a kombinující různé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti
- Zprostředkování zaměstnání
- Zajištění dostupnosti služeb pro cizince a osoby s migrační zkušeností hledající práci či mající zájem o zprostředkování zaměstnání a nástroje APZ, včetně specifických služeb;
- Realizace nových či inovativních nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v souladu s aktuálními potřebami trhu práce.

Doprovodná opatření umožňující začlenění podpořených osob na trh práce

- s cílem usnadnění přístupu cílových skupin k hlavní formě podpory v tomto specifickém cíli – zejména podpora zapracování, dopravy, ubytování a stravování účastníků, péče o závislé osoby, dále podpora regionální pracovní mobility formou opatření nebo příspěvkem na dojíždění (příspěvek na podporu regionální mobility pro osoby evidované na ÚP ČR, kteří splňují podmínky stanovené ÚP ČR) pro vznik a udržení pracovních míst v nejmenších

sídlech, zejména tam, kde je velká vyjížďka za prací. Tyto aktivity jsou dostupné podpořeným osobám pouze po dobu jejich účasti na projektu, resp. po dobu trvání hlavní formy podpory v rámci projektu.

OP ZAMĚŠTNANOST+, SC 1.2 C) PROSAZOVAT GENDEROVĚ VYVÁŽENOU ÚČAST NA TRHU PRÁCE, ROVNÉ PRACOVNÍ PODMÍNKY A LEPŠÍ ROVNOVÁHU MEZI PRACÍ A OSOBNÍM ŽIVOTEM, MIMO JINÉ PROSTŘEDNICTVÍM PŘÍSTUPU K CENOVĚ DOSTUPNÉ PÉČI O DĚTI A PÉČI O ZÁVISLÉ OSOBY (*nebude řešeno nástrojem ITI,*)

Oblasti služeb péče o děti

- Podpora vybudování a provozu, nastavení kvality a následného rozvoje sítě finančně i místně dostupných služeb péče o děti typu dětské skupiny/jesle, s důrazem na pokrytí stávajícího nedostatku služeb pro děti do tří let, případně pro starší děti dle aktuální demografické situace, zahrnující služby veřejné i podnikové (zaměstnanecké), včetně vzdělávání osob pracujících v podpořených zařízeních péče o děti a osob poskytujících, resp. připravujících se na poskytování služeb péče o děti.

Oblast trhu práce

- Vzdělávací, advokační a jiné podpůrné a poradenské programy pro pečující osoby (především ženy) zejména za účelem snížení horizontální a vertikální segregace trhu práce a diskriminace, za účelem stabilizace a rozvoje jejich podnikání a za účelem předcházení tzv. prekarizace práce;
- Spolupráce se zaměstnavateli a vzdělávacími institucemi za účelem snižování genderové segmentace trhu práce;
- Provádění genderově senzitivních analýz trhu práce a průběžné mapování potřeb a trendů na trhu práce, včetně přijímání vhodných opatření s cílem snížit horizontální a vertikální segregaci trhu práce a platovou nerovnost a odstraňovat genderové stereotypy;
- Podpora aktivit zaměřených na vyšší míru zapojení mužů do péče o domácnost, o děti a další závislé osoby;
- Zvyšování povědomí o otázkách rovnosti žen a mužů a podpora informované celospolečenské diskuse o přetrvávajících nerovnostech;

Zaměstnavatelská sféra

Podpora zavádění flexibilních forem práce a jejich využívání v praxi jako nástroje podpory slučitelnosti pracovního a soukromého života;

Podpora zavádění managementu mateřské a rodičovské dovolené (např. zaměstnávání pečujících osob na flexibilní formy práce, udržování pracovních i odborných kompetencí u zaměstnanců čerpajících rodičovskou dovolenou, tvorba a pilotáž systému vzdělávání osob na rodičovské dovolené apod.);

Podpora realizace genderových auditů, případně jiných analytických nástrojů u zaměstnavatelů a následných opatření za účelem posílení rovných příležitostí pro ženy a muže v konkrétním podniku;

Podpora aktivit vedoucích k posilování role sociálního dialogu při snižování platové nerovnosti žen a mužů (např. zavádění genderové rovnosti do kolektivního vyjednávání, analýza kolektivních smluv z genderové perspektivy, ukotvení praktických opatření na podporu rovnosti žen a mužů v kolektivních smlouvách apod.).

Legislativní a institucionální oblast

Aktivity vedoucí k posílení institucionálního zajištění rovnosti žen a mužů v orgánech veřejné správy, zlepšení tvorby a koordinace politik a jejich implementace, přenos dobré praxe.

Podpora organizací s relevantní odbornou expertízou v oblasti rovnosti žen a mužů.

Tvorba analýz a monitoring témat v oblasti rovnosti žen a mužů.

OP ZAMĚŠTNANOST+, SC 1.3 D) PROSAZOVAT PŘÍZPŮSOBNÍ PRACOVNÍKŮ, PODNIKŮ A PODNIKATELŮ ZMĚNÁM, AKTIVNÍ A ZDRAVÉ STÁRNUTÍ A ZDRAVÉ A VHODNĚ PŘÍZPŮSOBNÉ PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ S OHLEDEM NA ZDRAVOTNÍ RIZIKA (*nebude řešeno nástrojem ITI*)

Oblast vzdělávání

- Další vzdělávání zaměřené na získávání a prohlubování odborných, základních a klíčových kompetencí včetně osvojení nových kompetencí v oblastech spojených se socioekonomickými a environmentálními změnami, 4. průmyslovou revolucí a ve vazbě na potřeby trhu práce;
- Tvorba a realizace podnikových vzdělávacích programů, včetně přípravy podnikových lektorů a instruktorů;

- Tvorba a realizace vzdělávacích programů pro zaměstnance, kteří jsou ohroženi propouštěním, včetně zaměstnanců zaměstnavatelů ohrožených transformací ekonomiky či v důsledku globálních vlivů;

Oblast řízení lidských zdrojů

- Podpora adaptace zaměstnavatelů a pracovní síly na technologické změny (zejména v souvislosti s Průmyslem 4.0) a demografické stárnutí, např. nástroje podporující celoživotní další vzdělávání, zapracování, transformaci, včetně podpory adaptace starších osob a mezigenerační výměny při důrazu mj. na nediskriminaci a potírání stereotypů;
- Budování kapacit sociálních partnerů zejména prostřednictvím vzdělávání, opatření na vytváření sítí a posílení sociálního dialogu a činnosti společně uskutečňované sociálními partnery;
- Podpora zavádění age managementu (řízení s ohledem na věk, schopnosti a potenciál pracovníků) do podniků;
- Podpora vytváření přiměřeného pracovního prostředí s ohledem na zdravotní rizika a zdravé stárnutí (včetně podpory zdraví jako součásti firemní kultury s důrazem na vytvoření vhodných podmínek pro práci a kvalitního pracovního prostředí).

Sdílení praxe a přenos zkušeností

- Podpora sdružování podniků s malým a středním počtem zaměstnanců za účelem vzdělávání a výměny zkušeností;
- Podpora spolupráce podniků a vzdělávacích institucí za účelem sladování kvalifikační úrovně a kvalifikační struktury pracovní síly s požadavky trhu práce;

Poradenství

- Poradenské a informační aktivity v podnicích v oblasti celoživotního kariérového poradenství uzpůsobeného různým životním fázím, orientace na trhu práce, možností služeb zaměstnanosti atd., vzdělávací a rekvalifikační programy nebo možnost získání nové profesní kvalifikace pro zaměstnance podniků procházejících restrukturalizací nebo končících svoji činnost, včetně propouštěných zaměstnanců.

OP ZAMĚSTNANOST+, SC 2.1 H) POSILOVAT AKTIVNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, A PODPOŘIT TAK ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI, NEDISKRIMINACI A AKTIVNÍ ÚČAST A ZLEPŠIT ZAMĚSTNATELNOST, ZEJMÉNA V PŘÍPADĚ ZNEVÝHODNĚNÝCH SKUPIN (nebude řešeno nástrojem ITI, ale ad hoc implementačním mechanismem ŘO OPZ+)

Podporované aktivity:

- Poskytování sociálních služeb a dalších služeb a programů včetně sociálního podnikání pro osoby v obtížné životní situaci spojené se ztrátou nebo nekvalitním bydlením či jinou krizovou sociální situací, podpora sociální práce.
- Podpora se primárně zaměřuje na rodiny s dětmi v nepříznivé sociální situaci, ohrožené děti, mladistvé a mladé dospělé, osoby se zdravotním postižením, pečující osoby, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, osoby žijící v nejistém nebo nevyhovujícím bydlení či na ulici.
- Prevence a řešení předčasných odchodů ze vzdělávání.

Související typy aktivit:

- Podpora sociálního začleňování osob a skupin osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených prostřednictvím sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a služeb na sociálně zdravotním pomezí se zaměřením na zapojení těchto osob do ekonomického, sociálního, pracovního života společnosti; podpora služeb poskytovaných terénní a ambulantní formou, podpora služeb komunitního charakteru;
- Rozvoj aktivit, včetně vzdělávání a poradenství, na podporu neformální péče (tj. péče poskytované v rámci rodin nebo komunit osobami blízkými nebo jinými) a sdílené péče (tj. kombinace péče poskytované profesionálními poskytovateli a neformálními pečovateli);
- Podpora výkonu a rozvoje sociální práce jako aktivity zaměřené na pomoc jednotlivcům, skupinám osob, rodinám či komunitám zlepšit nebo obnovit jejich schopnost sociálního fungování v jejich přirozeném prostředí;
- Podpora sociální práce zaměřené na rodiny s dětmi s důrazem na potřeby dítěte, dalších služeb a aktivit (poradenství, motivačních programů na podporu rodičovských kompetencí, k předškolnímu a školnímu vzdělávání, multidisciplinární spolupráce apod.) za účelem prevence a řešení předčasných odchodů dětí ze vzdělávání;
- Podpora specifických nástrojů k prevenci a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách;
- Podpora sociálního bydlení, podpora dostupného a udržitelného bydlení, podpora sociální práce v oblasti bydlení, podpora nástrojů prevence ztráty bydlení a znovu začlenění do bydlení, podpora při zabydlování, udržení si bydlení, podpora rozvoje programů housing led a housing first pro znevýhodněné skupiny osob, propojení

jednotlivých nástrojů, které vedou k předcházení ztráty bydlení či jejímu řešení; podpora programů právní, numerické a finanční gramotnosti, programů prevence a řešení zadluženosti a předluženosti jednotlivců a domácností (včetně poradenství);

- Vzdělávání a poradenství, aktivizační, asistenční a motivační programy na získávání základních sociálních a profesních dovedností, digitální gramotnosti apod.;
- Podpora využívání asistivních technologií při řešení situace osob ocitajících se v sociálně nepříznivých situacích s cílem jejich sociálního začleňování a návratu či udržení na trhu práce;
- Programy prevence rizikových společenských jevů a prevence kriminality; programy pro osoby opouštějící zařízení pro výkon trestu odnětí svobody, pro osoby ve výkonu trestu, probační a resocializační programy;
- Aktivity přispívající k boji s diskriminací, například vzdělávací aktivity pro pracovníky a další osvětové aktivity zaměřené na destigmatizaci cílové skupiny, na informování o příčinách, formách diskriminace a způsobech prevence a odstraňování diskriminace, poskytování poradenství cílovým skupinám týkající se nediskriminace a rozvoj různých forem služeb pro oběti diskriminace;
- Programy v oblasti sociálně-právní ochrany dětí, programy podpory transformace systému péče o ohrožené děti ve smyslu rozvoje nástrojů k včasné pomoci rodinám za účelem zabránění odebrání dítěte z péče vlastních rodičů a jejich umístění do náhradní péče, programy zaměřené na rozvoj a profesionalizaci náhradní rodinné péče, programy na podporu aktivní účasti dětí a dospívajících mladých lidí při rozhodování o záležitostech, které se jich týkají, podpora osob opouštějících zařízení ústavní péče či náhradní rodinnou péči;
- Programy pro osoby ohrožené závislostmi nebo závislé na návykových látkách a nelátkových závislostech (včetně podpory adiktologických služeb) s výjimkou programů primární prevence;
- Programy pro osoby s duševním onemocněním;
- Programy na podporu obětí násilí (včetně obětí domácího a genderově podmíněného násilí) a pomoc násilným osobám;
- Programy na podporu integrace cizinců;
- Podpora v oblasti sociálního podnikání: vznik a rozvoj podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání, podpora startu, rozvoje a udržitelnosti sociálních podniků;
- Podpora činnosti místních aktérů ve venkovském prostoru při řešení lokálních problémů a potřeb osob zejména formou komunitní (sociální) práce a komunitních aktivit, realizace inovativních nápadů a přístupů, aktivizace, vzájemné spolupráce, posilování participativních metod práce postavených na aktivním zapojování lidí (členů komunit) žijících v dané obci/lokalitě do procesu plánování, realizace a vyhodnocování dílčích intervencí.

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM, SC 4.1 ZLEPŠOVÁNÍ ROVNÉHO PŘÍSTUPU K INKLUZIVNÍM A KVALITNÍM SLUŽBÁM V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ, ODBORNÉ PŘÍPRAVY A CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ POMOCÍ ROZVOJE PŘÍSTUPNÉ INFRASTRUKTURY, MIMO JINÉ POSILOVÁNÍM ODOLNOSTI PRO DISTANČNÍ A ONLINE VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNOU PŘÍPRAVU (nebuďe řešeno nástrojem ITI)

Mateřské školy

- zajištění dostatečných kapacit v MŠ na území správního obvodu obce s rozšířenou působností, kde byla na základě analýzy obsazenosti MŠ a demografického vývoje identifikována nedostatečná kapacita MŠ pro umístění dětí do 3 let a starších dětí;
- zvyšování kvality podmínek v MŠ pro poskytování vzdělávání, včetně vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami s ohledem na zajištění hygienických požadavků u MŠ, kde jsou nedostatky identifikovány krajskou hygienickou stanicí (např. formou změny vnitřního uspořádání výukových prostor v MŠ, aby mohlo dojít k postupnému snižování počtu dětí ve třídě a tím ke zvyšování kvality předškolního vzdělávání, zajištění kapacit MŠ s ohledem na hygienické požadavky, modernizace hygienického zázemí MŠ, zajištění bezbariérovosti, úprava zázemí a venkovních prostor MŠ).

3.2.6 Specifický cíl 1.3 Zvýšit efektivitu řízení a vyhodnocování situace na trhu práce

Hlavní zjištění:

- Hrozba zachování stávajícího nemotivačního sociálního systému a podpory, včetně spíše „reaktivní“ podpory nezaměstnaných.
- Ustavení regionálního partnerství mezi aktéry na trhu práce a zahájení fungování v Česku unikátní platformy „MS Pakt zaměstnanosti“, který by měl přispět k řešení problémů na trhu práce.

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

7. Rozvíjet služby Paktu zaměstnanosti a nástrojů pro vyhodnocování a řízení situace na trhu práce, a tím napomoci restrukturalizaci metropolitní oblasti na nové a perspektivní obory a nalezení rovnováhy mezi potřebami zaměstnavatelů a uchazečů na trhu práce (opatření 1.3.1)

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- V území došlo k rozšíření nabídky služeb Paktu zaměstnanosti, rozvíjejícího systematickou podporu kariérového poradenství pro správnou volbu nebo změnu studia či profese a monitoring trhu práce, včetně predikcí jeho dalšího vývoje.

Návrhy opatření:

1.3.1 Vznik a rozvoj nástrojů pro vyhodnocení a řízení situace na trhu práce

Pro správně řízenou politiku zaměstnanosti v regionu je nezbytné disponovat analýzami a prognózami stavu a vývoje na regionálním trhu práce a zejména kompetencemi pro jejich správnou interpretaci a předávání a šíření těchto výstupů zainteresovaným regionálním subjektům a „policy makerům“.

3.2.6.1 Podporované aktivity z operačních programů ve specifickém cíli ITI 1.3

OPATŘENÍ ITI 1.3.1 VZNIK A ROZVOJ NÁSTROJŮ PRO VYHODNOCENÍ A ŘÍZENÍ SITUACE NA TRHU PRÁCE

OP ZAMĚSTNANOST+, SC 1.4 B) ZLEPŠIT MODERNIZOVAT INSTITUCE A SLUŽBY TRHU PRÁCE S CÍLEM POSODIT A PŘEDVÍDAT POTŘEBY DOVEDNOSTÍ A ZAJISTIT VČASNOU, INDIVIDUÁLNĚ UZPŮSOBENOU POMOC I PODPORU PŘI VYTVÁŘENÍ SOULADU MEZI NABÍDKOU A POPTÁVKOU NA TRHU PRÁCE, JAKOŽ I BĚHEM PŘECHODŮ MEZI ZAMĚSTNÁNÍMI A BĚHEM MOBILITY (nebude řešeno nástrojem ITI)

- Rozvoj monitorovacích a informačních systémů a klasifikací umožňujících lepší sladování nabídky a poptávky, vyhodnocování účinnosti realizace aktivních opatření na trhu práce a podpora analytické činnosti a podpora rozvoje digitalizace a zavádění technologických novinek do činnosti veřejných služeb zaměstnanosti zvyšujících jejich efektivitu a dostupnost, včetně zajišťování adekvátního vybavení pro zaměstnance institucí trhu práce;
- Posílení schopnosti institucí trhu práce predikovat a reagovat na změny na trhu práce včetně zdokonalování systémů pro standardizaci popisů profesí a s nimi souvisejících kvalifikací;
- Podpora a rozvoj spolupráce a partnerství při realizaci politiky zaměstnanosti na národní a také regionální úrovni se všemi relevantními aktéry na trhu práce (včetně např. teritoriálních paktů zaměstnanosti) a podpora spolupráce mezi ÚP ČR, vzdělávacími institucemi a zaměstnavateli.

3.2.7 Soulad strategického cíle 1 PRÁCE s Cíli politiky EU

Cíl politiky EU (CP)	Zvýšit uplatnitelnost obyvatel na trhu práce	Zapojit znevýhodněné skupiny obyvatel na trh práce	Zvýšit efektivitu řízení a vyhodnocování situace na trhu práce
CP 1 Konkurenceschopnější a inteligentnější Evropa díky podpoře inovativní a inteligentní ekonomické transformace a regionálního propojení IKT			
CP 2 Zelenější, nízkouhlíkový přechod na uhlíkově neutrální hospodářství a odolná Evropa díky podpoře spravedlivého přechodu na čistou energii, zelených a modrých investic, oběhového hospodářství, zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně, prevence a řízení rizik a udržitelná městská mobilita			
CP 3 Propojenější Evropa díky zvyšování mobility			
CP 4 Sociálnější a inkluzivnější Evropa díky provádění evropského pilíře sociálních práv			
CP 5 Evropa bližší občanům díky podpoře udržitelného a integrovaného rozvoje všech typů území a místních iniciativ			

Zdroj: vlastní zpracování

3.3 STRATEGICKÝ CÍL 2: PODPOŘIT PODNIKÁNÍ A VZNIK PRACOVNÍCH MÍST – PILÍŘ PODNIKÁNÍ

3.3.1 Zdůvodnění strategického cíle 2 PODNIKÁNÍ

1. NÍZKÁ EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEL

Jedním z klíčových problémů ekonomiky Ostravské metropolitní oblasti je nízká ekonomická aktivita obyvatel, která pramení z nedostatku atraktivních pracovních příležitostí, a vytváří tak nepříznivé podmínky pro podnikání. Lidnatost regionu se zahrnutím okolních regionů přitom znamená potenciálně dostatečný zdroj pracovní síly a podnikavých lidí.

2. V METROPOLITNÍ OBLASTI JE STÁLE NÍZKÁ MOTIVACE K PODNIKÁNÍ.

I přes relativně kvalitní a dostupnou podnikatelskou infrastrukturu (vysoká koncentrace podnikatelských inkubátorů), včetně možnosti využití brownfieldů, je v Ostravské metropolitní oblasti nejnižší ochota podnikat a podnikatelská aktivita v regionu roste nejpomaleji v ČR.

3. NEDOSTATEK PODNIKATELSKÝCH KOMPETENCÍ

Jednou z brzd většího rozvoje podnikání v regionu jsou omezené manažerské a podnikatelské kompetence místních podnikatelů a mladých absolventů. Nezbytné je také zlepšení kvality dostupných služeb pro malé a střední podniky. Příležitostí pro vznik, růst a inovace ve firmách je činnost Moravskoslezského inovačního centra.

Pro rozvoj podnikání v Ostravské metropolitní oblasti hraje také skutečnost, že se území metropolitní oblasti nachází v blízkosti perspektivně velmi zajímavých trhů v sousedních krajích nejen Česka, ale i Polska a Slovenska.

4. DYNAMICKÝ RŮST KULTURNÍCH A KREATIVNÍCH ODVĚTVÍ

Roste význam kulturních a kreativních odvětví v městské ekonomice, zároveň jsou tato odvětví spojována s přechodem ke znalostní ekonomice a využívání nových technologií.

5. RIZIKO KONCENTRACE VELKÝCH PODNIKŮ V TRADIČNÍCH ODVĚTVÍCH ZÁVISLÝCH NA VYUŽÍVÁNÍ FOSILNÍCH PALIV

6. VE ZNALOSTNĚ NÁROČNÝCH EKONOMIKÁCH JE NUTNÉ MĚNIT STRUKTURU VÝROBY SMĚREM K AUTOMATIZACI A DIGITALIZACI.

7. VE MĚSTECH JSOU NEVYUŽÍVANÉ CHÁTRAJÍCÍ BUDOVY A NEUDRŽOVANÉ PLOCHY.

V kraji a metropolitní oblasti pokračuje další fragmentace a zástavba volné krajiny (zabor zemědělské půdy pro nezemědělské účely). Stále neprobíhá na celém území koncepční práce s veřejným prostorem a urbanistickým rozvojem na území měst.

8. ÚZEMÍ MEZI MĚSTY KARVINOU, HAVÍŘOVEM A ORLOVOU JE PŘÍKLADEM KRAJINY POSTIŽENÉ TĚŽBOU UHLÍ s příležitostmi k regeneraci a revitalizaci.

9. NÍZKÉ KAPACITY VÝZKUMU A VÝVOJE A INVESTICE DO VAV S VYŠŠÍ PŘIDANOU HODNOTOU V SOUKROMÉM SEKTORU. V podnikatelském sektoru zaostává podíl výdajů na výzkum a vývoj. Malé a střední podniky jsou zde ve větší míře závislé na výzkumu a vývoji velkých a zahraničních firem. To zapříčiňuje mimo jiné výrobu produktů s nižší přidanou hodnotou. Výdaje do výzkumu a vývoje v podnikatelském sektoru jsou ve srovnání především s Prahou a Brnem, ale i Plzní, výrazně nižší.

10. ROSTE POČET PRACOVNÍKŮ A INVESTICE DO VÝZKUMU A VÝVOJE, STEJNĚ JAKO POČET VÝZKUMNÝCH A VÝVOJOVÝCH PRACOVIŠŤ, PŘESTO JE V UKAZATELÍCH INVESTIC DO VÝZKUMU A VÝVOJE, VYJMA SMLUVNÍHO VÝZKUMU, KRAJ JEN PODPRŮMĚRNĚ VÝKONNÝ.

11. VYSOKÉ ŠKOLY V OSTRAVSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI PRODUKUJÍ V POSLEDNÍCH LETECH VÍCE VÝSLEDKŮ V OBLASTI VĚDY A VÝZKUMU, V POROVNÁNÍ S JINÝMI ČESKÝMI UNIVERZITAMI JE JEJICH VÝKONNOST STÁLE SPÍŠE PRŮMĚRNÁ, V NĚKTERÝCH UKAZATELÍCH I VÝRAZNĚ PODPRŮMĚRNÁ.

Strategie OMO podpoří programy pro rozvíjení podnikatelského potenciálu a změnu zaměstnanecké kultury obyvatel v metropolitní oblasti. Pro řešení chybějících kompetencí a zkušenosti k podnikání a řízení firmy, budou nabídnuty vzdělávací programy, programy pro výměnu zkušeností a znalostí, školení se zkušenými podnikateli, programy (a opatření) šité na míru umožňující dostatečnou flexibilitu a rychlost reakce na změny na trhu. Služby podnikatelům budou poskytovat profesionálové, kteří mají sami chuť nebo dovednost podnikat a jsou schopni pružně reagovat na potřeby koncových uživatelů a zákazníků. Veřejná správa, akademické instituce a firmy budou společně vytvářet vzájemně se inspirující mezioborové komunity a prostředí, ve kterém bují podnikatelský duch, ve kterém důvěra a vzájemná spolupráce nasměřuje rozvoj podnikatelského prostředí směrem k vyšší zaměstnanosti, větší inovativnosti a stejně dobrému jménu, jakému se dnes těší například Brno, díky koordinované podpoře a spolupráci.

Města a partneři budou na svém území připraveni podpořit rozvoj firem investicemi do služeb a infrastrukturou pro lákání nových investic. Firmám bude poskytnuta podpora při získávání informací a poradenství pro rozšiřování svých provozů, zavádění nových technologií, přípravy pracovní síly, ruku v ruce se snahou o zajištění udržitelnosti kvality životního prostředí (např. snížením energetické náročnosti ekonomiky).

Bude potřeba i nadále posilovat image přívětivého regionu pro investory a připravovat v území dostupnou infrastrukturu k rozvoji malých a středních podniků, ale zároveň vyvíjet maximální snahu o to, aby se do regionu podařilo přilákat atraktivní investice v perspektivních oborech s vysokou přidanou hodnotou a schopností rozvíjet i výzkum a vývoj a vytvářet nová pracovní místa a stát se nedílnou součástí místní ekonomiky s chutí reinvestovat své výnosy do místních obyvatel a firem.

Kvalitní podpora internacionalizace podniků, vstup na zahraniční trhy a zapojení do globálních sítí vyžaduje komplexní integrovaná řešení, ke kterým je nutná úzká spolupráce veřejných, soukromých a znalostních institucí s vazbou na koncové uživatele komerčních produktů (tzv. Quadruple helix).

Rozvoj podnikatelů a řemeslníků má potenciál využívat unikátního know-how historického průmyslového zaměření, přítomnost rozvíjejících se technických oborů na středních školách a univerzitách s obecnou podporou místních i národních politik, zaměřených na podporu technického a řemeslného vzdělávání. Technické obory a průmysl má potenciál do budoucna zajistit pracovní místa v mnoha rozvíjejících se i nově se utvářejících se oborech v kombinaci s ICT technologiemi nebo důrazem na prosazování zelené ekonomiky. Kulturní a kreativní odvětví mají velký ekonomický potenciál a jsou spojována s přechodem ke znalostní ekonomice a s využíváním nových technologií. Především v Ostravě mají tato odvětví význam z pohledu kreativity (vysoce kvalifikovaní jednotlivci či malé firmy), dynamiky růstu tohoto sektoru a vytváření kulturního a marketingového obrazu města a metropolitní oblasti.

Ostravská metropolitní oblast se nachází na území perspektivního mezinárodního trhu (Česko – Polsko – Slovensko) a má potenciál stát se pólem růstu širšího území. Nezanedbatelnou roli hraje i osobní vztah obyvatel k ostravskému regionu či přímo k Ostravské metropoli.

Strategický cíl PODNIKÁNÍ a jeho specifické cíle jsou úzce provázány s naplňováním ostatních strategických cílů. Na rozvoj podnikání má přímý vliv dopravní dostupnost, kvalita vzdělání a nabídka pracovního trhu atd. Podnikání má vliv na životní prostředí, přitom může vytvářet trhy na poli zelených technologií nebo při snižování ekologické zátěže těžby a materiálové produkce.

3.3.4 Specifický cíl 2.1 Podpořit podnikavost obyvatel a rozvoj malých a středních podniků

Hlavní zjištění:

- Nízká ochota podnikat a založit novou firmu, přetrvávající zaměstnanecká mentalita.
- Nedostatek podnikatelských kompetencí.
- Pomalu rostoucí podnikatelská aktivita v metropolitní oblasti.
- Omezená a nekoordinovaná podpora pro malé a střední podniky v metropolitní oblasti, zejména v řemeslných a technických oborech a kulturně-kreativních odvětvích.

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

8. Zvýšení kompetencí a motivace obyvatel pro podnikání (která je stále v metropolitní oblasti nízká), které přispěje ke zvýšení konkurenceschopnosti a inovativnosti v regionu a k růstu pracovních míst (opatření 2.1.1)
9. Zvýšení počtu malých a středních podniků a podpora jejich růstu (což v ostravské metropolitní oblasti stále zaostává v porovnání s jinými regiony) napomůže ke zvýšení konkurenceschopnosti v regionu a k růstu stabilních pracovních míst (opatření 2.1.2)
10. Podpořit a zvýšit potenciál kulturních a kreativních odvětví, které přispějí ke zvýšení kreativity a podnikavosti i ekonomického potenciálu, a tím také pomohou spoluvytvářet příznivý kulturní a marketingový obraz města a metropolitní oblasti (opatření 2.1.3)

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Ekonomika kraje od roku 2000 vykazuje pozitivní nárůst HDP na obyvatele ve vztahu k průměru EU.
- Nové příležitosti v energetice – přeměna energetických zdrojů a nahrazování fosilních či „špinavých“ zdrojů energie „čistými“ zdroji vyvolaná iniciativou Green Deal.
- Ve znalostně náročných ekonomikách se mění struktura výroby směrem k automatizaci a digitalizaci.

Návrh opatření:

- 2.1.1 Zvýšit podnikatelské kompetence obyvatel a zvýšit motivaci k podnikání
- 2.1.2 Zvýšit počet a podpořit růst malých a středních firem
- 2.1.3 Podpora kulturně-kreativních odvětví

Ekonomika v Ostravské metropolitní oblasti vyžaduje účinné impulzy do zvýšení ekonomické aktivity a produktivity obyvatel a do rozvoje místních firem. Úspěšné a fungující firmy vytvářejí produkty a služby uplatňující se na nových a rostoucích trzích, vytvářejí díky své aktivitě pracovní místa a generují inovace, posouvající kvalitu života a spokojenost koncových uživatelů díky svým produktům a službám.

Každá firma projde již mnohokrát popsanými fázemi vývoje. Od prvotní myšlenky, nápadu nebo zjištěné technologie, přes ověření životaschopnosti a komerčního potenciálu připravovaného produktu nebo služby, až po

založení firmy, ochranu obchodního vlastnictví, vytváření vztahů mezi dodavateli a mezi zákazníky, řízení organizace, řízení lidských zdrojů a plánování dalšího rozvoje.

Ostravská metropolitní oblast trpí již v zárodku přerodu nápadu na historicky zatíženou mentalitu místních obyvatel. Většina obyvatel v produktivním věku byla vychována a vzdělána v prostředí, kde byl zaměstnanecký poměr běžnou formou uplatnění v ekonomice. Měkké kompetence a dovednosti žádané v podnikatelském prostředí nebyly a mnohde stále nejsou standardní součástí vzdělávacího systému na všech jeho stupních. Informace o příležitostech, formy podpory a služby pro podnikavé lidi v metropolitní oblasti zaostávají za dynamickými regiony, nejsou dostatečně atraktivní a jsou poskytovány nekoordinovaně s absencí měření jejich výsledků nebo skutečných dopadů na podnikatelský ekosystém.

V regionu je řada technicky a řemeslně kvalitně vybavených obyvatel, kterým chybí potřebné znalosti a podpora, která by jim pomohla realizovat své nápady a schopnosti v podnikatelském prostředí. Počáteční rizika, nedostatek zkušeností a neprovázanost podpory ve všech fázích cyklu života malé firmy mají za důsledek pocit nejistoty a obavy z neúspěchu, který je vyvažován alternativou jistot zaměstnaneckého poměru ve velkých firmách.

Řada již založených firem se ve svých počátečních fázích rozvoje oceňuje možnost získávat a sdílet informace, znalosti a zkušenosti s jinými firmami. Majitelé a manažeři malých a středních podniků se učí za pochodu a vyžadují flexibilní systém podpory a networkingové prostředí, ve kterém bude možné vytvářet pocit důvěry a spolupráce.

Úspěšné rozvíjející se firmy potřebují podporu při hledání kvalitní pracovní síly, řízení kapitálu a investic, řízení firmy jako rostoucí organizace, rady a informace při rozšiřování na nové trhy u nás i v zahraničí.

Cílem opatření je zvýšit motivaci a ochotu podnikavých lidí založit a rozvíjet vlastní podnikání, vytvářet nové pracovní příležitosti a přispět tak ke zvýšení ekonomické výkonnosti metropolitní oblasti. K tomu je potřeba investovat do zvyšování podnikatelských kompetencí a dovedností absolventů škol a manažerů malých a středních firem. K tomuto účelu napomáhají investice do služeb infrastruktury pro podnikání. Investice jsou potřebné také k vytváření příznivých podmínek pro zakládání a rozvoj firem, včetně zjednodušení přístupu ke kapitálu, vybavení začínajících firem a k akceleračním službám. Pro akceleraci rozvoje podpořených firem je potřeba podpořit síťování a spolupráci podnikatelů a poskytnout mentoring a koučing ze strany úspěšných podnikatelů na mezinárodních trzích. Cílem je také podpořit orientaci a schopnost malých a středních podniků uchytit se na exportních trzích a zesílit schopnost oslovit globálního zákazníka.

Cílem opatření Strategie OMO, zaměřeného na malé a střední podniky, je podpořit:

- Programy a aktivity podporující motivaci a ochotu podnikat
- Programy a aktivity zvyšující podnikatelské kompetence a dovednosti obyvatel
- Programy a aktivity podporující zakládání a rozvoj malých a středních firem
- Aktivity na podporu rozvoje kulturních a kreativních odvětví a vyšší kvality služeb podpůrné podnikatelské infrastruktury

V rámci specifického cíle 2.3 je potřeba zajistit soulad se Strategií inteligentní specializace Moravskoslezského kraje (RIS 3).

3.3.4.1 Podporované aktivity ze specifických cílů OP a dalších zdrojů ve specifickém cíli 2.1

OPATŘENÍ 2.1.1 ZVÝŠIT PODNIKATELSKÉ KOMPETENCE OBYVATEL A ZVÝŠIT MOTIVACI K PODNIKÁNÍ

OP ZAMĚSTNANOST+, SC 1.1 A) ZLEPŠIT PŘÍSTUP K ZAMĚSTNÁNÍ A AKTIVAČNÍM OPATŘENÍM PRO VŠECHNY UCHAZEČE O ZAMĚSTNÁNÍ, ZEJMÉNA MLADÉ LIDI, PŘEDEVŠÍM PROVÁDĚNÍM SYSTÉMU ZÁRUK PRO MLADÉ LIDI, DÁLE PRO DLOUHODOBĚ NEZAMĚSTNANÉ A ZNEVÝHODNĚNÉ SKUPINY NA TRHU PRÁCE A PRO NEAKTIVNÍ OSOBY, JAKOŽ I PODPOROU SAMOSTATNÉ VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI A SOCIÁLNÍ EKONOMIKY (*nebude řešeno nástrojem ITI, ale ad hoc implementačním mechanismem ŘO OPZ+*)

Podpora vzdělávání

- Podpora dalšího vzdělávání posilujícího postavení osob na trhu práce, tj. zejména zvyšování, rozšiřování nebo prohlubování dosavadní kvalifikace, a to jak ve specifických, tak obecných dovednostech (včetně měkkých);
- Opatření podporující návrat do studia, nebo vedoucí k rozvoji základních kompetencí (např. finanční, numerické, čtenářské a občanské gramotnosti a rozvoji digitálních kompetencí) a další podobná opatření cílicí na podporu zlepšování dovedností a zvyšování kvalifikace.

Poradenské a informační činnosti

- Individuální poradenství pro znevýhodněné skupiny na trhu práce – zavedení případového managementu (case managementu) jako služby, která je šitá na míru potřebám daného klienta, podpora v adaptaci u zprostředkovaného zaměstnání, profilování klientů služeb zaměstnanosti založené na míře znevýhodnění a diagnostice klienta jako předstupeň dalších aktivit směřujících k integraci na trhu práce;
- Realizace individualizovaného poradenství odpovídajícího potřebám osob s cílem dlouhodobé integrace na trh práce, včetně poradenství k dalšímu vzdělávání, kariérového poradenství či poradenství k volbě povolání ve spolupráci se školami (pro poslední ročníky škol), a to mj. s důrazem na nediskriminaci a potírání stereotypů;
- Poradenství zaměřené na dluhové poradenství a prevenci předlužení a další podpůrné sociální a doprovodné aktivity specializované s ohledem na znevýhodnění cílové skupiny a umožňující začlenění podpořených osob na trh práce a jejich samostatnost;
- Informační činnosti na podporu zapojení zaměstnavatelů do pracovní integrace cílových skupin.

Motivační aktivity

- Aktivizační činnosti vedoucí k posílení účasti na dalším profesním vzdělávání;
- Podpora specificky znevýhodněných zaměstnanců na trhu práce jako prevence nezaměstnanosti nejzranitelnějších skupin, včetně podpory motivace zaměstnavatele zachovat pracovní poměr ohroženého zaměstnance a zapojit ho do řešení jeho osobní situace ovlivňující pracovní výkonnost, resp. další setrvání v zaměstnání.

Podpora aktivit vedoucích k získání udržitelného a vhodného zaměstnání

- Podpora flexibilních forem zaměstnání jako způsobu vytváření podmínek zejména pro uplatnění žen, mladých lidí, starších osob a dalších osob znevýhodněných na trhu práce, které nevedou k prekarizaci práce;
- Podpora uplatnění znevýhodněných osob na trhu práce odpovídající charakteru jejich znevýhodnění a kombinující různé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti
- Zprostředkování zaměstnání
- Zajištění dostupnosti služeb pro cizince a osoby s migrační zkušeností hledající práci či mající zájem o zprostředkování zaměstnání a nástroje APZ, včetně specifických služeb;
- Realizace nových či inovativních nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v souladu s aktuálními potřebami trhu práce.

Doprovodná opatření umožňující začlenění podpořených osob na trh práce

- s cílem usnadnění přístupu cílových skupin k hlavní formě podpory v tomto specifickém cíli – zejména podpora zapracování, dopravy, ubytování a stravování účastníků, péče o závislé osoby, dále podpora regionální pracovní mobility formou opatření nebo příspěvkem na dojíždění (příspěvek na podporu regionální mobility pro osoby evidované na ÚP ČR, kteří splňují podmínky stanovené ÚP ČR) pro vznik a udržení pracovních míst v nejmenších sídlech, zejména tam, kde je velká vyjíždka za prací. Tyto aktivity jsou dostupné podpořeným osobám pouze po dobu jejich účasti na projektu, resp. po dobu trvání hlavní formy podpory v rámci projektu.

AKTIVIZAČNÍ PROGRAMY MORAVSKOSLEZSKÉHO INOVAČNÍHO CENTRA (Start-up voucher, Voucher pro začínající firmy, Business Camp) *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

AKCELERAČNÍ PROGRAMY CENTRA PODPORY INOVACÍ VŠB-TUO (Green Light) *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

OPATŘENÍ 2.1.2 ZVÝŠIT POČET A PODPOŘIT RŮST MALÝCH A STŘEDNÍCH FIREM

OP TECHNOLOGIE A APLIKACE PRO KONKURENCESCHOPNOST, SC 1.2 VYUŽÍVÁNÍ PŘÍNOSŮ DIGITALIZACE PRO OBČANY, PODNIKY, VÝZKUMNÉ ORGANIZACE A VEŘEJNÉ ORGÁNY *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

- Zavádění digitalizace v podnicích včetně nezbytné analýzy procesů a návazné investiční podpory pro nasazování digitálních řešení
- Pořízení vysoce výkonné výpočetní techniky a podpora využití HPC
- Využití moderních technologií (např. block-chain, virtuální realita aj.) pro rozvoj ekonomiky.
- Vývoj a pořízení specializovaného SW ke zefektivnění procesů a vyšší přidané hodnotě zejména v MSP - pro počítačovou bezpečnost, simulace, monitorování, počítačové vidění, pro práci s velkými daty – Big Data Analytics, pro 3D tisk, v oblasti digitalizace, automatizace, Průmyslu 4.0 nebo Stavebnictví 4.0, zavádění umělé inteligence, robotizace, strojového učení, rozšířené a virtuální reality, business intelligence, e-commerce apod.

OP TECHNOLOGIE A APLIKACE PRO KONKURENCESCHOPNOST, SC 2.1 POSILOVÁNÍ UDRŽITELNÉHO RŮSTU A KONKURENCESCHOPNOSTI MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ A VYTVÁŘENÍ PRACOVNÍCH MÍST V MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNICÍCH, MIMO JINÉ PROSTŘEDNICTVÍM PRODUKTIVNÍCH INVESTIC *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

- Usnadnění přístupu MSP k externímu financování jejich dalšího rozvoje, inovačních řešení, investic a růstu, včetně podpory vzniku MSP a přístupu k úvěrovému financování i alternativním kapitálovým a kvazikapitálovým instrumentům (a provoznímu financování v důsledku pořízení investičního majetku)
- Poskytování/nákup poradenských služeb pro MSP zaměřených na rozvoj podniku, rozšíření podnikatelské činnosti, posílení finančních či manažerských kompetencí, zvýšení kvality a efektivity výroby a služeb s důrazem na růst tržního potenciálu a rovněž na klimaticky neutrální hospodářství (např. prostřednictvím nových rozvojových příležitostí, inovativních řešení, investičních možností, nových a pokročilých technologií či zavádění klimatických opatření). Podporovány budou rovněž podpůrné, poradenské a konzultační služby ve všech fázích vzniku a růstu MSP od pre-inkubace, přes inkubaci start-upů a spin-off, po fázi scale-up (podpora podnikatelských záměrů a zavádění nových obchodních modelů, posílení růstových motivací, podpora komercializace produktu a služeb aj.).
- Podpora účasti MSP na zahraničních veletrzích, výstavách a dalších zahraničních akcích (symposiích, seminářích aj.), včetně alternativní účasti např. online formou. Podporována bude organizace akcí/seminářů a další služby za účelem rozvoje mezinárodní konkurenceschopnosti MSP. Podporováno bude rovněž využití podpůrných nástrojů pro vstup a působení na zahraničních trzích, včetně nástrojů využívajících inovativní technologie a digitalizaci. Zároveň bude podpora zaměřena na využívání služeb expertů v oblasti internacionalizace MSP, marketingové strategie, designu, optimalizace materiálového ekodesignu výrobků ve vazbě na SC 5.2OP TAK či kreativních průmyslů a řemesel.
- Pořízení nových technologických zařízení a vybavení vč. potřebné infrastruktury, dále pořízení výrobních strojů a zařízení, které nejen zvýší technologickou úroveň MSP a jejich konkurenceschopnost, ale také umožní navazující digitalizaci a automatizaci výroby a zefektivnění poskytovaných služeb.
- Podpora spolupráce škol a firem

PROGRAMY MSIC PRO EXISTUJÍCÍ MALÉ A STŘEDNÍ FIRMY (EXPAND, Innoboster Voucher, TechArt Voucher, Di-giUp) *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

OPATŘENÍ 2.1.3 PODPORA KULTURNÍCH A KREATIVNÍCH ODVĚTVÍ

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY, komponenta 4.5 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

3.3.5 Specifický cíl 2.2: Zvýšit atraktivitu pro investice

Hlavní zjištění:

- Hrozící odliv stávajících investorů a velkých zaměstnavatelů v metropolitní oblasti.
- Na území metropolitní oblasti zůstávají nevyužité plochy a areály s potenciálem komerčního využití pro podnikání a investice.

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

11. Revitalizací a regenerací nevyužívaných a zanedbaných ploch a areálů přispět k zlepšení životního prostředí v daných lokalitách, přinést do daných míst nové ekonomické možnosti, a zvýšit tak atraktivitu měst a obcí i prostředí mezi sídly (opatření 2.2.1)

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Ve městech a obcích jsou nevyužívané chátrající budovy, neudržované plochy.
- Pohornická krajina skýtá mimořádný potenciál pro nový rozvoj (vazba na koncepci POHO2030 a adaptační strategie).

Návrh opatření:

2.2.1 Revitalizace a regenerace zanedbaných ploch a areálů

Cílem těchto opatření je zvýšit atraktivitu metropolitní oblasti pro nové investice, které jsou jedním z nejvýznamnějších zdrojů nových pracovních míst. Aktivity v rámci tohoto specifického cíle ITI směřují do regenerace a revitalizace zanedbaných ploch a areálů na území metropolitní oblasti za účelem zvýšit atraktivitu ve vazbě na rozvoj investičních aktivit a tvorbu nových pracovních míst. Regenerační a revitalizační aktivity spojené s podporou podnikavosti pomohou odbourat současné bariéry růstu dané mnohdy také fyzickou infrastrukturou ve městech a jejich okolí, posílí roli komunit a vrátí puls ekonomickému a společenskému životu, především v centrech měst.

Jednou z možností, jak dlouhodobě udržet rozvoj ekonomického potenciálu v metropolitní oblasti, je zajištění dlouhodobého využití prostředků z ERDF prostřednictvím rozvojového revolvingového nástroje, zaměřeného na podporu a rozvoj podnikání. Předmětem finančního nástroje Brownfield fond, zřízeného Národní rozvojovou Investiční, a.s. v programovém období 2014-2020 je poskytování návratné podpory formou zvýhodněného juniorního financování projektů modernizace zastaralých, prostorově a technicky nevyhovujících objektů, budov a areálů, které bude možné znovu využít pro rozvoj výrobních činností a služeb malých a středních podniků (MSP).

3.3.5.1 Podporované aktivity ze specifických cílů OP a dalších zdrojů ve specifickém cíli 2.2

OPATŘENÍ 2.2.1 REVITALIZACE A REGENERACE ZANEDBANÝCH PLOCH A AREÁLŮ

OP TECHNOLOGIE A APLIKACE PRO KONKURENCESCHOPNOST, SC 2.1 POSILOVÁNÍ UDRŽITELNÉHO RŮSTU A KONKURENCESCHOPNOSTI MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ A VYTVÁŘENÍ PRACOVNÍCH MÍST V MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNICÍCH, MIMO JINÉ PROSTŘEDNICTVÍM PRODUKTIVNÍCH INVESTIC *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

- Rozvoj podnikatelské infrastruktury a nemovitostí pro potřeby MSP (podpora podniků při revitalizaci brownfieldů či při jejich přeměně a rekonstrukci na podnikatelské funkční nemovitosti vhodné pro využití a podnikání MSP.

OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, SC 1.6 POSILOVÁNÍ OCHRANY A ZACHOVÁNÍ PŘÍRODY, BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI A ZELENÉ INFRASTRUKTURY, A TO I V MĚSTSKÝCH OBLASTECH, A SNIŽOVÁNÍ VŠECH FOREM ZNEČIŠTĚNÍ *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

- Kontaminované lokality – průzkum rozsahu znečištění horninového prostředí a rizik s ním spojených, včetně návrhu efektivního řešení a odstranění rizik kontaminace ohrožující lidské zdraví, vodní zdroje nebo ekosystémy.

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY, KOMPONENTA 2.8 REVITALIZACE ÚZEMÍ SE STAROU STAVEBNÍ ZÁTĚŽÍ *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

- MMR/SFPI – Investiční podpora regenerace specifických brownfieldů.
- MMR/SFPI – Brownfieldy pro jiné než hospodářské využití (Státní fond podpory investic)
- MPO – Program regenerace a podnikatelské využití brownfieldů

PLÁN SPRAVEDLIVÉ ÚZEMNÍ TRANSFORMACE, Moravskoslezský kraj, PROGRAM „NOVÉ VYUŽITÍ ÚZEMÍ“ *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

PLÁN SPRAVEDLIVÉ ÚZEMNÍ TRANSFORMACE, Moravskoslezský kraj, II. a III. pilíř *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

PROGRAM MPO – SMART PARKS FOR THE FUTURE *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

PODPORA MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ – Zvýhodnění regenerace brownfieldů pro účely zemědělství. *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

FINANČNÍ NÁSTROJ - BROWNFIELD FOND (Národní rozvojová investiční) *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

3.3.6 Specifický cíl 2.3 Realizovat aktivity na podporu strategie inteligentní specializace pro Moravskoslezský kraj

Hlavní zjištění:

- Nízká míra inovační aktivity malých a středních firem.
- Nedostatečné předpoklady pro zvýšení inovační výkonnosti (kompetence, zkušenosti, služby, kultura podnikání).
- Potřeba zintenzivnit transfer výsledků výzkumu a vývoje do komerční aplikace.

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

12. Vyšší intenzitou vazeb mezi veřejným a soukromým VaV sektorem přispět ke zvýšení transferu a komercializace výsledků VaV činnosti, k větší prestiži vysokoškolského VaV sektoru a ke zvýšení konkurenceschopnosti spolupracujících firem, a tím i k větší prestiži a konkurenceschopnosti ostravské metropolitní oblasti (opatření 2.3.1)

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Roste počet pracovníků a investice do výzkumu a vývoje, stejně jako počet výzkumných a vývojových pracovišť,
- Vysoké školy v regionu produkují v posledních letech více výsledků v oblasti vědy a výzkumu

Návrh opatření:

2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti

Cílem investic do aplikace výsledků výzkumu, vývoje a inovací je zvýšit inovační výkonnost a konkurenceschopnost místních podniků a univerzit a podpora vytváření pracovních míst v oborech s vyšší přidanou hodnotou. Spolupráce firem a znalostních institucí a podpora inovační výkonnosti vychází ze zaměření Regionální inovační strategie kraje, resp. Strategie inteligentní specializace Moravskoslezského kraje pro programové období 2021 – 2027.

Ostravská metropolitní oblast disponuje výzkumným potenciálem pro řešení řady výzev, které se objevují v souvislosti s problémy, kterým čelí současná společnost. V některých případech jsou tyto výzvy umocněny specifickou, historicky danou situací Ostravské metropolitní oblasti (ekologické zátěže, zdravotní stav obyvatelstva ad.). K těmto tématům se nově přidává téma nové energetiky. Klíčovou podmínkou pro realizaci tohoto potenciálu je možnost propojit jednotlivé aktéry, zejména pak výzkumné organizace a firmy, a nabídnout jim příležitost k rozvoji dlouhodobější výzkumné spolupráce. Tento rozvoj spolupráce musí probíhat pokud možno ve všech fázích technologické připravenosti, počínaje úrovní spolupráce na strategické (dlouhodobé) úrovni, konče aplikovaným výzkumem na komerční úrovni (služby smluvního výzkumu). Důležitou fází představuje předaplikační výzkum, v rámci kterého dochází k formulaci technologického konceptu daného aplikačního řešení.

V tomto ohledu se jeví jako vhodné využít nástroj ITI Ostravské metropolitní oblasti prostřednictvím aktivit zaměřených na posilování dlouhodobé mezisektorové spolupráce definované v OP JAK a návazné podpory aplikací a inovací v soukromém sektoru definovaných v rámci OP TAK.

Podporované aktivity jsou v souladu s RIS3 strategií Moravskoslezského kraje na období 2021-2027.

3.3.6.1 Podporované aktivity ze specifických cílů OP a dalších zdrojů ve specifickém cíli ITI 2.3

OPATŘENÍ ITI 2.3.1 ZVÝŠENÍ INTENZITY TRANSFERU A KOMERCIALIZACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMNÉ A VÝVOJOVÉ ČINNOSTI

OP JAN AMOS KOMENSKÝ, SC 1.1 ROZVOJ A POSILOVÁNÍ VÝZKUMNÝCH A INOVAČNÍCH KAPACIT A ZAVÁDĚNÍ POKROČILÝCH TECHNOLOGIÍ (*bude řešeno nástrojem ITI*)

Rozvoj aplikačního potenciálu výzkumných organizací:

- realizace orientovaného výzkumu s aplikačním potenciálem včetně fáze proof of concept;
- realizace orientovaného výzkumu ve spolupráci se subjekty aplikační sféry, včetně instalace nezbytné infrastruktury;
- rozvoj nastavení možností uplatnění znalostního transferu/transферу technologií v praxi (včetně podmínek pro zakládání start-ups/spin-offs) uvnitř VO;
- rozvoj kompetencí a posílení personálního zajištění VO v oblasti duševního vlastnictví;
- vznik a rozvoj struktur a platform pro efektivní spolupráci výzkumného a aplikačního sektoru;
- navazování partnerství a rozvoj spolupráce s partnery z aplikační sféry včetně obousměrných mobilit pracovníků;
- rozvoj spolupráce VŠ s VO a subjekty aplikační sféry již v rámci přípravy budoucích výzkumných pracovníků (v rámci postgraduálního studia), příprava zázemí pro Knowledge Transfer Partnership;
- příprava společných projektových záměrů se subjekty z aplikační sféry do národních i mezinárodních grantových schémat;
- šíření výsledků a výstupů výzkumu realizovaného společně se subjekty aplikační sféry.

OP TECHNOLOGIE A APLIKACE PRO KONKURENCESCHOPNOST, SC 1.1 ROZVOJ A POSILOVÁNÍ VÝZKUMNÝCH A INOVAČNÍCH KAPACIT A ZAVÁDĚNÍ POKROČILÝCH TECHNOLOGIÍ

Přes nástroj ITI:

- Zavádění a rozšiřování digitálních a dalších pokročilých inovačních technologií v podnicích
- Budování a rozvoj infrastruktury pro Val, testování a ověřování technologií v podnikatelském sektoru
- Sdílené kapacity pro Val - klastry, technologické platformy, inovační centra, huby/co-workingová centra, atd.

Mimo nástroj ITI:

- Realizace podnikového Val, zejména ve spolupráci s VO - podle priorit RIS3
- Zavádění výsledků výzkumu a vývoje ve formě inovací do podnikové praxe, zavádění organizačních a procesních inovací, ochrana a využívání duševního vlastnictví
- Inovační vouchery
- Rozvoj transferu znalostí, komercializace, podpora při ověřování výsledků Val a jejich uvádění na trh (zvýšení horizontální mobility (podniky – VO – školy))

3.3.7 Soulad strategického cíle 2 PODNIKÁNÍ s Cíli politiky EU

Cíl politiky EU (CP)	Podpořit podnikavost obyvatel a rozvoj malých a středních MSP	Zvýšit atraktivitu pro investice	Realizovat aktivity na podporu strategie inteligentní specializace pro MSK
CP 1 Konkurenceschopnější a inteligentnější Evropa díky podpoře inovativní a inteligentní ekonomické transformace a regionálního propojení IKT	●	●	●
CP 2 Zelenější, nízkouhlíkový přechod na uhlíkově neutrální hospodářství a odolná Evropa díky podpoře spravedlivého přechodu na čistou energii, zelených a modrých investic, oběhového hospodářství, zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně, prevence a řízení rizik a udržitelná městská mobilita		●	
CP 3 Propojenější Evropa díky zvyšování mobility			
CP 4 Sociálnější a inkluzivnější Evropa díky provádění evropského pilíře sociálních práv	●		
CP 5 Evropa bližší občanům díky podpoře udržitelného a integrovaného rozvoje všech typů území a místních iniciativ			

Zdroj: vlastní zpracování

3.4 STRATEGICKÝ CÍL 3: ZLEPŠIT KVALITU PROSTŘEDÍ A PODPOŘIT UDRŽITELNÝ ROZVOJ – PILÍŘ PROSTŘEDÍ

3.4.1 Zdůvodnění strategického cíle 3 PROSTŘEDÍ

- **ZVYŠUJÍCÍ SE KVALITA OVZDUŠÍ, KTERÁ JE ALE STÁLE VÝRAZNĚ NIŽŠÍ VE SROVNÁNÍ S JINÝMI REGIONY EU (S VÝJIMKOU POLSKÉ ČÁSTI SLEZSKA)**

Přestože dochází ke snižování objemu celkových emisí, vypouštěných do ovzduší metropolitní oblasti (s výjimkou CO), v metropolitní oblasti stále převažuje nízká kvalita ovzduší, na které se podílejí jak vyjmenované zdroje znečišťování ovzduší (velcí a střední znečišťovatelé – výrobní podniky, teplárny, koksovny atp.), nevyjmenované zdroje (malé stacionární zdroje – domácí topeniště), doprava a také dálkový přenos z katovické aglomerace. V území dochází k překračování imisních limitů koncentrací tuhých znečišťujících látek (TZL), frakcí PM₁₀, PM_{2,5}, a benzo(a)pyrenu (v roce 2018 došlo k překročení imisního limitu také pro benzen). V kvalitě ovzduší se projevil vliv poklesu emisí v sektorech energetiky a průmyslu a v posledních letech také snižování emisí z lokálních zdrojů (domácnosti) v důsledku výměny kotlů v rámci tzv. „kotlíkových dotací“. Dalšímu snižování emisí nepřispívá narůstající intenzita dopravy.

- **MĚSTA JSOU VYSTAVENA ZVÝŠENÉMU RIZIKU DOPADŮ KLIMATICKÉ ZMĚNY**

Lze očekávat zvyšování průměrných ročních teplot, což v kombinaci s efektem městského tepelného ostrova způsobí čtenější a delší letní vedra, větší riziko bleskových srážek a povodní. Tyto jevy budou mít vliv na zdravotní stav obyvatel, kvalitu a dostupnost pitné vody a stav městské zeleně. Z tohoto důvodu města a Moravskoslezský kraj zpracovávají Adaptační strategii a připravují opatření na přizpůsobení prostředí měst změně klimatu.

- **PŘESTOŽE SE MĚSTA VYZNAČUJÍ POMĚRNĚ VELKÝM PODÍLEM MĚSTSKÉ ZELENĚ, TATO ZELEŇ ČASTO NENÍ V DOBRÉ KONDICI A SVOJI FUNKCI (ZLEPŠENÍ KVALITY OVZDUŠÍ, REKREACE OBYVATEL) PLNÍ OMEZENĚ.**
- **POTENCIÁL EFEKTIVNĚJŠÍHO VYUŽÍVÁNÍ ENERGIÍ**
Příležitostí pro snížení zátěže ovzduší a zvyšování životní úrovně domácností je účinnější nakládání s energiemi. Snížení energetické náročnosti povede k významnému snížení dodávané energie a konečné energetické spotřebě budov ve srovnání s dosavadní úrovní spotřeby. Energetické úspory podpoří posun k nízkouhlíkovému hospodářství regionu.
- **POTENCIÁL EFEKTIVNĚJŠÍHO NAKLÁDÁNÍ S ODPADY**
Moravskoslezský kraj dlouhodobě zaujímá přední příčky v produkci odpadů v rámci ČR, na což má kromě komunálního odpadu vliv také průmyslový a nebezpečný odpad. Mezi nejčastější způsoby nakládání s komunálními odpady stále patří skládkování, které však meziročně snižuje svůj podíl na celkovém nakládání s odpady. Naopak zde narůstá význam energetického a materiálového využívání odpadů. Výhodou tohoto způsobu výroby alternativních zdrojů energie není pouze úleva skládkám, ale i úspora spalování fosilních paliv, což má pozitivní vliv na kvalitu ovzduší v metropolitní oblasti.
- **NIŽŠÍ VYUŽÍVÁNÍ VEŘEJNÉ DOPRAVY**
V metropolitní oblasti funguje rozvinutý integrovaný systém dopravy, do kterého jsou zahrnuty všechny obce Ostravské metropolitní oblasti. Přesto každoročně celkově počet přepravených osob v hromadné dopravě klesá, v souvislosti se zvýšeným využíváním individuální automobilové dopravy. Výjimkou je železniční přeprava mimo region a městská hromadná doprava, která zaznamenává oživení, která však neodpovídá významnému zvýšení její kvality (nová vozidla, komfort, odbavování) a zejména vloženým nákladům.
- **V KRAJI JSOU NEDOSTATEČNĚ PROPOJENÉ DOPRAVNÍ MÓDY, TELEMATIKA JE MÁLO ROZVINUTÁ A JE PROVOZOVÁNO MÁLO DOBÍJECÍCH STANIC PRO ELEKTROMOBILY.**
- **PŘÍLEŽITOSTÍ PRO METROPOLITNÍ OBLAST JE KVALITNÍ NAPOJENÍ ÚZEMÍ NA PÁTEŘNÍ SILNIČNÍ A ŽELEZNIČNÍ SÍŤ.**
- **V METROPOLITNÍ OBLASTI SE PŘEDPOKLÁDÁ DALŠÍ ROZVOJ ALTERNATIVNÍCH ZDROJŮ PRO POHON VOZIDEL NA BÁZI ELEKTŘINY A VODÍKU, A TO VE VEŘEJNÉ I INDIVIDUÁLNÍ DOPRAVĚ.**
- **OSTRAVSKÁ METROPOLITNÍ OBLAST MÁ BOHATÝ POTENCIÁL KULTURNÍHO DĚDICTVÍ, A PŘEDEVŠÍM OSTRAVA JE SÍDLEM KULTURNÍCH A SPORTOVNÍCH AKCÍ NÁRODNÍHO I MEZINÁRODNÍHO VÝZNAMU.**
Potenciál kulturního dědictví není dostatečně využíván pro změnu image metropolitní oblasti. Úspěšně se daří investovat do obnovy památek a kulturní infrastruktury v kombinaci s inovativním přístupem obnovy kulturního dědictví a vytváří se tak příležitost pro další rozvoj. Zejména Ostrava je dějištěm kulturních a sportovních akcí lákajících do regionu tisíce návštěvníků nejen z České republiky. Pořádané akce a události se opírají jednak o kvalitní a atraktivní infrastrukturu a o unikátní zkušenosti a know-how organizátorů.
- **V OSTRAVSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI SE PROJEVUJE TREND STÁRNUTÍ OBYVATELSTVA, COŽ ZPŮSOBUJE TLAK NA DOSTUPNOST SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRO VŠECHNY POTŘEBNÉ OBČANY.**

3.4.2 Struktura strategického cíle 3 PROSTŘEDÍ

Strategický cíl 3: Zlepšit kvalitu prostředí a podpořit udržitelný rozvoj

Specifické cíle a opatření:

3.1 Podpořit rozvoj udržitelné mobility

3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury a modernizace vozového parku pro rozvoj udržitelné mobility

3.1.2 Výstavba a modernizace drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy

3.1.3 Rozvoj inteligentních dopravních systémů

3.1.4 Modernizace nadřazené silniční a železniční sítě v Ostravské metropolitní oblasti

3.2 Snížit znečištění ovzduší

3.2.1 Výměna nevyhovujících zdrojů tepla v domácnostech, snižování emisí stacionárních zdrojů a sledování kvality ovzduší

3.3 Zvýšit energetickou účinnost

3.3.1 Snižování energetické náročnosti veřejných budov

3.3.2 Snižování energetické náročnosti v sektoru bydlení

3.3.3 Efektivnější nakládání s energiemi v podnikatelském sektoru

3.4 Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie ve městech

3.4.1 Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie ve veřejném sektoru

3.4.2 Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie v podnikatelském sektoru

3.5 Přizpůsobit města a jejich zázemí důsledkům klimatické změny

3.5.1 Adaptační opatření na změnu klimatu (sucho, povodně, sídelní zeleň)

3.5.2 Revitalizace veřejných prostranství a modrozelená infrastruktura ve městech

3.6 Podpořit přechod na oběhové hospodářství účinně využívající zdroje

3.6.1 Prevence vzniku komunálních a průmyslových odpadů

3.6.2 Materiálové a energetické využití odpadů

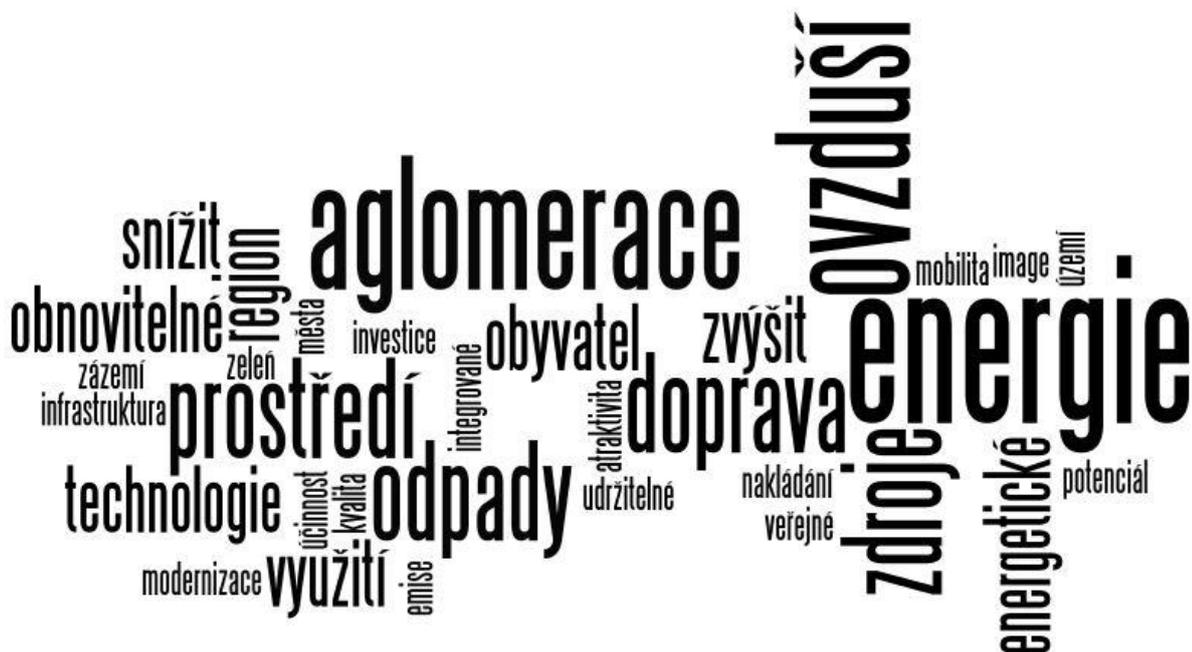
3.7 Zvýšit atraktivitu metropolitní oblasti využitím potenciálu kulturního dědictví

3.7.1 Revitalizace a vybavení památek, muzeí, knihoven a veřejné infrastruktury cestovního ruchu v metropolitní oblasti

3.8 Zvýšit kvalitu života zajištěním dostupných sociálních služeb

3.8.1 Zajištění vyšší dostupnosti a kvality infrastruktury sociálních služeb

3.4.3 Vazba strategického cíle 3 PROSTŘEDÍ na analytickou část

Kvalita prostředí je jedním ze základních předpokladů atraktivity Ostravské metropolitní oblasti a ochoty obyvatel v tomto regionu žít, pracovat a trávit volný čas. Image Ostravské metropolitní oblasti je uvnitř i navenek obecně velmi špatná. Hlavním důvodem je především přetrvávající představa o špatné kvalitě životního prostředí (znečištěné ovzduší, množství brownfieldů apod.). Realita však zdaleka tak špatná není, navzdory významnému zlepšení kvality prostředí v poslední době je hlavním důvodem, kvůli kterému se lidé z regionu stěhují pryč, nedostatek kvalitních pracovních míst, příp. podnikatelských příležitostí. Tento stěžejní a pro řadu obyvatel existenční problém Ostravské metropolitní oblasti budou zaměřením svých aktivit a opatření v rámci ITI řešit strategické cíle Práce a Podnikání, jejichž cílovými skupinami jsou nezaměstnaní lidé nebo lidé hledající lepší uplatnění, resp. malí a střední podnikatelé zvyšující svou konkurenceschopnost v rámci lokální i globální ekonomiky.

Zjednodušeně lze říci, že opatření strategického cíle Prostředí cílí především na obyvatele metropolitní oblasti, kteří neřeší existenční problém (mají práci) a mohou profitovat z výstupů a výsledků realizovaných intervencí jednotlivých specifických cílů (např. snadnější dopravní dostupnost do zaměstnání, lepší kvalita ovzduší, nižší náklady na energie v domácnosti, efektivnější systém třídění a zpracování odpadů nebo revitalizované městské parky pro trávení volného času). Hlavním cílem je podporovat rozvojové aktivity, které jsou v souladu s konceptem nízkouhlíkové ekonomiky a udržitelného rozvoje měst a vedou ke zvýšení kvality prostředí pro život, práci a podnikání obyvatel. Cílovou skupinou jsou tak v podstatě všichni obyvatelé metropolitní oblasti a hlavním dopadem, které zvýšení kvality prostředí přinese, je kromě zlepšení image regionu a snížení negativního migračního salda Ostravské metropolitní oblasti i snížení emisí skleníkových plynů. Řada opatření v rámci tohoto strategického cíle dále přináší synergický efekt na strategické cíle ITI Práce a Prostředí v souladu s konceptem zelené ekonomiky a tvorbou zelených pracovních míst.

Snaha o realizaci projektů v oblasti strategického cíle prostředí vychází především z klíčového problému, kterým je špatná kvalita ovzduší v regionu a jeho celková image. Atraktivita bydlení v metropolitní oblasti je velmi nízká, oblast Ostravské metropolitní oblasti je územím s nejzatíženějším životním prostředím v ČR, přestože se díky

útlumu výroby, používání šetrnějších technologií a velkým investicím do environmentálních opatření situace postupně zlepšuje. Stále se však jedná spíše o přetrvávání negativní image metropolitní oblasti v souvislosti s průmyslovou historií regionu, která neodpovídá skutečné situaci – mediální obraz metropolitní oblasti je daleko méně příznivý, než co ukazují dostupná data a statistiky.

Nad regionem tak stále visí hrozba pokračujícího vylidňování – pro obyvatele ostravské metropolitní oblasti je málo atraktivní bydlení v centrech měst, stěhují se do suburbánních zón nebo ještě častěji mimo metropolitní oblast, což je negativní jev, který je přirozeně potřeba zvrátit. V oblasti strategického cíle ITI Prostředí je vhodné stavět na silných stránkách a příležitostech regionu, jako je kvalitní dopravní infrastruktura, potenciál investic do čistých technologií, modernizace průmyslových provozů a technické infrastruktury a revitalizace zanedbaných míst ve městech.

Region má dobré dispozice sídelního uspořádání z hlediska dopravních systémů a zlepšení dopravního napojení regionu díky dálničnímu a kvalitnějšímu železničnímu spojení a také výrazně se zlepšující stav ovzduší a životního prostředí. Snahou realizace integrované územní investice je navázat na tyto silné stránky a příležitosti integrovanými řešeními s přesahem v rámci jednotlivých oblastí životního prostředí, zároveň i se synergickým dopadem na stav zaměstnanosti (strategický cíl Práce) a podnikatelského prostředí (strategický cíl Podnikání).

Vyšší atraktivita prostředí má pozitivní vliv na cílovou skupinu mladých či vysoce kvalifikovaných lidí, kteří mají nejvyšší tendenci opouštět region. Atraktivita regionu jako místa k životu má význam při ochotě lidí začít zde podnikat a investovat. Investice do zvýšení kvality životního prostředí (green technologies) mohou být podnětem pro vznik "zelených" pracovních míst v technických nebo přírodovědných oborech s využitím znalostí místních vzdělávacích institucí. Na významu nabývá také podpora odpovědného vztahu obyvatel a firem k životnímu prostředí v EU i v ČR a rostoucí význam CSR aktivit (společenská odpovědnost firem), což se projevuje rostoucími soukromými investicemi podniků do vývoje čistých a ekonomicky únosných technologií pro odstranění/omezení negativních dopadů na životní prostředí a sociálních problémů. V kompetenci měst (ale i občanů a podnikatelů) by měly realizované projekty sledovat koncept Smart Cities („chytrých měst“), především v oblastech řízení spotřeby energií, dosahování energetických úspor a snižování produkce CO₂.

3.4.4 Specifický cíl 3.1 Podpořit rozvoj udržitelné mobility

Hlavní zjištění:

- Zvyšující se ekologická zátěž dopravních prostředků na život obyvatel měst.
- Klesající počet cestujících využívajících veřejnou dopravu a její nízká atraktivita.
- Potenciál k uplatnění konceptu chytrých měst a udržitelné mobility.
- Dopravní infrastruktura v metropolitní oblasti, jako jeden z klíčových faktorů konkurenceschopnosti při lákání nových investic, vyžaduje vyšší kvalitu a napojení na mezinárodní dopravní síť.

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

13. Potřeba dále zkvalitnit oblast udržitelné mobility – od bezemisních vozidel veřejné dopravy po vybudování sítě cyklostezek, čímž dojde ke snížení individuální automobilové dopravy a ke ztraktivnějšímu prostředí měst a veřejné dopravy v nich (opatření 3.1.1)
14. Rozšiřování a modernizace tramvajové a trolejbusové sítě ve městech přispěje ke zkapacitnění přepravy cestujících a ke zvýšení provozní rychlosti na modernizovaných tratích (opatření 3.1.2)
15. Zkvalitnit a rozšířit stávající telematické systémy na silniční síti, které povedou k plynulejšímu dopravnímu provozu, k časovým úsporám a k úspoře pohonných hmot (opatření 3.1.3)
16. Modernizace nadřazené silniční a železniční sítě a její plynulé napojení na místní systém udržitelné mobility přinese další časové úspory a lepší dopravní dostupnost ostatními regiony v ČR i mimo ČR, a s tím i další pozitivní dopady na Ostravskou metropolitní oblast (pracovní mobilita, sektor dopravy a průmyslu, snížení negativních vlivů na životní prostředí) (opatření 3.1.4)

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Trend emisí znečišťujících látek z dopravy byl zejména v úvodu období 2000–2017 klesající
- V regionu se předpokládá další rozvoj alternativních zdrojů pro pohon vozidel na bázi elektřiny a vodíku, a to ve veřejné i individuální dopravě.
- Zvýšení kvality a atraktivity veřejné dopravy (díky soustředěným investicím na podkladě strategií SUMP)
- Snaha provázat různé dopravní módy a preference čisté mobility (strategie SUMP).

Návrh opatření:

- 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury a modernizace vozového parku pro rozvoj udržitelné mobility
- 3.1.2 Výstavba a modernizace drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy
- 3.1.3 Rozvoj inteligentních dopravních systémů
- 3.1.4 Modernizace nadřazené silniční a železniční sítě v Ostravské metropolitní oblasti

Veřejná doprava v metropolitní oblasti má stále pro řadu obyvatel nízkou atraktivitu (což dokazuje i podprůměrný počet obyvatel využívajících městskou hromadnou dopravu a veřejnou autobusovou dopravu v celorepublikovém srovnání). Dlouhodobě klesající počet cestujících využívajících veřejnou dopravu pak znamená nárůst využívání individuální dopravy a dopravní kongesce, což mj. negativně přispívá ke znečištění ovzduší a hlukem v metropolitní oblasti. Z analýz také vyplynulo, že ve velkých městech je nedostatečná preference MHD, cyklo a pěší dopravy, což vytváří tlak na dopravní infrastrukturu a parkovací místa. Kromě modernizace veřejné dopravy a doprovodné infrastruktury je v tomto specifickém cíli ITI prostor pro využití „chytrých“ řešení a nejmodernějších technologií v dopravě, které pomohou snížit podíl individuální dopravy a zvýhodní dopravu

veřejnou nebo jiné alternativní formy dopravy a jejich vzájemné doplňování. Jedním z opatření inteligentního řízení dopravy je odklon individuální automobilové dopravy mimo zastavěná sídla. Dojde tak ke zlepšení průjezdových časů a plynulosti provozu, a tím i k nižší emisní zátěži u všech druhů dopravy (veřejné i individuální) a zvýšení průjezdnosti emergency složek.

Aby vznikl udržitelný dopravní systém měst, musí být podpořena například opatření pro podporu cyklo dopravy nebo optimalizace parkovacích míst ve městech. V rámci veřejné dopravy je třeba ve městech a obcích metropolitní oblasti klást důraz na obnovu a ekologizaci vozových parků dopravců, zvýšení bezbariérovosti dopravní infrastruktury, snahy o zapojení do integrovaného dopravního systému v rámci Ostravské metropolitní oblasti, vybudování dopravních a přestupních terminálů nebo instalace inteligentních dopravních systémů. Tato opatření by měla přispět k poklesu využívání automobilové dopravy, nárůstu přepravních výkonů veřejné a udržitelné dopravy a ke snížení ekologické zátěže. Velmi významný dopad má realizace těchto opatření na přínosy v rámci specifického cíle 3.2 Snížit znečištění ovzduší. Zvýšit dostupnost metropolitní oblasti na mezinárodní trhy prostřednictvím napojení silniční a železniční infrastruktury na síť TEN-T je jedním z klíčových faktorů konkurenceschopnosti regionu.

3.4.4.1 Podporované aktivity z operačních programů a dalších zdrojů ve specifickém cíli 3.1

OPATŘENÍ 3.1.1 VÝSTAVBA A MODERNIZACE INFRASTRUKTURY A MODERNIZACE VOZOVÉHO PARKU PRO ROZVOJ UDRŽITELNÉ MOBILITY

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM, SC 6.1 PODPORA UDRŽITELNÉ MULTIMODÁLNÍ MĚSTSKÉ MOBILITY V RÁMCI PŘECHODU NA UHLÍKOVĚ NEUTRÁLNÍ HOSPODÁŘSTVÍ (řešeno nástrojem ITI)

- **Nízkoemisní a bezemisní vozidla pro veřejnou dopravu**
 - nákup silničních bezemisních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících, využívajících alternativní energie elektřiny nebo vodíku;
 - nákup bezemisních drážních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících v městské hromadné dopravě (tramvají nebo trolejbusů);
 - nákup silničních nízkoemisních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících, využívajících alternativní palivo biometan.
- **Plnicí a dobíjecí stanice pro veřejnou dopravu**
 - výstavba dobíjecích stanic nebo vodíkových plnicích stanic pro silniční a drážní (tramvaje a trolejbusy) bezemisní vozidla poskytující veřejné služby v přepravě cestujících;
 - výstavba plnicích stanic pro silniční nízkoemisní vozidla poskytující veřejné služby v přepravě cestujících a využívající alternativní palivo biometan.
- **Telematika pro veřejnou dopravu**
 - zavedení nebo modernizace monitorovacích, řídicích, preferenčních a kooperativních systémů pro veřejnou dopravu;
 - zavedení nebo modernizace informačních systémů pro cestující ve veřejné dopravě;
 - zavedení nebo modernizace odbavovacích a platebních systémů ve veřejné dopravě;
 - zavedení systémů pro autonomní mobilitu ve veřejné dopravě;
 - zavedení systémů pro služby inteligentní mobility založené na veřejné dopravě.
- **Multimodální osobní doprava ve městech a obcích**
 - výstavba a modernizace přestupních terminálů pro veřejnou dopravu;
 - výstavba a modernizace parkovacích systémů zajišťujících přestup na veřejnou dopravu (P+R, K+R, B+R);

- realizace preferenčních opatření a zvyšování kapacity veřejné dopravy stavebními úpravami silnic a místních komunikací.
- **Bezpečnost v dopravě (s primární vazbou na pěší dopravu)**
 - výstavba, modernizace a rekonstrukce komunikací pro pěší v trase nebo v křížení pozemní komunikace s vysokou intenzitou dopravy;
 - zvyšování bezpečnosti pěší a automobilové dopravy stavebními úpravami v nehodových lokalitách;
 - zvyšování bezpečnosti pěší a automobilové dopravy rekonstrukcí mostů v trase místní komunikace s vysokou intenzitou dopravy.
- **Infrastruktura pro cyklistickou dopravu**
 - výstavba, modernizace a rekonstrukce vyhrazených komunikací pro cyklisty sloužících k dopravě do zaměstnání, škol a za službami, včetně doprovodné infrastruktury;
 - výstavba, modernizace a rekonstrukce vyhrazených komunikací pro cyklisty na hlavních trasách cyklistické dopravy v České republice, včetně doprovodné infrastruktury;
 - realizace doprovodné cyklistické infrastruktury při vyhrazených komunikacích pro cyklisty s vysokou intenzitou dopravy.

OPATŘENÍ 3.1.2 VÝSTAVBA A MODERNIZACE DRÁŽNÍ INFRASTRUKTURY MĚSTSKÉ A PŘÍMĚSTSKÉ DOPRAVY

OPERAČNÍ PROGRAM DOPRAVA, SC 3.1 PODPORA UDRŽITELNÉ MULTIMODÁLNÍ MĚSTSKÉ MOBILITY V RÁMCI PŘECHODU NA UHLÍKOVĚ NEUTRÁLNÍ HOSPODÁŘSTVÍ (řešeno nástrojem ITI)

- výstavba nových tramvajových a trolejbusových tratí s důrazem na propojení dosud nenapojených částí města s centry měst.
- doplňkově komplexní rekonstrukce/modernizace tramvajových a trolejbusových tratí s důrazem na zvyšování cestovní rychlosti a snížení negativních externalit městské drážní dopravy

OPATŘENÍ 3.1.3 ROZVOJ INTELIGENTNÍCH DOPRAVNÍCH SYSTÉMŮ

OPERAČNÍ PROGRAM DOPRAVA, SC 1.2 ROZVOJ A POSILOVÁNÍ UDRŽITELNÉ, INTELIGENTNÍ A INTERMODÁLNÍ CELOSTÁTNÍ, REGIONÁLNÍ A MÍSTNÍ MOBILITY ODOLNÉ VŮČI ZMĚNÁM KLIMATU, VČETNĚ LEPŠÍHO PŘÍSTUPU K SÍTI TEN-T A PŘESHRAŇNÍ MOBILITY (řešeno nástrojem ITI)

- rozvoj systémů a služeb ITS, infrastruktur prostorových dat, sítí a služeb elektronických komunikací pro poskytování informací o dopravním provozu a pro dynamické řízení dopravy (např. dopravní ústředny ve městech pro koordinaci signálních plánů křižovatek);
- kompatibilita systémů a kontinuita služeb ITS mezi jednotlivými systémy na místní a regionální úrovni;
- implementace dopravních detektorů, kamerových systémů pro ITS systémy a prostorových dat, včetně řešení přenosu dat;
- pořízování a instalace technických zařízení sloužících k získávání statických a dynamických dat o dopravě včetně přenosu těchto dat směrem ke koncovým uživatelům;

OPATŘENÍ 3.1.4 MODERNIZACE NADŘAZENÉ SILNIČNÍ A ŽELEZNIČNÍ SÍŤ V OSTRAVSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI (nebude řešeno nástrojem ITI)

OP DOPRAVA SC 1.1 ROZVOJ INTELIGENTNÍ, BEZPEČNÉ, UDRŽITELNÉ A INTERMODÁLNÍ SÍŤE TEN-T ODOLNÉ VŮČI ZMĚNÁM KLIMATU (železniční a silniční síť TEN-T)

OP DOPRAVA, SC 1.2 ROZVOJ A POSILOVÁNÍ UDRŽITELNÉ, INTELIGENTNÍ A INTERMODÁLNÍ CELOSTÁTNÍ, REGIONÁLNÍ A MÍSTNÍ MOBILITY ODOLNÉ VŮČI ZMĚNÁM KLIMATU, VČETNĚ LEPŠÍHO PŘÍSTUPU K SÍTI TEN-T A

PŘESHraničNÍ MOBILITY (železnice mimo TEN-T, napojující síť TEN-T na regionální, příměstskou a městskou dopravu)

OP DOPRAVA, SC 2.1 ROZVOJ A POSILOVÁNÍ UDRŽITELNÉ, INTELIGENTNÍ A INTERMODÁLNÍ CELOSTÁTNÍ, REGIONÁLNÍ A MÍSTNÍ MOBILITY ODOLNÉ VŮČI ZMĚNÁM KLIMATU, VČETNĚ LEPŠÍHO PŘÍSTUPU K SÍTI TEN-T A PŘESHraničNÍ MOBILITY (dálnice a silnice I. třídy mimo TEN-T)

CEF – CONNECTING EUROPE FACILITY (Nástroj pro propojení Evropy)

3.4.5 Specifický cíl 3.2 Snížit znečištění ovzduší

Hlavní zjištění:

- Ostravská metropolitní oblast je jedním z nejvíce postižených regionů v oblasti kvality ovzduší v Evropě, jejímiž původci jsou emise z průmyslových provozů, doprava, lokální topeniště a přeshraniční přenos znečištění z Polska.

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

17. Dále zlepšovat kvalitu ovzduší v Ostravské metropolitní oblasti nahrazením nevyhovujících zdrojů tepla v domácnostech, náhradou a rekonstrukcí stacionárních zdrojů znečištění, modernizací jejich technologií a efektivně monitorovat stav kvality ovzduší pro snížení znečišťujících látek v ovzduší a pro dokladování změny kvality ovzduší a změny vnímání metropolitní oblasti z hlediska znečištění (opatření 3.2.1)

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Zvyšující se kvalita ovzduší v regionu (byť je stále výrazně nižší ve srovnání s jinými regiony EU - s výjimkou polské části Slezska).
- Dochází ke snižování produkce emisí z domácích topenišť díky „kotlíkovým dotacím“.
- Nové příležitosti v energetice pro firmy
- Je třeba se připravit na dopady přeměny energetického mixu

Návrh opatření:

3.2.1 Výměna nevyhovujících zdrojů tepla v domácnostech, snižování emisí stacionárních zdrojů a sledování kvality ovzduší

Ostravská metropolitní oblast je jedním z nejvíce postižených regionů v oblasti kvality ovzduší v Evropě. Původci znečištění jsou emise z průmyslových provozů, dopravy, lokálních topenišť a přeshraniční přenos znečištění z Polska. Vysoká míra znečištění vyplývá z velké územní koncentrace průmyslu, obyvatelstva a související infrastruktury. I když se od devadesátých let situace postupně výrazně zlepšuje, celé území Ostravské metropolitní oblasti spadá do oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší, kde pravidelně dochází k překračování imisních limitů pro ochranu zdraví obyvatel. V průběhu posledních let klesá podíl průmyslových zdrojů na znečištění ovzduší, spolu s tím se naopak zvyšuje podíl individuálního vytápění domácností a také podíl dopravy.

Aktéři v území by měli usilovat o snížení emisí do ovzduší z průmyslových podniků, snižování negativních vlivů lokálních topenišť a podporu využívání obnovitelných zdrojů energie. To bude mít pozitivní vliv na imisní situaci v řadě lokalit uvnitř ostravské metropolitní oblasti. Výsledkem podporovaných opatření by mělo být snížení podílu obyvatel metropolitní oblasti žijících v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší. Zlepšení kvality ovzduší bude dosaženo i realizací aktivit uvnitř ostatních specifických cílů v rámci strategického cíle ITI Prostředí (podpora udržitelné dopravy, snižování energetické náročnosti a využívání obnovitelných zdrojů, energetické a materiálové využívání odpadů a revitalizace městské zeleně), což na strategické úrovni ilustruje integrovanost specifického cíle ITI 3.2: Snížit znečištění ovzduší s ostatními oblastmi v ostravské Integrované územní investici.

3.4.5.1 Podporované aktivity z operačních programů ve specifickém cíli 3.2

OPATŘENÍ 3.2.1 VÝMĚNA NEVYHOVUJÍCÍCH ZDROJŮ TEPLA V DOMÁCNOSTECH, SNIŽOVÁNÍ EMISÍ STACIONÁRNÍCH ZDROJŮ A SLEDOVÁNÍ KVALITY OVZDUŠÍ

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, SC 1.2 PODPORA ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ V SOULADU SE SMĚRNICÍ (EU) 2018/2001, VČETNĚ KRITÉRIÍ UDRŽITELNOSTI STANOVENÝCH V UVEDENÉ SMĚRNICI (*nebude řešeno nástrojem ITI*)

- výměna nevyhovujících spalovacích zdrojů v domácnostech na pevná paliva a optimalizace jejich provozu

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, SC 1.6 POSILOVÁNÍ OCHRANY A ZACHOVÁNÍ PŘÍRODY, BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI A ZELENÉ INFRASTRUKTURY, A TO I V MĚSTSKÝCH OBLASTECH, A SNIŽOVÁNÍ VŠECH FOREM ZNEČIŠTĚNÍ (*nebude řešeno nástrojem ITI*)

- náhrada nebo rekonstrukce stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší včetně realizace dodatečných technologií a změny technologických postupů;
- pořízení a modernizace systémů pro posuzování a vyhodnocení úrovně znečištění ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů a pořízení a modernizace systémů pro archivaci a zpracování údajů o znečišťování ovzduší;
- pořízení a náhrada monitorovacích systémů pro kontinuální měření emisí znečišťujících látek včetně pořízení on-line systémů k jejich prezentaci.

NÁRODNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRIORITY OBLAST 2 OVZDUŠÍ, PODOBLAST 1 EMISE ZE STACIONÁRNÍCH ZDROJŮ (*nebude řešeno nástrojem ITI*)

- 2.1.A – Náhrada a rekonstrukce stávajících stacionárních zdrojů znečišťování, včetně projektů na snížení či eliminaci zápachu
- 2.1.B – Pořízení technologií a změny technologických postupů vedoucích ke snížení emisí znečišťujících látek, včetně projektů na snížení či eliminaci zápachu

3.4.6 Specifický cíl 3.3 Zvýšit energetickou účinnost

Hlavní zjištění:

- Stále relativně vysoká energetická náročnost ekonomiky.
- Je potřeba připravit se na dopady přeměny energetického mixu.

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

18. Zvýšit energetickou účinnost budov a technologií prostřednictvím snížení energetické náročnosti – ve veřejném sektoru, v oblasti bydlení i v podnikatelském sektoru, aby došlo k finančním provozním úsporám a snižováním výroby energie docházelo ke snižování emisí CO₂ a k plnění evropských a národních cílů (opatření 3.3.1, 3.3.2 a 3.3.3).

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Nové příležitosti v energetice pro firmy i veřejný sektor
- Česká republika, regiony, města a obce se budou muset v nadcházejících letech adaptovat na evropské a národní cíle pro snižování emisí CO₂.
- Je potřeba připravit se na dopady přeměny energetického mixu.

Návrhy opatření:

- 3.3.1 Snížení energetické náročnosti veřejných budov
- 3.3.2 Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení
- 3.3.3 Efektivnější nakládání s energiemi v podnikatelském sektoru

V regionu existuje vysoký potenciál úspor energií v energetice (a v odpadovém hospodářství) – energetická náročnost ekonomiky ČR (a regionu) je stále jedna z největších v EU. V primárních zdrojích energie je v metropolitní oblasti z důvodu průmyslové orientace regionu vysoký podíl pevných paliv, což zvyšuje emisní náročnost tvorby HDP. Širšímu zavedení výroby z obnovitelných zdrojů energií často brání vyšší nákladovost prvotní investice, která je stále vyšší než náklady na konvenční zdroje.

Účinnější nakládání s energiemi a využívání obnovitelných zdrojů energií je tak pro metropolitní oblast velkou příležitostí. Snížení energetické náročnosti povede k významnému snížení dodávané energie a konečné energetické spotřebě budov ve srovnání s dosavadní úrovní spotřeby. Modernizace v oblasti efektivnějšího využívání energií a energetické úspory podpoří posun k nízkouhlíkovému hospodářství regionu, zvýší konkurenceschopnost místních firem a provozů v globální ekonomice a umožní rozvoj ekoinovací a technologií orientovaných na energetickou účinnost a ochranu životního prostředí. Specifický cíl 3.3 tak má úzkou integrovanou vazbu na specifický cíl 3.2 Snížit znečištění ovzduší (využíváním obnovitelných zdrojů energie a úsporou fosilních paliv), specifický cíl 3.6 Podpořit přechod na oběhové hospodářství účinně využívající zdroje i na specifický cíl 3.1 Podpořit rozvoj udržitelné mobility (zaváděním inovativních technologií v elektromobilitě a ve využití vodíku v dopravě).

Aktivita subjektů v regionu by se v rámci zvyšování energetické účinnosti měly zaměřit na tvorbu energetických auditů, snižování energetické náročnosti budov, výstavbu nových pasivních budov, instalaci kogeneračních jednotek a tepelných čerpadel pro vytápění budov a rozšíření využívání obnovitelných zdrojů energie. Efektivně se dá realizovat snižování energetické náročnosti provozu úřadů, příspěvkových organizací a objektů v majetku

jednotlivých měst a obcí. Aktivity v rámci specifického cíle budou mít pozitivní vliv na kvalitu životního prostředí v podobě snížení emisí skleníkových plynů, snížení konečné spotřeby energie a úspory disponibilních prostředků na výdaje za elektřinu a teplo pro firmy, veřejné instituce i domácnosti.

3.4.6.1 Podporované aktivity z operačních programů ve specifickém cíli ITI 3.3

OPATŘENÍ 3.3.1 SNÍŽENÍ ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI VEŘEJNÝCH BUDOV

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, SC 1.1 PODPORA ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI A SNIŽOVÁNÍ EMISÍ SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ *(řešeno nástrojem ITI)*

- snížení energetické náročnosti veřejných budov a veřejné infrastruktury,
- snížení energetické náročnosti technologických zařízení ve veřejných budovách a infrastruktuře,
- výstavba nových veřejných budov, které budou splňovat parametry pro pasivní nebo plusové budovy.

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY, komponenta 2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

OPATŘENÍ 3.3.2 SNÍŽENÍ ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI V SEKTORU BYDLENÍ NOVÁ ZELENÁ ÚSPORÁM *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

OPATŘENÍ 3.3.3 EFEKTIVNĚJŠÍ NAKLÁDÁNÍ S ENERGIEMI V PODNIKATELSKÉM SEKTORU

OP TECHNOLOGIE A APLIKACE PRO KONKURENCESCHOPNOST, SC 4.1 PODPORA ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI A SNIŽOVÁNÍ EMISÍ SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

- Snížení energetické náročnosti budov podnikatelských subjektů
- Modernizace a rekonstrukce rozvodů elektřiny, plynu, tepla, chladu a stlačeného vzduchu v energetických hospodářstvích podniků za účelem zvýšení účinnosti;
- Akumulace všech forem energie v rámci komplexních projektů pro zvyšování energetické účinnosti;
- Modernizace a rekonstrukce zařízení na výrobu energie pro vlastní spotřebu vedoucí ke zvýšení její účinnosti;
- Snižování energetické náročnosti/zvyšování energetické účinnosti výrobních a technologických procesů;

3.4.7 Specifický cíl 3.4 Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie ve městech

Hlavní zjištění:

- Nutnost adaptovat se na evropské a národní cíle pro snižování emisí CO₂
- Potřeba připravit se na dopady přeměny energetického mixu
- Nutnost zvýšit podíl obnovitelných zdrojů v energetickém mixu

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

19. Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie – jak ve veřejném, tak i v soukromém sektoru, dojde tak k posílení energetické soběstačnosti, k finančním úsporám a k naplnění evropských a národních cílů ke snižování emisí CO₂ (opatření 3.4.1 a 3.4.2).

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Nové příležitosti v energetice pro firmy i veřejný sektor
- Česká republika, regiony, města a obce se budou muset v nadcházejících letech adaptovat na evropské a národní cíle pro snižování emisí CO₂.
- Je potřeba připravit se na dopady přeměny energetického mixu.

Návrhy opatření:

3.4.1 Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie ve veřejném sektoru

3.4.2 Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie v podnikatelském sektoru

Vzhledem k existujícím závazkům bude třeba promyšleně nahradit současnou výrobu tepla a elektrické energie spalováním uhlí za technologie využívající nízkoemisní nebo bezemisní zdroje energie. Obnovitelné zdroje energie budou v rámci energetického mixu hrát čím dál důležitější roli. Výroba energie z obnovitelných zdrojů na budovách a pozemcích veřejných institucí přináší – v kombinaci s energetickými úsporami – finanční a ekonomické přínosy, zároveň přispívá k naplnění cílů městských strategií v oblasti udržitelné energetiky a boji s dopady klimatické změny.

Podobné benefity lze zaznamenat i v podnikatelském sektoru. Zvyšování podílu obnovitelných zdrojů je jedním ze tří hlavních klimaticko-energetických cílů souvisejících s naplněním závazků vyplývajících z evropské směrnice 2018/2001 (vedle cíle efektivního a šetrného využívání OZE a podpory firem v oblasti využití OZE). Plněním cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů, zvyšováním podílu energie z OZE budou plněny základní předpoklady pro postupný přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku a růst konkurenceschopnosti podniků. Specifický cíl 3.4 tak má úzkou integrovanou vazbu na specifický cíl 3.3 Zvýšit energetickou účinnost, specifický cíl 3.6 Podpořit přechod na oběhové hospodářství účinně využívající zdroje) i na specifický cíl 3.1 Podpořit rozvoj udržitelné mobility (zaváděním inovativních technologií v elektromobilitě a ve využití vodíku v dopravě).

3.4.7.1 Podporované aktivity z operačních programů ve specifickém cíli 3.4

OPATŘENÍ 3.4.1 PODPORA VÝROBY A DODÁVEK OBNOVITELNÉ ENERGIE VE VEŘEJNÉM SEKTORU

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, SC 1.2 PODPORA ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ V SOULADU SE SMĚRNICÍ (EU) 2018/2001, VČETNĚ KRITÉRIÍ UDRŽITELNOSTI STANOVENÝCH V UVEDENÉ SMĚRNICI (řešeno nástrojem ITI)

- výstavba a rekonstrukce obnovitelných zdrojů energie pro veřejné budovy,
- výstavba a rekonstrukce obnovitelných zdrojů energie pro zajištění dodávek systémové energie ve veřejném sektoru

MODERNIZAČNÍ FOND, program 2. RES+ – Nové obnovitelné zdroje v energetice (nebude řešeno nástrojem ITI)

OPATŘENÍ 3.4.2 PODPORA VÝROBY A DODÁVEK OBNOVITELNÉ ENERGIE V PODNIKATELSKÉM SEKTORU

OP TECHNOLOGIE A APLIKACE PRO KONKURENCESCHOPNOST, SC 4.2 PODPORA ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ V SOULADU SE SMĚRNICÍ (EU) 2018/2001, VČETNĚ KRITÉRIÍ UDRŽITELNOSTI STANOVENÝCH V UVEDENÉ SMĚRNICI (nebude řešeno nástrojem ITI)

- podpora solárních termických systémů;
- podpora fotovoltaických elektráren na podnikatelských budovách včetně přístřešků (např. pro automobily, stavební techniku, skladování materiálu atp.);
- podpora malých vodních elektráren;
- podpora větrných elektráren;
- podpora tepelných čerpadel;
- podpora efektivního využití bioplynu vyvedením tepla nebo chladu z výroben elektřiny – bioplynových stanic využívajících bioplyn v bioplynové stanici k výrobě elektřiny a tepla nebo chladu pomocí tepelných rozvodných zařízení do místa spotřeby nebo instalace vzdáleného zdroje kombinované výroby elektřiny a tepla nebo chladu mimo areál stávající bioplynové stanice včetně výstavby bioplynovodu;
- podpora transformace stávajících výroben elektřiny z bioplynu na výroby biometanu a výstavba nových výroben biometanu (čištění bioplynu na kvalitu zemního plynu, jeho karburace, měření kvality biometanu, komprese a přenos dat), a to včetně jejich připojení na plynárenské sítě anebo místní infrastrukturu;
- podpora efektivního využití biomasy při výrobě tepla a elektrické energie za podmínky kombinované výroby elektřiny a tepla, případně monovýroby tepla z biomasy formou výstavby nových výroben a výstavbou a modernizací tepelných rozvodných zařízení;
- podpora výstavby zařízení na výrobu pokročilých biopaliv pro jejich využití v dopravě;
- podpora akumulace energie a transformace energie mezi energonositeli.

3.4.8 Specifický cíl 3.5 Přizpůsobit města a jejich zázemí důsledkům klimatické změny

Hlavní zjištění:

- Přestože se města vyznačují poměrně velkým podílem městské zeleně, tato zeleň často není v dobré kondici a svoji funkci (zlepšení kvality ovzduší, rekreace obyvatel atp.) plní omezeně.
- Města jsou vystavena zvýšenému riziku dopadů klimatické změny.
- Nutnost adaptovat se na evropské a národní cíle pro snižování emisí CO₂

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

20. Zlepšit prostředí měst adaptačními opatřeními na změnu klimatu, zvláště budováním modrozelené infrastruktury ve městech, a tím přispět k naplňování evropských a národních cílů pro snižování emisí CO₂ a adaptačních strategií (opatření 3.5.1 a 3.5.2)

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Města se vyznačují poměrně velkým podílem městské zeleně (byť v horší kvalitě a s omezeným přínosem pro zlepšení kvality ovzduší, rekreačního potenciálu apod.)
- Česká republika, regiony, města a obce se budou muset v nadcházejících letech adaptovat na evropské a národní cíle pro snižování emisí CO₂.
- Některá města v metropolitní oblasti mají zpracovanou (nebo zpracovávají) adaptační strategii na změnu klimatu.

Návrhy opatření:

3.5.1 Adaptační opatření na změnu klimatu (sucho, povodně, sídelní zeleň)

3.5.2 Revitalizace veřejných prostranství a modrozelená infrastruktura ve městech

Městské prostředí citlivě reaguje na negativní změny klimatu, které se projevují na jedné straně bleskovými extrémními srážkami, na druhé straně vysokými teplotami, které bývají umocněny historicky nevhodnými kroky při plánování města a vznikem tepelných ostrovů. Adaptační strategie měst na tyto nepříznivé vlivy reagují komplexem opatření, ať už využitím modré či zelené infrastruktury. Adaptační opatření v oblasti městské či příměstské zeleně nebo v oblasti zadržování a využití vody ve městě napomohou ke zmírnění projevů změny klimatu a ke zvýšení atraktivity měst a jejich zázemí pro obyvatele a návštěvníky.

3.4.8.1 Podporované aktivity z operačních programů ve specifickém cíli 3.5

OPATŘENÍ 3.5.1 ADAPTAČNÍ OPATŘENÍ NA ZMĚNU KLIMATU (SUCHO, POVODNĚ, SÍDELNÍ ZELENĚ)

OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, SC 1.3 PODPORA PŘIZPŮSOBNÍ SE ZMĚNĚ KLIMATU, PREVENCE RIZIKA KATASTROF A ODOLNOSTI VŮČI NIM S PŘIHLÉDNUTÍM K EKOSYSTÉMOVÝM PŘÍSTUPŮM (řešeno nástrojem ITI)

- tvorba nových a obnova stávajících přírodě blízkých vodních prvků v krajině včetně sídel;
- tvorba nových a obnova stávajících vegetačních prvků a struktur, včetně opatření proti vodní a větrné erozi;
- úprava lesních porostů směrem k přirozené struktuře a druhové skladbě za účelem posílení jejich stability;
- zakládání a obnova veřejné sídelní zeleně;
- odstranění či eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině;
- realizace protipovodňových opatření, zejména zprůtočnění nebo zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků a přílehlých niv a zakládání povodňových parků;
- obnovení, výstavba a rekonstrukce, modernizace, případně změna využití vodních děl nebo rušení vodních děl a příčných staveb za účelem zvýšení povodňové ochrany;
- realizace opatření ke zpomalení odtoku, pro vsak, retenci a akumulaci srážkové vody vč. jejího dalšího využití; realizace zelených střech; opatření na využití šedé vody; opatření pro řízenou dotaci podzemních vod;

OPATŘENÍ 3.5.2 REVITALIZACE VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ A MODROZELENÁ INFRASTRUKTURA VE MĚSTECH

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM, SC 2.2 POSILOVÁNÍ OCHRANY A ZACHOVÁNÍ PŘÍRODY, BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI A ZELENÉ INFRASTRUKTURY, A TO I V MĚSTSKÝCH OBLASTECH, A OMEZOVÁNÍ VŠECH FOREM ZNEČIŠTĚNÍ (řešeno nástrojem ITI)

- Revitalizace veřejných prostranství – staveb krajinářské architektury s budováním zelené infrastruktury měst a obcí (např. parky, náměstí, návsi, městské třídy a uliční prostory, sídliště):
 - ucelené (komplexní) projekty veřejných prostranství zaměřené na zelenou infrastrukturu (modrou i zelenou složku), veřejnou a technickou infrastrukturu a související opatření v řešeném území nezbytná pro rozvoj a zlepšení kvality ekosystémových služeb měst a obcí;
 - revitalizace a modernizace stávajících veřejných prostranství
 - revitalizace a úprava nevyužívaných ploch

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY, komponenta 2.8 Revitalizace území se starou stavební zátěží (nebude řešeno nástrojem ITI)

3.4.9 Specifický cíl 3.6 Podpořit přechod na oběhové hospodářství účinně využívající zdroje

Hlavní zjištění:

- Vysoký podíl produkce komunálních a průmyslových odpadů.
- Vysoká míra skládkování a nízký podíl energeticky a materiálově využitelného odpadu.
- Potenciál využití inovativních technologií pro efektivní nakládání s odpady.

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

21. Vytvořit účinný systém oběhového hospodářství s opatřeními na minimalizaci vzniku odpadu a s účinným systémem materiálního a energetického využití odpadů, což přispěje k minimalizaci skládkování odpadů, k využití energie a k zvýšení soběstačnosti v surovinových zdrojích větším využíváním druhotných surovin (opatření 3.6.1 a 3.6.2).

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Příležitostí pro města budou (i díky výrazné podpoře evropských politik) environmentální technologie.

Návrhy opatření:

- 3.6.1 Prevence vzniku komunálních a průmyslových odpadů
- 3.6.2 Materiálové a energetické využití odpadů

Nakládání s odpady (a obecně problematika oběhového hospodářství) nabývá – nejen v Ostravské metropolitní oblasti – na závažnosti. Skládkování odpadu v celkové produkci odpadů za posledních 15 let výrazně pokleslo a systém svozu komunálního i tříděného odpadu všeobecně funguje. A tak například obce nejsou příliš motivovány k dalším aktivitám směřujícím k předcházení vzniku odpadů nebo zlepšení situace s jejich nakládáním. Investice do oblasti odpadového hospodářství jsou však pro Ostravskou metropolitní oblast významnou příležitostí, jak být s pomocí evropských dotací motivován k zavádění inovačních technologií v oblasti nakládání s odpady a realizací projektů na efektivní využití odpadu v regionu posouvat směrem k základně odpadové pyramidy – předcházení vzniků odpadů, opětovné využití a recyklace, resp. kompostování. Cílem je pak dosáhnout přechodu odpadového hospodářství na principy oběhového hospodářství a vyplývající evropské odpadové legislativy.

Investovat na území Ostravské metropolitní oblasti do tohoto odvětví je důležité i z důvodu, že Moravskoslezský kraj dlouhodobě zaujímá nejvyšší podíl v produkci komunálních a průmyslových odpadů v rámci celé ČR a množství vyprodukovaného komunálního a bioodpadu každoročně roste. I přes relativní nárůst stále přetrvává nízký podíl energeticky a materiálově využitelného odpadu a vysoká míra skládkování, navíc řada nepovolených a starých nerekvizovaných skládek představuje riziko pro životní prostředí měst a obcí. Při pokračování nárůstu významu energetického a materiálového využívání odpadů, je výraznou výhodou tohoto způsobu výroby alternativních zdrojů energie (kromě úlevy skládkám) také úspora spalování fosilních paliv, což má pozitivní vliv na kvalitu ovzduší v metropolitní oblasti. Z těchto důvodů se nabízí opatření a aktivity s integrovaným dopadem do oblastí

snížení znečištění ovzduší (specifický cíl 3.2) a zvýšení energetické účinnosti (specifický cíl 3.3) řešit v Ostravské metropolitní oblasti skrze integrovanou územní investici.

Investiční záměry měst a obcí v metropolitní oblasti by měly směřovat ke snížení produkce odpadů, zvýšení podílu využívaných odpadů, budování třídících linek a zařízení na recyklaci odpadů, ke snižování množství odstraňovaných odpadů a energetickému využití odpadů. Rovněž budou podporovány technologie k využívání odpadů a projekty ke snižování produkce nebezpečných odpadů, včetně zařízení k nakládání s nimi. Budou také podporovány aktivity na snížení nebezpečnosti a odstraňování skládek. Aktivity v rámci specifického cíle 3.6 na celém území metropolitní oblasti povedou k podpoře kvalitní recyklace odpadu, nakládání s ním jako se surovinou, energetickému využívání již jen nerecyklovatelných materiálů a výraznému omezení skládkování odpadu.

V rámci Nástroje ITI (v Akčním plánu strategie) budou podporovány projekty opatření 3.6.2 na výstavbu a modernizaci zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů a zařízení na energetické využití odpadů a související infrastruktury.

Plánovaná opatření jsou v souladu s Plánem odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje 2016-2026, zvláště s Opatřením pro snižování množství odpadů ukládaných na skládky, zejména biologicky rozložitelných odpadů:

- a. Podporovat výstavbu a modernizaci systémů odděleného sběru a zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů.
- b. Podporovat výstavbu a modernizaci zařízení pro materiálové využívání odpadů, zejména zařízení koncová, jejichž výstupem je výrobek k přímému využití spotřebiteli.
- c. Podporovat zařízení na energetické využívání odpadů.
- d. Ve vztahu k biologicky rozložitelným odpadům jsou a budou podporována zařízení k jejich zpracování s výstupem jak pro využití v půdě, tak pro energetiku. Zejména budou podporována zařízení, jejichž výstupem bude produkt v režimu zákona o hnojivech využitelný na zemědělské půdě.
- e. Podporovat výstavbu bioplynových stanic pro zpracování bioodpadů (toto zařízení může odpad využívat jak energeticky, tak materiálově).

3.4.9.1 Podporované aktivity z operačních programů ve specifickém cíli 3.6

OPATŘENÍ 3.6.1 PREVENCE VZNIKU KOMUNÁLNÍCH A PRŮMYSLOVÝCH ODPADŮ

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, SC 1.5 PODPORA PŘECHODU NA OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ ÚČINNĚ VYUŽÍVAJÍCÍ ZDROJE *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

Oblast prevence vzniku odpadů:

- kompostéry pro předcházení vzniku komunálních odpadů,
- RE-USE centra pro opětovné použití výrobků včetně aktivit pro opravy a prodloužení životnosti výrobků, podpora prevence vzniku odpadu,
- budování infrastruktury potravinových bank,
- podpora prevence vzniku odpadů z jednorázového nádobí nebo jednorázových obalů.

OP TECHNOLOGIE A APLIKACE PRO KONKURENCESCHOPNOST, SC 5.2 PODPORA PŘECHODU NA OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ ÚČINNĚ VYUŽÍVAJÍCÍ ZDROJE *(nebude řešeno nástrojem ITI)*

- Pořízení inovativních technologií na získávání, zpracování a využívání druhotných surovin z výrobků a materiálů s ukončenou životností a na výrobu výrobků s obsahem druhotných surovin;
- Podpora inovativních technologií k získávání a zpracování druhotných surovin (např. vedlejší produkty, neodpady, neshodné výrobky a další);
- Investice do inovativních technologií umožňujících nové nebo vyšší využití druhotných surovin jako náhrady primárních zdrojů;
- Investice do inovativních technologií ke snížení materiálové náročnosti výroby a náhrady primárních vstupních surovin druhotnými;
- Optimalizace materiálového ekodesignu výrobků za účelem usnadnění recyklace a opětovného použití;
- Projekty a realizace průmyslové symbiózy;
- Zlepšení materiálové recyklace odpadů a jejich opětovného použití;
- Důraz na zpětné uzavírání materiálových cyklů, zejména podporou materiálové recyklace;
- Zavádění materiálového ekodesignu výrobků (podpora inovativních výrobních technologií uplatňujících remanufacturing)

OPATŘENÍ 3.6.2 MATERIÁLOVÉ A ENERGETICKÉ VYUŽITÍ ODPADŮ

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, SC 1.5 PODPORA PŘECHODU NA OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ ÚČINNĚ VYUŽÍVAJÍCÍ ZDROJE *(řešeno nástrojem ITI)*

Oblast materiálového a energetického využití odpadů:

- výstavba a modernizace sběrných dvorů, doplnění a zefektivnění systému odděleného sběru/svozu zejména komunálních odpadů včetně podpory door-to-door systémů a zavádění systémů PAYT ("Pay-as-You-Throw"),
- podpora třídících a dotřídovacích systémů (včetně úprav) pro separaci odpadů kategorie ostatní,
- budování zařízení pro úpravu a zpracování čistírenských odpadních kalů z čistíren odpadních vod, včetně úpravy vyčištěných odpadních vod pro jejich opětovné využívání
- výstavba a modernizace zařízení pro materiálové využití odpadů,
- výstavba a modernizace zařízení pro energetické využití odpadů, včetně bioplynových stanic pro zpracování odpadů,
- budování a modernizace zařízení pro chemickou recyklaci odpadů,
- budování a modernizace zařízení pro sběr a nakládání s nebezpečnými odpady.

3.4.10 Specifický cíl 3.7 Zvýšit atraktivitu metropolitní oblasti využitím potenciálu kulturního dědictví

Hlavní zjištění:

- Ostravská metropolitní oblast má bohatý potenciál kulturního dědictví, a především Ostrava je sídlem kulturních a sportovních akcí národního i mezinárodního významu.

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

22. Využít potenciál kulturního dědictví pro zvýšení cestovního ruchu, zachování kulturního dědictví a zvyšování kulturní identity a vzdělanosti obyvatel díky podpoře muzeí a knihoven a zpřístupnění kulturních památek (opatření 3.7.1)

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Ostravská metropolitní oblast má bohatý potenciál kulturního dědictví

Návrhy opatření:

3.7.1 Revitalizace a vybavení památek, muzeí, knihoven a veřejné infrastruktury cestovního ruchu v metropolitní oblasti

Ostravská metropolitní oblast je regionem s významným kulturním a přírodním dědictvím. Velká část jejího kulturního dědictví je historicky provázána s hornickou a industriální činností. Dolní oblast Vítkovice patří mezi lokality s největší návštěvností v rámci cestovního ruchu v Česku, kde byla citlivě využita regenerace velkého industriálního brownfieldu pro účely kultury, vzdělávání, cestovního ruchu, ale i kulturních a kreativních odvětví.

Ambicí v oblasti kultury a cestovního ruchu je zpřístupnění kulturních památek a muzejních expozic pro veřejnost, zvýšení atraktivity památek, muzeí a knihoven v souladu s moderními evropskými trendy a zatraktivnění služeb a veřejné infrastruktury cestovního ruchu.

3.4.10.1 Podporované aktivity z operačních programů ve specifickém cíli 3.7

OPATŘENÍ 3.7.1 REVITALIZACE A VYBAVENÍ PAMÁTEK, MUZEÍ, KNIHOVEN A VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY CESTOVNÍHO RUCHU V METROPOLITNÍ OBLASTI

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM, SC 4.4 POSILOVÁNÍ ÚLOHY KULTURY A UDRŽITELNÉHO CESTOVNÍHO RUCHU V HOSPODÁŘSKÉM ROZVOJI, SOCIÁLNÍM ZAČLEŇOVÁNÍ A SOCIÁLNÍCH INOVACÍCH (řešeno nástrojem ITI)

- Revitalizace a vybavení pro činnost památek přispívající k ochraně kulturního dědictví
- Revitalizace, odborná infrastruktura a vybavení pro činnost muzeí a knihoven
- Veřejná infrastruktura udržitelného cestovního ruchu

3.4.11 Specifický cíl 3.8 Zvýšit kvalitu života zajištěním dostupných sociálních služeb

Hlavní zjištění:

- V Ostravské metropolitní oblasti se projevuje trend stárnutí obyvatelstva, což způsobuje tlak na dostupnost sociálních služeb pro všechny potřebné občany.

Rozvojové potřeby a jejich příspěvek k rozvoji území:

23. Zvýšit dostupnost a kvalitu infrastruktury sociálních služeb, což přinese zvýšení kvality života pro klienty dané infrastruktury, tak také pro členy rodiny, kteří pečují o závislé osoby (opatření 3.8.1)

Potenciál území (silné stránky a příležitosti):

- Z hlediska kvantity je poměrně dobrá nabídka sociálních služeb v ostravské metropolitní oblasti, neodpovídá však plně aktuálním potřebám cílových skupin obyvatel

Návrhy opatření:

3.8.1 Zajištění vyšší dostupnosti a kvality infrastruktury sociálních služeb

Kvalitní a dostupné sociální služby jsou předpokladem jak pro řešení zaměstnanosti pro osoby pečující o závislé osoby, tak pro sociální začlenění marginalizovaných cílových skupin a obecně pro zvýšení kvality života v regionu.

3.4.11.1 Podporované aktivity z operačních programů ve specifickém cíli 3.8

OPATŘENÍ 3.8.1 ZAJIŠTĚNÍ VYŠŠÍ DOSTUPNOSTI A KVALITY INFRASTRUKTURY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM, SC 4.2 PODPORA SOCIOEKONOMICKÉHO ZAČLENĚNÍ MARGINALIZOVANÝCH KOMUNIT, DOMÁCNOSTÍ S NÍZKÝMI PŘÍJMY A ZNEVÝHODNĚNÝCH SKUPIN VČETNĚ OSOB SE ZVLÁŠTNÍMI POTŘEBAMI, POMOCÍ INTEGROVANÝCH OPATŘENÍ, VČETNĚ BYDLENÍ A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (řešeno nástrojem ITI)

- Infrastruktura sociálních služeb o sociální služby poskytované podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů („zákon o sociálních službách“).

3.4.12 Soulad strategického cíle 3 PROSTŘEDÍ s Cíli politiky EU

Cíl politiky EU (CP)	Podpořit rozvoj udržitelné mobility	Snížit znečištění ovzduší	Zvýšit energetickou účinnost	Zvýšit podíl OZE ve městech	Přizpůsobit města a jejich zázemí důsledkům klimatické změny	Podpořit přechod na oběhové hospodářství účinně využívající zdroje	Zvýšit atraktivitu metropolitní oblasti využitím potenciálu kulturního dědictví	Zvýšit kvalitu života zajištěním dostupných sociálních služeb
CP 1 Konkurenceschopnější a inteligentnější Evropa díky podpoře inovativní a inteligentní ekonomické transformace a regionálního propojení IKT								
CP 2 Zelenější, nízkouhlíkový přechod na uhlíkově neutrální hospodářství a odolná Evropa díky podpoře spravedlivého přechodu na čistou energii, zelených a modrých investic, oběhového hospodářství, zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně, prevence a řízení rizik a udržitelná městská mobilita	●	●	●	●	●	●		
CP 3 Propojenější Evropa díky zvyšování mobility	●							
CP 4 Sociálnější a inkluzivnější Evropa díky provádění evropského pilíře sociálních práv							●	●
CP 5 Evropa bližší občanům díky podpoře udržitelného a integrovaného rozvoje všech typů území a místních iniciativ								

Zdroj: vlastní zpracování

3.5 VAZBA NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY / SRR ČR 2021+

3.5.1 Vazba na strategické dokumenty

Strategie Ostravské metropolitní oblasti je zpracována v souladu s nadřazenými strategickými dokumenty na regionální i národní úrovni. Z identifikovaných strategií bylo čerpáno jak pro analytickou část, tak pro část strategickou.

Mezi hlavní všeobecné strategie, které jsou provázány se Strategií Ostravské MO průřezově, patří zvláště:

- o Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ <https://mmr.cz/getmedia/58c57a22-202d-4374-af5d-cbd8f9454adb/SRR21.pdf.aspx?ext=.pdf>
- o Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 (<https://hrajemskrajem.cz/dokumenty/>)
- o Strategický plán rozvoje města Ostravy na období 2017-2023 (<https://fajnova.cz/strategicky-plan/>)
- o Havířov – Vize města 2020+ <https://www.havirov-city.cz/rozvojove-dokumenty/rozvojove-dokumenty/vize-mesta-2020>
- o Strategický plán rozvoje statutárního města Frýdku-Místku 2012-2025 (<https://www.frydekmostek.cz/cz/stredni-menu/podnikatel/strategicky-plan-rozvoje-mesta/>)
- o Strategický plán ekonomického rozvoje statutárního města Karviná <https://www.karvina.cz/folder/1003/>
- o Strategický plán města Třince <https://www.trinecko.cz/rozvojove-strategie/ds-1318/p1=33400>
- o Koncepce Třinec i ty <https://www.trinecko.cz/rozvojove-strategie/ds-1318/p1=33400>
- o Strategický plán ekonomického a územního rozvoje statutárního města Opavy <https://www.opava-city.cz/cz/mesto-urad/strategicke-dokumenty/koncepce/strategicky-plan-mesta/>
- o Plán udržitelné městské mobility Ostrava <https://mobilita-ostrava.cz/>
- o Plán udržitelné městské mobility Opava <https://www.opava-city.cz/cz/mesto-urad/rozvoj-mesta/mobilita-opava/>
- o Adaptační strategie statutárního města Ostravy na dopady a riziky vyplývající ze změny klimatu <https://zdravaova.cz/adaptacni-strategie-na-zmeny-klimatu/>
- o Akční plán pro udržitelnou energetiku a klima (SECAP) města Ostrava <https://zdravaova.cz/strategicke-dokumenty-3/>
- o Adaptační strategie statutárního města Opavy na změnu klimatu <https://www.opava-city.cz/cz/nabidka-temat/zivotni-prostredi/dokumenty-zivotniho-prostredi/adaptacni-strategie-pripravuje-mesto-zmeny-klimatu.html>
- o Strategie inteligentní specializace Moravskoslezského kraje (RIS3) <https://www.rismk.cz/>

VAZBA NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Tabulka 1 Vazba strategických cílů Strategie Ostravské metropolitní oblasti na jiné strategické dokumenty

Úroveň dokumentu	Název strategického dokumentu	SC 1 PRÁCE	SC 2 PODNIKÁNÍ	SC 3 PROSTŘEDÍ
nadnárodní	Strategie EU po roce 2020	X	X	X
nadnárodní	Dohoda o partnerství 2021+	X	X	X
národní	Národní koncepce realizace politiky soudržnosti po roce 2020	X	X	X
národní	Strategický rámec Česká republika 2030	X	X	X
národní	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021–2027	X	X	X
národní	Politika územního rozvoje České republiky	X	X	X
národní	Dopravní politika ČR na období 2014–2020 s výhledem do roku 2050			X
národní	Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy ČR			X
národní	Státní politika životního prostředí ČR 2030 s výhledem do 2050			X
národní	Plán odpadového hospodářství ČR 2015–2024			X
národní	Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR			X
národní	Strategie ochrany před povodněmi na území ČR			X
národní	Národní program snižování emisí ČR			X
národní	Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025			X
národní	Strategie sociálního začleňování 2021–2030	X		X
národní	Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+	X		
národní	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2019-2023	X		
národní	Inovační strategie České republiky 2019–2030		X	
národní	Národní RIS3 strategie ČR		X	
národní	Státní kulturní politika na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025)			X
národní	Strategie rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů #KREATIVNICESKO		X	
národní	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	X	X	X
regionální / krajská	Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027	X	X	X
místní	Strategický plán rozvoje města Ostravy na období 2017-2023	X	X	X
místní	Havířov – Vize města 2020+	X	X	X
místní	Strategický plán rozvoje statutárního města Frýdku-Místku 2012-2025	X	X	X
místní	Strategický plán ekonomického rozvoje statutárního města Karviná	X	X	X
místní	Strategický plán města Třince (aktualizace 2021)	X	X	X
místní	Koncepce Třinec i ty			X

VAZBA NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Úroveň dokumentu	Název strategického dokumentu	SC 1 PRÁCE	SC 2 PODNIKÁNÍ	SC 3 PROSTŘEDÍ
místní	Strategický plán ekonomického a územního rozvoje statutárního města Opavy	X	X	X
místní	Plán udržitelné městské mobility Ostrava			X
místní	Plán udržitelné městské mobility Opava			X
místní	Adaptační strategie statutárního města Ostravy na dopady a riziky vyplývající ze změny klimatu			X
místní	Akční plán pro udržitelnou energetiku a klima (SECAP) města Ostrava			X
místní	Adaptační strategie statutárního města Opavy na změnu klimatu			X
regionální / krajská	Strategie inteligentní specializace Moravskoslezského kraje (RIS3)		X	

3.5.2 Vazba na Strategii regionálního rozvoje ČR 2021-2027

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR) je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Podle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje tato Strategie „formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje“.

SRR ČR 2021+ stanovuje celkem 6 strategických cílů (z toho 5 územních a 1 průřezový) pro jednotlivé typy území:

1. Mezinárodně konkurenceschopná metropolitní území adaptovaná na ekonomický, prostorový a populační růst;
2. Aglomerace využívající svůj růstový potenciál a plnící úlohu významných krajských hospodářských, kulturních a akademických center;
3. Hospodářsky stabilizovaná regionální centra představují snadno dostupná centra zaměstnanosti a obslužnosti příslušných funkčních regionů, jejich venkovské zázemí je na regionální centra dobře dopravně napojeno, disponuje dostatečnou sítí služeb a jsou v něm uplatňována inovativní řešení;
4. Revitalizované a hospodářsky restrukturalizované regiony, přizpůsobené a flexibilně reagující na potřeby trhu;
5. Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích;
6. Kvalitní plánování regionálního rozvoje přispívající k plnění cílů regionální politiky.

Integrovaná územní strategie Ostravské metropolitní oblasti 2021-2027 je v souladu s cíli 1, 3, 4 a 5 Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ (viz tabulka 2).

Tabulka 2 Vazba specifických cílů Strategie Ostravské metropolitní oblasti na Strategii regionálního rozvoje ČR 2021-2027

		Specifické cíle Strategie ITI Ostravské metropolitní oblasti													
		1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	3.8
Specifické cíle SRR ČR 21+	1.1														
	1.2														
	1.3														
	1.4														
	3.1														
	3.2														
	3.3														
	3.4														
	3.5														
	4.1														
	4.2														
	4.3														
	4.4														
	4.5														
	4.6														
	5.1														
	5.2														
	5.3														
	5.4														

Zdroj: vlastní zpracování

Níže je slovně popsána vazba specifických cílů a typových opatření strategického cíle 1 SRR ČR 21+ „Mezinárodně konkurenceschopná metropolitní území adaptována na ekonomický, prostorový a populační růst“ na jednotlivé specifické cíle Integrované územní strategie Ostravské metropolitní oblasti 2021-2027:

Specifický cíl SRR 1.1: Napomáhat transformaci metropolitních ekonomik směrem k činnostem s vyšší přidanou hodnotou a k ekonomice založené na znalostech, vytvářet podmínky pro významnější a intenzivnější zapojení firem do evropské a světové ekonomiky a pro posílení postavení metropolitních území ve střední Evropě v konkurenci podobných území.

Tento SC SRR je naplňován především ve strategickém cíli 2, zaměřeném na podporu podnikavosti, služeb pro růst malých a středních firem (specifický cíl 2.1) a na podporu vědy a výzkumu a rozvoje regionálního inovačního systému (specifický cíl 2.3). S tím úzce souvisí podpora talentů a lákání vědeckých pracovníků a specialistů do firem s přidanou hodnotou a služby pro tyto kvalifikované odborníky v rámci Expat centra a Centra podpory a inovací (ve vazbě na SC 2.1, částečně i SC 1.1).

Specifický cíl SRR 1.2: Zlepšit dopravní spojení mezi metropolemi a významnými středoevropskými centry osídlení, posílit kvalitní dopravní spojení mezi metropolemi a jejich zázemím, zvyšovat atraktivitu jiných způsobů dopravy než individuální automobilové dopravy a zlepšovat propojení různých módů dopravy.

Na tento SC SRR jsou navázány opatření specifického cíle 3.1 Podpořit rozvoj udržitelné mobility, a to aktivitami jak typového opatření 4 na rozvoj městské mobility a integraci veřejné dopravy, tak typového opatření 5 prostřednictvím podpory rozvoje nadřazené silniční a železniční sítě v Ostravské metropolitní oblasti.

Specifický cíl SRR 1.3: Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbiích i v širším zázemí a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit.

Tento široký SC SRR má vazby na cíle a opatření všech strategických cílů Strategie. Otázka sociálních služeb a sociálního vyloučení je řešena v SC 3.8 a SC 1.2, otázkou vzdělávání jako předpokladu pro zařazení na trh práce a ke snížení rizika budoucího sociálního vyloučení se zabývá SC 1.1 (kvalitní vybavení ZŠ) a 3.7 (knihovny), zkvalitněním sídlištních celků, ale i center měst prostřednictvím projektů modrozelené infrastruktury se věnuje SC 3.5. Využití potenciálu kulturních a kreativních odvětví je doménou opatření v SC 2.1 a částečně SC 3.7 (kulturní památky, muzea).

Specifický cíl SRR 1.4: Efektivně využívat zastavěné území, omezit zastavování volné krajiny vyvolávané růstem metropolitních území, rozšiřovat a propojovat plochy a hmoty zeleně v intravilánech a zefektivnit hospodaření s vodou a energií v metropolitních územích.

Tato problematika spadá hlavně pod strategický cíl 3 Zlepšit kvalitu prostředí a podpořit udržitelný rozvoj, jako jsou opatření v SC 3.3 na zvýšení energetické účinnosti, v SC 3.4 na zvýšení podílu obnovitelných zdrojů, v SC 3.5 věnujícímu se adaptaci měst důsledkům klimatické změny nebo 3.6 řešící oběhové hospodářství v metropolitní oblasti; částečně je naplňován i prostřednictvím SC 2.2 na revitalizaci a regeneraci zanedbaných ploch a areálů.

Strategický cíl SRR21+ 3 „Hospodářsky stabilizovaná regionální centra představují snadno dostupná centra kultury, zaměstnanosti a obslužnosti příslušných funkčních regionů, jejich venkovské zázemí je na regionální centra dobře dopravně napojeno, disponuje dostatečnou sítí služeb a jsou v něm uplatňována inovativní řešení“

Do Ostravské metropolitní oblasti spadá 9 ze 12 regionálních center vyššího řádu Moravskoslezského kraje (mimo metropolitní oblast je pouze Kopřivnice, Nový Jičín a Bruntál). Jedná se o významné stakeholdery Integrované územní strategie, a proto také všechny specifické cíle SRR21+ v rámci strategického cíle 3 mají odraz ve Integrované územní strategii Ostravské metropolitní oblasti:

- Specifický cíl SRR 3.1 **Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce.** – vazba na SC 2.1 podpora podnikavosti a rozvoje MSP, na SC 2.2 regenerace brownfields a na SC 3.7 podpora udržitelného cestovního ruchu
- Specifický cíl SRR 3.2 **Zlepšit dopravní dostupnost v rámci regionů** – vazba na SC 3.1 a podporu udržitelné mobility a integrované dopravy
- Specifický cíl SRR 3.3 **Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit** - vazba na vybavenost škol (SC 1.1), částečně začleňování obyvatel na trh práce (SC 1.2), dále podpora kulturní infrastruktury (SC 3.7) a sociální infrastruktury (SC 3.8)
- Specifický cíl SRR 3.4 **Pečovat o prostředí obce a stabilizovat dlouhodobé využívání krajiny a zamezit její degradaci** – na definovaná typová opatření v SRR navazuje opatření ze SC 3.2 na snížení znečištění ovzduší a adaptační opatření v sídlech i krajině ve SC 3.5

- Specifický cíl SRR 3.5 **Umožnit energetickou transformaci venkovského zázemí regionálních center** – i na tento SC SRR navazují opatření ve Strategii IÚS OMO, konkrétně SC 3.3 v podpoře zvýšení energetické účinnosti a ve SC 3.4 na podporu obnovitelných zdrojů energie.

Strategický cíl SRR 4 Revitalizované a hospodářsky restrukturalizované regiony, přizpůsobené a flexibilně reagující na potřeby trhu

Tento strategický cíl SRR pokrývá celé území Moravskoslezského kraje, a tedy i Ostravské metropolitní oblasti. Specifické cíle SRR 4.1-4.6 mají vazbu na specifické cíle a opatření zaměřená na zaměstnanost a podpory podnikání, tedy v rámci strategických cílů 1 a 2 Strategie.

Strategický cíl SRR 5 Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích

Na území Ostravské metropolitní oblasti minimálně spadají ORP: Karviná, Havířov, Orlová, Bohumín, Český Těšín, Krnov (částečně) a Vítkov (marginálně), která jsou definována jako hospodářsky a sociálně ohrožená území. Také u specifických cílů SRR 5.1-5.4 je zaznamenána vazba na podporované specifické cíle integrované územní strategie Ostravské MO, jak v oblasti zaměstnatelnosti, tak i dopravy nebo podpory podnikání (viz tabulka).

3.6 POPIS INTEGROVANÝCH RYSŮ STRATEGIE

Z pohledu formulování strategické části je pro naplnění základních parametrů Integrované územní strategie klíčové zdůvodnění integrovaného přístupu. Proto je intervenční logika Integrované územní strategie založena na těchto vzájemně propojených rovinách:

1. Provázanost pilířů a jejich strategických cílů Integrované územní strategie – jednotlivé strategické a specifické cíle jsou koncipovány nikoli samostatně jako extrapolace pro odstranění identifikovaných nedostatků nebo disparit, ale především jako syntéza mezi jejich vzájemným působením a očekávanými vývojovými tendencemi. To umožňuje vnímat přesah jednotlivých strategických cílů a určit komplementární a synergické vazby a také odstranit potenciální překryvy (viz obrázek 4 níže).

2. Integrovanost uvnitř jednotlivých strategických cílů a specifických cílů Integrované územní strategie – vnitřní provázanost a konzistence uvnitř jednotlivých strategických cílů řešení, ale jsou podchyceny i vazby specifických cílů a opatření v rámci celého strategického rámce – viz koincidenční matice (kap. 3.6.1). V intervenční logice na sebe (i uvnitř) tyto specifické cíle navazují a doplňují se, ať už tematicky či formou/typem podpory. Integrovanost toho přístupu umožní zvýšit koncentraci očekávaných výsledků.

3. Integrovanost na úrovni integrovaných řešení

Níže uvedený obrázek č. 4 znázorňuje synergie a komplementarity mezi jednotlivými pilíři/strategickými cíli.

POPIS INTEGROVANÝCH RYSŮ STRATEGIE

Obrázek 4 Synergie a komplementarity strategických cílů Strategie Ostravské metropolitní oblasti

Zdroj: Návrh ITI (PricewaterhouseCoopers, s. r. o., 2014)

3.6.1 Koincidenční matice

Koincidenční matice je metodický nástroj, jehož hlavním aplikačním přínosem je poznání, nakolik jsou vzájemně provázána opatření Integrované územní strategie Ostravské metropolitní oblasti v rámci specifických cílů. Vzájemná vazba, resp. intenzita vazeb mezi opatřeními strategie je v koincidenční matici vyjádřena v několika úrovních. Zobrazení vztahů v matici je doplněno o slovní popis identifikovaných zásadních a silných vazeb.

Tabulka 3 Koincidenční matice s vazbou mezi jednotlivými opatřeními Strategie OMO 2021-2027

Specifické cíle a opatření	SC 1.1				SC 1.2	SC 1.3	SC 2.1			SC 2.2	SC 2.3	SC 3.1				SC 3.2	SC 3.3			SC 3.4		SC 3.5		SC 3.6		SC 3.7	SC 3.8	
	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.2.1	1.3.1	2.1.1	2.1.2	2.1.3	2.2.1	2.3.1	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.1.4	3.2.1	3.3.1	3.3.2	3.3.3	3.4.1	3.4.2	3.5.1	3.5.2	3.6.1	3.6.2	3.7.1	3.8.1	
SC 1.1	1.1.1	xx	xx	x	xx	xx	x	x	x	x	x	xx	xx	xx	xx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x	0
	1.1.2	xx		x	x	xx	x	x	x	0	0	x	x	x	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x	0
	1.1.3	xx	x		x	x	xx	xx	xx	x	xx	0	x	x	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1.1.4	x	x	x		0	x	xx	xx	xx	0	xx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x	0
SC 1.2	1.2.1	xx	x	x	0		xx	xx	x	0	0	0	xx	xx	x	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	xx
SC 1.3	1.3.1	xx	xx	xx	x	xx		xx	x	x	0	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x
SC 2.1	2.1.1	x	x	xx	xx	xx	xx		xx	xx	x	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2.1.2	x	x	xx	xx	x	x	xx		xx	xx	xx	x	x	x	x	0	0	0	xx	0	xx	0	0	xx	xx	x	0
	2.1.3	x	x	x	xx	0	x	xx	xx		x	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x	0	xx	0
SC 2.2	2.2.1	x	0	xx	0	0	0	x	xx	x		x	x	x	x	x	xx	xx	xx	xx	xx	xx	x	x	0	x	x	0
SC 2.3	2.3.1	x	x	0	xx	0	x	x	xx	x	x		0	0	x	0	x	x	x	xx	x	xx	x	xx	x	xx	x	0
SC 3.1	3.1.1	xx	x	x	0	xx	0	0	x	0	x	0		xx	xx	xx	0	0	0	0	0	0	0	xx	0	0	xx	0
	3.1.2	xx	x	x	0	xx	0	0	x	0	x	0	xx		xx	xx	0	0	0	0	0	0	0	xx	0	0	xx	0
	3.1.3	xx	x	x	0	x	0	0	x	0	x	x	xx	xx		xx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x	0
	3.1.4	xx	x	x	0	x	0	0	x	0	x	0	xx	xx	xx		0	0	0	0	0	0	0	xx	0	0	xx	0
SC 3.2	3.2.1	0	0	0	0	0	0	0	0	x	x	0	0	0	0		xx	xx	xx	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SC 3.3	3.3.1	0	0	0	0	0	0	0	0	xx	x	0	0	0	0	xx		xx	xx	xx	xx	0	x	0	0	0	x	x
	3.3.2	0	0	0	0	0	0	0	0	xx	x	0	0	0	0	xx	xx		xx	0	0	x	0	0	0	0	0	0
	3.3.3	0	0	0	0	0	0	0	xx	0	xx	xx	0	0	0	0	xx	xx	xx		0	xx	0	0	xx	xx	0	0
SC 3.4	3.4.1	0	0	0	0	0	0	0	0	xx	x	0	0	0	0	0	xx	0	0		x	x	xx	0	0	0	0	x
	3.4.2	0	0	0	0	0	0	0	xx	0	xx	xx	0	0	0	0	0	0	xx	x		0	x	0	0	0	0	0
SC 3.5	3.5.1	0	0	0	0	0	0	0	0	x	x	0	0	0	0	0	x	x	0	x	0		xx	0	0	0	0	0
	3.5.2	0	0	0	0	0	0	0	0	x	x	xx	xx	0	xx	0	0	0	0	xx	x	xx		0	0	x	0	0
SC 3.6	3.6.1	0	0	0	0	0	0	xx	0	0	x	0	0	0	0	0	x	0	xx	0	0	0	0		xx	0	x	
	3.6.2	0	0	0	0	0	0	xx	0	x	xx	0	0	0	0	0	0	0	xx	0	0	0	0	xx		0	0	
SC 3.7	3.7.1	x	x	0	x	0	0	0	x	xx	x	x	xx	xx	x	xx	0	0	0	0	0	0	0	0	x	0	0	0
SC 3.8	3.8.1	0	0	0	0	xx	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x	x	0	x	0	0	0	0	x	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Legenda koincidenční matice:

0 = slabá až žádná vazba mezi opatřeními,

x = silná vazba mezi opatřeními,

xx = zásadní vazba mezi opatřeními.

Tabulka 4 Popis zásadních a silných vazeb jednotlivých opatření Strategie Ostravské metropolitní oblasti

Opatření 1	Opatření 2	Popis zásadních a silných vazeb koincidenční matice
1.1.1	1.1.2	Opatření se vzájemně synergiicky podporují. Technické a přírodovědné obory, jejichž nedostatek hlásí každá studie trhu práce v MS kraji a vyučování cizích jazyků, IT a dalších klíčových kompetencí se neobejdou bez kvalitně vzdělaných a kompetentních pedagogických pracovníků.
1.1.1	1.1.3	Očekávaný synergiický dopad a využití výstupů opatření SpC 1.1.1 na specifickou cílovou skupinu v SpC 1.1.3. Technické, přírodovědné a jazykové vzdělávání napomohou k přeměně regionu.
1.1.1	1.1.4	Očekávaný synergiický dopad SpC 1.1.1 zvýšení kvality vzdělávání v technických, přírodovědných a jazykových oborech na kvalitu vzdělávání vysokoškolského studia v metropolitní oblasti.
1.1.1	1.2.1	Kvalitní výukou předcházet dlouhodobé nezaměstnanosti a vzniku sociálně vyloučených obyvatel.
1.1.1	1.3.1	Monitorování aktuálních trendů na trhu práce má přímou vazbu na iniciaci případných změn v přípravě technických a řemeslných oborů.
1.1.1	2.1.1	Zvýšení kvality vzdělávání při přípravě na zaměstnání má vazbu na zvýšení podnikatelských kompetencí a motivace k podnikání.
1.1.1	2.1.2	Zvýšení kvality vzdělávání při přípravě na zaměstnání má vazbu na zvýšení podnikatelských kompetencí a motivace k podnikání, a zároveň vzniká potenciální kvalifikovaná pracovní síla, což bude mít dopady na zvýšení a rozvoj malých a středních firem.
1.1.1	2.1.3	Zvýšení kvality vzdělávání v technických a přírodovědných oborech, digitálních kompetencích a jazykovém vzdělávání podněcuje v cílových skupinách kulturní přehled a kreativní myšlení, tedy předpoklady pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví.
1.1.1	2.2.1	Zvýšení kvality vzdělávání v technických a přírodovědných oborech podněcuje v cílových skupinách schopnost reflektovat potřeby území k jejich obnově.
1.1.1	2.3.1	Zvýšení kvality vzdělávání v technických a přírodovědných oborech, digitálních kompetencích a jazykovém vzdělávání má dopad na větší množství budoucích potenciálních akademických pracovníků se schopnostmi zapojení se do výzkumu a vývoje.
1.1.1	3.1.1	Pro přesun do podpořených zařízení a zpět je nezbytné zajistit kvalitní a udržitelnou mobilitu.
1.1.1	3.1.2	Pro přesun do podpořených zařízení a zpět je nezbytné zajistit kvalitní a udržitelnou mobilitu.
1.1.1	3.1.3	Dobrá dostupnost vzdělávacích zařízení je podmíněna rozvojem inteligentních dopravních systémů jako součástí kvalitní a udržitelné dopravy.
1.1.1	3.1.4	Dobrá dostupnost vzdělávacích zařízení na kvalitní nadřazenou silniční a drážní síti.
1.1.1	3.7.1	Zvýšení kvality vzdělávání má přímou souvislost se zvyšováním kulturní identity obyvatel.
1.1.2	1.1.3	Opatření se navzájem podporují. Tlakem na zvýšení pedagogických kompetencí a kvality absolventů univerzity dochází ke zlepšení kvality vzdělávání. To má přímou souvislost s přeměnou regionu a s nutností rekvalifikací do budoucna.
1.1.2	1.1.4	Opatření se navzájem podporují. Tlakem na zvýšení pedagogických kompetencí a kvality absolventů univerzity dochází k nutnosti vylepšovat kvalitu vysokoškolských vzdělávacích programů, které budou mít za následek zlepšování výkonů pedagogických pracovníků ve školách.
1.1.2	1.2.1	Zvyšováním kvality pedagogických pracovníků dochází k ovlivňování vzdělání žáků, a tím se docíluje prevence před ohrožením dlouhodobou nezaměstnaností a sociálním vyloučením.
1.1.2	1.3.1	Monitorování a predikce trendů na trhu práce musí být přímo spojena se vzděláváním současných a budoucích pedagogických pracovníků (měkkých a odborných kompetencí).
1.1.2	2.1.1	Kvalita vzdělávání, která má vazbu na podnikatelské kompetence a motivaci k podnikání, je úměrná kvalitě vzdělávání a kompetencích pedagogických pracovníků.
1.1.2	2.1.2	Ovlivňovat chování a myšlení žáků a studentů směrem k ochotě podnikat, a tím podpořit růst a rozvoj malých a středních firem je schopen pedagogický pracovník, který prošel kvalitní přípravou.
1.1.2	2.1.3	Kvalitní příprava pro pedagogy ovlivňující a formující myšlení žáků má dopad na podporu kulturních a kreativních odvětví.
1.1.2	3.1.1	Pro kvalitní vzdělání pedagogických pracovníků je nezbytné zajištění kvalitní a udržitelné mobility pro přesun mezi univerzitou a organizacemi zajišťujícími další vzdělávání.
1.1.2	3.1.2	Předpokladem pro kvalitní vzdělávání současných i budoucích pedagogických pracovníků je nezbytná dostupná kvalitní udržitelná mobilita.
1.1.2	3.1.3	Předpokladem pro dojížďku za kvalitním vzděláváním současných i budoucích pedagogických pracovníků je mimo jiné také silniční síť bez kongescí.

POPIS INTEGROVANÝCH RYSŮ STRATEGIE

Opatření 1	Opatření 2	Popis zásadních a silných vazeb koincidenční matice
1.1.2	3.1.4	Dobrá dostupnost vzdělávacích zařízení pro současné i budoucí pedagogické pracovníky na kvalitní nadřazenou silniční a drážní síť.
1.1.2	3.7.1	Zvýšení kvality vzdělávání pedagogických pracovníků má přímou souvislost se zvyšováním kulturní identity obyvatel.
1.1.3	1.1.4	Zvyšování kvality a správné nastavení oborů vysokoškolského studia má vazbu na restrukturalizaci tradičních průmyslových oborů a rekvalifikaci zaměstnanců.
1.1.3	1.2.1	Restrukturalizace tradičních průmyslových oborů, rekvalifikace zaměstnanců a hledání pracovních příležitostí v nových oborech souvisí s aktivitami na zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti cílových skupin opatření 1.2.1.
1.1.3	1.3.1	Monitorování aktuálních trendů na trhu práce má přímou vazbu na zmírnění dopadů restrukturalizace tradičních průmyslových oborů.
1.1.3	2.1.1	Synergická vazba mezi programy rekvalifikace zaměstnanců tradičních průmyslových oborů a programu zvýšení motivace k podnikání.
1.1.3	2.1.2	Synergická vazba mezi programy rekvalifikace zaměstnanců tradičních průmyslových oborů a finanční dostupnosti prostředků k rozjezdu podnikání.
1.1.3	2.1.3	Přímá vazba mezi podporou kulturních a kreativních odvětví rekvalifikacemi zaměstnanců tradičních průmyslových oborů (v oblasti řemeslné či technické dovednosti).
1.1.3	2.2.1	Synergická vazba mezi programy rekvalifikace zaměstnanců tradičních průmyslových oborů a rozvojem podnikatelského zázemí na regenerovaných plochách a areálech.
1.1.3	3.1.1	Dostupnost udržitelné městské mobility má pozitivní vliv na dojížděku na rekvalifikační aktivity a následně do zaměstnání.
1.1.3	3.1.2	Dostupnost, plynulost a kapacita infrastruktury pro tramvajovou a trolejbusovou dopravu má pozitivní vliv na dojížděku na rekvalifikační aktivity a následně do zaměstnání.
1.1.3	3.1.3	Rozvoj inteligentních dopravních systémů, a tím snižování kongescí na silniční síti, má pozitivní vliv na dojížděku na rekvalifikační aktivity a následně do zaměstnání.
1.1.3	3.1.4	Modernizace a provázanost místní dopravní sítě s nadřazenou silniční a železniční sítí má pozitivní vliv na dojížděku na rekvalifikační aktivity a následně do zaměstnání.
1.1.4	1.3.1	Monitorování aktuálních trendů na trhu práce má přímou vazbu na nastavení potřebných oborů pro trh práce a na zvyšování kvality vysokoškolského studia.
1.1.4	2.1.1	Synergie mezi kvalitou vysokoškolského studia a potřeby získání podnikatelských kompetencí absolventů VŠ.
1.1.4	2.1.2	Synergie mezi kvalitou vysokoškolského studia a potenciálem absolventů VŠ k založení a rozvoji firem.
1.1.4	2.1.3	Využití kreativního potenciálu u studentů a absolventů VŠ v oblasti kulturních a kreativních odvětví a vazby VŠ sektoru na sektor KKO.
1.1.4	2.3.1	Vyšší kvalita VŠ studia přinese vysokou kvalitu v oblasti veřejného i privátního výzkumu a vývoje.
1.1.4	3.7.1	Vyšší kvalita VŠ studia má silnou vazbu oblast ochrany kulturního dědictví a památek a má příznivé dopady na oblast cestovního ruchu.
1.2.1	1.3.1	Monitorování aktuálních trendů na trhu práce má přímou vazbu na zvýšení zaměstnanosti dlouhodobě nezaměstnaných a sociálně vyloučených obyvatel. Pakty zaměstnanosti rovněž mají rovněž nástroje k zvýšení zaměstnatelnosti lidí se zdravotním hendikepem nebo pečující o člena rodiny.
1.2.1	2.1.1	Synergická vazba mezi programy ke zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti a programy ke zvýšení motivace k podnikání.
1.2.1	2.1.2	Dostatek nových pracovních sil z řad cílových skupin opatření 1.2.1 bude mít vliv na rozvoj malých a středních firem.
1.2.1	3.1.1	Pro dojížděku cílových skupin do míst rekvalifikace a následně do místa zaměstnání je nezbytné zajistit kvalitní a udržitelnou mobilitu.
1.2.1	3.1.2	Pro dojížděku cílových skupin do míst rekvalifikace a následně do místa zaměstnání je nezbytné zajistit kvalitní a udržitelnou mobilitu.
1.2.1	3.1.3	Rozvoj inteligentních dopravních systémů a jejich vliv na omezení kongescí na silniční síti má vazbu na plynulou dojížděku cílových skupin do míst rekvalifikace a následně do místa zaměstnání.
1.2.1	3.1.4	Modernizovaná a dostupná nadřazená silniční a železniční síť má pozitivní vliv na plynulou a časově dostupnou dojížděku cílových skupin do míst rekvalifikace a následně do místa zaměstnání.

POPIS INTEGROVANÝCH RYSŮ STRATEGIE

Opatření 1	Opatření 2	Popis zásadních a silných vazeb koincidenční matice
1.2.1	3.8.1	Zásadní vazba mezi měkkými a tvrdými investicemi v oblasti zaměstnanosti, bydlení a sociálních služeb.
1.3.1	2.1.1	Synergická vazba mezi monitorováním aktuálních trendů a potřeb na trhu práce a zvýšením podnikatelských kompetencí a motivace k podnikání.
1.3.1	2.1.2	Vazba mezi monitorováním aktuálních trendů a potřeb na trhu práce a ochotou zakládat živnosti a vznikem nových podnikatelských subjektů.
1.3.1	2.1.3	Vazba mezi monitorováním aktuálních trendů a potřeb na trhu práce a podporou povědomí a zapojení do rozvoje kulturního a kreativního odvětví.
1.3.1	2.3.1	Vazba mezi monitorováním aktuálních trendů a potřeb na trhu práce a zapojením společenskovedního výzkumu dopadu socioekonomických změn na společnost.
1.3.1	3.8.1	Vazba mezi monitorováním aktuálních trendů a potřeb na trhu práce a kvalitou infrastruktury sociálních služeb, které napomáhají (plnému či částečnému) návratu osob pečujících o závislé osoby na trh práce.
2.1.1	2.1.2	Podnikatelské kompetence jsou předpokladem kvalitního podnikatelského prostředí podporujícího vznik nových a rozvoj stávajících firem.
2.1.1	2.1.3	Podpora podnikatelských kompetencí jsou předpokladem pro vznik a rozvoj kulturně-kreativních odvětví
2.1.1	2.2.1	Zvýšení podnikatelských kompetencí a motivace podnikat má vazbu na nové využití revitalizovaných a regenerovaných ploch pro podnikatelské účely (příp. inkubátory atd.).
2.1.1	2.3.1	Využití komercializace výsledků výzkumu a vývoje na univerzitách a vznik spin-off firem předpokládá získání či posílení podnikatelských kompetencí VaV pracovníků na VŠ.
2.1.2	2.1.3	Podpora MSP má zásadní vliv na vznik a rozvoj firem v kulturně-kreativních odvětvích.
2.1.2	2.2.1	Komplementarita opatření na zvýšení kvality podpory a dostupnosti podpory a příprava podnikatelské infrastruktury na regenerovaném území.
2.1.2	2.3.1	Rozvíjející a konkurenceschopné MSP jsou podmínkou pro zvýšení inovační výkonnosti podniků a pro efektivní spolupráci s VaV sektorem.
2.1.2	3.1.1	Dostupnost udržitelné městské mobility má pozitivní vliv na dojížděku do zaměstnání, a tím i vliv na podnikání.
2.1.2	3.1.2	Dostupnost, plynulost a kapacita infrastruktury pro tramvajovou a trolejbusovou dopravu má pozitivní vliv na dojížděku do zaměstnání, a tím i vliv na podnikání.
2.1.2	3.1.3	Rozvoj inteligentních dopravních systémů, a tím snižování kongescí na silniční síti, má pozitivní vliv na rozvoj malých a středních firem a obecně na podnikání.
2.1.2	3.1.4	Modernizace a provázanost místní dopravní sítě s nadřazenou silniční a železniční sítí má pozitivní vliv na rozvoj podnikání.
2.1.2	3.3.3	Příležitosti pro MSP v oblasti efektivnějšího nakládání s energiemi.
2.1.2	3.4.2	Příležitosti pro MSP v oblasti obnovitelné energie v podnikatelském sektoru
2.1.2	3.6.1	Příležitosti pro MSP v oblasti prevence vzniku průmyslových odpadů.
2.1.2	3.6.2	Příležitosti pro MSP v oblasti energetického a materiálového využití odpadů.
2.1.2	3.7.1	Příležitost pro rozvoj MSP a návazné služby díky zvýšené atraktivitě kulturních památek, muzeí a v oblasti cestovního ruchu.
2.1.3	2.2.1	Možnost využití kulturních a kreativních odvětví při návrzích na revitalizaci a regeneraci zanedbaných ploch a areálů, možnost využití areálů a objektů bývalých brownfields pro využití firem z kulturních a kreativních odvětví.
2.1.3	2.3.1	Využití výsledků vědy a výzkumu ve firmách kulturních a kreativních odvětví.
2.1.3	3.6.1	Využitím materiálů v kulturních a kreativních odvětví předcházet vzniku odpadů.
2.1.3	3.7.1	Revitalizace a podpora kulturních památek a muzeí se synergicky doplňuje s kulturním a kreativním odvětvím.
2.2.1	2.3.1	Vliv výsledků vědy a výzkumu na regeneraci a revitalizaci zanedbaných ploch.
2.2.1	3.1.1	Kvalitní udržitelná mobilita má přímou souvislost s ochotou regenerovat a revitalizovat zanedbané plochy.
2.2.1	3.1.2	Novostavba a modernizace tramvajových a trolejbusových tratí mají přímou souvislost s následnou regenerací a revitalizací zanedbaných ploch v jejich okolí.
2.2.1	3.1.3	Rozvoj inteligentních dopravních systémů, a tím snižování kongescí na silniční síti mají pozitivní synergický charakter při revitalizaci a regeneraci zanedbaných ploch.

POPIS INTEGROVANÝCH RYSŮ STRATEGIE

Opatření 1	Opatření 2	Popis zásadních a silných vazeb koincidenční matice
2.2.1	3.2.1	Zlepšení kvality ovzduší má přímou souvislost s regenerovanými plochami.
2.2.1	3.3.1	Synergický efekt – investice do snižování energetické náročnosti veřejných budov na regenerovaném území.
2.2.1	3.3.2	Synergický efekt – investice do snižování energetické náročnosti v sektoru bydlení na regenerovaném území.
2.2.1	3.3.3	Synergický efekt – investice do snižování energetické náročnosti v podnikatelském sektoru na regenerovaném území.
2.2.1	3.4.1	Synergický efekt – investice výroby a dodávek obnovitelné energie ve veřejném sektoru na regenerovaném území.
2.2.1	3.4.2	Synergický efekt – investice výroby a dodávek obnovitelné energie v podnikatelském sektoru na regenerovaném území.
2.2.1	3.5.1	V rámci regenerací a revitalizací zanedbaných ploch je nutné akcentovat adaptační opatření na změnu klimatu.
2.2.1	3.5.2	Veřejná prostranství jsou synergicky propojena s potřebou revitalizace zanedbaných ploch.
2.2.1	3.6.2	Synergický efekt – investice do materiálového využití odpadů na regenerovaných plochách
2.2.1	3.7.1	Přímý efekt revitalizace památek a kulturního dědictví a využití zanedbaných ploch.
2.3.1	3.1.3	Výsledky vědy a výzkumu a jejich vliv na zvyšování kvality inteligentní dopravních systémů.
2.3.1	3.2.1	Věda a výzkum má přímý vliv na ochranu životního prostředí a na zvyšování kvality ovzduší ve městech.
2.3.1	3.3.1	Využití výsledků VaV má přímý dopad na energetické úspory budov (ve veřejném sektoru).
2.3.1	3.3.2	Využití výsledků VaV má přímý dopad na energetické úspory budov (v sektoru bydlení).
2.3.1	3.3.3	Využití výstupů VaV pro efektivnější nakládání s energiemi v regionu (hlavně v podnikatelském sektoru).
2.3.1	3.4.1	Využití výstupů VaV pro podporu výroby a dodávek obnovitelné energie v regionu (hlavně ve veřejném sektoru).
2.3.1	3.4.2	Využití výstupů VaV pro podporu výroby a dodávek obnovitelné energie v regionu (hlavně v podnikatelském sektoru).
2.3.1	3.5.1	Využití výstupů VaV na adaptační opatření a zamezení změny klimatu.
2.3.1	3.5.2	Využití výstupů VaV pro využití modrozelené infrastruktury ve městech.
2.3.1	3.6.1	Využití výstupů VaV k zajištění prevence vzniku komunálních a průmyslových odpadů.
2.3.1	3.6.2	Využití výstupů VaV pro výstavbu a modernizaci zařízení pro energetické a materiálové využití odpadů.
2.3.1	3.7.1	Využití výstupů VaV k ochraně kulturního dědictví.
3.1.1	3.1.2	Nákup trakčních vozidel městské dopravy (tramvaje, trolejbusy) v návaznosti na výstavbu a modernizaci drážní infrastruktury.
3.1.1	3.1.3	Rozvoj inteligentních dopravních systémů ve městech má návaznost na udržitelnou městskou dopravu, vlivem organizace dopravy.
3.1.1	3.1.4	Bezpečnostní prvky na nadřazených komunikacích, propojení městské a příměstské dopravy v rámci modernizace terminálů.
3.1.1	3.5.2	Propojování udržitelné dopravy ve městech s udržitelným modrozeleným veřejným prostorem.
3.1.1	3.7.1	Připojení památek, muzeí a knihoven na dostupnou síť udržitelné dopravy.
3.1.2	3.1.3	Rozvoj inteligentních dopravních systémů ve městech v souvislosti s drážní městskou dopravou.
3.1.2	3.1.4	Propojení městské drážní městské a příměstské dopravy s nadřazenou sítí v rámci modernizovaných terminálů.
3.1.2	3.5.2	Komplexní řešení modrozeleného veřejného prostoru s přestupním terminálem a drážní infrastrukturou.
3.1.2	3.7.1	Napojení kulturních památek, muzeí a knihoven a na modernizovanou drážní infrastrukturu.
3.1.3	3.1.4	Řízení dopravy na městské silniční síti má vliv na dopravu na nadřazené síti.
3.1.3	3.7.1	Řízení dopravy a snížení kongescí má vliv na dopravní dostupnost kulturních památek, muzeí a knihoven a infrastruktury cestovního ruchu.

POPIS INTEGROVANÝCH RYSŮ STRATEGIE

Opatření 1	Opatření 2	Popis zásadních a silných vazeb koincidenční matice
3.1.4	3.5.2	Modernizace veřejného prostoru humanizuje komunikace na nadřazené silniční a drážní síti na území měst.
3.1.4	3.7.1	Dostupnost památek, muzeí a knihoven kvalitní nadřazenou silniční a drážní síti.
3.2.1	3.3.1	Zásadní vazba a synergie mezi snižováním emisí ze zdrojů tepla v domácnostech a z dalších stacionárních zdrojů a snižováním energetické náročnosti veřejných budov, to vše ve vazbě na sledování, hodnocení a předpovídání kvality ovzduší.
3.2.1	3.3.2	Zásadní vazba a synergie mezi snižováním emisí ze zdrojů tepla v domácnostech a snižováním energetické náročnosti v oblasti bydlení, to vše ve vazbě na sledování, hodnocení a předpovídání kvality ovzduší.
3.2.1	3.3.3	Zásadní vazba a synergie mezi snižováním emisí ze stacionárních zdrojů a snižováním energetické náročnosti v podnikatelském sektoru, to vše ve vazbě na sledování, hodnocení a předpovídání kvality ovzduší.
3.3.1	3.3.2	Opatřeními ke snížení spotřeby energie a využíváním obnovitelných zdrojů energie ve veřejných budovách i v sektoru bydlení dojde k synergickému efektu pro zvýšení energetické účinnosti v regionu.
3.3.1	3.3.3	Opatřením k efektivnějšímu nakládání s energiemi v podnicích a ve veřejných budovách dojde k synergickému efektu pro zvýšení energetické účinnosti v regionu.
3.3.1	3.4.1	Opatření ke snížení spotřeby energie a využíváním obnovitelných zdrojů energie ve veřejných budovách mají zásadní synergickou vazbu.
3.3.1	3.5.1	Opatření ke snížení spotřeby energie má synergickou vazbu s adaptačními opatřeními.
3.3.1	3.7.1	Opatření ke snížení spotřeby energie má synergickou vazbu s údržbou a provozem památek, muzeí a knihoven.
3.3.1	3.8.1	Opatření ke snížení spotřeby energie má synergickou vazbu s údržbou a provozem organizací sociálních služeb.
3.3.2	3.3.3	Opatřením k efektivnějšímu nakládání s energiemi v podnicích a v sektoru bydlení dojde k synergickému efektu pro zvýšení energetické účinnosti v regionu.
3.3.2	3.5.1	Opatřením ke snižování energetické náročnosti budov má návaznost na adaptační opatření na změnu klimatu.
3.3.3	3.4.2	Opatření ke snížení spotřeby energie a s využíváním obnovitelných zdrojů energie ve v podnikatelském sektoru mají zásadní synergickou vazbu.
3.3.3	3.6.1	Snižování energetické náročnosti v průmyslových provozech přímo souvisí s prevencí vzniku průmyslových odpadů.
3.3.3	3.6.2	Snižování energetické náročnosti v průmyslových provozech přímo souvisí s energetickým využitím vlastních odpadů.
3.4.1	3.4.2	Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie ve veřejném sektoru vytváří synergický efekt s podporou dodávek obnovitelné energie v podnikatelském sektoru.
3.4.1	3.5.1	Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie ve veřejném sektoru má přímou souvislost s adaptačními změnami na podporu zlepšování klimatických podmínek.
3.4.1	3.5.2	Revitalizace veřejných prostranství a zelené infrastruktury se doplňují s výrobou a využitím obnovitelných zdrojů energie.
3.4.1	3.8.1	Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie ve veřejném sektoru má přímou vazbu na zajišťování sociálních služeb pro zvýšení kvality života obyvatelstva.
3.4.2	3.5.2	Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie v podnikatelském sektoru se doplňuje s modrozelenou infrastrukturou ve městech.
3.5.1	3.5.2	Adaptační opatření na změnu klimatu a budování modrozelené infrastruktury ve městech má synergické účinky na zmírnění důsledků klimatické změny ve městech.
3.5.2	3.7.1	Revitalizace kulturního dědictví se doplňuje s obnovou veřejných prostranství a modrozelenou infrastrukturou ve městech.
3.6.1	3.6.2	Opatřeními k předcházení vzniků odpadů a zvýšení množství materiálového a energetického využití odpadů dojde k synergickému efektu na snížení množství skládkovaného odpadu.
3.6.1	3.8.1	Opatřeními k předcházení vzniků odpadů dojde k synergickému efektu a finančním úsporám v oblasti infrastruktury sociálních služeb.

Zdroj: vlastní zpracování

3.6.2 Integrovaná řešení Strategie Ostravské metropolitní oblasti

Z Metodického pokynu pro integrované nástroje a RAP vyplývá, že každý strategický projekt (který je součástí Akčního plánu/programových rámců) musí být součástí některého integrovaného řešení.

Integrované řešení se skládá z jednoho či více strategických projektů a generuje vyšší přidanou hodnotu oproti stavu, kdy by byly realizovány jednotlivé projekty samostatně či nekoordinovaně. Rozlišujeme tři základní typy integrovaných řešení (a analogicky i tři typy strategických projektů):

- **Typ 1 – Integrované řešení tvořené jedním unikátním strategickým projektem, který je jedinečným a nezastupitelným projektem v území** vzhledem k jeho významným multiplikačním či akceleračním vlastnostem a dopadu na realizaci strategie jako celku (konkrétně např. díky velikosti, významnosti tématu, komplexnosti apod.). Díky tomu tento jeden projekt sám o sobě vytváří „integrované řešení“. Může být realizován v několika etapách v podobě dílčích návazných projektů.
- **Typ 2 – Integrované řešení tvořené souborem tematicky zaměřených, či v definovaném území realizovaných projektů.** Tyto projekty mohou být financované z různých operačních programů, v rámci jednoho specifického cíle nebo různých specifických cílů jednoho operačního programu nebo ze zdrojů mimo EU fondy. Projekty mohou být propojeny i skrze stejnou specifickou cílovou skupinu. Projekt také může navazovat na projekt v různých stádiích implementace v programovém období 2014–2020.
- **Typ 3 – Síťové integrované řešení** – komplexně řeší určitý problém díky realizaci souboru obdobných (síťových) projektů. Integrovaným řešením je v tomto případě koordinovaný přístup k řešení určitého problému v metropolitní oblasti. Projekty zařazené do tohoto řešení jsou identifikovány a realizovány až následně, a tudíž součástí Akčního plánu (resp. jednotlivých programových rámců) není jejich konkrétní seznam (na rozdíl od integrovaných strategických projektů v rámci integrovaných řešení typu 1 a 2).

Níže je uvedeno 8 integrovaných řešení (včetně ústředního integrovaného řešení REFRESH), která vznikala a rozvíjela se v rámci několikaletého procesu přípravy této integrované strategie, nebo navázala na již existující integrovaná řešení z minulého programového období. Vedle těchto integrovaných řešení „shora“ je možné, že budou – na úrovni jednotlivých řešitelů či partnerství – vznikat spontánně další integrovaná řešení, tj. strategické projekty navzájem provázané zpravidla územně, ale i tematicky.

Integrované řešení 1: REFRESH (Výzkumné centrum pro energetickou a sociální změnu)

– je ústředním integrovaným řešením Ostravské metropolitní oblasti, které vertikálně provazuje ostatní integrovaná řešení.

Představuje unikátní synergické propojení technického a společenskovedního základního výzkumu v Ostravské metropolitní oblasti směřujícího naplňování cílů Státní energetické koncepce ČR, evropského balíčku opatření „Čistá energie pro všechny Evropany“ a k řešení společenských výzev, uvedených v Národní RIS3 strategii, spojených s transferem energetických a inovativních technologií do života společnosti.

- **Strategické projekty / typová opatření:**
 - Výstavba a vybavení budovy Výzkumného centra – zdroj: Fond spravedlivé transformace, OP Spravedlivá transformace
 - Projekty dlouhodobé mezisektorové spolupráce (spolupráce veřejného VaV sektoru s firmami) – zdroj: ERDF – OP JAK, SC 1.1 (nástroj ITI)
 - Další výzkumné projekty, zdroj: granty GAČR, TAČR, HORIZON apod.
- **Přínos integrovaného řešení:**
 1. Vznik jedinečného vědecko-výzkumného centra realizujícího **unikátní synergické propojení technického a společenskovedního základního výzkumu** směřujícího k naplňování národních a evropských energetických cílů a současně k identifikaci potenciálních celospolečenských problémů spojených s transferem nových a inovativních energetických technologií do života společnosti.
 2. **Obrat metropolitní oblasti k čisté energii**, rozvoj potenciálu nové technologie navazující na další energetické projekty, projekty navazující a rozvíjející subdodavatelské vztahy a příležitosti **pro rozvoj podnikání** v nových oborech dosud neetablovaných v metropolitní oblasti.
 3. Rozvoj společenskovedních disciplín, navazuje na další projekty reflektující závěry sociálních výzkumů realizovaných v důsledku transformace a rozvoje regionu.
 4. Vznik nové vědecké infrastruktury vázané na fungování obou výzkumných center projektu s **výrazným inovativním potenciálem v oblasti technických i sociálních věd**.
 5. **Příliv špičkových zahraničních expertů** s přímým dopadem na rozvoj sektoru služeb (stravování, maloobchod, trh s nemovitostmi atd...)
 6. **Potvrzení role Ostravy na poli excelentního vzdělávání:** přítomnost zahraničních expertů povede ke zvýšení efektivity a inovacím u Ph.D. studia a k rozvoji mezinárodní spolupráce.
 7. Integrované řešení má silné synergie v rámci **Integrované teritoriální investice Ostravské metropolitní oblasti** s návazností na další oblasti:
 - a. Expat centrum Ostrava (služby pro zahraniční pracovníky ve VaV a inovativních firem)
 - b. Budování vodíkové infrastruktury v metropolitní oblasti (vodíková veřejná doprava, individuální doprava, využití vodíku v průmyslu, v energetice)
 - c. Vazba na výrobu a využití energie
 - i. zvláště v průmyslových provozech (vysoká materiálová a energetická náročnost průmyslu v regionu),
 - ii. Rozvoj materiálového inženýrství, strojírenství, elektrotechniky a chemie, nanotechnologií a chemie životního prostředí.

- iii. ale také na veřejných budovách (ve vazbě na Adaptační strategii Moravskoslezského kraje na dopady změny klimatu).
 - iv. energetické využití odpadů, využití potenciálu a inovativních technologií.
 - b. Kvalitu života ve městech
 - ii. kvalitní bydlení nejen pro zahraniční experty,
 - iii. zelená a modrá infrastruktura ve městě,
 - iv. město adaptované na klimatickou změnu, upravená a funkční veřejná prostranství,
 - v. fungující a ekologická doprava ve městě,
 - vi. energeticky úsporné město,
 - vii. hospodaření a nakládání s odpady,
 - c. Zvýšení a změna kvalifikace obyvatel
 - viii. profesní vzdělávání a další profesní vzdělávání, jazykové vzdělávání,
 - ix. kariérové poradenství,
 - x. rozvoj základního školství, celoživotního a neformálního vzdělávání,
 - xi. rozvoj vysokoškolských programů
- **Vazba integrovaného řešení na strategický rámec integrované územní strategie:**
 - Opatření 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti
 - Opatření 1.1.4 Zvýšení kvality vysokoškolského studia v metropolitní oblasti
 - Opatření 2.1.2 Zvýšit počet a podpořit růst malých a středních firem
 - Opatření 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury a modernizace vozového parku pro rozvoj udržitelné mobility
 - Opatření specifického cíle ITI 3.3 Zvýšit energetickou účinnost
 - Opatření specifického cíle ITI 3.4 Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie ve městech
 - Opatření specifického cíle ITI 3.5 Přizpůsobit města a jejich zázemí důsledkům klimatické změny
 - Opatření specifického cíle ITI 3.6 Podpořit přechod na oběhové hospodářství účinně využívající zdroje
 - **Vazba integrovaného řešení na zjištění analytické části:**
 - Nové příležitosti v energetice – přeměna energetických zdrojů a nahrazování fosilních či „špinavých“ zdrojů energie „čistými“ zdroji vyvolaná iniciativou Green Deal.
 - Roste počet pracovníků a investice do výzkumu a vývoje, stejně jako počet výzkumných a vývojových pracovišť, přesto je v ukazatelích investic do výzkumu a vývoje, vyjma smluvního výzkumu, kraj jen podprůměrně výkonný.
 - Vysoké školy v Moravskoslezském kraji produkují v posledních letech více výsledků v oblasti vědy a výzkumu, v porovnání se českými univerzitami je jejich výkonnost spíše průměrná, v některých ukazatelích i výrazně podprůměrná.
 - Elektrický a vodíkový pohon dopravních prostředků je v důsledku očekávaného nárůstu příležitostí pro podnikatelské subjekty.
 - Je potřeba připravit se na dopady přeměny energetického mixu. Vytvořit podmínky pro „novou“ ekonomiku, diverzifikaci oborů.
 - V kraji se předpokládá další rozvoj alternativních zdrojů pro pohon vozidel na bázi elektřiny a vodíku, a to ve veřejné i individuální dopravě.

- **Synergie integrovaného řešení:** toto ústřední integrované řešení Ostravské metropolitní oblasti má další – přímé i nepřímé návaznosti a synergické efekty na další strategické projekty a integrovaná řešení v Ostravské metropolitní oblasti:
 - Podpora využití vodíku v průmyslových provozech
 - Expat centrum – péče o zahraniční pracovníky, včetně výzkumníků, pedagogů a studentů
 - Aplikační projekty – převádění výsledků základního výzkumu a mezisektorové spolupráce do aplikovaného výzkumu, do výroby, komercializace výsledků VaV
 - Služby infrastruktury pro firmy v oblastech energetiky, materiálového inženýrství, vodíkového hospodářství, a také společenskovedních oborů
 - Podpora bezemisní (vodíkové, elektro) veřejné dopravy, vč. doprovodné infrastruktury (plničky, nabíječky, elektrolyzér, telematika apod.)
 - Podpora bezemisní dopravy, cyklo/pěší
 - Podpora snižování energetické náročnosti na budovách a v průmyslu
 - Podpora výroby “zelené” energie
 - Podpora kreativních a kulturních průmyslů, využití nevyužívaných areálů, objektů s velkým rozvoje-
jovým potenciálem
 - Podpora bydlení pro zahraniční i tuzemské vědce, výzkumníky, středně a vysoce kvalifikované pracovníky firem v nových oborech a odvětvích
 - Podpora kvalitního životního prostředí a zelené infrastruktury ve městech (vyšší kvalita života v metropolitní oblasti)
 - Podpora vzdělávání a rozvoj kompetencí na všech stupních škol (MŠ – VŠ)
 - Podpora profesního vzdělávání a kariérového poradenství
 - Podpora třídění a zpracování odpadů, ekologizace, energetická využitelnost
 - Podpora podnikání, rozvoje podnikání v inovativních oborech.

Integrované řešení 2: Služby pro podnikatele

Jedná se o propojení nabídky nových prostor pro podnikání a služeb pro firmy a o cílené a osvědčené programy, realizované nyní ve větším rozsahu. Horizontální integrované řešení navazující na vertikálu REFRESH v bodech nových inovativních technologií a spolupráce v rámci VaV projektů.

- **Strategické projekty / typová opatření:**
 - Rozvoj T-parku v areálu Moravskoslezského inovačního centra v Ostravě, zdroj: ERDF – OP TAK SC 1.1 (nástroj ITI)
 - Programy PODREG, zdroj: Fond spravedlivé transformace – OP Spravedlivá transformace, Moravskoslezský kraj, Statutární město Ostrava
 - Centrum energetických a environmentálních technologií – Explorer, zdroj: OPPIK 2014-2020, SC 1.2 Služby infrastruktury
 - Coworkingová centra a služby pro podnikatele v dalších městech Ostravské metropolitní oblasti, zdroj: Fond spravedlivé transformace – OP Spravedlivá transformace, rozpočet měst
- **Přínos integrovaného řešení:**
 - Lepší a na míru šité služby pro firmy z metropolitní oblasti pomohou dynamice jejich růstu
 - Nové prostory a na míru šité programy pro začínající podnikatele pomohou začínajícím firmám v nastartování jejich podnikání a k úspoře nákladů v prvních fázích podnikání
 - Příchod nových firem do technologického parku přinese nové příležitosti spolupráce mezi firmami a veřejným vědecko-výzkumným sektorem
 - Příchod nových firem související s rozvojem energetického výzkumu v rámci REFRESH
 - Předpokládaný příchod firem pracujících/využívajících vodíkové technologie
 - Možné využití památkově chráněných objektů i pro zázemí vznikajících firem
- **Vazba integrovaného řešení na strategický rámec integrované územní strategie:**
 - Opatření 2.1.1 Zvýšit podnikatelské kompetence obyvatel a zvýšit motivaci k podnikání
 - Opatření 2.1.2 Zvýšit počet a podpořit růst malých a středních firem
 - Opatření 2.2.1 Revitalizace a regenerace zanedbaných ploch a areálů
 - Opatření 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti
- **Vazba integrovaného řešení na zjištění analytické části:**
 - V metropolitní oblasti je stále nízká motivace k podnikání.
 - Nové příležitosti v energetice – přeměna energetických zdrojů a nahrazování fosilních či „špinavých“ zdrojů energie „čistými“ zdroji vyvolaná iniciativou Green Deal.
 - Ve znalostně náročných ekonomikách se mění struktura výroby směrem k automatizaci a digitalizaci.
 - Nízké kapacity výzkumu a vývoje a investice do VaV s vyšší přidanou hodnotou v soukromém sektoru.

- **Synergie s jiným integrovaným řešením:**
 - Podpora přípravy na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech a rozvoje klíčových přenositelných kompetencí (podnikavost, jazykové a IT dovednosti)
 - REFRESH (Výzkumné centrum pro energetickou a sociální změnu)
 - Podpora kulturního a kreativního potenciálu a ochrana kulturního dědictví Ostravské metropolitní oblasti
 - Zvýšení kvality života v metropolitní oblasti včetně sociálního začleňování znevýhodněných osob

Integrované řešení 3: Podpora přípravy na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech a rozvoje klíčových přenositelných kompetencí (podnikavost, jazykové a IT dovednosti)

Toto integrované řešení se zaměřuje na oblast vzdělávání a rekvalifikací tak, aby obyvatelé metropolitní oblasti získali základní předpoklady (kompetence) pro kvalifikované a potřebné pracovní pozice – zvláště v technických, řemeslných a přírodovědných oborech. Aby obstáli na trhu práce, neobejdou se ani bez přenositelných kompetencí jako jsou jazykové či IT dovednosti. Z důvodu převládající zaměstnanecké mentality a nízkého počtu firem je třeba rovněž v metropolitní oblasti podporovat podnikavost a vytvářet příznivé podmínky pro vznik nových firem.

- **Strategické projekty / typová opatření:**
 - Pokročilé metody ve vzdělávání – pořízení vybavení odborných učeben (multimediálních) na základních školách pokročilými výukovými pomůckami s důrazem na zapojení robotů (humanoidů), virtuální reality (VR), rozšířené reality (AR) a mixované reality (MR) do výuky přírodních věd, techniky, cizích jazyků a práce s digitálními technologiemi, zdroj: ERDF – IROP, SC 4.1 (nástroj ITI)
 - Podpora vzdělávání na středních školách – zdroj: ERDF, IROP 4.1 (RAP)
 - Řemeslné inkubátory ve městech Ostravské metropolitní oblasti, zdroj: Fond spravedlivé transformace, OP Spravedlivá transformace
 - Podpora podnikavosti v podnikatelských inkubátorech a na vysokých školách, zdroj: Fond spravedlivé transformace – OP Spravedlivá transformace, Moravskoslezský kraj, Statutární město Ostrava
 - Podpora vybavenosti Středisek volného času v Ostravské metropolitní oblasti pokročilými metodami výuky/pomůckami, zdroj: ERDF – IROP, SC 4.1 (nástroj ITI)
 - Systém kariérového poradenství, zdroj: Fond spravedlivé transformace – OP Spravedlivá transformace, Národní plán obnovy
 - Modernizace a zlepšení vybavenosti knihoven moderními technologiemi – zdroj: ERDF – IROP, SC 4.4 (nástroj ITI)
- **Přínos integrovaného řešení:**
 - Zefektivnění výuky na školách díky zavedení virtuální/rozšířené reality pro trh práce
 - Lepší vnitřní konektivita v budovách škol
 - Rozšíření nabídky a zvýšení atraktivity volnočasových středisek a knihoven

- Osvojení technických a digitálních dovedností mladých lidí
- Zvýšení počtu start-upů a malých podniků v metropolitní oblasti
- Kvalitnější a adresnější podpora lidem, kteří uvažují o změně kariéry v nových perspektivních oborech
- Možné využití památek, zvýšení potenciálu pro odvětví kreativního průmyslu

- **Vazba integrovaného řešení na strategický rámec integrované územní strategie:**
 - Opatření 1.1.1 Vytvoření podmínek pro kvalitní přípravu na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech a rozvoj klíčových přenositelných kompetencí pro uplatnění na trhu práce
 - Opatření 1.1.3 Aktivní řešení dopadů pokračující restrukturalizace tradičních průmyslových oborů
 - Opatření 1.1.4 Zvýšení kvality vysokoškolského studia v metropolitní oblasti
 - Opatření 1.3.1 Vznik a rozvoj nástrojů pro vyhodnocení a řízení situace na trhu práce
 - Opatření 2.1.1 Zvýšit podnikatelské kompetence obyvatel a zvýšit motivaci k podnikání
 - Opatření 2.1.2 Zvýšit počet a podpořit růst malých a středních firem
 - Opatření 2.1.3 Podpora kulturních a kreativních odvětví

- **Vazba integrovaného řešení na zjištění analytické části:**
 - Síť škol je v regionu rozvinutá, problémem je spíše zaměření a úroveň absolventů.
 - Setrvává vysoký podíl osob bez vzdělání, se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity.
 - Zvyšuje se podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním, ale výrazně klesá počet studentů VŠ na školách v Ostravské metropolitní oblasti (i v porovnání s ostatními regiony).
 - Stále dochází k migraci převážně mladých, často kvalifikovaných a talentovaných lidí mimo kraj.
 - Firmy a zaměstnavatelé disponující volnými pracovními příležitostmi poptávají technicky orientovanou a vzdělanou pracovní sílu.
 - Průměrné mzdy v kraji dlouhodobě rostou, jejich růst je relativně pomalejší oproti jiným krajům ČR a zaostává za potenciálem.
 - Využití Průmyslu 4.0 si vyžádá přijímání rychlých a efektivních opatření zajišťujících flexibilitu trhu práce.

- **Synergie s jiným integrovaným řešením:**
 - REFRESH (Výzkumné centrum pro energetickou a sociální změnu)
 - Služby pro podnikatele
 - Podpora kulturního a kreativního potenciálu a ochrana kulturního dědictví Ostravské metropolitní oblasti
 - Zvýšení kvality života v metropolitní oblasti včetně sociálního začleňování znevýhodněných osob

Integrované řešení 4: Čistá a integrovaná udržitelná doprava

Podporou veřejné dopravy a dalších udržitelných forem dopravy (cyklo, pěší) lze dosáhnout snížení znečištění ovzduší. Předpokladem je ovšem zvýšení kvality a atraktivity veřejné dopravy, integrovanost různých módů dopravy a zavádění bezemisního vozového parku (elektro, vodík). V odůvodněných případech je nutno rozšiřovat páteřní tramvajovou síť a modernizovat úseky tramvajových tratí, aby vedly ke zvýšení provozní rychlosti a ke snížení hluku. Zároveň je třeba podporovat ucelené úseky cyklostezek, vyplňovat úzká hrdla na páteřní síti cyklostezek a budovat síť propojených cyklostezek v městském prostředí. Ke snížení kongescí, a tím i k snížení znečištění ovzduší přispějí opatření v oblasti telematiky na městské silniční síti. Doprava je také obor, v němž se uplatňují moderní technologie v oblasti energetiky, zde je průmět s integrovaným řešením REFRESH.

- **Strategické projekty / typová opatření**
 - Tramvajová trať Ostrava Poruba – zdroj: FS – OPD3, SC 3.1 (nástroj ITI)
 - Modernizace tramvajových a trolejbusových úseků – zdroj: FS – OPD3, SC 3.1 (nástroj ITI)
 - Telematická opatření na podporu VHD (preferenční, odbavovací a informační systémy) ve městech – zdroj: ERDF – IROP, SC 6.1 (nástroj ITI)
 - Telematická opatření na městské silniční síti – zdroj: FS – OPD3, SC 2.2 (nástroj ITI)
 - Pořízení bezemisních vozidel veřejné hromadné dopravy (vodík, elektro) – zdroj: ERDF – IROP, SC 6.1 (nástroj ITI)
 - Plnicí a dobíjecí infrastruktura pro VHD – zdroj: ERDF – IROP, SC 6.1 (nástroj ITI)
 - Využití alternativních zdrojů energie pro plnicí a nabíjecí infrastrukturu (včetně výroby vodíku pomocí elektrolyzéry) – zdroj: Modernizační fond
 - Projekty cyklo dopravy na propojení/napojení měst a klíčových oblastí v Ostravské metropolitní oblasti páteřní cyklistickou bezpečnou dopravou – zdroj: ERDF – IROP, SC 6.1 (nástroj ITI)
 - Opatření na zajištění bezpečnosti chodců a cyklistů ve městech – zdroj: ERDF – IROP, SC 6.1 (nástroj ITI)
 - Modernizace přestupních terminálů veřejné dopravy ve městech – zdroj: ERDF – IROP, SC 6.1 (nástroj ITI)
- **Přínos integrovaného řešení:**
 - Zvýšení / udržení počtu cestujících ve veřejné dopravě
 - Zvýšení atraktivity veřejné dopravy (informační a odbavovací systémy, preference VHD na křižovatkách, zrychlení veřejné dopravy, modernizace přestupních terminálů)
 - Snížení znečištění ovzduší (odstraněním kongescí telematickými opatřeními na silniční síti, budováním bezemisní flotily veřejné dopravy, včetně doprovodné infrastruktury)
 - Zvýšení bezpečnosti a atraktivity cyklo a pěší dopravy v městském a meziměstském prostředí
- **Vazba integrovaného řešení na strategický rámec integrované územní strategie:**
 - Opatření 3.1.1 Výstavba a modernizace infrastruktury a modernizace vozového parku pro rozvoj udržitelné mobility
 - Opatření 3.1.2 Výstavba a modernizace drážní infrastruktury městské a příměstské dopravy
 - Opatření 3.1.3 Rozvoj inteligentních dopravních systémů
 - Opatření 3.1.4 Modernizace nadřazené silniční a železniční sítě v Ostravské metropolitní oblasti

- **Vazba integrovaného řešení na zjištění analytické části:**
 - Trend emisí znečišťujících látek z dopravy byl zejména v úvodu období 2000–2017 klesající.
 - Využití veřejné dopravy v metropolitní oblasti je podprůměrné.
 - V kraji jsou nedostatečně propojené dopravní módy, telematika je málo rozvinutá a je provozováno málo dobíjecích stanic pro elektromobily.
 - Příležitost pro zvýšení kvality a atraktivity veřejné dopravy.
 - Snaha provázat různé dopravní módy a preference čisté mobility.
 - Předpokládá se další rozvoj alternativních zdrojů pro pohon vozidel na bázi elektřiny a vodíku, a to ve veřejné i individuální dopravě.

- **Synergie s jiným integrovaným řešením:**
 - REFRESH (Výzkumné centrum pro energetickou a sociální změnu)
 - Podpora kulturního a kreativního potenciálu a ochrana kulturního dědictví Ostravské metropolitní oblasti
 - Modrozelená infrastruktura a další adaptační a mitigační opatření ve městech a jejich zázemí

Integrované řešení 5: Atraktivní zelená města - modrozelená infrastruktura a další adaptační a mitigační opatření ve městech a jejich zázemí

Udržitelný rozvoj měst v metropolitní oblasti se neobejde bez „zelených“ investic. Integrovaným přístupem lze multiplikovat efekty snižování energetických úspor a výroby energie z obnovitelných zdrojů na veřejné i soukromé infrastrukturu. Adaptační strategie měst a další dokumenty na úrovni města dávají vodítko, jak účinně reagovat na změny klimatu a budovat zelenou infrastrukturu ve městech i přírodě blízká řešení. Další prostor pro uplatnění a využití poznatků z REFRESH.

- **Strategické projekty / typová opatření:**
 - Projekty zaměřené na adaptaci na klimatické změny v metropolitní oblasti – zdroj: FS – OPŽP, SC 1.3 (nástroj ITI)
 - Energetické úspory na veřejných budovách Ostravské metropolitní oblasti – zdroj: ERDF – OPŽP, SC 1.1 (nástroj ITI)
 - Budování kapacity obnovitelných zdrojů energie veřejnými subjekty v metropolitní oblasti – zdroj: FS – OPŽP, SC 1.2 (nástroj ITI)
 - Modrozelená infrastruktura na veřejných prostranstvích měst – zdroj: ERDF – IROP, SC 2.2 (nástroj ITI)

- **Přínos integrovaného řešení:**
 - Snižování energetické náročnosti budov
 - Posílení adaptability krajiny a městského prostředí na změnu klimatu
 - Zvýšení kapacity pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů
 - Snižování konečné spotřeby energie
 - Zvýšení podílu obnovitelných zdrojů na konečné spotřebě energie

- Eliminace negativních dopadů klimatických změn ve městech (bleskové povodně, sucho, tepelné ostrovy)
- Zlepšování image města jakožto prostoru pro práci i trávení volného času
- Zlepšování kvality ovzduší, která je stále, i přes příznivý vývoj, stále nižší než ostatní regiony EU

- **Vazba integrovaného řešení na strategický rámec integrované územní strategie:**
 - Opatření 3.3.1 Snížení energetické náročnosti veřejných budov
 - Opatření 3.3.2 Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení
 - Opatření 3.3.3 Efektivnější nakládání s energiemi v podnikatelském sektoru
 - Opatření 3.4.1 Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie ve veřejném sektoru
 - Opatření 3.4.2 Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie v podnikatelském sektoru
 - Opatření 3.5.1 Adaptační opatření na změnu klimatu (sucho, povodně, sídelní zeleň)
 - Opatření 3.5.2 Revitalizace veřejných prostranství a modrozelená infrastruktura ve městech

- **Vazba integrovaného řešení na zjištění analytické části:**
 - Zvyšující se kvalita ovzduší, která je ale stále v evropském měřítku výrazně nižší ve srovnání s jinými regiony
 - Města jsou vystavena zvýšenému riziku dopadů klimatické změny.
 - Městské prostředí citlivě reaguje na negativní změny klimatu, které se projevují na jedné straně bleskovými extrémními srážkami, na druhé straně vysokými teplotami, které bývají umocněny historicky nevhodnými kroky při plánování města a vznikem tepelných ostrovů. Adaptační strategie měst na tyto nepříznivé vlivy reagují komplexem opatření, ať už využitím modré či zelené infrastruktury. Adaptační opatření v oblasti městské či příměstské zeleně nebo v oblasti zadržování a využití srážkové vody ve městě napomohou ke zmírnění projevů změny klimatu a ke zvýšení atraktivity měst a jejich zázemí pro obyvatele a návštěvníky.
 - Přestože se města vyznačují poměrně velkým podílem městské zeleně, tato zeleň často není v dobré kondici a svoji funkci (zlepšení kvality ovzduší, rekreace obyvatel atp.) plní omezeně.
 - Nutnost adaptovat se na evropské a národní cíle pro snižování emisí CO₂.

- **Synergie s jiným integrovaným řešením:**
 - Čistá a integrovaná udržitelná doprava ve městech
 - Oběhové hospodářství
 - REFRESH (Výzkumné centrum pro energetickou a sociální změnu)
 - Zvýšení kvality života v metropolitní oblasti včetně sociálního začleňování znevýhodněných osob

Integrované řešení 6: Oběhové hospodářství

Cílem tohoto integrovaného řešení je uceleným způsobem pokrýt cyklus oběhového hospodářství – maximálně vytřídit odpady a efektivně je využít je z materiálového i energetického hlediska, aby se co nejvíce eliminovalo skládkování odpadů. Energetické využití i s ohledem na GREEN DEAL nabývá většího významu. Pro REFRESH jsou odpady velkým potenciálem zdroje energie. Tento potenciál je rovněž v oblasti podnikání a start up.

- **Strategické projekty / typová opatření:**
 - Ucelená řešení pro materiálové a energetické využití odpadů v Ostravské metropolitní oblasti – zdroj: FS – OPŽP, SC 1.5 (nástroj ITI)
 - Projekty dlouhodobé mezisektorové spolupráce (spolupráce veřejného VaV sektoru s firmami) – zdroj: ERDF – OP JAK, SC 1.1 (nástroj ITI)

- **Přínos integrovaného řešení:**
 - Využití odpadů jako náhrada primárních zdrojů energie, jako zdroj alternativních paliv
 - Snižování skládkování komunálního odpadu
 - Snižování vzniku průmyslových odpadů
 - Potenciál pro nové obory podnikání

- **Vazba integrovaného řešení na strategický rámec integrované územní strategie:**
 - Opatření 3.6.1 Prevence vzniku komunálních a průmyslových odpadů
 - Opatření 3.6.2 Materiálové a energetické využití odpadů
 - Opatření 3.4.1 Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie ve veřejném sektoru
 - Opatření 3.4.2 Podpora výroby a dodávek obnovitelné energie v podnikatelském sektoru
 - Opatření 2.3.1 Zvýšení intenzity transferu a komercializace výsledků výzkumné a vývojové činnosti

- **Vazba integrovaného řešení na zjištění analytické části:**
 - Moravskoslezský kraj dlouhodobě zaujímá nejvyšší podíl v produkci komunálních a průmyslových odpadů v rámci celé ČR
 - množství vyprodukovaného komunálního a bioodpadu každoročně roste
 - přetrvává nízký podíl energeticky a materiálově využitého odpadu a vysoká míra skládkování

- **Synergie s jiným integrovaným řešením:**
 - Čistá a integrovaná udržitelná doprava ve městech
 - Modrozelená infrastruktura a další adaptační a mitigační opatření ve městech a jejich zázemí
 - REFRESH (Výzkumné centrum pro energetickou a sociální změnu)

Integrované řešení 7: Podpora kulturního a kreativního potenciálu a ochrana kulturního dědictví Ostravské metropolitní oblasti

Zvláštní pozornost bude Strategie Ostravské metropolitní oblasti věnovat aktivitám, napomáhajícím rozvoji, zvýšení využitelnosti a ochraně kulturního dědictví na území Dolní oblasti Vítkovice, které tvoří unikátní integrované řešení se synergiemi na mnoha úrovních a patří mezi nejvýznamnější magnety cestovního ruchu v Ostravské metropolitní oblasti. Podpora bude ale směřována i na další území v rámci Ostravské metropolitní oblasti. Využití památek jako podpora kulturního a kreativního průmyslu, příležitosti pro podnikání či vzdělávání, propagace techniky, technologií a inovací. Téma i pro společenskovední výzkum v rámci REFRESH.

- **Strategické projekty / typová opatření:**
 - Ucelená řešení v oblasti infrastruktury cestovního ruchu – zdroj: ERDF – IROP, SC 4.4 (nástroj ITI)
 - Podpora kulturních a kreativních odvětví – zdroj: Národní plán obnovy
 - Revitalizace a vybavení památek pro ochranu kulturního dědictví – zdroj: ERDF – IROP, SC 4.4 (nástroj ITI)
 - Revitalizace, odborná infrastruktura a vybavení pro činnost muzeí – zdroj: ERDF – IROP, SC 4.4 (nástroj ITI)
- **Přínos integrovaného řešení:**
 - Využití památek s průmyslovou historií k zatraktivnění města pro oblast cestovního ruchu
 - Regenerace velkých industriálních brownfieldů
 - Změna obrazu metropolitní oblasti jako “černého srdce” republiky
 - Možná podpora podnikání v oborech „nové“ ekonomiky
 - Využití opatření energetických úspor a využití OZE
 - Propojení se vzdělávacími aktivitami
- **Vazba integrovaného řešení na strategický rámec integrované územní strategie:**
 - Opatření 3.7.1 Revitalizace a vybavení památek, muzeí, knihoven a veřejné infrastruktury cestovního ruchu v metropolitní oblasti
 - Opatření 2.1.3 Podpora kulturních a kreativních odvětví
- **Vazba integrovaného řešení na zjištění analytické části:**
 - Ostravská metropolitní oblasti má bohatý potenciál kulturního dědictví
 - Bohatý potenciál kulturního dědictví není dostatečně využíván pro změnu image regionu
 - Úspěšnými investicemi do oblasti obnovy památek a kulturního dědictví se vytváří potenciál pro další rozvoj regionu
- **Synergie s jiným integrovaným řešením:**
 - Služby pro podnikatele
 - Atraktivní zelená města
 - REFRESH (Výzkumné centrum pro energetickou a sociální změnu)

Integrované řešení 8: Zvýšení kvality života v metropolitní oblasti včetně sociálního začleňování znevýhodněných osob

Spojovacím článkem tohoto integrovaného řešení je skupina obyvatel, která má jakékoliv znevýhodnění: od znevýhodnění na trhu práce (zdravotní hendikep, sociální vyloučení) až po znevýhodnění v oblasti sociální integrace. Zvláštní cílovou skupinu tvoří lidé pečující – o děti či jiné osoby blízké: také tyto skupiny potřebují pomoci v návratu na trh práce i odlehčit v životní situaci v péči s blízkou osobou pomocí terénních či ambulantních sociálních služeb.

- **Strategické projekty / typová opatření:**
 - Aktivita na pomoc při návratu na trh práce pro znevýhodněné cílové skupiny – zdroj: ESF – OPZ+, SC 1.1 (ad hoc implementační mechanismus OPZ+, mimo nástroj ITI)
 - Aktivita na sociální začleňování cílových skupin, podpora sociální ekonomiky – zdroj: ESF – OPZ+, SC 2.1 (ad hoc implementační mechanismus OPZ+, mimo nástroj ITI)
 - Infrastruktura sociálních služeb (terénní, ambulantní, pobytové sociální služby) – zdroj: ERDF – IROP, SC 4.2 (nástroj ITI), Národní plán obnovy
- **Přínos integrovaného řešení:**
 - Zvýšení počtu lidí na trhu práce
 - Sociální inkluze cílových skupin se zdravotním postižením i sociálně vyloučených
 - Ulehčení náročné péče osob pečujících o blízké sociálními službami
- **Vazba integrovaného řešení na strategický rámec integrované územní strategie:**
 - Opatření 1.2.1 Zvýšení zaměstnatelnosti a sociální začleňování znevýhodněných skupin obyvatel na trhu práce
 - Opatření 3.8.1 Zajištění vyšší dostupnosti a kvality infrastruktury sociálních služeb
- **Vazba integrovaného řešení na zjištění analytické části:**
 - Dynamika trhu práce v Ostravské metropolitní oblasti je pod průměrnými hodnotami v ČR - problémem zůstává dlouhodobá nezaměstnanost: počet uchazečů na jedno volné pracovní místo v Ostravské metropolitní oblasti je dlouhodobě 1,5 – 2násobný vůči průměru ČR.
 - Z hlediska kvantity je poměrně dobrá nabídka sociálních služeb v ostravské metropolitní oblasti, která však neodpovídá plně aktuálním potřebám obyvatel, a zejména není zaměřena na podporu aktivního života znevýhodněných osob.
 - V Ostravské metropolitní oblasti se projevuje trend stárnutí obyvatelstva, což způsobuje tlak na dostupnost sociálních služeb pro všechny potřebné občany.
- **Synergie s jiným integrovaným řešením:**
 - Služby pro podnikatele
 - Atraktivní zelená města
 - Podpora přípravy na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech a rozvoje klíčových přenositelných kompetencí (podnikavost, jazykové a IT dovednosti)

3.7 POPIS ZAHRNUTÍ PARTNERŮ DO TVORBY INTEGROVANÉ ÚZEMNÍ STRATEGIE

Příprava Integrované územní strategie Ostravské metropolitní oblasti na programové období 2021-2027 probíhala paralelně s průběhem implementace Strategie ITI ostravské aglomerace 2014-2020. Vzhledem k překryvu témat i charakteru obou územních strategií (pro období 2014-20 a 2021-27) bylo do přípravy Integrované územní strategie OMO zapojeno stejné portfolio partnerů.

V průběhu programového období 2014-2020 došlo k přirozenému prohloubení neformální metropolitní spolupráce, a to jak ve stávajících formátech (Řídicí výbor ITI, poradní skupiny ITI), tak i z územního (užší spolupráce zvláště s většími městy) a tematického hlediska (spolupráce s Moravskoslezským inovačním centrem, RIS 3 manažerem, vysokými školami, dopravními podniky apod.).

Členové poradních skupin ITI, Řídicího výboru ITI, zástupci měst a obcí, akademického a podnikatelského sektoru a další zapojení stakeholderi se zapojili do realizace mid term evaluace Strategie ITI 2014-2020, která měla průběžně vyhodnotit přínosy a relevantnost nastavení strategických a specifických cílů a opatření ITI a doporučit případnou úpravu strategického rámce pro nové programové období 2021-2027.

Do přípravy i realizace Integrované územní strategie OMO 2021-2027 jsou tedy partnersky zahrnuti všichni stakeholderi s vysokým vlivem a vysokým zájmem – ve vazbě na článek 8 obecného nařízení a ve vazbě na vyhodnocenou analýzu stakeholderů (viz kapitola 2.4 Analýza stakeholderů). Ostatní typy stakeholderů jsou zapojeni do přípravy a realizace Strategie zpravidla prostřednictvím webových stránek www.itiostravsko.cz, kde jsou zveřejněny všechny dokumenty, dokladující průběžné projednávání Strategie v rámci metropolitní oblasti. Kromě informací mohli uživatelé stránek podávat podněty k textu Strategie nebo konzultovat své náměty na projektové záměry do Akčního plánu.

Příprava a realizace integrovaných nástrojů v Ostravské metropolitní oblasti má již více než desetiletou historii. Příprava prvního integrovaného nástroje ITI – Strategie ITI pro období 2014-2020 byla zahájena již v roce 2012, a to důsledně na principech partnerské spolupráce. Před zahájením prací na Strategii ITI uzavřeli zástupci pěti statutárních měst – Ostravy, Opavy, Havířova, Karviné a Frýdku-Místku, dále pak Moravskoslezského kraje a Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko Memorandum o spolupráci na přípravě integrované Strategie ITI. Proces přípravy Strategie ITI 2014-2020 probíhal na mnoha úrovních – od vrcholové (statutární zástupci měst, kraje, univerzit, firem atd.), přes úroveň Řídicího výboru ITI pro ostravskou aglomeraci, dále na úrovni operativní pracovní skupiny (vedoucí pracovníci magistrátů) až po zapojení široké odborné veřejnosti. Koordinaci přípravy Strategie ITI zajišťovala Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko, nositelem integrované strategie 2014-2020 je Statutární město Ostrava.

Řídicí struktury zůstaly i pro období 2021-2027 nezměněny. U poradních skupin ITI docházelo k dílčím změnám, co se týče personálního obsazení, ale i počtu skupin a tematického zaměření, zejména v souvislosti s potřebami Moravskoslezského kraje ve vztahu k přípravě krajské strategie (integrovaný nástroj ITI i Regionální stálá konference sdílí stejné poradní skupiny). Pro účely přípravy a implementace ITI pak byly a jsou nadále využívány ty poradní skupiny, které se tematicky shodují se zaměřením Integrované územní strategie OMO 2021-2027.

Signatáři Memoranda o spolupráci (kraj a statutární města) spolu se statutárním městem Třinec jsou jádrovými městy vícejaderné Ostravské metropolitní oblasti a jsou významným potenciálem absorpce strategických

projektů a integrovaných řešení. Disponují zdroji na spolufinancování a majetkem vhodným k investicím. Současně jsou zřizovateli základních, středních a mateřských škol, které jsou potenciálními příjemci dotace z Integrovaného operačního programu, tedy aktéry širší Strategie Ostravské metropolitní oblasti. V této souvislosti Strategie OMO a investiční Nástroj ITI budou provázány se zpracovávanými místními akčními plány. Podpora středních škol bude v programovém období 2021-2027 probíhat mimo nástroj ITI – prostřednictvím specifického nástroje územní dimenze – regionálního akčního plánu.

Kromě zapojení 5 měst – signatářů Memoranda o spolupráci – byly do užší spolupráce zapojeny i další středně velká města v metropolitní oblasti – Třinec, Orlová, Bohumín a Krnov. Z důvodu nového vymezení metropolitní oblasti se dvě středně velká města a původní dílčí jádra ostravské aglomerace vymezené pro období 2014-20 – Nový Jičín a Kopřivnice – ocitla mimo metropolitní oblast.

Dalším významným potenciálem pro realizaci Strategie OMO i Nástroje ITI jsou vysoké školy: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Ostravská univerzita a Slezská univerzita v Opavě a Karviné jako zástupci vysokých škol. Se zástupci vysokých škol jako zásadními stakeholdery byla intenzivně konzultována příprava ústředního integrovaného řešení REFRESH na podporu výzkumu a vývoje a mezisektorové spolupráce v oblastech energetiky a zkoumání společenských změn, souvisejících s novými výzvami v oblasti nové energetiky a Green Dealu. Kromě vysokých škol se přípravy Akčního plánu v oblasti vědy a výzkumu i podnikání účastní RIS3 manažer.

V oblasti inovací a podpory podnikání se investiční Nástroj ITI zaměřuje více na služby pro podniky, z tohoto důvodu je klíčovým partnerem pro přípravu integrované strategie Moravskoslezské inovační centrum a RIS3 manažer. Zároveň probíhá koordinace s Moravskoslezským krajem, dopravci a významnými firmami nad integrovaným řešením v oblasti výroby a využití vodíku.

Dalšími významnými stakeholdery jsou zástupci menších měst a obcí, zastřešených zástupcem místních akčních skupin z Ostravské metropolitní oblasti, zástupci Paktu zaměstnanosti a Hospodářské komory, zastoupeni v příslušných poradních skupinách, nebo zástupce neziskového sektoru, zastoupený v Řídicím výboru ITI. Intenzivní komunikace probíhá i se školami a jejich zřizovateli (obcemi a městy), ať již přímo nebo přes místní akční plány.

V neposlední řadě mezi stakeholdery Strategie ITI patří občané metropolitní oblasti v počtu 982 tis., kteří vstupují na pracovní trh, využívají produkty vzdělávání, pro svůj efektivní pracovní život potřebují udržitelné pracovní příležitosti, akceptovatelné a neohrožující životní prostředí a prostředí podporující rozvoj udržitelné mobility a zefektivňující zpracování odpadů. Text strategie je vyvěšen na webových stránkách itiostravsko.cz, pro zvýšení informovanosti občanů a pro přehlednost jsou na webu publikovány články, zjednodušenou formou popisující nástroj ITI a zaměření integrované územní strategie.

Způsoby a nástroje komunikace s klíčovými stakeholdery jsou popsány v analytické části strategie v rámci analýzy stakeholderů (kap. 2.4). Nejčastějšími nástroji jsou webové stránky ITI, tištěné informace, prezentace, zveřejňované zápisy z jednání, oficiální dokumenty, dále semináře a workshopy, individuální konzultace, direct mailing apod.

Podrobný popis řízení investičního nástroje ITI a jeho struktura (Nositel ITI, Řídicí výbor ITI, Poradní skupiny RSK/ITI, Manažer ITI, Zprostředkující subjekt ITI) jsou uvedeny v kap. 4.1 Popis řízení včetně řídicí a realizační struktury a komunikace Nositele ITI.

Nositelem ITI ostravské metropolitní oblasti bylo osloveno všech 172 dotčených obcí, včetně 23 městských obvodů statutárního města Ostrava, a to formou emailové zprávy adresované jejich představitelům, ve které se představitelé mohli seznámit s finální verzí strategie a s možností zapojení se do Nástroje ITI (Akčního plánu) či do metropolitní spolupráce.

4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

4.1 POPIS ŘÍZENÍ VČETNĚ ŘÍDICÍ A REALIZAČNÍ STRUKTURY

4.1.1 Řídicí a realizační struktura ITI

4.1.1.1 Nositel Integrované územní strategie Ostravské metropolitní oblasti (Nositel Strategie OMO)

Nositelem Integrované územní strategie Ostravské metropolitní oblasti, využívající nástroj Integrované teritoriální investice (dále jen „Nositel Strategie OMO“) je Statutární město Ostrava.

Mezi úkoly Nositele Strategie OMO patří:

- naplňování principu partnerství,
- koordinace aktivit místních aktérů v daném území,
- příprava a schválení integrované územní strategie a na strategii navazující akční plán, jehož nedílnou součástí je seznam strategických projektů
- zřízení Řídicího výboru Strategie Ostravské metropolitní oblasti a poradních skupin Strategie Ostravské metropolitní oblasti
- zveřejňování zápisů z jednání Řídicího výboru a poradních skupin
- podílení se na výběru operací schválením předkládaných programových rámců
- členství v platformách Národní stálé konference a Regionální stálé konference
- monitorování a reporting stavu plnění integrované územní strategie,
- zajištění plnění integrované územní strategie
- provádění mid-term a závěrečné evaluace integrované územní strategie.

4.1.1.2 Řídicí výbor Strategie Ostravské metropolitní oblasti

Pro realizaci integrované územní strategie je ustaven **Řídicí výbor Strategie Ostravské metropolitní oblasti (dále jen „ŘV SOMO“)**:

- je zřízen na základě principu partnerství mezi subjekty, působícími na území metropolitní oblasti a je pověřen Nositelem Strategie OMO zajištěním dohledu nad řádným průběhem naplňování Strategie OMO a realizace Nástroje ITI (akčního plánu),
- posuzuje projektové záměry přispívající k plnění cílů Integrované územní strategie Ostravské metropolitní oblasti,
- schvaluje Integrovanou územní strategii Ostravské metropolitní oblasti a na strategii navazující akční plán, jehož nedílnou součástí je seznam strategických projektů, a jejich změny,
- v době implementace akčního plánu vydává nositelům strategických projektů vyjádření o souladu jejich projektového záměru ze seznamu strategických projektů se Strategií OMO

- plní dle potřeby další úkoly související s realizací integrované územní strategie a Nástroje ITI (akčního plánu),
- existuje jako nezávislá platforma bez právní subjektivity mimo správní strukturu jádrového města v roli Nositele ITI,
- jeho počet členů a složení upravuje statut výboru, pravidla jednání pak jednací řád (viz příloha strategie),
- zajišťuje řádný průběh realizace Integrované územní strategie Ostravské metropolitní oblasti, včetně Nástroje ITI (akčního plánu),
- vydává doporučení orgánům samospráv a statutárním orgánům zapojených partnerů,
- alespoň jeden člen výboru musí být členem RSK, aby byla zajištěna vzájemná komunikace,
- složení Řídicího výboru je vytvořeno v souladu s principy partnerství v následujícím zastoupení:
 - Zástupci ustavujících pěti statutárních měst
 - Zástupce středně velkých měst
 - Zástupce malých měst a obcí a MAS
 - Zástupce kraje
 - Zástupci vysokých škol
 - Zástupci zaměstnavatelů
 - Zástupce trhu práce, podpory podnikání a NNO
- zasedání Řídicího výboru se také účastní stálí hosté bez hlasovacího práva – např. Manažer Strategie OMO,
- předsedou Řídicího výboru je primátor statutárního města Ostrava, který je zároveň členem Řídicího výboru Strategie OMO, zastupující Nositele Strategie OMO,
- místopředsedou Řídicího výboru je hejtmán Moravskoslezského kraje, který je zároveň členem Řídicího výboru Strategie OMO (současně v roli předsedy Regionální stálé konference Moravskoslezského kraje).

Při rozhodování Řídicího výboru Strategie OMO je nutné, aby se jeho členové vyvarovali střetu zájmu. K účelu zabráněné střetu zájmu jsou zavedena opatření, která jsou blíže popsána ve statutu a jednacím řádu Řídicího výboru.

4.1.1.3 Poradní skupiny RSK / Strategie Ostravské metropolitní oblasti

Řídicí výbor ITI využívá činnosti **poradních skupin Regionální stálé konference a Strategie Ostravské metropolitní oblasti** (dále jen „poradní skupiny“). Poradní skupiny vykonávají svou činnost jak pro Regionální stálou konferenci Moravskoslezského kraje, tak pro Řídicí výbor SOMO, a to z důvodu efektivnější spolupráce a synergičtějších efektů. Jsou zřízeny jako odborné pracovní skupiny, na kterých jsou ve fázi tvorby a aktualizace SOMO projednávány projektové záměry potenciálních žadatelů a jejich zařazení na seznam strategických projektů k financování z nástroje ITI (akčního plánu), případně z jiných finančních zdrojů.

Poradní skupiny vykonávají – ve vztahu k realizaci integrované územní strategie, zvláště k realizaci akčního plánu – následující úkoly:

- v době přípravy / aktualizace akčního plánu – posuzování projektových záměrů na seznam strategických projektů do programových rámců (akčního plánu),
- v době implementace akčního plánu – posuzování projektových záměrů předkládaných k financování z ITI z hlediska souladu projektového záměru ze seznamu strategických projektů se Strategií OMO,
- iniciace nových projektových záměrů,
- posuzování věcného naplňování Strategie OMO,
- návrhy na změnu Strategie OMO v dané oblasti a jejich doporučení Řídicímu výboru SOMO,
- dle potřeby plní další úkoly související s realizací Strategie OMO a Nástroje ITI (akčního plánu),
- výstupy poradních skupin jsou projednávány na Řídicím výboru SOMO.

Poradní skupiny vede **tematický koordinátor** (dále jen „**Expert**“). Expert je odpovědný za sladování spolupráce subjektů v území v rámci jednotlivých témat. S potenciálními žadateli může konzultovat rozsah a zaměření projektových záměrů do programových rámců (akčního plánu) tak, aby v co největší míře naplňovaly cíle Strategie OMO. Jednání poradních skupin svolává po dohodě s Expertem Manažer ITI, který organizačně a administrativně zajišťuje jednání poradních skupin.

Tematický koordinátor poradní skupiny (expert) je zodpovědný Manažerovi ITI a jeho prostřednictvím Řídicímu výboru Strategie OMO. Každý expert disponuje odbornými znalostmi v dané problematice a detailně zná příslušnou část integrované strategie včetně procesních záležitostí spojených s její realizací. Expert může ve vztahu k probíranému tématu přizvat na jednání poradní skupiny odborníka (v roli hosta). Člen poradní skupiny, který je zároveň nositelem projektového záměru projednávaného v příslušné poradní skupině, nahlásí předem střet zájmů a zdržuje se hlasování.

Podle tematického zaměření bylo vytvořeno šest poradních skupin:

- Propojenější a chytřejší region
- Zdravější a soudržnější region,
- Vzdělanější a zaměstnanější region,
- Čistější a zelenější region
- Podnikavější a inovativnější region
- Atraktivnější a kulturnější region.

Horizontálně – napříč všemi poradními skupinami – funguje provázanost prostřednictvím týmu expertů. Tematictí experti z poradních skupin spolu se zástupcem Strategie OMO (zástupce Nositele Strategie OMO – statutárního města Ostravy), resp. Manažerem Strategie OMO, a zástupcem RSK (zástupce Moravskoslezského kraje) sjednocují informace s ohledem na potřebu vzájemné provázanosti některých akcí napříč jednotlivými tématy.

4.1.1.4 Manažer Strategie Ostravské metropolitní oblasti

Primární realizační jednotkou implementační struktury je **Manažer Strategie Ostravské metropolitní oblasti** (dále jen „Manažer Strategie“ nebo „Manažer SOMO“), který zajišťuje úkony související s realizací Strategie ITI (organizační jednotka Nositele ITI). Manažer Strategie ve spolupráci s potenciálními konečnými příjemci

podporuje absorpční kapacitu. V rámci vymezené a definované metropolitní oblasti je facilitátorem přípravy a realizace projektů. Zajišťuje primární konzultační servis ke způsobilosti nákladů a provádí aktivní development při tvorbě a přípravě projektových záměrů a projektů.

Nositel Strategie OMO vybere Manažera Strategie, který zodpovídá za celkovou koordinaci realizace integrované strategie.

Manažer Strategie:

- koordinuje činnosti potřebné k realizaci Nástroje ITI (programových rámců akčního plánu Strategie) a k naplňování integrované územní strategie,
- jedná s nositeli strategických projektů, spolupracuje na přípravě a realizaci strategických projektů, naplňujících integrovanou územní strategii,
- průběžně monitoruje a podává Zprávy o plnění integrované územní strategie Řídicímu výboru Strategie OMO,
- na základě monitoringu a evaluací navrhuje změny či doplnění akčního plánu (nástroje ITI) a Strategie OMO,
- je kontaktní osobou a je zodpovědný za komunikaci s řídicími orgány operačních programů a s dalšími orgány, zapojenými do implementace EU fondů v ČR, s nositeli strategických/integrovaných projektů a s veřejností,
- je odpovědný Řídicímu výboru Strategie OMO a Nositeli Strategie OMO,
- zajišťuje administrativně a organizačně činnost Řídicího výboru Strategie OMO a poradních skupin.

Týmem Manažera Strategie je Nositelem Strategie OMO určeno oddělení ITI a metropolitní spolupráce v rámci odboru strategického rozvoje.

Tým Manažera Strategie zahrnuje 7 zaměstnanců z důvodu zamezení střetu zájmů je funkčně oddělen od jiných oddělení magistrátu města, jejichž náplní je zpracování a příprava projektů, jejímž žadatelem je Statutární město Ostrava.

4.1.2 Procesy realizace integrované územní strategie

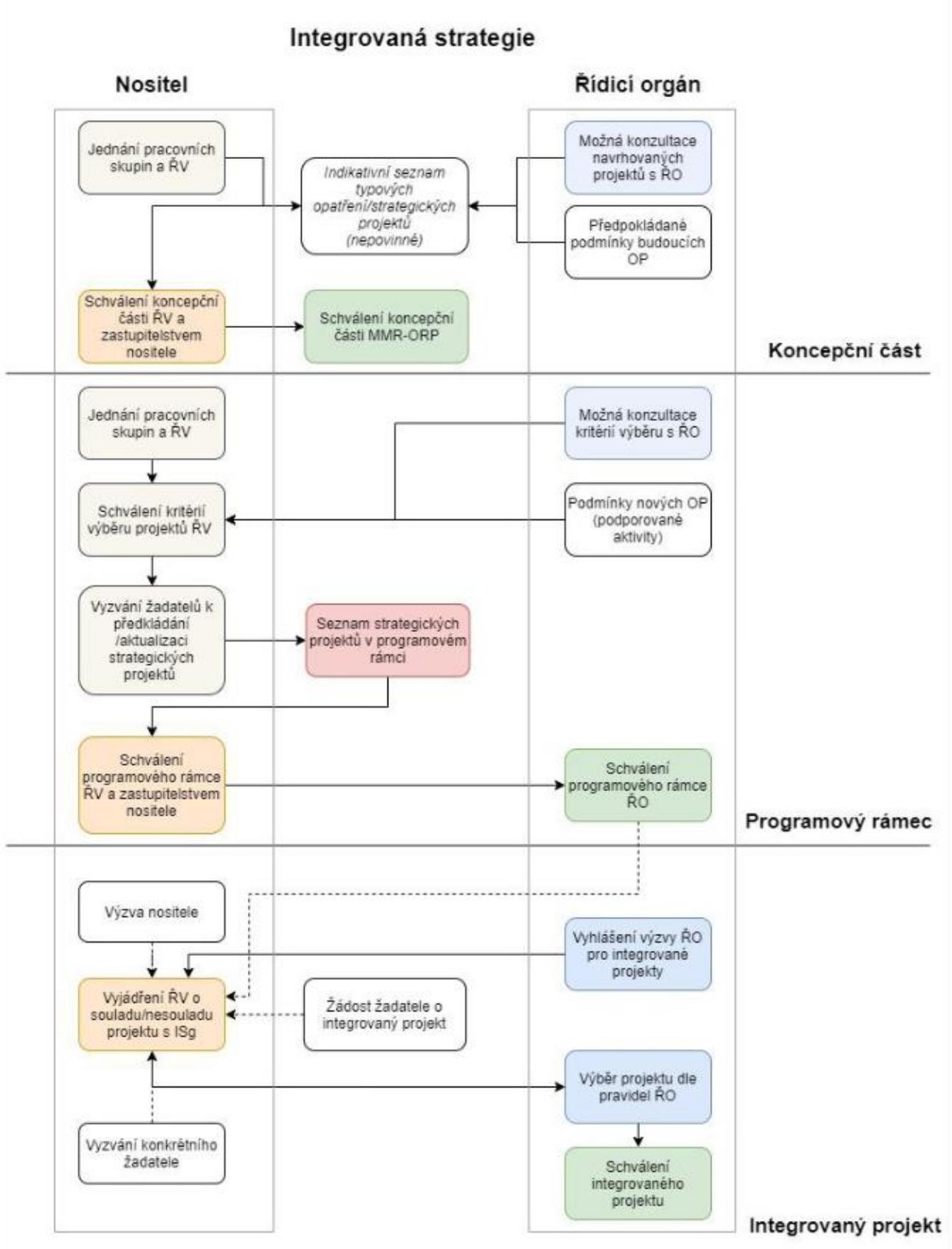
Realizace integrované územní strategie v programovém období 2021-2027 je odlišná od realizace Strategie ITI na období 2014-2020. Hlavním rozdílem je vložení nového procesu schválení a průběžné aktualizace programových rámců, obsahující finanční a věcný plán a seznam strategických projektů. Nositel vytvoří programový rámec pro každý operační program, souhrnně se programové rámce nazývají akční plán strategie, který tvoří součást integrované územní strategie.

Je možné definovat tři hlavní procesy realizace integrované územní strategie:

1. Tvorba, monitoring a změny koncepční části strategie
2. Tvorba, monitoring a změny akčního plánu strategie / programových rámců
3. Proces získání vyjádření (stanoviska) o souladu strategického / integrovaného projektu s integrovanou strategií

Přehledně viz obrázek 5 níže.

Obrázek 5 Hlavní procesy realizace integrované územní strategie

Zdroj: MP INRAP

4.1.2.1 Tvorba, monitoring a změny koncepční části strategie

Příprava koncepční části strategie probíhala za partnerské spolupráce všech dotčených subjektů v letech 2019-2022. Vychází z potřeb území, je vícezdrojová a byla připravována v návaznosti a na základě vyhodnocení Strategie ITI pro období 2014-2020 (viz kapitola 2.3).

Na zpracování aktualizace Socioekonomické analýzy se podílel externí dodavatel (BeePartner, a.s.), ostatní kapitoly byly zpracovány týmem Manažera ITI / Strategie OMO (oddělením ITI a metropolitní spolupráce odboru strategického rozvoje Magistrátu města Ostravy) ve spolupráci se stakeholdery Ostravské metropolitní oblasti (viz kap. 2.4 a kap. 3.7).

Manažer Strategie OMO bude monitorovat průběh naplňování integrované územní strategie a na základě průběžných výstupů, případně mid term evaluace může dojít k potřebě změny koncepční části Strategie.

Podrobně jsou tyto postupy definovány v MP INRAP a v interních postupech Nositele Strategie OMO.

4.1.2.2 Tvorba, monitoring a změny akčního plánu strategie / programových rámců

Akční plán strategie tvoří programové rámce jednotlivých operačních programů.

Manažer Strategie OMO připraví na jednání poradních skupin návrh kritérií výběru strategických projektů do programových rámců. Poradní skupiny doporučí Řídicímu výboru SOMO kritéria výběru. Řídicí výbor SOMO schválí kritéria výběru, přitom může využít konzultace s řídicím orgánem daného operačního programu.

Na základě schválených kritérií výběru ze strany ŘV SOMO je vyhlášena výzva/vyzvání žadatelů k předložení/aktualizaci záměrů na strategický projekt. Po ukončení výzvy/vyzvání jsou záměry na strategické projekty předloženy poradním skupinám, aby doporučily seznam strategických projektů, který bude nejlépe odpovídat podmínkám OP z hlediska podporovaných aktivit OP, stanovenému harmonogramu proplácení projektů a dosahování cílových hodnot indikátorů a byl v souladu s koncepční částí Strategie.

Na základě doporučení poradních skupin schválí ŘV jednotlivé programové rámce (včetně seznamu strategických projektů) a Manažer ITI je předloží zastupitelstvu jádrového města Ostravské metropolitní oblasti – statutárního města Ostrava – ke schválení.

Programové rámce schválené nositelem Strategie OMO (zastupitelstvem statutárního města Ostravy) manažer Strategie OMO předloží do výzvy MMR k předkládání integrovaných strategií.

Řídicí orgán příslušného operačního programu vyhodnotí a schválí předložený programový rámec a vydá Akceptační dopis, ve kterém vyčíslí finanční a věcné hodnoty a další podmínky pro naplnění ze strany Nositele Strategie OMO.

Pokud Manažer Strategie OMO zjistí, že finanční plán a plán indikátorů daného programového rámce není řádně naplňován, iniciuje změnu programového rámce dle pravidel výše uvedených.

V případě síťového integrovaného řešení bude vyhlášena výzva Nositele Strategie OMO na předkládání projektů do síťového integrovaného řešení. Informace o výzvě musí být prokazatelně a transparentně zveřejněna

na webových stránkách Strategie ostravské metropolitní oblasti (www.itiostravsko.cz) a musí být vyhlášena na dobu minimálně 10 pracovních dní. Pokud dojde k jakékoli změně ve výzvě, je Nositel (Manažer) povinen informovat potenciální žadatele o změně stejným způsobem, jakým byla provedena původní výzva. ŘV Strategie OMO posuzuje plnění souladnosti integrovaného projektu se strategií/programovým rámcem podle stanovených kritérií. Kritéria jsou zveřejněna na webových stránkách nositele nejpozději s výzvou k předkládání strategických projektů do síťového integrovaného řešení. Manažer zasílá vyjádření ŘV všem žadatelům najednou shodným způsobem.

4.1.2.3 Proces získání vyjádření o souladu strategického projektu s integrovanou strategií

Aby mohl nositel strategického projektu, schváleného v programovém rámci, předložit žádost o podporu v rámci příslušné integrované výzvy ŘO OP, musí získat vyjádření o souladu strategického projektu s integrovanou strategií. Vyjádření o souladu lze dle MP INRAP získat více způsoby. Nejčastěji půjde o formu vyzvání ze strany Manažera Strategie na nositele strategických projektů ze seznamu strategických projektů k předložení aktualizace svého strategického projektu. K předloženým podkladům se zpravidla vyjádří příslušná poradní skupina a na její doporučení Řídicí výbor vydá vyjádření o souladu daného strategického projektu s integrovanou strategií.

Předkladatel strategického projektu následně přiloží toto Vyjádření o souladu jako přílohu do své žádosti o podporu v rámci integrované výzvy řídicího orgánu.

Tyto postupy jsou podrobněji definovány v MP INRAP a v interních postupech Nositele Strategie OMO.

4.2 MONITOROVÁNÍ A EVALUACE INTEGROVANÉ ÚZEMNÍ STRATEGIE

Monitorování a evaluace integrované územní strategie jsou nezbytnými procesy, které slouží pro sledování a vyhodnocení úspěšnosti implementace jak širší integrované územní strategie, tak především nástroje ITI (akčního plánu). Základním nástrojem monitorování integrovaných územních strategií (jako součást monitorování EU fondů) je Monitorovací systém pro programové období 2021–2027 (MS2021+).

Nositel bude provádět monitorovací a evaluační činnosti v souladu s MP INRAP a případně s dalšími doplňujícími metodickými instrukcemi Ministerstva pro místní rozvoj.

4.2.1 Monitorování integrované územní strategie

Povinné monitorování EU fondů probíhá výhradně prostřednictvím MS2021+.

V MS2021+ monitoruje Nositel Strategie plnění integrované územní strategie metropolitní oblasti prostřednictvím realizace jednotlivých integrovaných (strategických) projektů naplňujících dotčenou strategii.

V MS2021+ se zobrazují:

- plány indikátorů ve struktuře dle strategického rámce integrované územní strategie a dle opatření programových rámců,
- finanční plány ve struktuře dle strategického rámce integrované územní strategie, dle opatření programových rámců a dle specifických cílů operačních programů.

Do příslušných přehledových obrazovek k financování a indikátorům jsou pravidelně agregována a načítána data dle skutečné realizace integrovaných projektů. Jsou přístupná nositeli, ŘO i MMR.

Nositel Strategie spolupracuje s řídicími orgány a s MMR (OSA) při průběžném vyhodnocování naplňování finančního plánu a dosahování cílových hodnot indikátorů integrované územní strategie metropolitní oblasti.

Pro sledování a vyhodnocování realizace integrované územní strategie MO/A stanovuje MMR-OSA sadu 6 povinných indikátorů, které jsou součástí NČI2021+ (viz tabulka níže). Tyto indikátory monitorují realizaci integrované územní strategie a aktivitu nositele a nejsou navázány na operační programy. U těchto povinných indikátorů nebude sledována plánovaná hodnota, pouze dosažený pokrok. Jedná se o automaticky plněné indikátory i indikátory plněné ručně. V případě indikátorů ručně zadávaných Nositeli Strategie jsou Nositelé plně zodpovědní za validitu a aktuálnost obsažených dat. Ručně plněné indikátory nositel aktualizuje k 30. 6. a 31. 12. daného roku.

Tabulka 5 Seznam povinných indikátorů pro sledování a vyhodnocování realizace integrované územní strategie

Kód NČI 2021+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Odkaz na zdroje dat
010011	Podané žádosti o podporu na integrované projekty	počet projektů	MS2021+
010021	Integrované projekty s vydaným právním aktem	počet projektů	MS2021+
010031	Integrované projekty v realizaci	počet projektů	MS2021+
010041	Ukončené integrované projekty	počet projektů	MS2021+
010061	Vyhlášené výzvy nositele	výzvy	Ž/P
010071	Ukončené výzvy nositele	výzvy	Ž/P

Zdroj: MPINRAP

Pro sledování a vyhodnocování plnění jednotlivých opatření programových rámců stanovuje ŘO povinné/povinně volitelné indikátory z Národního číselníku indikátorů 2021+ (NČI2021+). Indikátory monitorují realizaci programového rámce, potažmo integrované územní strategie a jsou navázány na operační programy. U těchto indikátorů se zadává cílová hodnota a milník, je-li řídicím orgánem vyžadován.

4.2.2 Zpráva o plnění integrované územní strategie

Na základě průběžného sledování a vyhodnocování realizace jednotlivých integrovaných (strategických) projektů a rovněž naplňování integrované územní strategie jako celku zpracovává Nositel Strategie Zprávu o plnění integrované územní strategie (dále jen „Zpráva“). Ve Zprávě nositel popisuje, k jakému vývoji v realizaci schválené integrované územní strategie za sledované období došlo. Nositel předkládá Zprávu 2x ročně, a to do 31. 1. roku n+1, vždy s použitím údajů k 31. 12. roku n, a do 31. 7. roku n+1 s údaji k 30. 6. roku n+1.

Zpráva, kterou nositel předkládá do 31. 1., povinně obsahuje vyplněná všechna textová pole a aktualizaci ručně plněných indikátorů nositelem. Zpráva, nositelem předkládána do 31. 7., povinně obsahuje aktualizaci ručně plněných indikátorů Nositelem Strategie, není povinně vyplnění textových polí. Konkrétní postupy jsou součástí příručky k předkládání Zpráv o plnění integrované územní strategie.

Zprávu zpracovává nositel výhradně v MS2021+ a následně ji projednává a schvaluje Řídicí výbor SOMO. Po schválení nositel předkládá Zprávu prostřednictvím MS2021+ ke kontrole na MMR. Zpráva je v MS2021+ přístupná řídicím orgánům.

Bližší informace ke struktuře Zprávy a detailní pokyny k vyplňování jsou uvedeny v příslušné příručce, kterou zpracovává MMR-OSA ve spolupráci s příslušným odborem MMR, který má v gesci správu MS2021+. Zpráva o plnění integrované územní strategie slouží jako podklad pro Zprávu o pokroku integrovaných nástrojů, kterou zpracovává MMR-OSA.

MMR-OSA si může vyžádat zpracování ad-hoc zprávy o plnění integrované územní strategie metropolitní oblasti, a to z důvodu neuspokojivého postupu realizace strategie (např. neplnění finančního plánu, neplnění plánovaných indikátorů). Struktura a proces administrace jsou stejné jako v případě řádné roční Zprávy o plnění integrované strategie.

Do 30 pracovních dnů od dne následujícího po ukončení realizace integrované strategie (tj. po fyzickém ukončení všech integrovaných/strategických projektů naplňujících příslušnou integrovanou strategii) předkládá

nositel Závěrečnou zprávu o plnění integrované územní strategie. Struktura a proces administrace jsou stejné jako v případě řádné roční Zprávy o plnění integrované územní strategie.

4.2.3 Evaluace integrované územní strategie

Provádění všech evaluací implementace integrovaných územních strategií musí respektovat principy a standardy evaluací, které jsou uvedené v Metodickém pokynu pro indikátory, evaluace a publicitu v programovém období 2021–2027.

Nositel (Manažer) Strategie provádí povinnou mid-term procesní a výsledkovou evaluaci realizace a plnění Integrované územní strategie Ostravské metropolitní oblasti s údaji platnými k 31. 12. 2025. Při této evaluaci se Nositel (Manažer) Strategie řídí zadáním MMR-OSA. Evaluační zprávu z mid-term evaluace ve formě požadované MMR-OSA Nositel (Manažer) Strategie předkládá MMR ke kontrole do 30. 6. 2026. Nositel (Manažer) Strategie rovněž spolupracuje (je povinen poskytnout požadovanou součinnost) při evaluacích nástroje ITI prováděných MMR a ŘO. Nositel (Manažer) Strategie je v rámci svých evaluačních aktivit povinen zohlednit požadavky MMR ohledně kvality evaluačních výstupů, používaných evaluačních metod a technik sběru údajů.